

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjord, Rådhuset
Dato: 01.12.2015
Tid: 12:00

Medlemar som er ugilde i ei sak vert bedne om å gje melding, slik at varamedlemar kan bli kalla inn. Jf. § 8, 3. ledd i forvaltningslova.

Vi ber om at forfall vert meldt til servicekontoret/utvalssekretær på telefon 700 58 700.

Varamedlemar får saksdokumenta førebels berre til orientering. Dei får særskilt melding når dei skal møte.

B- saker er underlagt teieplikt og er unnatekne offentleg innsyn.

Møtet er ope for publikum, med unnatak når b-saker vert handsama. Saksdokumenta er lagt ut til gjennomsyn på servicekontoret.

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 185/15	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 186/15	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
PS 187/15	Årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019
PS 188/15	Gebysatsar for tenester etter plan- og bygningslova, matrikkellova og lov om eigarseksjonar
PS 189/15	Betalingssatsar i SFO, kulturskule og barnehagar 2016
PS 190/15	Betalingssatsar for meklarpakkar/eigedomssopplysningar 2016
PS 191/15	Avfallsgebyr 2016

Sak om, endring av betalingssatsar helse- og omsorgstenester, vert utsendt på møtedagen.

PS 185/15 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 186/15 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Henrik Skovly

Arkivsak nr.: 2015/1559

Arkivkode: 151

Utvalsaksnr

187/15

Utval

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

01.12.2015

ÅRSBUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019

Administrasjonen si tilråding:

1. Skatt på inntekt og formue for 2016 skal skrivast ut i samsvar med maksimalsatsane som Stortinget vedtek.
2. Kommunestyret vedtek følgjande prinsipp for drifta i Volda kommune:
 - Fokus på kjerneoppgåvene
 - Standard som er god nok
 - Optimalisere ressursbruken
 - Smarte løysingar
 - Fokus på budsjettstyring
3. Kommunestyret syner til tidlegare vedtekne strategiar slik dei framgår av budsjett- og økonomiplandokumentet.
4. Overordna mål for Volda kommune vert vedtekne som det går fram av kapittel 3.1 i budsjettdokumentet.
5. Mål for sektorane/stabane vert som det går fram av kapittel 3.3 -3.11 i budsjettdokumentet.
6. Volda kommune si netto driftsramme i 2016 (fordelt til drift) vert vedteken som vist i budsjettskjema 1A.
7. Volda kommune si netto driftsramme 2017-2019 (fordelt til drift) vert vedteken som vist i budsjettskjema 1A.
8. Brutto og netto budsjetttrammer for sektorane i 2016 vert vedtekne som vist i Budsjettskjema 1B, med dei tiltaka som framgår av budsjettdokumentet.

9. Brutto og netto budsjetttrammer for sektorane i 2017-2019 vert vedtekne som vist i Budsjettskjema 1B.
10. Investeringar i 2016 blir som vist i budsjettskjema 2B. Finansiering av investeringane blir vedteken som vist i budsjettskjema 2A.
11. Det vert i 2016 gjort låneopptak på kr 212.757.650. 9 mill kr av dette beløpet er knytt til Startlån.
12. Investeringar i 2017-2019 blir som vist i budsjettskjema 2B. Finansiering av investeringane blir vedtekne som vist i budsjettskjema 2A .
13. Ubrukte løyvingar på investeringsbudsjettet for inneverande år (2015) vert overført til 2016.
14. Kommunestyret vedtek å skrive ut eigedomsskatt på all fast eigedom i heile kommunen i 2016, jamfør eigedomsskattelova § 2 og § 3 bokstav a).
15. Kommunestyret vel å nytte bustadverdier (formuesgrunnlag utarbeidd av Skatteetaten) som metode ved taksering av bustadeigedomar. Andre eigedomar vert verdsett ved taksering etter eigedomsskattelova § 8 A-2.
16. Skattesatsen i 2016 vert sett i medhald av eigedomsskattelova § 11 og § 13 til 2 %.
17. Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen tidlegare vedtekne skattevedtekter.
18. Eigedomsskatten skal betalast i 2 terminar.
19. Nye tiltak og saldering for budsjettåret 2016, vert vedtekne i samsvar med omtale i kapittel i budsjettdokumentet.
20. Løyving frå kraftfondet vert vedteke i samsvar med omtale i kapittel 2.10 i budsjettdokumentet.
21. Volda kommune held fram med å være medlem i destinasjon Ålesund og Sunnmøre.
22. Kommunestyret ber rådmannen leggje fram sak om organisering av prosessar og mandat for å konkretisere frigjering av ressursar, slik det er skissert behov for i 2017 – 2019.
23. Satsane for drifstilskot til private ordinære barnehagar i 2016 vert som vist i tabell nr 2 i saksutgreiinga.
24. Kommunen skal gi kapitaltilskot til private ordinære barnehagar per heiltidsplass ut i frå barnehagebygget sitt byggeår. Satsane for tilskotet vert fastsett av departementet.
25. Satsen for tilskot til private opne barnehagar i 2016 vert som vist i tabell nr 4 i saksutgreiinga.

Eigedomsskatt

I samband med innføringa av eigedomsskatt i 2014 gjorde kommunestyret vedtak om at den skulle avviklast i 2019, og at det da var gjort tiltak som førte til at økonomien kom i balanse. I perioden 2011 – 2014 miste Volda kommune inntekter i storleiksorden kr 30 mill som følgje av redusert finansavkastning, redusert utbytte i Tussa og momskompensasjon frå investeringane som ikkje lenger kunne førast i drifta. Det vart gjennomført ein snuoperasjon med reduksjon i utgifter og innføring av eigedomsskatt i 2014. I ettertid er det gjort vedtak om større investeringar med Øyra skule på kr 255 mill som den største. Dette i sum gjer at Volda kommune er heilt avhengig av inntektene frå eigedomsskatten for å drive tenestene på eit minimum av forsvarleg nivå. Slik rådmannen ser dette må kommunestyret enten leggje til grunn inntektene frå eigedomsskatten i si framtidige økonomiske planlegging, eller så bør kommunestyret setje ned ei politisk arbeidsgruppe som får i mandat å finne inndecking for inntektene som vil forsvinne ved å ta vekk eigedomsskatten.

Tilskot til ikkje kommunale barnehagar

Frå og med 1. januar 2015 skal kommunen rekne ut tilskot til private barnehagar ut i frå kommunen sine to år gamle rekneskap. Dette vert vidareført i den nye finansieringsordninga, som trer i kraft 1. januar 2016. Det vil seie at det fortsatt er kommunen sine utgifter i egne kommunale barnehagar to år før tilskotsåret som er grunnlaget for utrekning av driftstilskotet til dei private barnehagane. For tilskotsåret 2016, skal kommunen bruke kommunerekneskapet for 2014 som grunnlag.

Kommunen sine pensjonskostnadar skal ikkje vere med i utrekninga av driftstilskotet til private barnehagar. I staden for skal kommunen legge på eit prosentpåslag på 13 % av brutto lønsutgifter i kommunen sine egne barnehagar.

Tabell nr 1: Nasjonale satsar for 2016

	Kroner per opphaldstime Drift, inkl. adm.	Kroner per heiltidsplass Drift, inkl. adm.
Ordinære barnehager, barn 0-2 år	90,80	196 200
Ordinære barnehager, barn 3-6 år	43,80	94 700

Tabellen over viser dei nasjonale satsane for 2016.

Bakgrunn for dei nasjonale satsane

Tilskot til private ordinære barnehagar er regulert i *Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager*.

Satsane er fastsatt på bakgrunn av Telemarksforskning sitt notat "*Nasjonale satser for tilskudd til ikke-kommunale barnehager i 2015*"

Pr. 11.november 2015 er det oppdaga ein feil i Telemarkforskning si utrekning av satsane. Kunnskapsdepartementet har derfor fastsett nye satsar for driftstilskot til private ordinære barnehagar. I dei nasjonale satsane er det lagt til grunn ein maksimalpris på kr 2655,- per månad . Satsane kan verte justert som følgje av Stortingets handsaming av statsbudsjettet for 2016.

Det er i utrekninga lagt til grunn den nye maksimalprisen.

Tabell nr 2: Volda kommune sine satsar for 2016

	Kroner per opphaldstime Drift, inkl. adm.	Kroner per heiltidsplass Drift, inkl. adm.
Ordinære barnehager, barn 0-2 år	89,59	193 524
Ordinære barnehager, barn 3-6 år	42,91	92 692

Tabellen over viser utrekna satsar for 2016.

Utrekningane viser at dei kommunale satsane for drift inkludert administrasjonspåslag blir kr 193 524,- per barn under 3 år og kr 92 692,- per barn som er 3 år og eldre.

Kapitaltilskot private ordinære barnehagar

I *Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager* står det i §6: Kapitaltilskudd til ordinære barnehager:

"Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass ut fra barnehagebyggets byggeår.

Tilskuddet skal beregnes etter satser fastsatt av departementet"

Tabell nr.3: Satsar for kapitaltilskot til private ordinære barnehagar for 2016

Byggeår	Tilskot per plass
Til og med 2007	8 800
2008-2010	14 100
2011-2013	17 400
2014-2016	18 300

Etter ny *Forskrift om tilskudd til private barnehager* § 6 skal kapitaltilskotet til ordinære barnehagar verte gitt ut i frå barnehagebygget sitt byggeår.

Dersom ein barnehage har fleire bygg med ulikt byggeår, skal kommunen tildele tilskot etter kor mange barn som går i kvart bygg. Barnehagen må derfor rapportere om kor mange barn som går i kvart bygg.

Byggeåret reknast ut i frå det året da bygget var ferdigstilt.

Eigar av private barnehagar skal kvart år rapportere om tal barn, alder på barna og opphaldstid i barnehagen pr. 15.desember. Kommunen skal bruke dei private barnehagane si rapportering frå året før tilskotsåret i berekninga av tilskotet til dei private barnehagane.

Tilskot til private opne barnehagar

Tabell nr. 4: Satsar for tilskot til private opne barnehagar for 2016

Arbeidsgiveravgiftssone	6-15 timer
Sone I	18 800

Satsen er fastsatt ut fra regjeringa sitt forslag til maksimalpris for 2016 på 2 655 kroner per månad, med forbehold om at satsen kan verte justert som følge av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2016. Bakgrunn for satsen er utrekningar utført av Telemarksforskning.

Tilskot Volda kyrkjeleg Fellesråd 2016

Det er budsjettert med følgjande tilskot til Volda kyrkjeleg fellesråd:

- Kr. 3.745.000 (Den norske kyrkje)
- Kr. 249.700 (Kyrkjegardar og gravlundar)
- Kr. 800.000 (kapitalkostnader)

Tilskotet til Kyrkjeleg fellesråd er auka med det som er forventa løn og prisauke for kommunesektoren(2,7%). Det er i tillegg lagt inn kompensasjon for auka husleige (auken utgjer kr 310.000 på årsbasis).

Det er også lagt inn kompensasjon for rente og avdragsutgifter (jmfr siste kulepunkt ovanfor). Beløpet er på inntil kr 800.000 (vert betalt ut etter dokumenterte utgifter) pr år i økonomiplanperioden.

Fellesrådet er eit sjølvstendig rettssubjekt, og vedtek sjølv sine eigne investeringar. Det er lagt opp til at beløpet på inntil kr 800.000 er fast uansett korleis renta utviklar seg i perioden. Fellesrådet må vere merksam på dette når det vedtar investeringsprogrammet for 2016 og framover. Den flytande renta er låg no, men dette er sjølv sagt ikkje ein permanent situasjon.

Vedleggsliste:

- Årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019
- Oversikt over innspel til investeringar som ikkje er med i rådmannen sitt forslag
- Driftsstyret - Årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019
- Forvaltningsstyret - Årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019
- Budsjettinnspel 2016 Volda kyrkjelege fellesråd
- Volda næringsforum og Volda Reiselivslag - merknad til budsjett
- Bustadsameige Engeset Terrasse & bustadsameiget gbr 17/223 - leikeplass Askevegen
- Helse- og omsorgsdepartementet - behov for å styrke helsestasjons- og skulehelsetenesta
- Nynorsk kultursentrum - søknad om auka midlar 2016 Dei nynorske festspela
- Medlemskap i friluftsrådet for Ålesund og omland

Rune Sjurgard
Rådmann

Henrik Skovly
Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Fylkesmannen
Sektor- og stabsleiarar
Andreea Beleuta
Gunnar Lillebø
Marija Ostojic
Revisjonen

Volda Kommune

Årsbudsjett 2016

Økonomiplan 2016-2019

Rådmannen sitt budsjettframlegg til Formannskapet

Innhold

FORORD	3
1 INNLEIING	5
2 ØKONOMISKE RAMMEVILKÅR	24
2.1 FINANS	25
2.2 FONDSMIDLAR	32
2.3 STATSBUDSJETTET FOR 2016	34
2.4 FRIE INNTEKTER	39
2.5 GENERELLE STATSTILSKOTT	49
2.6 KOSTRA (Volda kommune samanlikna med andre kommunar)	51
2.7 FOLKETALSUTVIKLING	57
2.8 STRATEGIAR FOR Å SKAPE BEREKRAFTIG ØKONOMI	60
2.9 EIGEDOMSSKATT	66
2.10 NÆRINGSUTVIKLING	68
2.11 KOMMUNEREFORMA	71
3 SEKTORANE OG STABANE	74
3.1 INNLEIING	74
3.2 BUDSJETTRAMMER	76
3.3 HELSE OG OMSORGSSEKTOREN	78
3.4 KULTUR OG SERVICESEKTOREN	82
3.5 OPPLÆRING OG OPPVEKSTSEKTOREN	85
3.6 TEKNISK SEKTOR	87
3.7 UTVIKLINGSSEKTOREN	91
3.8 ØKONOMIAVDELINGA	93
3.9 PERSONAL- OG ORGANISASJONSAVDELINGA	95
3.10 BARNEVERNTESTA HAREID, ULSTEIN, VOLDA OG ØRSTA	98
3.11 NAV	101
3.12 ANSVARSOMRÅDE 80 (FELLES UTGIFTER OG INNTEKTER)	103
4 INVESTERINGAR	105
VEDLEGG	120

FORORD

Budsjettprosessen

Rådmannen sitt budsjettframlegg vert lagt fram utan at det har vore høve til politiske prosessar i forkant. Dette har samband med valår og sein konstituering. Rådmannen er ikkje komfortabel med at budsjettarbeidet hovudsakleg vert ein administrativ prosess. Kunnskap om situasjonen og utfordringar er viktig for å ha eigarskap til dei heilskaplege problemstillingane og kunne prioritere. Budsjettet bør vere eit produkt av ein felles dugnad der ein kjenner premissane for realistisk budsjettering, og kvar skoa trykkjer for å prioritere gode tenester. Ein bør for neste år vurdere arbeidsmodell for breiare og tidleg involvering i budsjettprosessen.

Hovudutfordringane

Volda kommune sin økonomi er svært risikoutsett og sårbar. Kort forklart har dette samband med høg gjeld kombinert med stort investeringsbehov, og eit utgiftsbilde som vert ”straffa” i inntektssystemet. Til liks med landstrenden veks utgiftene i dei ressurskrevjande tenestene vesentleg meir enn folketalsveksten. Med fullføring av dei investeringane som allereie er vedtekne i 2015, vil gjelda kome på om lag 1,15 milliardar kroner ved slutten av økonomiplanperioden. Dette er 154 % i høve til driftsinntektene. 87 % av vår eksisterande låneportefølje er knytt til flytande rente, og kommunen nyttar lengste nedbetalingstid på låna (gjennomsnittleg 37 år ved siste årsskifte). For kvart prosentpoeng renta ev vil auke, vil det utgjere om lag 10 mill i auka rentekostnad. I framlegget til budsjett og økonomiplan er det ikkje funne rom for å oppfylle den økonomiske handlingsregelen om 1 % netto driftsresultat av inntektene. Dette ville utgjere 7 mill. som skulle avsetjast til driftsfond for oppbygging av reserver.

Volda kommune har for høge kostnader i barnehage- og skuledrifta i høve til det staten har rekna ut (normert nivå), og kommunen vert trekt i utgiftsutjamninga i inntektssystemet. Inntektssystemet føreset at kommunane har ein effektiv tenestestruktur og kompenserer ikkje for at ein kommunen frivillig har dyrare tenester med små skular og barnehagar. Kommunestyret vil i dei komande åra stå overfor vanskelege val for å balansere økonomien. Alternativa står mellom å leggje ned eller redusere tilbodet ved dyre driftseiningar på bygdene, kutte på kvaliteten ved å redusere antal lærar og tilsette i barnehagane i sentrum eller auke eigedomsskatten for å oppretthalde tenestestrukturen.

Volda kommune har store nok utfordringar med drift og investeringar innanfor dei lovfesta tenestekområda. Samfunnsutvikling som til dømes utbygging av idrettshall vil auke drifts- og kapitalutgiftene ytterlegare. Slike tiltak må som del av den framtidige planlegginga konsekvensvurderast i høve til kva verknad det kan få for drifta av dei lovfesta tenestene. I alle høve må slike tiltak realiserast i samarbeid med eksterne partnarar for at det kan vere realistisk. Volda kommune har ikkje råd til å feile når det gjeld dei økonomiske prioriteringane, og kommunestyret bør vurdere konsekvensane i eit heilskapleg og langsiktig

perspektiv. Kommunestyret har eit ansvar for at dei lovfesta tenestene er rett dimensjonert og har tilfredsstillande kvalitet.

Kommunen sin økonomi vil også vere avhengig av utviklinga av den internasjonale og nasjonale økonomien. Velferdsstaten er utbygd med grunnlag i veksten i oljeøkonomien og stabile rammer i samfunnsøkonomien. Vi må basere oss på lågare vekst. Dette kombinert med auka behov i dei ressurskrevjande tenestene, og oppgåveoverføring frå spesialisthelsetenesta, vil gi større usikkerheit og press på kommuneøkonomien. Andre usikkerheitsfaktorar er utfordringane med integrering av den aukande flyktningestraumen til landet der Volda vert utfordra på busetting i tillegg til å vere vertskommune for asylmottak. For Volda kommune vil staten sine beslutningar i tilknytning til Tingretten, sjukehuset og høgskulen vere svært avgjerande. Volda kommunestyre skal også i det komande året ta stilling til kommunesamanslåing.

Stabilitet og prosessar for frigjering av ressursar

Rådmannen foreslår å finansiere opp dei lovfesta omsorgstenestene og få stabilitet i drifta. Det er aukande tenestebehov i dei ressurskrevjande tenestene, og pleie- omsorgstenestene ligg frå før under normert nivå. Styrking av tenestene er nødvendig for å gi betre tenester, og for å leggje til rette for betre arbeidsmiljø. Det vert også sett inn eigne tiltak for å styrke leing og arbeidsmiljø i helse- og omsorgssektoren.

Å skape ro og stabilitet i drifta er basert på bruk av driftsfond og inntektsføring av premieavvik. Dette er kortsiktig og ikkje berekraftig på sikt. Neste år og dei komande åra må det setjast i verk prosessar med å utgreie utgiftsreducerande tiltak som kan realiserast i økonomiplanperioden. Behovet vil dreie seg om ca 20 mill. lågare netto drift som må hentast ved utgiftsreducerande tiltak saman med auka eigedomsskatt.

Tidleg innsats

Ressursprioriteringa i kommunane har historisk bore preg av reparasjon. Dette er dyrt, og over tid gir dette negativt effekt i tenestekjeda. Folkehelselova legg ansvar på kommunane for å ha oversikt over helsetilstanden i kommunen, og å leggje til rette for at folk har god helse. Vi må tenkje annleis og snu ressursinnsatsen i tenestekjeda til tidleg innsats. Dette gjeld særleg i høve til barn og unge, men også i tenestene retta mot vaksne som treng omsorg. Livskvaliteten aukar ved meistring i alle livsfasar, og når individa er meir sjølvhjelpne vil også behovet for tenester reducerast. Tidleg innsats er også viktig for å halde oppe verdien på den menneskelege og materielle innsatsfaktoren i kommunen. Dette handlar om investering i kompetanseutvikling, tid til relasjonsbygging og arbeidsmiljøbygging hos dei tilsette og vedlikehald av bygningsmassen. Det er viktig å skaffe seg kunnskap om situasjon, behov og utfordringar sett i lys av samfunnsendringane for å kunne forstå samanhengane mellom mål, innsatsmidlar og effekt. Det er behov for å skape prosessar gjennom året der politikarane får høve til å setje seg betre inn i dei kommunale tenestene.

1 INNLEIING

Dette kapittelet inneheld:

- Hovudoversikt driftsbudsjettet for komande økonomiplanperiode
- Omtale av tiltak som rådmannen foreslår på driftsbudsjettet
- Omtale av korleis budsjettet vert saldert

Tabellen under er ein komprimert utgåve av hovudoversikt drift for komande økonomiplanperiode (også med som vedlegg i slutten av budsjettdokumentet).

Tekst	Opprinneleg Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Rammetilskot	-238 813 000	-249 857 000	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
Skatt på inntekt og formue	-202 747 000	-190 000 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Eigedomsskatt	-15 500 000	-15 500 000	-16 000 000	-32 000 000	-32 000 000	-32 000 000
Andre driftsinntekter	-256 602 027	-257 348 027	-272 025 678	-274 108 437	-273 545 257	-271 993 948
Sum driftsinntekter	-713 662 027	-712 705 027	-745 047 678	-758 867 437	-758 213 257	-756 570 948
Sum driftsutgifter	701 657 812	706 446 812	747 227 916	748 600 992	740 827 812	735 675 646
Brutto driftsresultat	-12 004 215	-6 258 215	2 180 238	-10 266 445	-17 385 445	-20 895 302
Sum finansinntekter	-7 140 000	-12 560 215	-6 650 000	-8 650 000	-8 650 000	-8 650 000
Sum finansutgifter	44 413 000	35 713 000	43 203 000	48 262 000	54 281 000	57 450 000
Netto finanskostnader	37 273 000	23 152 785	36 553 000	39 612 000	45 631 000	48 800 000
Motpost avskrivninger	-21 250 000	-21 250 000	-28 530 000	-28 530 000	-28 530 000	-28 530 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	4 018 785	1 902 785	10 203 238	815 555	-284 445	-625 302
Bruk av tidligere års overskot	0	-18 587 000	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 464 490	-1 464 490	-9 187 683	0	0	0
Bruk av bundne fond	-5 955 797	-6 660 797	-3 142 857	-2 942 857	-1 842 857	-1 502 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER	-7 420 797	-26 712 287	-12 330 540	-2 942 857	-1 842 857	-1 502 000
Overført til investeringsregnskapet	0	17 500	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	20 000	21 410 500	20 000	20 000	20 000	20 000
Avsetninger til bundne fond	3 381 502	3 381 502	2 107 302	2 107 302	2 107 302	2 107 302
SUM AVSETNINGER	3 402 012	24 809 502	2 127 302	2 127 302	2 127 302	2 127 302
Resultat	0	0	0	0	0	0

Sort farge indikerer utgift. Raud farge er inntekt

I budsjettforslaget er det lagt opp eit negativt netto driftsresultat på kr 10,2 mill kr i 2016. Vi får dermed ein resultatgrad som er negativ med 1,35% av driftsinntektene. 2016 er saldert ved bruk av ca 9.2 mill kr av disposisjonsfondet.

Situasjonen betrar seg i 2017. Dette året har vi eit nettodriftsresultat som er negativt med ca kr 815.000 (negativ resultatgrad med ca 0,1%). Forklaringa til forbetringa er at det er lagt inn auke i eigedomsskatten frå 2 til 4 promille. Dette inneber ein auke i eigedomsskatten frå å ha budsjettert med 16 mill kr i 2016 til 32mill kr i 2017.

Sjølv med auke i eigedomsskatt frå 2 til 4 promille i 2017, så er det behov for ytterlegare innsparingar i perioden 2017-2019:

- 11 mill kr i 2017
- 19,8 mill kr i 2018
- 25,4 mill kr i 2019

Dette har 3 hovudforklaringar. For det første er det eit veldig ekspansivt investeringsprogram i økonomiplanperioden (med tilhøyrande rente og avdragsutgifter). For det andre vert mesteparten av eksisterande disposisjonsfond brukt i 2016. For det tredje har vi kompensasjon for reduksjon i rammetilskot som berre gjeld 2016 (INGAR, vert nærare omtalt i kapittel 2).

DRIFTSTILTAK

Det er lagt inn forslag til nye tiltak, og har ein netto kostnad på ca 12 mill kr i 2016. Av dette er ca 11 mill kr knytt til Helse og omsorg. Tabellen under viser tiltaka:

Nr.	Namn	Beløp	Beløp (sjølvfinansiering)
1	Praksiskonsulent, auka samhandling mellom kommunane og Helseføretaket	0	27 000 (*)
2	Driftsteknikar 100 % stilling	0	300 000 (*)
3	Snikkarar/fagarbeidarar - 2 årsverk(Investeringsprosjekt bygg)	0	650 000(**)
4	Statleg tiltakspakke – vedlikehald av skule- og omsorgsbygg	0	864 000(***)
5	Opplæringsssenteret – grunnskule og norskopplæring asylantar	0	1 613 773(***)
6	Styrking av tenestene i samband med tenester til flyktningar	0	5 000 000(***)
7	Drift av sjølvbetingsautomat biblioteket	22 000	
8	Demensteam	41 000	
9	Kreftkoordinator – vidareføring i 50 % stilling	61 000	
10	ALV Møre og Romsdal	75 000	
11	Drift og vedlikehald brann/eigedom	100 000	
12	Miljøtiltak/arbeidsbedrift kantine rådhuset	100 000	
13	Auka utgifter Nødnett	110 000	
14	10 % auke sjukeheimslege	115 000	
15	Brannførebygging	150 000	
16	Kostnad ved avhending av kommunale bygg	150 000	
17	Radonmåling utleigebustader	150 000	
18	Bustadkoordinator	175 000	
19	Auka sosialhjelp	210 000	
20	Styrke fysioterapitilbod med 100% stilling frå 01.07.2016.	219 000	
21	Etablering av døgnturnus i eigen bustad	229 000	
22	Økt driftsutgifter IKT	240 000	
23	Styrke kommunal ergoterapiteneste med 100% frå 01.07.2016	291 000	
24	Styrka leing for førebygging, rehabilitering og legetenesta - 40 % styrking (helseiar)	313 000	
25	Auke i konsulenttenester	323 000	
26	Hamna dagsenter – 80 % miljøarbeidar	412 000	
27	Officelisensar	425 000	
28	Turnuslege	491 000	
29	Kommunepsykolog	738 000	
30	Styrking av barneavlastinga	750 000	
31	Bemannig nye omsorgsbustader i Doktorvegen	825 000	
32	Styrking av bemanninga i Sevrinhaugen 1 og 3	2 289 000	
33	Styrking av grunnbemanninga ved Omsorgssenteret – 4,5 årsverk	3 034 000	
	Sum	12 038 000	

(*)= vert dekt innan budsjettramma til helse og omsorg

(**)= vert dekt på investeringsbudsjettet

(***)= vert finansiert av statlege tilskot

Tiltak som ikkje har netto belastning på driftsbudsjettet har blå tekst. Dette er enten som følge av at det er stilt vilkår om at tiltaket skal ha effekt på drifta, vert finansiert over investeringsbudsjettet eller det er knytt tilsvarende inntekter til tiltaket.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Officelicensar	425 000	425 000	Service og kultur

Hittil har det vore gjort slik at dei har investert i ein ny lisens kvar gong det var oppdatering eller eit nytt program vart teke i bruk. Men no vert det lagt om til anna ordning med at det skal betalast årleg avgift for lisensane, og dermed vil det alltid vere oppdatert Office versjonar vi har. Ørsta har allereie fått dette på plass og for Volda må dette på plass i 2016 som ledd i samordninga med kommunane på ytre søre Sunnmøre. Dette er ei årleg utgift.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Drift av sjølvbeteningsautomat biblioteket	22 000	22 000	Service og kultur

Det er foreslått på investeringsbudsjettet å kjøpe inn sjølvbeteningsautomat for utlån av bøker. Biblioteket har låg bemanningsfaktor, og ved å avlaste utlån gjennom sjølvbetening, så vil behovet for auka bemanning verte redusert.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Kommunepsykolog	738 000	749 000	Oppvekst

18.06.2015 fatta kommunestyret følgjande vedtak:

Kommunestyret ber administrasjonen starte arbeid med rekruttering av kommunepsykolog no med tanke på tilsetting frå nyttår. Til dette høyrer og ein gjennomgang av stillingsinnhald. Stillinga skal prioriterast i samband med budsjett og økonomiplan.

Det er teke ein gjennomgang av stillingsinnhaldet, og saka har vore til drøfting i tverrfagleg fagteam samt tverrfagleg leiarteam. Kommunelegen har også kome med sine vurderingar. Stillinga er lyst ledig frå 01.01.2016. Kommunepsykologen vert organisatorisk plassert under leiar for helsestasjonen. Kommunepsykologen skal:

1. Vere ein rettleiar i det arbeidet helsestasjonen, barnehagane og skulen driv for å førebygge psykiske plager og styrke det psykiske helsa mellom barn og unge.
2. Tilby rettleiing til tilsette som arbeider med unge vaksne som har vanskar knytt til rus og/eller psykiatri.
3. Tilby lågterskeltenester for barn og unge i alderen 0 – 23 år.

Leiar for helsestasjonen får i samarbeid med kommunepsykologen ansvar for å utarbeide ei meir utfyllande stillingsomtale som er i tråd med formålet med stillinga og oppgåvene som er skildra i utlysingsteksten. Bruttokostnad med stillinga er kr 949 000. I ein overgangsfase får ein kr 200 000 i statstilskot.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Opplæringssenteret – grunnskule og norskopplæring asylantar	1 613 773	1 613 773	Oppvekst

Volda statlege mottak har auka talet på plassar frå 160 til 190. I tillegg har mottaket opna ei avdeling for 40 mindreårige asylsøkarar. Asylantane har krav på norskopplæring, og mindreårige under 16 år har krav på grunnskuleundervisning i tillegg til norskopplæring.

For å kome i møte desse behova, må kapasiteten ved Volda læringssenter aukast. Det vert innreidd nye lokale, og det må tilsetjast fleire lærarar.

Auka tal asylsøkarar i mottak tyder auke i inntekter frå staten. Tiltaket er difor innarbeidd med tilsvarande inntekt.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Auka sosialhjelp	210 000	210 000	Helse og omsorg

Sosialhjelpsutgiftene har auka siste 2 åra, og det er lagt inn 4,2 mill for 2016. Det er elles svært vanskeleg å anslå korleis sosialhjelpsutbetalingane vil utvikle seg framover. M.a. auke i ledigheita, fleire flyktningar, auke i bu- og levekostnader, press på bustadmarknaden som pressar opp prisane er døme på faktorar som tyder på framleis auke i utbetalingane. Det vert innført aktivitetsplikt for sosialhjelp frå nyttår. Det er forventingar til at det kan ha positiv effekt for å få folk raskare i aktivitet og arbeid. Sosialhjelp er ein anslagspost der det endelege forbruket avheng av utviklinga av behovet.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
10 % auke sjukeheimslege	115 000	115 000	Helse og omsorg

Stillinga som sjukeheimslege er vakant, og det har ikkje lykkast å rekruttere ny sjukeheimslege i 70 % stilling. Stillingsstorleiken vert vurdert for låg til at det er attraktivt nok for legar å søkje på stillinga. Stillinga er no utlyst i 80 % stilling, og tilsetjing vert gjort ut frå dei signal som vert gjeve politisk i samband med budsjetthandsaminga. Bruken av den samla tilplikta kommunale arbeidstida for legane vert gjennomgått i høve til behov og prioritering.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Driftsteknikar 100 % stilling	300 000	515 000	Helse og omsorg

Omsorgssenteret er ei stor verksemd med drift døgnet rundt. Det er mykje teknisk utstyr som må driftast og haldast vedlike. Dette er alt frå brunevarer, kvitevarer, elektronisk sikkerheitsutstyr mv. Sjukeheimen har også fått meir avansert behandlingsutstyr med gjennomføring av samhandlingsreforma. Velferdsteknologi vert no også teke meir i bruk i kommunehelsetenesta. Denne teknologien gir potensial for nye og smarte måtar å organisere tenestene på, som t.d elektronisk låssystem, digitale trygghetsalarmer, sensorar, elektroniske aktivitetsutstyr mv. Volda kommune har teke i bruk elektroniske smarttelefonar i heimetenestene og er i innkjøpsfasen for nytt digitalt ringjesignalanlegg.

I dag er det ass. helse- og omsorgssjef og helse- og omsorgssjef som akutt må ta dei oppgåvene som ligg til å følgje opp drifta av teknisk utstyr ved Omsorgssenteret og Fjordsyn. Dette er ikkje noko god løysing, og det vert brannsløkking og ikkje utvikling. Vidare går det på bekostning av kapasiteten til å leie sektoren og drive strategisk utvikling. Fleire kommunar har innsett nødvendigheita av å prioritere teknisk kompetanse og kapasitet til å drifte sjukeheimane og omsorgsbustadene. Pleie- og omsorgssjefen i Herøy kommune uttalte i eit innlegg til ordførarane og rådmennene på Søre Sunnmøre den 23. oktober at ho ikkje hadde greidd seg utan denne funksjonen, og at denne stillinga har betalt seg sjølv. Dette har særleg gått på mindre innleige av dyre konsulenttenester ved at driftsteknikaren har teke kurs og sertifisert seg til å gjere oppgåver som Herøy kommune tidlegare leigde firma til å gjere. Vi må ha ein driftsteknikar som tek ansvar for at viktige funksjonar i helse- og omsorg og for brukarane av tenestene fungerer og blir ivaretatt. Det er viktig å presisere at dette ikkje skal erstatte eigedomsavdelinga sitt ansvar for bygg og vedlikehald, men å sikre at viktige funksjonar/ installasjonar for å yte helse- og omsorgstenester vert ivaretatt på ein forsvarleg måte.

Det er lagt til grunn at den samla effekten av tiltaket vil frigjere ressursar tilsvarande den årlege utgifta med driftsteknikaren. Helse- og omsorgssektoren må løyse dette innanfor ramma. Tiltaket er såleis innarbeidd med forventning om tilsvarande redusert utgift.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
ALV Møre og Romsdal	75 000	75 000	Helse og omsorg

ALV prosjektet (Arena for Læring om Velferdsteknologi), er eit samarbeidsprosjekt mellom Høgskulen i Ålesund og ulike sunnmørskommunar om bruk av velferdsteknologi. Prosjektet har tidlegare fått skjønsmidlar frå Fylkesmannen til å drifte dette, men at det ikkje vert gjeve vidare løyving frå 2016. Kommunane er bedne om å sette av midlar, kr. 75.000,- for mellomstore kommunar, for å kunne bidra til vidareføring av prosjektet. Rådmennene på Søre Sunnmøre samarbeider om utgreiing av politisk sak slik at kommunane kan ha ei felles haldning til samarbeid om utvikling av velferdsteknologi i omsorgstenestene.

Alternativt, på grunn av usikkerheit kva vedtak dei andre sunnmørskommunane vil gjere, kan kommunen eventuelt nytte midlane til lokalt velferdsteknologiprojekt. Eksempelvis kan det nyttast til innkjøp, uttesting og utlåning av ulike tekniske hjelpemidlar som NAV hjelpemiddelsentralen ikkje låner ut pr. i dag. GPS- utstyr, nettbrett mm som mange nyttar for å skape tryggleik og styrke kommunikasjonen mellom innbyggjarar og hjelpeapparat. Mange kommunar har tilbod om dette og nyttar det aktivt i utforming av eit framtidsretta tenestetilbod.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Hamna dagsenter – 80 % miljøarbeidar	412 000	412 000	Helse og omsorg

Hausten 2014 kom det fem nye brukarar av Hamna. Gjennom omorganiseringa av helse- og omsorgssektoren vart det auka personalbehovet løyst ved å flytte tidlegvakter frå Butenesta inn på Hamna, tilsvarande 2,4 årsverk. Ved inntak av 2 nye brukarar hausten 2015 auka personalbehovet ytterlegare. Ein av dei nye brukarane har behov for 1:1 bemanning. Det er behov for å auke med 80 % stilling som miljøarbeidar.

Hausten 2016 veit vi det kjem endå ein ny brukar. Ved Hamna dagsenter er det per i dag 26 brukarar, 17 av desse er voldingar. Det blir i dag nytta 14 årsverk til dette formålet. Det vil vere fagleg uforsvarleg å ikkje auke bemanninga ved dagsenteret, særleg i det lys at bemanninga vart kutta i vaksenopplæringstilbodet i 2014 og at ein no får fleire brukarar med særlege ressursbehov. Dagtilbod til denne gruppa er lovfesta.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrka leiing for førebygging, rehabilitering og legetenesta - 40 % styrking (helseleiar)	313 000	313 000	Helse og omsorg

Omfanget av leiaroppgåver har vist seg å vere meir omfattande enn administrasjonen tok høgde for ved omorganiseringa. Det vart heller ikkje tilført ressursar under omorganiseringa som gav rom for å endre denne stillinga, men ein ser at det er nødvendig å styrke leiarfunksjonen for å gi tilstrekkeleg rom for leiing og utvikling i denne funksjonen.

Den 01.02.2015 vart funksjonen som koordinerande eining (20%) tatt vekk frå leiarfunksjonen for å styrke denne. Koordinerande eining har etter dette lagt til ei stilling som er midlertidig finansiert av prosjektmidlar. Koordinerande eining er ein lovpålagd funksjon i kommunen. Samla sett er det vurdert som behov å styrke leiarstillinga for førebygging, rehabilitering og legetenesta med 40 %. Erfaring hos noverande leiar, avdelinga og sektoren elles viser at dette er eit nødvendig nivå for å gi handlingsrom for leiar og sikre rekruttering til denne leiarfunksjonen.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrking av bemanninga i Sevrinhaugen 1 og 3	2 289 000	2 289 000	Helse og omsorg

Tenesteyting på Sevrinhaugen 1 og 3, samt til fleire private leilegheiter i området, vert utført av eit arbeidsteam med base på Sevrinhaugen. Sidan dei faste stillingsheimlane vart tildelt, har det vore fleire endringar på tenestebehov. Fire personar med behov for tenester har flytta til området. I tillegg til tenestebehov på kveldstid, treng to teneste frå bustadpersonale på dagtid, då dei i liten eller ingen grad nyttar seg av anna etablert dagtilbod.

I ei sak har Fylkesmannen krevd utvida teneste med 85,5 timar/ pr. veke for å stette lovkrav, mellom anna ei ekstra nattevakt. Desse tenestene får ein allereie delfinansiering på som ressurskrevjande tenester, men ressursbruken ligg ikkje inne som del av den faste bemanninga.

Aukande alder på fleire av bebruarane har endra deira somatiske tilstand, noko som medfører nye tidkrevjande arbeidsoppgåver. Meirforbruket desse lovpålagde tenestene gir, gjenspeglar også registrert meirforbruk på dette tenestekområde så langt i 2015. Samla vert det ytt 127,5 timar pr. veke til desse personane som har kome til, dette utgjer samla 3,6 årsverk. Det er nødvendig å dekkje tenestebehova med fast tilsette for å unngå fordyrande løysingar med variabel løn.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Bemanning nye omsorgsbustader i Doktorvegen	825 000	3 300 000	Helse og omsorg

I løpet av 2016 vil 5 bustader for vaksne funksjonshemma stå ferdig, truleg frå oktober. Til desse bustadane treng ein opprette stillingsheimlar for faste tilsette.

Ut i frå den kunnskapen ein har om personane som skal flytte inn, er det vanskeleg å vere heilt eksakt på tenestebehov når dei skal bu i eigen heim. Det har desse personane ikkje gjort før. Erfaringsmessig er det skilnad på hjelpebehovet dei har når dei bur i foreldreheimen kontra når dei bur i eigen heim. All teneste skal tildelast gjennom eit enkeltvedtak. Desse vedtaka kan bli endra etter ei tid i bustaden. Dette er grunnen til at ein ikkje kan vere nøyaktig på ressursbehovet no, men at ein må basere det på tidlegare erfaringar og så langt kjennskap til personane. Truleg er det ingen som har behov for så kostbare tenester at det kvalifiserer til toppfinansiering frå staten.

Som eit utgangspunkt er det lagt inn ein person på tidlegvakt og to seinvakter fire dagar og tre seinvakter tre dagar i veka. I helga vert det to dagvakter.

Nokre av dei som skal flytte inn, kan ha hjelpebehov frå slutten av mai, etter endt skulegang. Ressursar til dette er ikkje tatt med i denne berekninga.

Doktorhaugen ligg i nærleiken av eksisterande bustader.

Natteneste har dei nye bebuarane behov for, men ein tenkjer å kunne samarbeide med allereie eksisterande teneste på Sevrinhaugen 1-3, 4 og 7. Resultatet av ei samordna natteneste vil vi kome attende til, men at det no ikkje er lagt inn nokon ressurs til nattevakt.

Helse- og omsorgssjefen har kalkulert utgiftsbehovet i 2016 til 830 000 og med fulleffekt frå 2017 med 3 300 000. Endeleg tenestetildeling vert å utgreie med grunnlag i individuelt behov. Tiltaket vert foreslått i budsjett og økonomiplan, men før tiltaket vert iverksett skal det leggjast fram ei sak for driftsstyret som gjer greie for organisering og løysing av tiltaket.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Etablering av døgnturnus i eigen bustad	229 000	200 000	Helse og omsorg

Ein person med store hjelpebehov har eige husvære. Personen har behov for døgnkontinuerlege tenester. Turnusen utgjer 3,1 årsverk. Det er avklart at innflyttingstidspunktet er 01.07.16. Den kommunale innsatsen kvalifiserer til toppfinansiering gjennom staten med ordninga ”ressurskrevjande tenester”. Brutto kostnad er om lag kr 2,5 mill. Refusjon frå staten gjennom tilskot til ressurskrevjande tenester er om lag kr 1,1 mill. Brukaren har tenester i dag, og meirutgifta knytt til auka tenestebehov er netto kr 100 000 i 2016 og kr 200 000 frå og med 2017.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Bustadkoordinator	175 000	350 000	Helse og omsorg

For om lag tre år sidan vart det sett i gang eit prosjekt for å få oversikt og betre rutinar over utleige og tildeling av bustader i kommunen. Eigedomsavdelinga, flyktningkoordinatoren og helse- og omsorgssektoren har ved ein felles prosess fått etablert gode rutinar og sikra god gjennomstrøyming i bustadene. Dette resulterer i at ein lettare kan tilby bustader til dei som treng dette best. Ordninga fungerer så godt at andre kommunar no vitjar Volda kommune for å lære korleis dette vert organisert. Bustadtildelingskontoret er organisert under helse og omsorg og har i treårsperioden vore finansiert med statleg tilskot innanfor bustadsosialt arbeid. Det vert også søkt om tilskot for første halvår for 2016. Deretter må denne stillingsdelen finansierast med eigne midlar. For å kunne halde fram med det bustadsosiale arbeidet og rutineane med gjennomstrøyming av bustadene, er det nødvendig at denne stillinga vert gjort til ei fast stilling ved tildelingskontoret. Effekten av betre bustadtildeling har gjort at denne stillinga har finansiert seg sjølv. Det vert ikkje vurdert som noko alternativ å gå attende til ei ordning med bustadtildeling utan at nokon har eit ansvar for oversikt og prioritering. Det vil verte ei kostbar løysing. Prosjektet har gått over to år med 100 % stilling, og vert foreslått vidareført med 60 % stilling.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Kreftkoordinator – vidareføring i 50 % stilling	61 000	135 000	Helse og omsorg

Kreftforeininga har delfinansiert stillinga som kreftkoordinator med 75% i tre år fram til 13.08.15. Krav frå Kreftforeininga for vidare tilskot til kreftkoordinator er å oppretthalde 50% stilling. Dei vil finansiere 60% av lønsmidlane fram til 13.08.16, og vidare årleg nedtrapping til 40% og 20% med slutt 13.08.18.

Funksjonen er eit viktig supplement til ordinære kommunale tenester og ikkje minst for det aukande talet kreftsjuke som vel å vere heime i behandlingstid og oppfølging / vegleiing av pårørande. Stillinga er og viktig i høve fagleg utvikling av kommunal kreftomsorg.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Turnuslege	491 000	588 000	Helse og omsorg

Det er krav frå Fylkeslegen om at Volda kommune må ta imot turnuslege. Det er sett av midlar til ombygging av legesenteret som ei mellombels løysing.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Demensteam	41 000	41 000	Helse og omsorg

Viser til demensplan og til K-sak der denne vart handsama. Det er pålagt at kommunen skal ha demensteam, oppretta innan 2015. Etter nasjonale føringar skal det etter Volda kommune sin storleik, vere eit tverrfagleg team samansatt av: to sjukepleiarar i 20% stilling, ein frå heimetenesta v/ dagavdelinga for eldre og ein frå sjukeheim (demensavdeling), ein ergoterapeut i 20% stilling og ein lege frikjøpt ein dag pr. mnd. Totalt representerer dette ein ressurs på kr 200 000 i 2016 og kr 470 000 på heilårsbasis.

Bortsett frå legeressursen løyser sektoren dette ved omdisponering innanfor eiga ramme, slik at netto utgift som må dekkjast som nytt tiltak vert kr 41 000.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrking av barneavlastinga	750 000	750 000	Helse og omsorg

Det er per i dag 13 born/ unge som nyttar avlastingstilbodet ved Fjordsyn. I tillegg er det eitt barn i heildøgntilbod (barnebustad), eit heildøgntiltak som vart etablert i 2015 og som i sak 2015/1109 vart etablert med ca. 960.000,-.

Dei 13 brukarane har individuelle vedtak, frå ei helg avlasting i månaden til annankvar veke med 1:1 oppfølging. Tenesteyting vert utført av 5,75 faste årsverk, eitt årsverk fleksibleiar, samt budsjettett tilsvarende ca. 70% ressurs ekstrainnleige for å stette eit tidvis fleksibilitetsbehov. Forbruket totalt er pr. dato ca 9 årsverk, noko som og viser seg i forbrukstala ved tiltaket. Dette er ei teneste der behov kan endre seg, behov kan opphøre, nye brukarar kan kome til, medan andre ynskjer å utvide tilbodet. Ein meiner å ha etablert eit godt tilbod og ei god løysing, der brukarane vert godt ivaretekne og pårørande kan føle seg trygge for at barnet/ ungdomen har det godt.

I budsjettrundskriv til 2015 var det skissert ein opptrappingsplan for avlastingstenesta med fulleffekt frå 2016. For å oppnå den skisserte opptrappinga manglar 750.000,-.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrking av grunnbemanninga ved Omsorgssenteret – 4,5 årsverk	3 034 000	3 034 000	Helse og omsorg

Gjennom fleire år har utfordringane knytt til institusjonsteneste for demente vore svært pressa. Det er ikkje unntaksvis at ein har stort meirforbruk pga utfordrande pasientsituasjon. Dette har vorte regelen. Fram til no har situasjonen vorte løyst ved innleige av ekstrahjelp og overtid. Så lenge dette er ekstramidlar og ikkje knytt opp til faste stillingar, kunne den faglege kvaliteten og kontinuiteten vore langt betre dersom det var knytt opp til faste stillingar. Det er og ein auka kostnad då ein ofte må ty til kortsiktige løysingar, som mellom anna fører til overtid og meir ufaglært personell.

Ein del av dei auka utfordringane kjem av samhandlingsreforma og spesialisthelsetenesta si nedbygging av alderspsykiatrisk langtidsavdeling. I tillegg er det vanskelegare å få brukarar inn på korttidsopphald. Dette er krevjande pasientar som passar dårleg inn i dei store bugruppene vi har på sjukeheimen. Dette gir oss store utfordringar i å beskytte og skape tryggleik for andre pasientar og dei som er sjukast. Ein finn å nemne behovet for bygging av erstatningsbustader for Mork bustader, der det var planlagt bygge små einingar for å kunne gi desse pasientane eit tilpassa tilbod.

For våre tilsette er dette også eit svært viktig tiltak, då dei stadig opplever svært vanskelege og truande situasjonar. Drifta har over tid vore pressa, og det er nødvendig å styrke grunnbemanninga for å styrke tenesta for brukarane og leggje til rette for betre arbeidsmiljø for dei tilsette.

Årsverka er tenkt som ein fri ressurs knytt til 2. etg. og medfører ei styrking med ein tilsett på dagvakt og to tilsette på seinvakt sju dagar i veka. Det vert lagt til grunn fleksibilitet i ressursbruken, og at ressursane må setjast inn der behovet er størst.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrke kommunal ergoterapiteneste med 100% frå 01.07.2016	291 000	583 000	Helse og omsorg

Viser til budsjetttrundskriv 2015 og økonomiplan der styrking av ergoterapitenesta frå 2016 låg med samla utgift på 500.000,-.

Å styrke ergoterapitenesta vil vere avgjerande for at kommunen skal lukkast med strategien at folk skal kunne bu heime så lenge som råd. Behovet for tilrettelegging, både av bustad og av ulike hjelpemiddel, er sentralt i dette arbeidet. Ein ser at kommunen har tiltakande oppgåver med søknader, utlevering , tilpassingar, montering, reparering og innhenting av hjelpemidlar. Å få på plass rett utstyr er ofte heilt avgjerande for om folk kan bu heime. Dersom manglande hjelpemiddel er årsak til at folk ikkje kan bu heime, vil det medføre unødige tenestebehov og fordyrande løysingar.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrke fysioterapitilbod med 100% stilling frå 01.07.2016.	219 000	226 000	Helse og omsorg

Viser til budsjetttrundskriv 2015 og økonomiplan der styrking av fysioterapitenesta frå 2016 vart tilrådd med samla utgift på 500.000,-.

Å styrke den kommunale fysioterapitenesta vil vere ein viktig strategi for å handtere behovet for kommunal rehabilitering etter samhandlingsreforma. Opprettinga er viktig for at folk kan bu lengst mogleg i eigen heim, der satsing på kvardagsrehabilitering og tidleg opptrening etter funksjonsfall er viktig for resultatet. Kommunen har fått auka oppgåver og må kompensere for redusert helseforetakstilbod i spesialisert rehabilitering. Klokkearstova, med målsetjing om rask opptrening og utskrivning, er ei av dei prioriterte oppgåvene for fysioterapitenesta. Barn og unge er og prioriterte grupper som skal stimulerast og trenast for best mogleg funksjonsutvikling. Stillinga er lagt inn frå 01.07.2016, lønstilskot på fysioterapeut er og lagt inn.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Praksiskonsulent, auka samhandling mellom kommunane og Helseføretaket	27 000	27 000	Helse og omsorg

Viser til delavtale 13 til Samhandlingsavtalen. Samarbeid om praksiskonsulentordningar.

Føremålet er at ordninga skal bidra til auka samhandling og koordinering mellom primærhelsetenesta og spesialisthelsetenesta. Nøkkelord for ordninga er: samarbeid,

pasientforløp, kvalitetsutvikling, heilheitstenking og kommunikasjon. Praksiskonsulentordninga omfattar både legar og andre faggrupper engasjert som praksiskonsulentar i Helse Møre og Romsdal.

Praksiskonsulenten skal medverke til at sjukehuset arbeider med utvikling av samhandlinga mellom primærhelsetenesta og helseføretaket. Praksiskonsulenten sitt arbeid skal skje på overordna systemnivå og ikkje i forhold til einskildpasientar/-brukarar. Praksiskonsulentordninga er etablert. Praksiskonsulentane har både spesialisthelsetenesta og kommunehelsetenesta som sin arbeidsarena.

Den samla kostnaden for ordninga er estimert NOK 1,450 mill. pr. 2015. Utgiftene til ordninga blir å fordele mellom helseføretaket og kommunane etter følgjande prinsipp: 50% skal dekkast av HF Møre og Romsdal, 50% av kommunane fordelt etter folketal pr 1.1 det aktuelle årstall.

Tiltaket vert å finansiere innanfor ramma til helse- og omsorgssektoren.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Auka utgifter Nødnett	110 000	110 000	Teknisk

Kostnader med drift av Nødnett får heilårseffekt i 2016. Kostnaden er Kr 450.000,- slik at tiltak i 2015 budsjettet, er 110 000 for lågt budsjettet. Volda Brann og redning er pliktige til å vera del av det nasjonale Nødnettet, og kostnadane kan forventast å auke i åra som kjem.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Brannførebygging	150 000	150 000	Teknisk

Kommunen pliktar å kartleggje behov for tiltak for å førebyggje mot brann i bygningane, og gjere tiltak for å hindre at det oppstår brann. Dette har vorte skyndt ut i tid, og det er no nødvendig at dette vert prioritert.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Drift og vedlikehald brann/eigedom	100 000	100 000	Teknisk

Ved kjøp av Prestegata 33 auka m² bygg med ca 2800, dette påverkar driftskostnadane til Volda kommune. Det er kostnadsrekna til om lag Kr 550.000 i årleg ekstra utgift til m.a. straum, reinhald, forsikring, kommunale avgifter, vedlikehald. Det er lagt opp til ei årleg opptrapping/innarbeiding av dette i budsjett og økonomiplan.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Kostnad ved avhending av kommunale bygg	150 000	150 000	Teknisk

Kommunestyret har vedteke at kommunale bygg som ein ikkje har behov for lengre skal avhendast. Det vil være knytt ein del kostnader med dette for dei bygga som står att, mellom anna må avtalen med grendahuslaga vurderast av advokat før skulebygga blir lagt ut for sal. Kostnad knytt til bistand med sal vil også komme før salsinntektene. Etter kvart som ein får avhendt bygg som ikkje lenger er i bruk, vil ein oppnå reduserte utgifter slik at kostnaden med avhendingsprosessen vert sjølvfinansierende.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Radonmåling utleigebustader	150 000	150 000	Teknisk

Det ligg eit lovkrav om at alle kommunale bygg skal radonmålast. I 2014/2015 vart det gjennomført måling i alle kommunale skulebygg, barnehagar og rådhus. I 2016 er det planlagt gjennomføring i alle kommunale utleigebygg. Volda kommune har ein årleg plan for gjennomføring til alle bygg er målt.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Snikkarar/fagarbeidarar - 2 årsverk - Investeringsprosjekt bygg	650 000	1 000 000	

Det er satt av 4 mill årlig i investeringsbudsjettet for å starte på oppgraderingsarbeidet, samt sørge for at kommunale bustadar blir raskt tilgjenglig for ny busetting. Det har vore forsøkt å hente inn prisar på den private marknaden på desse mindre oppgraderingsprosjekta, utan at vi har lykkast nemneverdig. Det er få i marknaden i dag som har kapasitet til gjennomføring av små prosjekt. Eigne ressursar er uansett meir fleksible og ei billigare løysing for kommunen. Det er i samband med dette investeringsprosjektet foreslått tilsetting av 2 personar som skal være retta mot investering. Lønsressursen vert ført på investeringsprosjekta og vert ikkje belasta driftsbudsjettet.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Miljøtiltak/arbeidsbedrift kantine rådhuset	100 000	100 000	Teknisk

Kantina er viktig som felles møtepunkt for alle tilsette på rådhuset. Desse sorterer under ulike sektorar og representerer eit breidt spekter av fagmiljø. Det er viktig at desse kan samlast til lunsjpause og byggje felles tilhøyrslø. Drifta av kantina er godt eigna til å setje bort som arbeidsretta tiltak til læringssenteret eller ev andre i kommunen sin eigen regi. Det er ikkje

utgreidd kva dette vil koste, og det er sannsynleg at heile eller delar av utgiftene kan dekkjast av integreringstilskot.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Statleg tiltakspakke – vedlikehald av skule- og omsorgsbygg	864 000	864 000	Teknisk

Regjeringa har i forslaget til statsbudsjett sett av kr 500 mill til tiltakspakke i kommunesektoren for å stimulere til auka sysselsetting. Midlane er innarbeidd som nytt tiltak i budsjettet, og eigedomsavdelinga gjennomfører tiltak på kommunale bygg innanfor ramma og formålet.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Styrking av tenestene i samband med tenester til flyktningar	5 000 000		Tenestesektorane

Auka i antalet av flyktningar som Volda kommune buset og auka flyktningar i asylmottaket medfører auka tenestebehov. Dimensjonering av tenester og resursbehov vert å utgreie nærare, og rådmannen foreslår ikkje å fordele nye ressursar frå auka statstilskot og vertskommunetilskot til sektorane før dette er utgreidd. Tilskotsauken vert foreslått avsett på fellesområdet (5 mill kr) inntil vidare, og at styrking av tenestene vert gjort ut frå utgreiing og vedtak i formannskapet.

Namn på tiltaket	Beløp 2016	Heilårsverknad	Sektor
Søre Sunnmøre IKT	240 000	240 000	IKT

Kommunane på Søre Sunnmøre samarbeider om felles driftssenter med Hareid som vertskommune. Dette er no kome i god drift, og senteret gir trygg og stabil drift av felles databasar for økonomi, pleie-/omsorgsprogram (Agresso, Gerica) og har fått opplegget med elektronisk meldingsteneste mellom kommunehelsetenesta/pleie- og omsorgstenestene og sjukehuset opp og gå. Det vert stadig auka krav til at kommunane digitaliserer kommunikasjonsrutinene mellom forvaltningsnivå. IKT har vorte så vidt komplisert og omfattande at kommunane vert nødt til å samarbeide for å greie å løyse utfordringane. Den digitale utviklinga gjer at kommunane årleg har måtta bruke meir ressursar til IKT. Dette gir potensiale for høgare kvalitet og sikkerheit i tenesteytinga, som t.d elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgstenestene. Vidare er det eit stort potensiale for effektivisering ved å automatisere og forenkle administrative rutinar og opne opp for sjølvbeteningsløysingar for brukarane. Det er på tenestekområda ein i framtida kan ta ut gevinsten. Samarbeidet i driftssenteret har gitt gevinstar ved at kommunane kvar for seg måtta

ha brukt vesentleg større ressursar på å løyse dei oppgåvene som no vert løyst gjennom samarbeid. I 2016 er det også lagt til grunn innsparing på kvar kommune på kr 60 000 ved felles skatteline, samt reduksjon i utgifter ved at kommunane opererer som ei eining overfor leverandørane. Det er budsjettert med ei nettoutgiftsauke for Volda på kr 240 000 i 2016. Dette er relatert til heilårseffekt for systemansvarleg for Agresso (økonomisystemet) som vart oppretta i 2015, oppgradering av Agresso og vedlikehald av programvarer. I økonomiplanen har driftssenteret lagt til grunn ei drift på 2016-nivå.

Nye driftstiltak i økonomiplanperioden 2017 – 19

Tiltak i økonomiplanperioden vert det ikkje gjort bindande vedtak om. Dette er planlegging av tiltak som det er behov for, og som vert å ta endeleg stilling til i det enkelte budsjettår.

Namn på tiltaket	Beløp 2017	Heilårsverknad	Sektor
Bemanning i nye rus- og psykiatribustader (ROP-bustader)	3 731 000	3 731 000	Helse og omsorg

Det er planlagt bygging av 7 ROP-bustader på Rotset. Det er aukande utfordringar med rus og psykiatri, og det er stort press på bustadsituasjonen og tenesta til denne gruppa. Volda kommune har ei delvis og mellombels løysing av bustadtilbodet med paviljongar ved Maurtua. Desse vart oppførde mellombels for å løyse ein krisesituasjon, og dei skal rivast. Fram til bygging av bustadene på Rotset, må ein finne mellombels løysing for bebuarane i andre kommunale bustader som ikkje er eigna til formålet. Bygging av tilpassa bustader er under planlegging og det må budsjetterast med tenester i bustadene og styrking av tilbodet overfor brukargruppa i 2017.

Namn på tiltaket	Beløp 2017	Heilårsverknad	Sektor
Utdanning brannmannskap	100 000	100 000	Teknisk

Nye forskriftsfesta utdanningskrav gjeld allereie no, og ein prøver å dekkje opp tiltak for dette i ramma til teknisk for 2016. I 2017 og 2018 bør dette budsjetterast inn som nytt tiltak.

Namn på tiltaket	Beløp 2017	Heilårsverknad	Sektor
Riving av gamle Austefjord skule	850 000		Teknisk

Kommunen har ikkje lenger drift i dette bygget. Grunneigaren har ikkje ynskje om å overta det og ber kommunen rive bygget. Det er store kostnader med å sanere bygg i samsvar med forskriftsmessige krav. Dette er ein eingongskostnad som må takast over drifta.

Namn på tiltaket	Beløp 2017	Heilårsverknad	Sektor
Driftsteknikarar kommunale bygg – 3 årsverk	1 830 00	1 830 000	Teknisk

Grovt rekna har kommunen bygningsmasse for om lag 2 milliardar kroner. Forvaltninga av bygningsmassen med drift og vedlikehald er ei viktig tilrettelegging for å yte gode tenester i skular, barnehagar, omsorgsbustader, sjukeheim mv, samt for arbeidsmiljøet for dei tilsette. Forsømmer ein drifta og vedlikehaldet vert bygga dyre å drive. Volda kommune har no bygd opp god leining og struktur på forvaltning, drift og vedlikehald av bygga. Dette må følgjast opp med betre kapasitet for å ta seg av den auka bygningsmassen. For å få effekt av miljømessige klima- og driftsanlegg, må ein ha driftsteknikarar som oppdaterer seg og handterer dette i det daglege i tillegg til øvrig drift av bygningsmassen.

Namn på tiltaket	Beløp 2017	Heilårsverknad	Sektor
Juridisk kompetanse og miljøressurs – til saman 1 årsverk	269 000	269 000	Utvikling

Det dukkar stadig oftare opp kompliserte juridiske problemstillingar i samband med plan- og byggesakshandsaming. Dette er ekstra utfordrande da ingen ved sektoren har formell juridisk kompetanse. Vi kunne også fått betre tid og kompetanse til oppfølging av ulovlege tiltak som igjen ville gitt meir inntekter som til dømes overtredingsgebyr.

I dag ligg miljø- og forureiningsansvaret hjå teknisk sektor. Viss vi hadde fått inn ein juridisk ressurs kunne vi ha omorganisert litt internt og frigjort 50 % ressurs til miljø/forureining. Vi ville også vorte mindre sårbare, og da særleg på byggjesak.

Det er planlagt å løyse dette gjennom ei ”pakkeløysing” ved omdisponering av lønsressurs ved naturleg avgang, kombinert med dreining av oppgåver i eksisterande stilling og auka inntekter ved gebyr.

SALDERING AV ÅRSBUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Konsekvensjustert budsjett (vidareføring av årets drift kompensert for lønsauke) viser eit underskot på ca 22 mill kr (inkludert avsetning til disposisjonsfond på 7 mill kr) Det er lagt inn forslag til tiltak som har ein netto kostnad på ca 12 mill kr. Vi har dermed eit salderingsbehov på ca 34 mill kr i 2016. Tabellen under viser korleis dette er dekt inn i rådmannen sitt budsjettgrunnlag.

Navn	Beløp
Vakant controller-stilling	-623 000
Flytte ungdomssteget til Volda ungdomsskule	-422 000
Innsparingstiltak sektor oppvekst og opplæring	-1 500 000
Innsparingstiltak sektor helse og omsorg	-1 300 000
Innsparingstiltak teknisk sektor	-200 000
Redusert drift som følge av ombygging til LED veglys	-233 000
Redusert driftskostnad som følge av asfaltering av gruslagte kommunale areal	-110 000
Premie avvik (inkludert arbeidsgiver avgift)	-13 692 000
	-7 000 000
Avsetning til disposisjonsfond utgår	
Bruk av disposisjonsfond	-9 200 000
Sum	-34 280 000

Under følger innhaldet i tabellen kort kommentert:

- Det er lagt opp til stillinga som controller vert vakant i heile 2016. Dette inneber ei innsparing på ca kr 623.000. Som ein konsekvens av dette er det lagt inn auka konsulenttenester på kr 323.000, jmf. den første tabellen.
- Flytting av ungdomsskuleelevane frå Austefjord skule til Volda ungdomsskule. Dette gir ein effekt på kr 422 000 i 2016 og kr 1 025 000 som heilårsverknad (frå og med 2017). Kommunestyret gjorde slikt vedtak 30.01.2014:

Dersom elevtalet på ungdomssteget 01.08.2016 eller seinare skuleår er mindre enn 10, vert ungdomssteget nedlagt. Elevane på ungdomssteget får Volda ungdomsskule som nærskule.

Dei tala oppvekstsjefen har i dag, viser at elevtalet på ungdomssteget er sju hausten 2016. Det kan vere ulike synspunkt på kor liten ein skule kan vere for å kunne drivast. Det er foreslått å flytte ungdomsskuleelevane både med bakgrunn i at skulemiljøet vert vurdert som for lite, samt at det er nødvendig å redusere utgiftene til skuledrift. Det er ikkje mogleg å oppretthalde det høge nivået kommunen har til skuledrift og samtidig ha tilfredsstillande nivå på dei andre tenesteområda og dekkje løpande renter og avdrag.

- Det er lagt inn innsparingskrav på dei 3 største sektorane, og utgjer samla 3mill kr.
- Investeringsar (veg) gjer at ein redusere vedlikehaldsbudsjettet på til saman kr 343.000.

- I høve forpliktande plan (vedtatt av kommunestyret i 2014 i samband med prosessen for å kome ut av ROBEK-registeret) skal det settast av 1% av driftsinntektene. Dette utgjer ca 7 mill kr, og er tatt ut av budsjettet.
- Volda kommune har ca 12 mill kr på disposisjonsfond ved utgangen av 2014. Det er brukt ca 9,2 mill kr av disposisjonsfondet for å saldere budsjettet for 2016.
- Prognose frå KLP indikerer at premieavviket for 2016 vert ca 13,7 mill kr (inkludert arbeidsgjevaravgift). Dette vert handsama som ei inntekt i kommunerekneskapen året det oppstår, og det vert vist til kapittel 3.12 for nærare opplysningar om premieavvik.

Bruk av fond og inntektsføring av premieavvik er ikkje noko ein kan gjere meir enn ein gong, med andre ord er dette ikkje berekraftig. Dette er ei løysing for 2016 for å skape ro og stabilitet i tenesteytinga og i arbeidsmiljøet. Dette gjer det nødvendig med prosessar i det komande året for å utgreie tiltak som vert å innarbeide i budsjett og økonomiplan for perioden 2017 – 2020. Her bør ein sjå på prosessar rundt utgiftsstrukturen knytt til barnehage og grunnskule, arbeidsmiljørelaterte tiltak og satsing på tidleg innsats for å redusere behovet for reparasjon og dyre tenester.

Innspel til tiltak som ikkje er med i rådmannen sitt budsjettframlegg

Tabellen under viser innspel til tiltak som ikkje er med rådmannen sitt budsjettframlegg.

Namn	Beløp i 2016
Opprette 20% stilling for miljøretta helsevern	116 574
Utviding av driftsavtalar ved Aarflot fysioterapi AS	198 510
60% stilling i auke til servicekontoret	338 877
Kulturmidlar til lag og organisasjonar	150 000
Medlemsskap i privatarkivordninga til Interkommunalt Arkiv i Møre og Romsdal	18 000
Øke bemanning med ein stilling i 6 mnd for Parkdrift	308 446
SUM	1 130 407

2 ØKONOMISKE RAMMEVILKÅR

Vi skal i dette kapitlet sjå på faktorar som er avgjerande for den økonomiske handlefridomen vår:

- Finansområdet
- Fondsmidler
- Statsbudsjettet for 2016
- Frie inntekter
- Generelle statstilskott
- Folketalsutvikling
- Eigedomsskatt
- Næringsutvikling
- Kommunereforma

Vi skal i tillegg sjå på Volda kommune i høve til andre kommunar (KOSTRA).

Tabellen under viser budsjettskjema 1 A for komande økonomiplanperiode. Budsjettskjema 1A viser kor mykje som kan fordelast til drift etter at det er teke omsyn til netto finanskostnader og netto avsetningar. I resten av kapittel 2 er det gjort grundig greie for føresetnadane som ligg til grunn utrekning av budsjettskjema 1A.

	Revidert budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-190 000 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Ordinært rammetilskudd	-249 857 000	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
Sum frie inntekter	-439 857 000	-457 022 000	-452 759 000	-452 668 000	-452 577 000
Eigedomsskatt	-15 500 000	-16 000 000	-32 000 000	-32 000 000	-32 000 000
Andre direkte og indirekte skatter		-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Andre generelle statstilskudd	-25 996 936	-30 346 220	-29 612 431	-27 952 251	-27 259 858
SUM disponible inntekter	-481 353 936	-504 068 220	-515 071 431	-513 320 251	-512 536 858
Renteinntekter	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
Utbytte Tussa	-2 662 000	-3 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Avkastning plasseringar	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Renteutgifter	16 663 000	18 073 000	20 132 000	24 151 000	27 320 000
Avdrag på lån	19 000 000	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000
Netto finanskostnad	29 401 000	36 473 000	39 532 000	45 551 000	48 720 000
Avsetning til disposisjonsfond	21 370 500	0	0	0	0
Bruk av tidl. års overskot	-18 587 000	0	0	0	0
Overført til investeringsregnskapet	17 500	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	0	700 000	700 000	700 000	700 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 464 490	-9 187 683	0	0	0
NETTO AVSETNINGER	1 336 510	-8 487 683	700 000	700 000	700 000
Til fordeling drift	-450 616 426	-476 082 903	-474 839 431	-467 069 251	-463 116 858
Sum fordelt drift fra skjema 1B	450 616 426	476 082 903	474 839 431	467 069 251	463 116 858
Resultat	0	0	0	0	0

2.1 FINANS

Volda kommune hadde ei slik samansetjing av langsiktig gjeld pr 31.12. 2014:

Langsiktig gjeld	2014	2013	2012
Pensjonsforpliktingar	839 559 270	793 808 720	716 578 075
Lånegjeld (inklusive sertifikatlån)	762 753 455	770 986 977	713 205 914
Sum langsiktig gjeld	1 602 312 725	1 564 795 697	1 429 783 989

Dei kommunale rekneskapsreglane vedkommande pensjon blei endra i 2002. Som eit resultat av dette er pensjonsforpliktingar nå definert som langsiktig gjeld i balanserekneskapen til kommunen, jamfør tabellen ovanfor.

Ein kan grovt sagt seie at den langsiktige lånegjelda til kommunesektoren kan delast inn i 2 kategoriar, sjå tabellen under. Vi har ordinære lån som vert nytta til å finansiere investeringane til kommunen. Dette utgjorde ca 697 mill kr ved slutten av 2014. Den andre kategorien er Startlån, og er Husbanklån som etter bestemte vilkår blir lånt ut vidare til innbyggjarane. Avdrag og renteutgifter som vi betalar til Husbanken, skal i prinsippet vere lik avdrag og renter vi mottok frå låntakarane.

Volda kommune si langsiktige gjeld til låneinstitusjonar var som vist i tabellen under:

Langsiktig lånegjeld	2014	2013	2012
ordinære lån (*)	697 360 343	708 998 849	656 315 410
Startlån	65 393 112	61 988 128	56 890 504
Sum langsiktig lånegjeld	762 753 455	770 986 977	713 205 914

(*) = Av dette er kr. 84.435.000 sertifikatlån

Det er ikkje heile den ordinære langsiktige lånegjelda som belastar økonomien til kommunen. Vi kan vise det ved å ta utgangspunkt i tabellen under:

Ordinære langsiktig lånegjeld	2014	2013	2012
Omsorgssatsing	44 108 997	46 429 329	48 749 661
Sjølvkost (vatn og avlaup)	58 214 383	57 320 137	56 645 664
Grunnskolereform 97	17 763 000	17 763 000	17 763 000
Kyrkjebygg	3 630 959	3 630 959	3 636 036
Investering i skulebygg (2001)	18 852 392	20 491 925	22 131 457
Lån som belastar kommunen sin økonomi	554 790 613	563 363 499	507 389 592
Sum	697 360 343	708 998 849	656 315 410

Det er abonnentane som gjennom avgiftene betaler finanskostnadene innanfor VAR-området. 58,2 mill kr av den ordinære lånegjelda er knytt til VAR (Vann, Avløp Renovasjon)- lån. Fram til 2017 vil vi få over 6 mill kr i rentekompensasjon frå staten vedkomande

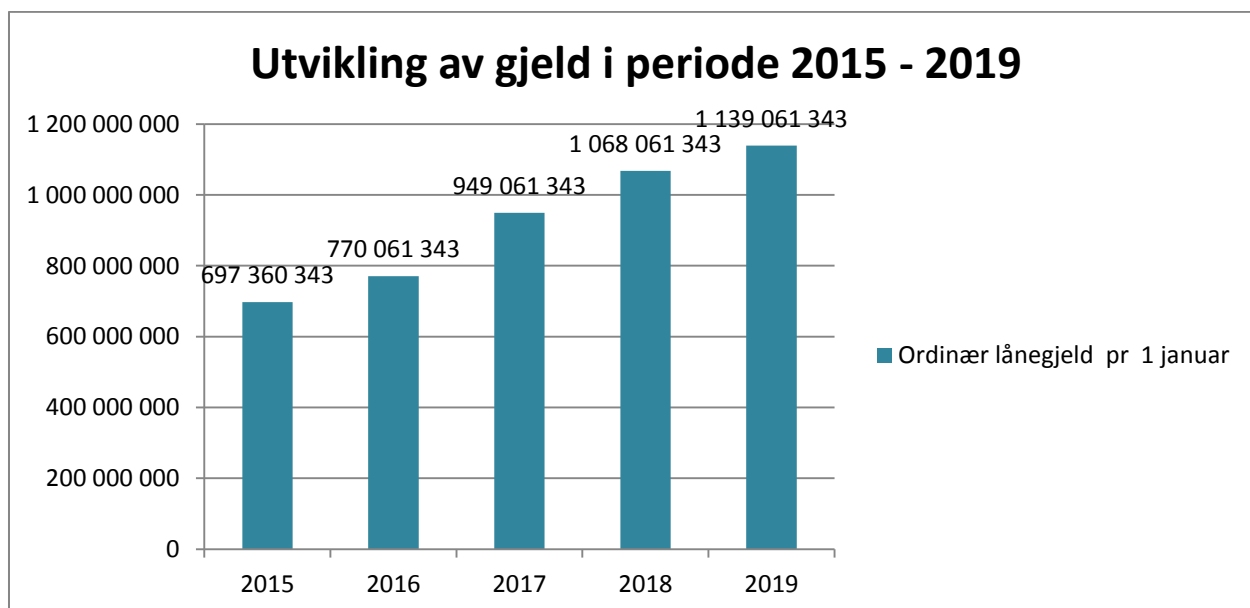
investeringar (kr 17.763.000) i samband med grunnskulereforma 97 (tabell ovanfor). Dei neste 30 åra vil vi få tilskot på ca 48,7 mill kr (+ renter) frå staten i samband med investeringar i omsorgsbustader og omsorgssenteret. I tillegg får vi rentekompensasjon i 20 år (på grunnlag av et eit beløp opphavleg 24,5 mill kr) vedkomande investeringar i skulebygg (ordninga vart innført i 2001).

Tabellen under viser korleis den langsiktige gjelda vil utvikle seg i neste økonomiplanperiode dersom rådmannen sitt forslag til investeringar i perioden 2015-2019 vert vedteken.

	2015	2016	2017	2018	2019
Ordinær lånegjeld pr 1 januar	697 360 343	770 061 343	949 061 343	1 068 061 343	1 139 061 343
Planlagte ordinære låneopptak (*)	91 701 000	204 000 000	147 000 000	101 000 000	44 000 000
Minimumsavdrag	19 000 000	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000
= Estimert lånegjeld pr 31. desember	770 061 343	949 061 343	1 068 061 343	1 139 061 343	1 153 061 343
Gjennomsnittlig rentesats	2,15 %	1,82 %	1,81 %	2,05 %	2,30 %
Renteutgifter	16 556 319	17 272 916	19 331 910	23 350 758	26 520 411

(*)= Inkluderer vedtekne lån frå 2014 som ikkje er gjennomført enno (fordi Volda var i ROBEK dette året). Dette utgjer ca 45 mill kr, og vil ikkje verte gjennomført før i 2016.

Under følgjer grafisk framstilling av utvikling av langsiktig lånegjeld i kommande økonomiplanperiode.

Vi har lagt til grunn følgjande gjennomsnittlege rentesatsar på Volda kommune si låneportefølje for dei ulike åra:

- 2015 2,15 %
- 2016 1,82 %
- 2017 1,81%
- 2018 2,05%
- 2019 2.30

Ved utrekning av renter er det gjort følgjande føresetnader:

- Alle nye lån vert etablert til flytande rente
- Det vert ikkje etablert nye fastrenter i økonomiplanperioden
- Marginen på 0,55% vert lagt til grunn for heile økonomiplanperioden

Tabellen ovanfor viser berre kommunen sine ordinære lån som er med talgrunnlaget i tabellen ovanfor. Startlåna frå Husbanken er ikkje med.

Finansutgifter

	2015	2016	2017	2018	2019
Renter investeringslån	15 863 000	17 273 000	19 332 000	23 351 000	26 520 000
Renter Startlån	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Sum renter	16 663 000	18 073 000	20 132 000	24 151 000	27 320 000
Avdrag investeringslån	19 000 000	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000
Sum finansutgifter	35 663 000	43 073 000	48 132 000	54 151 000	57 320 000

Renteutgifter

Låneporteføljen er bygt opp av lån med flytande rente som er basert på 3M nibor. Denne renta vert lagt til eller trekt frå ein margin etter avtale med långjevar. Ved utgangen av året utgjer denne marginen +0,55% (+55 basispunkter) for alle lån som vi har i Kommunalbanken. For sertifikatlånet er marginen 0,19%.

I tillegg er det etablert rentebytteavtaler (renteswappar) som sikrar kommunen fast rente på deler av sine innlån. Renteswappane har eit omfang som gjer at fastrentedelen i låneporteføljen er 13 % pr 12.11.2015. Dermed er 87% flytande rente. Låna forfell slik:

	Saldo pr 12.11.2015	Utløpsdato
Sertifikatlån FRN, +19 punkter	130 136 000	jun.16
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	6 857 500	sep.22
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	87 683 000	jun.30
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	170 000 000	des.25
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	175 725 521	des.25
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	90 049 938	des.25
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	61 525 000	mar.31
Kommunalbanken 3 mnd NIBOR	19 370 000	sep.37
Sum	741 346 959	

Ein rentebytteavtale er ein avtale om å byte vilkår på lån eller innskott. Den eine parten byter flytande mot fast rente, og den andre parten byter fast rente mot flytande rente.

Rentebyteavtalen er uavhengig av dei underliggende låna (som for Volda kommune er låna vi har i Kommunalbanken / sertifikatlånet, og utgjør kr. 741.346.959 pr. 12.11.2015).

Volda kommune har valt å nytte renteswappar (rentebyteavtaler) ved etablering av fastrente. Hovudforklaringa til dette er at det lenge har vore billegare enn å nytte tradisjonelle fastrentelån, der både kreditten, renterisikoen og avdragsstruktur inngår i eit produkt. Renteswap / rentebyteavtale er ein kontrakt mellom ein bank og kommunen om byte av rente. Ein slik avtale inneber byte av fast rente mot flytande/kort rente, som i kommunen sitt tilfelle er 3M nibor.

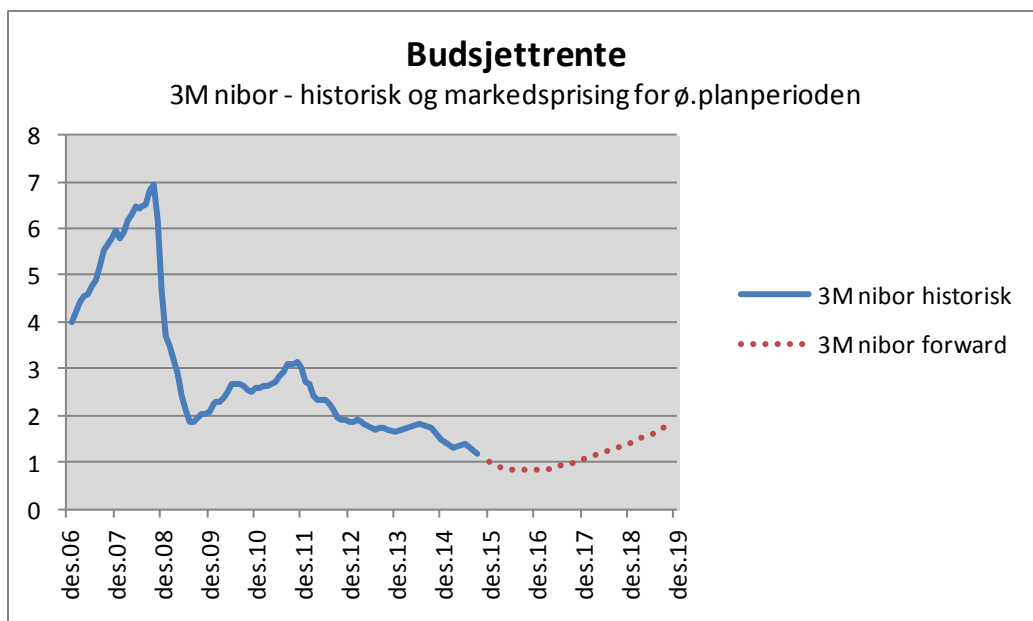
Volda kommune har 2 rentebyteavtalar på til saman 100 mill:

- Volda kommune betaler fast rente på 4,33% til banken (av eit beløp på 50 mill kr) . Banken betaler flytande rente (3 mnd Nibor) av eit beløp på 50 mill kr til Volda kommune. Denne rentebyteavtalen har sluttidspunkt desember 2018.
- Volda kommune betaler fast rente på 4,47% til banken (av eit beløp på 50 mill kr) . Banken betaler flytande rente (3 mnd Nibor) av eit beløp på 50 mill kr til Volda kommune. Denne rentebyteavtalen har sluttidspunkt juni 2021.

Låneporteføljen

Låneporteføljen vil ved komande årsskifte i stor grad vere samansett av lån med flytande rente (87%). Dei flytande låna vert renteregulerte og prisa med basis i 3M nibor (som er ei kort interbankrente, - og mykje nytta). Marknadsaktørar som stiller pris på framtidig kortrente (3M nibor forward), legg til grunn at den korte renta vil falle ytterlegare frå dagens nivå når vi går inn i 2016. Grafen nedanfor illustrerer disse forventningane (rød, stipla line):

Låneporteføljen vil ved komande årsskifte i stor grad vere samansett av lån med flytande rente (87%). Dei flytande låna vert renteregulerte og prisa med basis i 3M nibor (som er ei kort interbankrente, og mykje nytta). Markedsaktørar som stiller pris på framtidig kortrente (3M nibor forward) legg til grunn at den korte renta vil falle ytterlegare frå dagens nivå når vi går inn i 2016. Grafen nedanfor illustrerer disse forventningane (raud, stipla line):

Med ei høg grad av flytande lån tyder dette at kommunen sine lånekostnader er prisgidde utviklinga i den flytande renta. I budsjettet for 2016 er den raude, stipla lina lagt til grunn som basis for lånekostnaden på flytande lån.

I tillegg til den nemnde 3M niborrenta, vert det betalt eit tillegg - ein såkalt kredittmargin. Denne marginen kan endre seg på kort varsel. I etterkant av finanskrisa har kredittmarginen auka. I 2015 har marginen lege på 0,4 prosentpoeng i Kommunalkassen, men det er varsla at den vil auke til 0,55% frå desember. I samband med auka eigenkapitalkrav til finansinstitusjonane er det vedteke endra vektorer for ulike typar rentebærande papir. Utan å gå inn på detaljar kring dette, fører regelendringa til at det vert stilt høgare eigenkapitalkrav til dei som eig sertifikat/obligasjonar utferda av kommunar. Med andre ord vil marginpåslaget på lån verte høgare enn det historisk har vore. Om det vil kome fleire margintillegg, er vanskeleg å seie, men risikoen er nok på oppsida. I budsjettet for 2016 er det lagt til grunn ein margin på 0,55 prosentpoeng.

Kommunane formidlar Startlån frå Husbanken. Renta kommunen betalar til Husbanken er noko høgare enn det låntakarane betalar til kommunen. Renteutgiftene er difor budsjettert kr 200.000 høgare enn renteinntektene (sjå neste tabell).

Avdrag investeringslån

Volda kommune budsjetterer med minimumsavdrag på sine langsiktige lån. Verdien av anleggsmidlane (bygningar, transportmidlar etc.) og levetida til desse, er avgjerande for kor mykje vi må betale i årlege avdrag. Minimumsavdrag kan bli rekna ut ved 2 ulike metodar, forenkla metode eller avansert metode. Volda kommune nyttar metoden som gir den lågaste

avdragsbelastninga pr år (avansert metode). Det endelege minimumsavdraget vart nesten 21,5 mill kr i 2014. Minimumsavdraget for 2015 vert mindre enn året før. Det er 2 forklaringar på det. For det fyrste vart lånegjelda redusert i 2014 med ca 12 mill kroner fordi vi var i ROBEK. For det andre vart det gjort store investeringar i 2014, slik at attverande levetid på anleggsmidlar er større enn året før. Minimumsavdraget vert ca 19 mill kr i 2015. Minimumsavdraga vil auke sterk i komande økonomiplanperiode , hovudsakleg på grunn av den planlagde investeringa i Øyra skule.

Finansinntekter

Tabellen under viser dei budsjetterte finansinntektene for dei neste 4 åra:

	2015	2016	2017	2018	2019
Renteinntekter formidlingslån	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Ordinære renteinntekter	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Utbytte Tussa	-2 662 000	-3 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Verdiauke obligasjonsfond m.m.	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Sum	-6 262 000	-6 600 000	-8 600 000	-8 600 000	-8 600 000

Renteinntekter Startlån (Husbanken)

Renteinntektene er det låntakarane betalar i renter. Dette skal samsvare nokolunde med det kommunen har i renteutgifter til Husbanken. Men det viser seg at renteinntektene har vore lågare enn renteutgiftene.

Ordinære renteinntekter

Det er budsjettert med 1,5 mill kr pr år i økonomiplanperioden.

Utbytte Tussa

2011 fekk Volda kommune kr. 8.567.000 (kr. 17.700 pr aksje) i utbytte frå Tussa. I 2012 vart utbyttet kr 8 500 pr aksje som utgjorde kr 4.114.000 på Volda kommune. I 2013 fekk Volda kommune eit utbytte på kr 9.002.400, men nesten 8 mill kr av dette var ekstraordnært utbytte i samband med emisjonen då KLP kom inn som eigar.

I 2014 fekk vi eit utbytte på kr. 3.388.000, og vart vidare redusert til kr 2.662.000 i 2014. Vi har budsjettert med eit utbytte på 3 mill kr i 2016, og 5 mill kr pr år i tidsrommet 2017-2019. Volda kommune har 484 aksjar i Tussa (15,96 %). Dette er såkalla B-aksjar som ikkje er fritt omsettelege og berre kan eigast av kommune eller fylkeskommune. Volda kommune har saman med dei andre eigarane inngått ein aksjonæravtale som skal gjelde i 6 år. Kommunen har hatt eit langsiktig siktemål med eigarskapen i Tussa. Kommunen har også finansielt motiv for å vere eigar i Tussa, og det er viktig å signalisere overfor selskapet at kommunen har forretningsmessig forventning om at Tussa Kraft AS leverer økonomiske resultat som gjer at Volda kommune får ei tilfredsstillande avkastning av den kapitalen som er stilt til rådighet

for selskapet. Dersom Tussa Kraft AS ikkje greier å levere resultat etter Volda kommune sine forventingar i aksjonæravtaleperioden, bør kommunen vurdere sitt strategiske eigarskap i selskapet.

Rådmannen meiner det likevel er viktig å signalisere forventingar til Tussa og foreslår eit forventa utbyte frå og med 2017 på kr 10 331 pr aksje som vil utgjere kr 5 mill årleg for Volda kommune.

Aktiva (plasseringar obligasjonsfond, pengemarknadsfond)

Det er budsjettet med i avkastning på ca 1,5 mill kr pr år. Ved utgangen av september 2015 så har portefølja ein verdi på ca 56,4 mill kr.

2.2 FONDSMIDLAR

Det er 4 ulike fond i kommunerekneskapen:

- Bundne driftsfond
- Ubundne driftsfond (inkludert disposisjonsfond)
- Ubundne investeringsfond
- Bundne investeringsfond

Volda kommune hadde ved utgangen av 2014 om lag 113,4 mill kr på ulike fond:

	2014	2013	2012	2011
Ubundne driftsfond	11 960 136	270 274	11 504 701	24 462 282
Bundne driftsfond	26 224 058	28 479 488	31 880 097	33 432 040
Ubundne investeringsfond	63 104 108	63 364 839	65 301 182	70 330 789
Bundne investeringsfond	12 152 130	23 268 662	22 085 326	18 352 183
Sum	113 440 432	115 383 263	130 771 306	146 577 294

Bundne driftsfond

Bundne driftsfond kan berre brukast til bestemte formål i driftsrekneskapen. Pr. 31.12.2014 hadde Volda kommune i overkant av 26,2 mill kr i bundne driftsfond (fordelt på 109 ulike fond). Dei store fonda her er:

- Sjølvkost området kloakk er på 6,82 mill kr.
- Sjølvkostområdet vassverk utgjer i underkant av 1,28 mill kr.
- Fond for kompensasjonsmidlar for næringslivet i Volda (auka arbeidsgjevaravgift) utgjer i underkant av 2,5 mill kr.
- Konesjonsfond for kraftfondet utgjer 1,6 mill kr.
- Samordning og utviklingsstaben har litt under 3,47 mill kr i bunde driftsfond knytt til integrering av flyktningar.

Ubundne driftsfond

Ubundne driftsfond var sett saman slik:

	2014	2013	2012	2011
Pensjonsfond	0	0	10 882 459	10 882 459
Disposisjonsfond	11 960 136	270 274	622 242	13 579 823
Sum	11 960 136	270 274	11 504 701	24 462 282

Disposisjonsfond kan nyttast fritt på både investering og driftsbudsjettet. Eit viktig føremål til disposisjonsfondet er å kunne møte svingingar på børsen. All bruk av disposisjonsfond må vedtakast av kommunestyret.

I tillegg til framtidige svingingar på børsen, bør disposisjonsfondet også vere ein "støtdempar" mot framtidig renteoppgang og svingingar i behov i tenesteytinga. Volda kommune ligg langt over alle gjennomsnittstal for lånemasse pr. innbyggjar i kommune-Noreg. 1 %-poeng renteoppgang inneber ca 7 mill kr. i meirutgifter for Volda kommune sine innlån. Eit bufferfond for oppgang av lånerente bør med dagens rentenivå vere minimum 1 %-poeng av samla lånemasse.

Disposisjonsfond utgjorde ca kr. 270.000 ved inngangen til 2014. Ved avslutning av rekneskapen for 2014 har disposisjonsfondet auka til omlag kr 11,9 mill kroner.

Det er brukt ca 9 mill kr av disposisjonsfondet til å saldere rådmannen sitt budsjettframlegg for 2016. Etter dette, så vil det vere att ca 3 mill kr på disposisjonsfondet.

Det er budsjettert med ca 20 mill kr i avsetning til disposisjonsfond i budsjettet for 2015. I budsjettframlegget er det kun brukt disposisjonsfond om vi allereie har. Det er den endelege rekneskapen for 2015 som viser kor mykje ein eventuelt kan sette av til disposisjonsfond.

Ubundne investeringsfond

Ubundne investeringsfond kan nyttast til eigen- eller del-finansiering av kommunale investeringsprosjekt. Fonda utgjør samla 63,1 mill kr ved 31.12 2014.

Dei ubundne investeringsfonda til Volda kommune skriv seg i hovudsak frå sal av Volda kommunale el-verk og Tussa aksjar (utgjorde i overkant av 59,6 mill kr ved utgangen av året). Desse midlane vart i si tid likviditetsmessig plassert i finansmarknaden (aksje, obligasjon og pengemarknadsfond). Ved eventuell bruk av investeringsfonda til å finansiere investeringar må plasseringa i obligasjon - og aksjemarknaden bli tilsvarande redusert.

Det er om lag 3,06 mill kr på fond momskompensasjon generert frå investeringar, medan fond mindreforbruk frå tidlegare år er på om lag 0,4 mill kroner.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond kan berre brukast til bestemte formål i investeringsrekneskapen, og var på kr 12 152 130 ved utgangen av 2014. Dette var ein reduksjon på over 11,11 mill kr i høve til 2013. Hovudforklaringa til reduksjonen er at fondet "KLP skjønnsoppgjer rådhusbrann" (som var det største fondet i 2013 kr 12.975.000) vart brukt opp i 2014.

Fond til nedbetaling av husbanklån, som var i overkant av 10,9 mill kr, var det desidert største av dei bundne investeringsfonda.

2.3 STATSBUDSJETTET FOR 2016

Regjeringa sitt forslag for kommunesektoren

Regjeringa legg opp til ein vekst i samla inntekter på 7,3 milliardar kroner i 2016. Av denne veksten utgjer dei frie inntektene 4,7 milliardar kroner. Fylkeskommunane sin del av veksten i frie inntekter er på 0,5 milliardar kroner, medan primærkommunane 4,2 milliardar kroner.

Veksten i frie inntekter går til å styrke den generelle kommuneøkonomien utover endringar som følgje endringar i oppgåver og pliktar for kommunane. I tillegg må dei frie inntektene til kommunane i 2016 bli auka, mellom anna for å dekke meirkostnader for oppretthalde dagens tenesteproduksjon.

Demografikostnadene kjem av endra folketal og endra alderssamansetning, til dømes at det blir fleire innbyggjarar og fleire eldre. I 2016 er det pårekna auka demografikostnader på 1,7 milliardar kroner på primærkommunane.

Pensjonskostnadene for 2016 er grovt rekna til 900 millionar kroner totalt for kommunesektoren, kor 800 millionar kroner av dette kan bli i primærkommunane. Det er grunn til å understreke at dette er grove anslag. Veksten i dei frie inntektene kan mellom anna gå til å dekke auka pensjonskostnader.

Av veksten i frie inntekter er det att om lag 1,7 milliardar kroner etter at berekna kostnader knytt til demografi og pensjon er trekt frå. Kommunane kan velje å bruke inntektsveksten på regjeringa sine satsingar:

- Regjeringa grunngir 400 millionar kroner av veksten i dei frie inntektene med at kommunane kan ha rom til å styrke rusomsorga. Dei 400 millionar kronene vil bli fordelt gjennom sosialhjelpsnøkkelen.
- Av veksten i dei frie inntektene er 200 millionar kroner grunngitt med at kommunane kan ytterlegare styrke helsestasjons-, herunder jordmorstenestene, og skulehelsetenesta. Midlane blir føreslått særskilt fordelt til kommunane basert på innbyggartalet i alderen 0 til 19 år, med eit minstenivå på 100 000 kroner per kommune.
- I framlegget til statsbudsjett er 400 millionar kroner av veksten i dei frie inntektene grunngitt med at kommunane kan velje å ha eit meir fleksibelt barnehageopptak enn det regelverket legg opp til. Dei 400 millionar kronene blir fordelt etter barnehagenøkkelen.
- Fylkeskommunane kan velje å nytte 200 millionar kronene av veksten i dei frie inntektene til fornying og opprusting av fylkesvegane.

På grunn av uro i den internasjonale økonomien, vil regjeringa følgje nøye med på den økonomiske utviklinga. Om situasjonen tilseier det, vil regjeringa gjere ei ny vurderinga av kommuneøkonomien og skatteinngangen i samband med RNB for 2016.

Kommunal deflator

Den kommunale deflatoren er ein indeks for berekning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter. Indeksen er bygd opp av lønsvekst og prisvekst på kjøp av varer og tenester. I kommuneopplegget i statsbudsjettet er det i hovudsak reelle endringar i kommunesektoren sine inntekter det blir sett på. Det inneberer at kommunesektoren sine inntekter blir prisjustert før realveksten blir lagt til.

Som nemnt tidlegare er ikkje den kommunale deflatoren for 2015 justert i høve til RNB 2015. For 2016 er det føresett en lønsvekst på 2,7 prosent. Lønsveksten teller knapt to tredjedelar av den samla deflatoren. Samla deflator er satt til 2,7 prosent.

	Prosent	Vekt
Løn	2,70 %	0,65
Andre driftsutgifter	2,70 %	0,35
Sum	2,70 %	1

Skattøren

Dei frie inntektene er skatteinntekter og rammetilskot. Skatt på alminneleg inntekt og formue frå personlege skattytarar blir delt mellom staten, fylkeskommunar og kommunar. Fordelinga blir bestemt gjennom fastsette maksimalsatsar på skattørene for kommunar og fylkeskommunar.

I kommuneproposisjonen for 2016 vart det signalisert at skattøra for 2016 skal bli innretta etter eit mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjere 40 prosent av samla brutto inntekt. I RNB 2015 vart prognosen for skatteinntektene i år redusert, og samstundes med at rammeoverføringa auka med 1,2 milliardar kroner. Skatteandelen i 2015 blir sannsynlegvis redusert til 39 prosent av samla inntekter. Isolert sett vil dette kunne føre til auke i dei kommunale skattøra i 2016.

Til grunn for anslaget for skatteinntektene i kommunesektoren neste år ligger ein sysselsettingsvekst på 0,5 prosent og 2,7 prosent lønsvekst frå i år. Med bakgrunn i dette blir den kommunale skattøren for 2016 foreslått oppjustert med 0,45 prosent for primærkommunane, og 0,05 prosent for fylkeskommunane. Skattøren for kommunane vil etter det forslaget utgjere 11,8 prosent av alminneleg personskatt, medan fylkeskommunane sin del vil vere 2,65 prosent.

Inntektssystemet

Regjeringa har tidlegare varsla ein total gjennomgang av inntektssystemet som får konsekvens frå og med 2017. I gjennomgangen blir det sett på skatteandelen og i høve til rammetilskottet, justering og oppdatering av delkostnadsnøklane og ikkje minst basistilskotet og dei distriktpolitiske tilskota. Departementet tek sikte på å ha høyringsnotatet klart før jul.

Det blir gjort einskilte mindre endringar i inntektssystemet i 2016:

- Veksttilskotet blir styrka frå 393,4 millionar kroner i 2015 til 440,6 millionar kroner i 2016. Terskelen for å få tilskot blir redusert frå ei folketalsvekst på over 1,6 prosent til 1,5 prosent, rekna ut frå gjennomsnittet dei tre siste åra. Tilskotet blir prisjustert, og går frå 55.000 kroner per innbyggjar utover vekstgrensa, til 56.485 kroner. I landet er det 64 kommunar får veksttilskot i 2016. I Møre og Romsdal er det kommunane Ulstein, Skodje, Sula, Giske og Aukra som får veksttilskot.
- Småkommunetilskotet blir heldt nominelt på same nivå som i 2015, det vil seie at det ikkje blir justert i høve til deflatoren.

Oppgåveendringar

I hovudsak er det eit skilje mellom overføringar til kommunane som er frie og overføringar som er knytt til endringar i oppgåver som kommunane må utføre. Overføringane som er knytt til oppgåveendringar er ikkje tatt med i veksten i dei frie inntektene.

Helse og omsorg

- Det er foreslått ei tilsegnssramme på 4,1 milliardar kroner til 2500 heildøgns omsorgsplassar i sjukeheim og omsorgsbustadar i 2016.
- Regjeringa vil fremme forslag til endring av helse- og omsorgslova slik at kommunane frå 1. januar 2020 får plikt til å tilby dagaktivitetstilbod til heimebuande personar med demens. Det kan skje ved utbygging av tilbodet fram mot 2020. HOD får 71,3 millionar kroner øymerka for å legge til rette for 1.200 nye plassar.
- I primærhelsetenestemeldinga vart det varsla lovkrav om kommunal psykologkompetanse frå 2020. Som eit ledd i opptrappinga, blir det foreslått å leggje om det eksisterande rekrutteringstilskotet til eit flatt årleg tilskot på 300.000 kroner per psykologårsverk som blir rekruttert frå 2016. Det er løyvd 145 millionar kroner for inntil 150 nye psykologårsverk i 2016.

- Frå 1. januar 2016 har kommunane plikt til å syte for augeblikkeleg døgnopphald for pasientar med somatiske sjukdommar. Dei 1,2066 milliardar kronene blir innlemma i rammetilskotet til kommunane.
- Innslagspunktet for ressurskrevjande tenester blir justert i høve til deflatoren, og i tillegg blir innslagspunktet auka med 10.000 kroner. Kompensasjonsgraden blir heldt uendra på 80 prosent utover innslagspunktet. Løyvinga til dette føremålet er venta å auke med 1,2 milliardar kroner frå 2015 til 2016.

Barnehagar

- Løyvinga over Kunnskapsdepartementet sitt budsjett knytt til auka kompetanse og kvalitet blir auka med 160 millionar kroner i 2016. Midlane skal mellom anna gå til arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning og til lokale tiltak for å styrke det pedagogiske arbeidet i barnehagen.
- Frå 2016 får ikkje-kommunale barnehagar den same finansieringa som kommunale barnehagar, det vil seie 100 prosent av tilskotet til tilsvarende kommunale barnehagar. Kommunane får ein kompensasjon over rammetilskotet på 180 millionar kroner.
- Det blir gjort endringar i forskrifta om finansiering av ikkje-kommunale barnehagar for å gi betre samsvar mellom reelle utgifter og tilskotet frå kommunen. Endringane er først og fremst knytt til pensjons- og kapitalutgifter. Dette gir isolert sett ei innsparing på 338 millionar kroner som blir trekt ut frå rammetilskotet.

Skule

- Kommunane får auka rammetilskotet med 77,6 millionar kroner for å auke timetalet i naturfag med éin veketime på 5. til 7. trinn frå hausten 2016.
- Kompetansesatsinga i skulen held fram på same nivå, og i 2016 vil over 5.000 lærarar få tilbod om vidareutdanning.
- Lærlingtilskotet til lærebedrifter blir foreslått auka med ytterlegare 2.500 kroner per kontrakt i 2016, og fylkeskommunane får kompensert dette med 50 millionar kroner.
- I 2009 vart det signalisert ei investeringsramme for skule og svømmeanlegg på 15 milliardar kroner over åtte år. I 2016 blir dei siste 1,5 milliardane fasa inn i budsjettet.

Forsøk med ny oppgåve- og ansvardeling i barnevernet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil i 2016 iverksette forsøk med ny oppgåve- og ansvarsdeling mellom kommunalt og statleg barnevern. Forsøkskommunane vil bli kompensert for auka oppgåve- og finansieringsansvar gjennom auka rammetilskot på 247,6 millionar kroner, etter særskilt fordeling (i tabell C, Grønt hefte).

Overføring av skatteoppkrevjarfunksjonen til staten

Regjeringa foreslår i Prop. 1 LS (2015-2016) å overføre skatteoppkrevjarfunksjonen frå kommunane til Skatteetaten med verknad frå 1. juli 2016. Oppgåveoverføringa er anslått å gi ei innsparing for kommunane på 630 millionar kroner i 2016, og rammetilskotet til kommunane blir foreslått redusert tilsvarende.

Flyktningar og integrering

Det har vore ei kraftig auke i talet på asylsøkjjarar til Europa, og Noreg. Regjeringa har difor lagt fram forslag om tilleggsløyver i 2015 som følgje av dette:

- Politiet får 50 millionar kroner for å auke kapasiteten knytt til registrering av nye asylsøkjjarar til Noreg.
- UDI blir styrka med 5 millionar kroner.
- Verjemålsordninga blir styrka med 3 millionar kroner.
- Løyva til einslege mindreårige asylsøkjjarar i omsorgssentre blir auka med 65 millionar kroner.
- Tilskot til utleigebustadar blir auka med 50 millionar kroner.
- Regionale ressurscenter om vald, traumatisk stress og sjølvmondsførebygging (RVTS) blir styrka med 5 millionar kroner.

I budsjettet for 2016 er det foreslått å;

- styrke integreringstilskotet med 50 millionar kroner til eit ekstratilskot til kommunar ved busetting av flyktningar. Kriteriet for å få tilskot er at kommunen i 2016 busett fleire enn dei ble oppmoda om i 2015. Tilskotet blir utbetalt med 50.000 kroner for kvar person kommunen busett utover dette i 2016.
- styrke det særskilte tilskotet for busetting av einslege, mindreårige flyktningar med 25 millionar kroner. Særskilt tilskot blir utbetalt til kommunane når einslege, mindreårige flyktningar blir busett. Satsen blir foreslått auka frå 191.300 kroner i 2015 til 207.000 kroner i 2016.

Regjeringa varslar at den vil leggje fram ein tilleggsproposisjon for statsbudsjettet 2016 om denne situasjonen i løpet av hausten.

Kommunereforma

Det er brei semje på Stortinget om behovet for ei kommunereform. Dei nyvalte kommunestyra har frist til 1. juli 2016 med å gjere vedtak. Fylkesmannen skal oppsummere og gi tilråding om kommunestrukturen hausten 2016. Regjeringa fremjar proposisjon om ny kommunestruktur våren 2017. Ein samla lovproposisjon om nye oppgåver til større kommunar blir lagt fram for Stortinget våren 2017. Regjeringa har òg sett i gang eit arbeid med ein generell gjennomgang av den statlege styringa av kommunane. Arbeidet tek sikte på å redusere den statlege detaljstyringa. Resultatet av gjennomgangen vil bli presentert for Stortinget våren 2017.

2.4 FRIE INNTEKTER

Det overordna formålet med inntektssystemet er å gjere det mogleg for kommunane å gi eit likeverdig tenestetilbod til innbyggjarane sine. For å oppnå dette målet vert det ved fordelinga av rammetilskotet teke omsyn til strukturelle ulikskapar i kommunane og fylkeskommunane (utgiftsutjamning) og ulikskapar i skatteinntektene (inntektsutjamning). Rammetilskotet utgjer saman med skatteinntektene dei frie inntektene som kommunane fritt disponerer innanfor gjeldande lover og forskrifter. Det vert også gitt eit skjønstilskot for å korrigere for forhold som ikkje blir ivaretekne godt nok i fordelingssystemet elles. Inntektssystemet inneheld i tillegg verkemiddel som utelukkande er grunngjevne med regionalpolitiske målsetjingar.

Tabellen under viser kor mykje Volda kommune kan vente å få i frie inntekter i 2015-2019.

	Prognose 2015	2016	2017	2018	2019
Innbyggjartilskott	200 276 000	203 290 000	202 607 000	202 518 000	202 429 000
Utgiftsutjamning	17 365 000	11 293 000	11 275 000	11 273 000	11 271 000
Overgangsordning INGAR	-566 000	3 562 000			
Saker særskilt fordeling	775 000	1 281 000	1 281 000	1 281 000	1 281 000
Inntektsutjamning	23 284 000	25 072 000	25 072 000	25 072 000	25 072 000
Sum rammetilskott	241 134 000	244 498 000	240 235 000	240 144 000	240 053 000
Skatteinntekter	197 902 000	212 524 000	212 524 000	212 524 000	212 524 000
Sum frie inntekter	439 036 000	457 022 000	452 759 000	452 668 000	452 577 000

Under følgjer nærmare omtale av dei mest sentrale elementa (Overskrifta for kvart hovudelement har raud farge):

Brutto innbyggjartilskot

I utgangspunktet vert innbyggjartilskotet fordelt med likt beløp pr innbyggjar for alle kommunane. Innbyggjartilskotet var kr 22.668 per innbyggjar i budsjettframlegg for 2016, og utgjorde kr. 203.290.000 for Volda kommune. Dette talet er endeleg fordi det er innbyggjartalet per 01.07.2015 som er grunnlaget for innbyggjartilskotet.

Det samla innbyggjartilskottet vert fordelt mellom kommunane ved at det vert teke omsyn til utgiftsutjamning, inntektsutjamning, samt ein del andre forhold.

Skjønnsstilskot

Skjønnsstilskotet skal kompensere for forhold som ikkje vert fanga opp av kostnadsnøkkelen.

2015

I 2015 har vi ikkje fått tildelt noko ved den opphavlege tildelinga, men fekk kr 650.000 ved sluttfordelinga i haust:

- Kommunereforma (kr 150.000)
- Ressurskrevjande tenester (kr 300.000)
- MRSA smitte (kr 200.000)

2016

I 2016 har vi ikkje fått tildelt noko ved den opphavlege tildelinga.

Inntektsutjamning

Utjamning av skatteinntekter skjer løpande gjennom året. Dette medfører at kommunane 7 gonger i året får utjamna skatteinntekter sine. Systemet fungerer slik:

- Kommunane får kompensert 60 % av differansen mellom eige skattenivå og skattenivået på landsbasis.
- Kommunar med skatteinntekter over landsgjennomsnittet blir trekt 60% av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.
- Kommunar som har skatteinntekter under 90% av landsgjennomsnittet, får i tillegg kompensert 35% av differansen mellom eigne skatteinntekter og 90% av landsgjennomsnittet.

Ordninga blir finansiert ved at alle kommunar får eit trekk tilsvarande det tilleggskompensasjonen kostar.

I budsjettframlegget til regjeringa er skatteinntektene kr 27.765 per innbyggjar på landsbasis. Tilsvarande tal for Volda kommune er kr 23.444 per innbyggjar (84,4% av landsgjennomsnittet), og gir ein kompensasjon på ca kr 23.500.000 (jamfør første kulepunktet ovanfor).

Volda kommune får også tilleggskompensasjon (sjå tredje kulepunktet ovanfor) fordi vi har skatteinntekter som er under 90 % av landsgjennomsnittet. Tilleggskompensasjonen utgjer ca kr. 4.900.000.

Alle kommunar blir trekt kr. 367 per innbyggjar for å finansiere tilleggskompensasjonen. Vi får dermed eit trekk på ca kr 3.327.000 for Volda kommune.

Netto inntektsutjamning etter dette blir kr 25.072.000.

Det er viktig å presisere at dette er ei prognose. Dei endelege skattetal for 2016 (og dermed inntektsutjamninga) er ikkje klare før februar 2017.

Utgiftsutjamning

I tenesteytinga er det til dels store kostnadsskilnader mellom kommunane. Gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet skal kommunane i prinsippet få full kompensasjon for dei kostnadsskilnadane som dei sjølve ikkje kan påverke. Det gjeld til dømes aldersfordelinga, og strukturelle og sosiale tilhøve i kommunen. Denne kompensasjonen skjer i praksis gjennom kostnadsnøkkelen, som består av ulike kriterium med vektorer. Gjennom kostnadsnøkkelen, og eit oppdatert sett med kriteriedata, blir utgiftsbehovet for kvar kommune berekna, og deretter blir tilskotet fordelt til kommunane etter deira varierende utgiftsbehov. Utgiftsutjamninga er ei rein omfordeling – det som blir trekt inn frå nokre kommunar blir delt ut att til andre kommunar.

Utgiftsbehovet blir endra når nye sektorar eller tilskot blir inkludert i utgiftsutjamninga, t.d. når øymerke tilskot blir innlemma i inntektssystemet, når oppgåver blir overført mellom forvaltningsnivå, eller når særskilte fordelingar går over til å bli fordelt etter kostnadsnøkkelen.

Indeks for berekna utgiftsbehov for kvar kommune

Kostnadsnøkklane blir brukte saman med kriteriedata til å lage indeksar for berekna utgiftsbehov for kvar kommune. Det er desse indeksane departementet tek utgangspunkt i når utgiftsutjamninga for kvar kommune skal reknast ut. Indeksane for alle kommunane kjem frå.

I indeksen for berekna utgiftsbehov er landsgjennomsnittet 1,00. Kommunar med ein indeks som er større enn 1,00 har eit utgiftsbehov per innbyggjar som er større enn landsgjennomsnittet, mens kommunar med ein indeks som er mindre enn 1,00 har eit utgiftsbehov som er mindre enn landsgjennomsnittet. For eksempel har ein kommune med indeks 0,99 eit berekna utgiftsbehov som er ein pst. lågare enn landsgjennomsnittet, mens ein kommune med ein indeks på 1,07 eit berekna utgiftsbehov som er sju pst. høgare enn landsgjennomsnittet.

Utgiftsutjamninga skjer ved eit fråtrekk i innbyggjartilskotet for dei kommunane som har eit berekna utgiftsbehov som er lågare enn landsgjennomsnittet (dvs. dei meir lett drivne), eller ved eit tillegg i innbyggjartilskotet for dei kommunane som har eit berekna utgiftsbehov som er høgare enn landsgjennomsnittet (dvs. dei er meir tung drivne). Storleiken på fråtrekket eller tillegget er differansen mellom berekna utgiftsbehov per innbyggjar i kommunen og gjennomsnittleg utgiftsbehov per innbyggjar på landsbasis, summert for alle innbyggjarane i kommunen.

Korreksjon for elevar i statlege og private skular

Somme kommunar har elevar i statlege og private grunnskular. Desse elevane har ikkje kommunane utgifter til. Det er difor ei trekkordning for elevar i statlege og private skular i inntektssystemet. Trekkordninga fungerer slik at det blir trekt inn eit beløp frå kvar enkelt kommune for dei elevane kommunen ikkje yter grunnskuletenester til. Det totale beløpet som er trekt inn på landsbasis blir så fordelt ut igjen til alle kommunar etter kommunane sin del av det berekna utgiftsbehovet (kostnadsnøkkelen). Korreksjonsordninga for elevar i statlege og private skular er dermed ei ordning som omfordelar midlar mellom kommunar. Utrekninga av ordninga er vist i tabell A-k, kolonnane 6-8 (i grønt hefte for 2016 som kan lastast ned frå nettet).

Tabellen under viser satsane:

Kategori	Sats pr elev
Vanleg undervisning	kr 84 500
Spesialskular	kr 276 200
Skular med opphald	kr 291 800

Tala for Volda kommune er:

kr. 2.451.000 (Trekk som er utrekna ut i frå tal på elevar som Volda kommune har i statlege og private skular).

minus tilbakeføring samla trekk (kr 2.803.000)

= kr 352.000 (omfordeling statlege og private skular)

Dersom Volda kommune hadde hatt 0 elevar i statlege og private skular, så ville vi fått tilbakeført heile beløpet (**kr. 2.803.000**).

Vi får tilbakeført **kr 352.000**. **Kostnaden er dermed kr 2.451.000** (2.803.000 minus 352.000) for elevane vi har i statlege og private skular.

Kostnadsnøklar

Ein kommune som er på landsgjennomsnittet har ein indeks på 1. Volda kommune har ein indeks på 1,0254 i 2016. Dette inneber at Volda kommune har høgare utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet (2,54% over landsgjennomsnittet). Volda kommune blir etter dette vurdert som ein relativt tungdriven kommune, og får kr. 11.293.000 i utgiftsutjamning i 2016.

Tabellen på neste side viser utvilklinga i utgiftsutjamninga til Volda kommune frå 2015 til 2016.

	Vekt (2016)	Indeks (2016)	Trekk (2016)	Endring 2015-16	
				Indeks	Utgiftsutjevnen tilskudd/trekk
0-1 år	0,0055	0,7655	-556	-4,6 %	-118
2-5 år	0,1268	0,8833	-6 381	-7,5 %	-4 202
6-15 år	0,2880	1,0768	9 543	2,4 %	3 143
16-22 år	0,0210	1,2121	1 921	0,9 %	121
23-66 år	0,0938	0,9429	-2 310	0,2 %	35
67-79 år	0,0453	1,0599	1 171	-0,1 %	35
80-89 år	0,0693	1,1639	4 901	-1,7 %	-267
over 90 år	0,0464	1,5136	10 279	5,9 %	1 589
Basistillegg	0,0226	1,3520	3 432	0,8 %	146
Sone	0,0132	1,6539	3 723	-1,0 %	82
Nabo	0,0132	1,4713	2 683	-0,5 %	74
Landbrukskriterium	0,0029	1,3777	472	2,0 %	27
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0083	0,8248	-627	1,6 %	40
Norskfødte med innv foreld 6-15 år ekskl Skand	0,0009	0,2146	-305	4,4 %	5
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0047	0,4544	-1 106	5,1 %	33
Dødlighet	0,0460	0,8497	-2 982	-0,5 %	-225
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0115	0,7148	-1 415	-6,7 %	-365
Lavinntekt	0,0062	0,7928	-554	0,0 %	-19
Uføre 18-49 år	0,0046	0,7328	-530	-1,4 %	-57
Opphopningsindeks	0,0139	0,3136	-4 115	-2,0 %	-377
Urbanitetskriterium	0,0177	0,7187	-2 148	0,0 %	-128
PU over 16 år	0,0461	0,9040	-1 909	-11,4 %	-2 254
Ikke-gifte 67 år og over	0,0437	1,0096	182	0,6 %	114
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	0,6986	-3 848	-29,6 %	-3 782
Innbyggere med høyere utdanning	0,0188	1,1750	1 419	-0,1 %	64
Kostnadsindeks	1,0000	1,0254	10 940	-1,6 %	-6 286

Forklaringa til tabellen ovanfor:

- Første kolonne viser dei ulike kriteria i kostnadsnøkkelen.
- Andre kolonne viser vektinga til kostnadsnøklane. Vi ser blant anna at innbyggjarar 6-15 har størst vekt. Summen av alle kriteria er 1.
- Tredje kolonne viser indeksen til dei ulike kriteria for Volda kommune. Dersom indeksen er mindre enn 1, så inneber det at vi er å rekne som dyrare enn landsgjennomsnittet på dette området. Dersom indeksen er større enn 1, så inneber det at vi er å rekne som billigare enn landsgjennomsnittet på dette området.
- Fjerde kolonne viser trekket/kompensasjonen for dei ulike kriteria. Alle tal er i heile tusen. Tal med minus forteikn indikerer at vi er trekt. Vi ser til dømes at vi er trekt kr. 6.381.000 i gruppa 2- 5 år. Inntektssystemet seier med andre ord Volda kommune

kan drifte kommunale tenester (hovudsakleg barnehage) kr 6.380.000 billigare enn landsgjennomsnittet.

- Femte kolonne viser korleis indeksen prosentvis har utvikla seg frå 2015 til 2016.
- Sjette og siste kolonne viser korleis trekket/kompensasjonen har utvikla seg frå 2015 til 2016. Kriteriet 2-5 år kan også vere eit døme her. Trekket på kr 6.380.000 er kr 4.202.000 større enn trekket vi fekk i 2015 for denne aldersgruppa

Tabellen under viser delkostnadsnøklerne fordelt etter tenesteområde:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Barnehage	1,0624	0,9885	0,9942	0,9804	0,9897	0,8834
Administrasjon	1,0492	1,0499	1,0511	1,0517	1,0514	1,0530
Grunnskole	1,1075	1,1083	1,0930	1,0661	1,0749	1,0966
Pleie og omsorg	1,1369	1,1370	1,1187	1,1119	1,1042	1,0930
Helse	1,0913	1,0921	1,0888	1,0836	1,0769	1,0759
Barnevern	0,8823	0,8859	0,8828	0,8849	0,9107	0,8850
Sosialhjelp	0,6108	0,6123	0,6097	0,6086	0,6291	0,6276
Samhandling		1,0679	1,0611	1,0622	1,0586	
Kostnadsindeks	1,0752	1,0636	1,0502	1,0380	1,0415	1,0254

Neste tabell viser økonomiske utslag (alle tal er i heile tusen kroner). Vi såg av tabellen over at barnehage er billegare å drive enn landsgjennomsnittet (88,34% av landsgjennomsnittet). Tabellen under viser at vi av den grunn er trekt kr 8.261.000. Dette er ei veldig stor auke i høve til 2015 da trekket var kr 696.000. Volda kommune har motsett situasjon på pleie og omsorg. Her er vi dyrare å drive enn landsgjennomsnittet (1,0930% av landsgjennomsnittet), og vert tilført kr. 13.295.000. Volda kommune vert i 2016 netto tilført kr 11.293.000 gjennom utgiftsutjamninga.

Utslag frå delkostnadsnøklerne	Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Barnehage	3 471	-682	-372	-1 318	-696	-8 261
Administrasjon	1 675	1 765	1 904	1 988	2 065	2 133
Grunnskole	10 946	11 510	10 454	7 695	9 028	12 007
Pleie og omsorg	15 573	16 178	14 775	14 364	14 166	13 255
Helse	1 317	1 379	1 441	1 398	1 357	1 379
Barnevern	-1 308	-1 314	-1 424	-1 478	-1 202	-1 595
Sosialhjelp	-5 738	-5 934	-7 444	-7 700	-7 460	-7 974
Samhandling		667	632	663		
Kostnadsindeks	25 975	23 562	19 883	15 590	17 227	10 940
Netto virkning. statl/priv. Skoler	426	285	805	1 254	138	352
Sum utgiftsutjevn m.m.	26 401	23 847	20 688	16 844	17 365	11 293

Vi ser av tabellen ovanfor at Volda kommune har ei utvikling der utgiftsutjamninga er redusert frå 26,4 mill kr i 2011 til 11,3 mill kr i 2016. Utviklinga er enno meir dramatisk når vi tek omsyn til at vi opererer med nominelle beløp. Til samanlikning har vår nabokommune Ørsta ei motsett utvikling (frå 15 mill kr i 2011 til 26 mill kr i 2016).

Det er ei veldig stor utfordring å tilpasse tenesteproduksjonen til ein slik vesentleg reduksjon i inntektene (på så kort tid).

Årsaka til reduksjonen i utgiftsutjamninga i perioden 2011–2016 heng i hovudsak saman med befolkningsutviklinga i kommunen, særleg når det gjeld utviklinga innan ulike aldersgrupper. Ei nærare forklaring følgjer under:

Årsaker til endringar i utgiftsutjamninga

Rådmannen kontakta i fjor haust KRD med spørsmål om kva som er forklaringa på den store nedgangen i utgiftsutjamnande tilskot i perioden 2011–2015. Her er svaret frå departementet:

”Utgiftsutjamninga er ei rein omfordelingsordning mellom kommunane: det som blir gitt i tillegg i innbyggjartilskotet til kommunar med eit høgt berekna utgiftsbehov, blir trekt inn att frå kommunar med eit lågt berekna utgiftsbehov. Dermed summerer utjamninga seg til null på landsbasis. Det betyr at endringane i utgiftsutjamninga for Volda kommune både kan skuldast strukturelle og demografiske endringar i Volda og endringar på landsbasis.

I 2011 hadde Volda kommune ein verdi på 1,075 på indeksen for berekna utgiftsbehov. Det betyr at Volda hadde eit berekna utgiftsbehov per innbyggjar som var 7,5 prosent høgare enn landsgjennomsnittet. I 2014 var talet redusert til 1,038; kommunen hadde altså eit berekna utgiftsbehov som var 3,8 prosent høgare enn snittet.

Det er fleire forhold som forklarar kvifor kommunen har hatt ein relativ nedgang i det berekna utgiftsbehovet, samanlikna med gjennomsnittskommunen. Det er særleg endringar i følgjande kriterium som verka inn på utviklinga:

- **Barn utan kontantstøtte:** *I 2011 hadde Volda eit berekna utgiftsbehov knytt til barn utan kontantstøtte på 15 prosent over landsgjennomsnittet, mens kommunen i 2014 hadde eit berekna utgiftsbehov på 15 prosent under landsgjennomsnittet. Det heng – saman med ein relativ sterk nedgang i talet på barn i 1–2-årsalderen i Volda samanlikna med landet elles. Talet på 1-åringar i Volda kommune sank med om lag 18 prosent frå 2011 til 2014, mot ein nedgang på om lag 2 prosent i landet totalt. Tilsvarende var det ein nedgang i talet på 2-åringar i Volda på ca. 22,5 prosent, mot ein auke på ca. 0,5 prosent på landsbasis. Det har ført til at tilgangen på barn som potensielt kan inngå i kriteriet har gått sterkt ned i Volda samanlikna med landet elles.*
- **Innbyggjarar 6–15 år:** *Volda har hatt ein sterkare nedgang i talet på innbyggjarar i denne aldersgruppa enn landet og fylket elles. Talet på 6–15-åringar i Volda gjekk ned med 4,7 prosent i perioden (frå 1 163 til 1 108), mot ein nedgang på 0,2 prosent i heile landet og 1,5 prosent i Møre og Romsdal totalt. Dette kriteriet har ei høg vekt i*

kostnadsnøkkelen, så nedgangen her har ein stor innverknad på totalt berekna utgiftsbehov for kommunen.

- ***Innbyggjarar 80–89 år:*** *Volda har òg hatt ein sterkare nedgang i talet på innbyggjarar i denne aldersgruppa enn landet og fylket elles. Nedgangen i Volda var på 9,6 prosent, mot ein nedgang på 2,3 prosent på landsbasis og 1,4 prosent i Møre og Romsdal samla. Dette kriteriet har òg ei relativt høg vekt i kostnadsnøkkelen (men ikkje like høg som kriteriet innbyggjarar 6–15 år), så nedgangen her har ein relativt sterk effekt på totalt berekna utgiftsbehov for kommunen.*
- ***Ikkje-gifte 67 år og over:*** *Volda har hatt ein reduksjon i talet ikkje-gifte i denne aldersgruppa på 5,9 prosent i perioden 2011–2014. På landsbasis var det ein auke på 3,8 prosent, og i Møre og Romsdal auka talet med 1,8 prosent.*
- ***Psykisk utviklingshemma 16 år og over:*** *Talet på personar i denne gruppa har blitt redusert frå 33 til 32 frå 2011 til 2014, altså ein reduksjon på 3 prosent. På landsbasis har talet auka med 5,6 prosent i same periode, frå 16 637 til 17 561. Talet for Møre og Romsdal samla var så å seie uendra i perioden.*
- ***Reiseavstand innan sone (snitt siste tre år):*** *Volda har hatt ein reduksjon på 12,8 prosent på dette kriteriet frå 2011 til 2014 (frå 70 113 km i 2011 til 61 125 km i 2014). På landsbasis var det derimot ein auke på 1,8 prosent, og i Møre og Romsdal totalt var det ein auke på 2,3 prosent.*

Dette kriteriet er eitt av to kriterium som måler variasjon i busettingsmønsteret mellom kommunar. Kriteriet blir rekna ut ved at kommunen blir delt inn i sonar, der ein sone er eit geografisk samanhengande område av grunnkrinsar med til saman om lag 2000 innbyggjarar. Senteret i sonen er definert som krinsen med det høgste innbyggjartalet. Reiseavstanden blir berekna for alle innbyggjarane i sonen til sonesenteret, summert for alle innbyggjarane i sonen. Kriteriet blir berekna av Statistisk sentralbyrå.

Endringar i sonekriteriet frå eitt år til eit anna kan skuldast fleire forhold: (1) det kan ha skjedd endringar i vegnettet som reduserer reiseavstanden; (2) endringar i busettingsmønsteret kan føre til endringar i soneinndelinga, noko som igjen kan føre til endringar i gjennomsnittleg reiseavstand til sonesenteret; (3) endringar i busettingsmønsteret kan føre til endringar i kva grunnkrins som blir rekna som sonesenter, noko som òg vil gi endring i gjennomsnittleg reiseavstand til sonesenteret; og (4) endringar i folketalet (men endringar i folketalet utan endringar i soneinndelinga vil sjeldan gi store utslag). For Volda sin del førte til dømes endringar i busettingsmønsteret til eit nytt sonesenter frå 2011 til 2012, noko som reduserte reiseavstanden til sonesenteret i den aktuelle sonen.

For at verdien ikkje skal svinge for mykje frå år til år, bruker departementet eit gjennomsnitt av sonekriteriet for dei siste tre åra i inntektssystemet.

- *Volda skil seg relativt sterkt frå utviklinga på landsbasis når det gjeld to andre kriterium òg: **innbyggjarar 0–1 år** (0–2 år i 2011 og 2012) og talet på **uføre 18–49 år**. Men desse kriteria har såpass låg vekt i kostnadsnøkkelen at det har mindre å seie for totalt berekna utgiftsbehov i kommunen.*

Kompensasjon for desentralisert busettingsmønster

Spreidd busetting blir fanga opp av to kriterium i inntektssystemet: nabokriteriet (som måler avstandar mellom grunnkrinsar i kommunane) og sonekriteriet (som måler avstandar innan ein sone, der kommunane er delte i inn i sonar med om lag 2 000 innbyggjarar). Desse kriteria inngår i delkostnadsnøkane for grunnskule, pleie og omsorg, og helsetenesta.

Volda kommune har eit berekna utgiftsbehov over landsgjennomsnittet for både sone- og nabokriteriet. I 2014 var berekna utgiftsbehov 76 prosent over snittet for sonekriteriet, og 51 prosent over snittet for nabokriteriet. Kommunen blir kompensert for meirkostnadar knytt til busettingsmønsteret gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet.

Samtidig er det verdt å hugse på at sjølv om Volda er ein tungdriven kommune når det gjeld busettingsmønsteret, er det andre kriterium som trekkjer i motsett retning. Eksempel på slike kriterium er opphopingsindeksen (sett saman av kriteria skilte og separerte, arbeidsledige, personar med låg inntekt), dødelegheitskriteriet, innbyggjarar 23–66 år, urbanitetskriteriet og barn utan kontantstøtte. Dette er døme på kriterium med relativ høg vekt i kostnadsnøkelen der Volda har eit berekna utgiftsbehov under landsgjennomsnittet.

Volda blir framleis rekna for å ha eit høgare utgiftsbehov enn gjennomsnittskommunen, og blir kompensert for det gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet. Men den demografiske utviklinga i kommunen dei siste åra, saman med fleire forhold som gjer kommunen meir lett driven enn andre, kan til saman forklare kvifor skilnaden mellom Volda og gjennomsnittet ikkje er større enn han er i dag.”

Kommentarar til endringar frå 2015 til 2016:

Situasjonen har dramatisk forverra seg frå 2015 til 2016. I 2016 er tilskotet redusert med ytterlegare (netto) 6,3 mill kr. Det er spesielt 3 forhold som forklarar den negative utviklinga:

- For barn 1 år utan kontantstøtte er trekket auka med kr 3.782.000 i høve til 2015.
- Utviklinga i aldersgruppa 2-5 år fører til eit auka trekk på kr 4.202.000.
- Vi får eit auka trekk på kr 2.254.000 på grunn av reduksjon i talet på PU- klientar.

Det er også kriterium som har positiv utvikling. For aldersgruppa 6- 15 år, så får vi auka tilskotet med kr. 3.143.000. Men samla sett er det som sagt ei svært negativ utvikling, med ein reduksjon på ca 6,3 mill. kr.

Talet på PU-klientar er knytt til dei som det er vedtak om tenester på, og vert registrert på ein bestemt dato. Problemet er at ein kan ha nye klientar i perioden etter at registreringa er gjort. For Volda kommune er det slik at vi har fått fleire klientar med vedtak etter registreringa. Da vert effekten at utgiftsutjamninga baserer seg på trekk for færre klientar, medan kommunen i realiteten har auka utgifter med fleire klientar med vedtak.

Inntektsgarantiordninga (INGAR)

Føremålet med inntektsgarantiordninga er å gi kommunane ei meir heilskapleg skjerming mot brå nedgang i rammetilskotet, og dermed gjere inntektssystemet meir fleksibelt og føreseieleg. Ordninga sikrar at ingen kommunar har ein berekna vekst i rammetilskotet frå eit år til det neste som er lågare enn 300 kroner per innbyggjar under berekna vekst på landsbasis, før finansiering av sjølve ordninga.

Inntektsgarantiordninga tek utgangspunkt i endringa i totalt rammetilskot på nasjonalt nivå, målt i kroner per innbyggjar. I berekninga blir talet på innbyggjarar per 1. juli 2015 brukt. Endringar som blir omfatta av inntektsgarantiordninga er systemendringar, innlemming av øyremerkte tilskot, endringar i regionalpolitiske tilskot, endringar i folketal og samansetning, samt endringar i kriteriedata. Endring i skjønstilskot, saker med særskild fordeling og veksttilskot inngår ikkje i ordninga. Endringar i skatteinntektene eller skatteutjamninga blir heller ikkje omfatta av inntektsgarantiordninga.

Inntektsgarantiordninga for 2016 blir rekna ut med utgangspunkt i rammetilskotet til kommunane i revidert nasjonalbudsjett for 2015. Rammetilskotet blir korrigert for skjønstilskot i 2015, saker med særskild fordeling i 2015), og inngåande/utgåande fordeling av tilskot som blir innlemma i/trekt ut av inntektssystemet i 2016. Rammetilskotet til kommunane i 2016 blir tilsvarande korrigert for skjønstilskot i 2016, saker med særskild fordeling i 2016 og veksttilskotet i 2016. Deretter blir korrigert vekst frå 2015 til 2016 rekna ut, på landsbasis og for kvar kommune. Frå 2015 til 2016 var korrigert vekst på landsbasis 202 kroner per innbyggjar. Dersom ein kommune har ein korrigert vekst i rammetilskotet som er lågare enn -98 kroner per innbyggjar, får kommunen eit tillegg gjennom inntektsgarantiordninga tilsvarande differansen mellom eigen vekst i rammetilskotet, og ein vekst på -98 kroner per innbyggjar.

Ordninga blir finansiert gjennom eit likt trekk per innbyggjar for alle kommunar. Trekket er 57 kroner per innbyggjar i 2016.

I 2015 fekk Volda kommune eit netto trekk på kr 566.000 i trekk (Volda kommune sin andel av å finansiere ordninga).

I 2016 vert Volda kommune netto tilført kr. 3.562.000. Forklaringa til det er Volda kommune har en vekst i rammetilskotet som er lågare enn kr 98 pr innbyggjar. Forklaringa til den låge veksten er den store reduksjonen vi har i utgiftsutjamning.

Det er viktig å vere merksam på at kompensasjonen (netto) på kr 3.562.000 berre gjeld for 2016. Vi ser det ved at prognosen for dei frie inntektene vert redusert med over 4 mill kr for kvart år i perioden 2017-2019.

Skatt på formue og inntekt

Det er budsjettet med kr 202.524.000,- i skatt på inntekt og formue for kvart år i økonomiplanperioden.

2.5 GENERELLE STATSTILSKOTT

Under følger ei oversikt over dei generelle statstilskotta (prognose) 2016-2019.

Generelle statstilskot	2015 (prognose)	2016	2017	2018	2019
Integreringstilskott	-24 879 000	-25 825 000	-25 279 000	-24 106 600	-23 502 000
Gr.97/investering i skulebygg	-1 464 869	-1 311 082	-1 176 832	-742 582	-708 332
Omsorg	-3 213 471	-3 144 829	-3 096 352	-3 047 885	-2 999 408
Kyrkjebygg	-72 000	-65 309	-60 247	-55 184	-50 118
Sum	-29 629 340	-30 346 220	-29 612 431	-27 952 251	-27 259 858

Grunnskulereform 97/Investering i skulebygg

- Det er ei statleg finansieringsordning vedkomande investeringane som blei gjort i samband med Grunnskulereform 97 (både rente- og avdragskompensasjon). Dette er lagt inn med kr 500.000 i 2016.
- I 2001 blei det vedtatt ei ordning med rentekompensasjon for skulebygg, med ei total ramme på 15 milliardar over 8 år. Volda kommune investerte for 24,5 mill kr. Husbanken refunderer i høve til kva som er gjennomsnittleg p.t. rente. For eit par år sidan kom det inn ei tilsvarende ordning med rentekompensasjon for investering i skulebygg og symjeanlegg. Volda kommune er tildelt rentekompensasjon for investeringar på 23,2 mill kr (Dalsfjord skule), og er med i kompensasjonsgrunnlaget frå og med 2014. Husbanken har estimert kompensasjonen til å utgjere kr. 811.082 i 2016.

Sjukeheim/ omsorgsbustader

Vi får både avdrag og rentekompensasjon ved bygging av sjukeheim og omsorgsbustader. Dette er berekna til å utgjere kr. 3.144.829 i 2016.

Integreringstilskott

Integreringstilskottet er budsjettert slik i komande økonomiplanperiode:

			B 2016
Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	SUM
ÅR1 (2016)	234 000,00	13	3 042 000,00
ÅR1 (2016)	184 000,00	12	2 208 000,00
ÅR2 (2015)	220 000,00	49	10 780 000,00
ÅR3 (2014)	160 000,00	35	5 600 000,00
ÅR4 (2013)	83 400,00	25	2 085 000,00
ÅR5 (2012)	70 000,00	17	1 190 000,00
Familiesameinte 2016	184 000,00	5	920 000,00
Alternativ mottaksplassert			
SUM		156	25 825 000,00

			B 2017
Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	SUM
ÅR1 (2017)	234 000,00	13	3 042 000,00
ÅR1 (2017)	184 000,00	12	2 208 000,00
ÅR2 (2016)	220 000,00	30	6 600 000,00
ÅR3 (2015)	160 000,00	49	7 840 000,00
ÅR4 (2014)	83 400,00	35	2 919 000,00
ÅR5 (2013)	70 000,00	25	1 750 000,00
Familiesameinte 2017	184 000,00	5	920 000,00
Alternativ mottaksplassert			
SUM		169	25 279 000,00

			B 2018
Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	SUM
ÅR1 (2018)	234 000,00	13	3 042 000,00
ÅR1 (2018)	184 000,00	12	2 208 000,00
ÅR2 (2017)	220 000,00	30	6 600 000,00
ÅR3 (2016)	160 000,00	30	4 800 000,00
ÅR4 (2015)	83 400,00	49	4 086 600,00
ÅR5 (2014)	70 000,00	35	2 450 000,00
Familiesameinte 2018	184 000,00	5	920 000,00
Alternativ mottaksplassert			
SUM		174	24 106 600,00

			B 2019
Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	SUM
ÅR1 (2018)	234 000,00	13	3 042 000,00
ÅR1 (2018)	184 000,00	12	2 208 000,00
ÅR2 (2017)	220 000,00	30	6 600 000,00
ÅR3 (2016)	160 000,00	30	4 800 000,00
ÅR4 (2015)	83 400,00	30	2 502 000,00
ÅR5 (2014)	70 000,00	49	3 430 000,00
Familiesameinte 2018	184 000,00	5	920 000,00
Alternativ mottaksplassert			
SUM		169	23 502 000,00

2.6 KOSTRA (Volda kommune samanlikna med andre kommunar)

KOMMUNE – STAT –RAPPORTERING (KOSTRA) er et nasjonalt informasjonssystem for å få fram relevant styringsinformasjon om kommunal verksemd. Informasjonen om kommunale tenester og bruken av ressursar på ulike tenesteområde blir registrert og stilt opp på ein måte som bør være relevant og interessant for avgjerdstakarar, både nasjonalt og lokalt.

Informasjonen skal tene til betre grunnlag for analyse, planlegging og styring, og såleis gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål blir nådd. KOSTRA tek sikte på forenkling av innrapportering frå kommunesektoren til staten med utgangspunkt i prinsippa om at data i størst mogleg grad skal vere nyttige for både kommunesektoren og staten, og at data berre skal registrerast ein gong med sikte på å bli brukt fleire gonger.

KOSTRA har som mål å bringe fram relevant, påliteleg, aktuell og samanliknbar styringsinformasjon om kommunal verksemd. Informasjonen skal gi grunnlag for betre statleg og kommunal styring og betre dialog mellom kommunane og innbyggjarane.

Forklaringar til tabellane under:

- Kolonnen heilt til venstre er tala for Volda kommune.
- Tala for Ørsta kommune er i neste kolonne
- Deretter kjem gjennomsnitt for eigen kommunegruppe. Statistisk sentralbyrå (SSB) plasserer kommunane i grupper. Volda kommune er med i gruppe 11
- Gjennomsnitt for kommunane i Møre og Romsdal kjem i neste kolonne.
- Gjennomsnitt for landet utanom Oslo er i kolonne nr 5.
- Gjennomsnitt for alle landets kommunar er i 6. og siste kolonne.

Vi skal sjå på finansielle nøkkeltal, prioritering og dekningsgrader. SSB publiserte dei reviderte tala for 2014, 26. juni 2015.

Finansielle nøkkeltal

	Volda	Ørsta	Gr 11	MR fylke	Landet uten Oslo	Heile Landet
	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Finansielle nøkkeltall						
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,6	2,1	0,6	0,2	0,4	0,3
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,9	2,6	0,7	-0,1	1	1
Frie inntekter i kroner per innbygger	48 138	49 548	50 847	49 412	48 610	49 371
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	216,5	223,5	219,2	219,3	210,6	203,1
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	17,5	3,6	8,4	13,9	14,3	11,5
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	73 876	55 136	58 412	53 316	50 139	40 972

Her er kommentarar til nokre av tala:

Brutto driftsresultat

Bruttodriftsresultat for 2014 vart positivt (kr 19.159.865,-), og utgjorde dermed 2,6% av driftsinntektene. Finanskostnadane er ikkje med i dette forholdstalet. Dette er eit vesentleg høgare resultat enn alle gruppene i tabellen ovanfor.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat inkluderer finansutgifter (både inntekter og utgifter).

Volda kommune sitt netto driftsresultat for 2014 vart positivt (kr 14.329.660,-), og tilsvarte 1,94 % av driftsinntektene. Dette er også eit høgare resultat enn alle gruppene (så nær som Ørsta) i tabellen ovanfor, samt vesentleg høgare enn budsjettet.

Volda kommune sitt positive netto driftsresultat er i all hovudsak knytt til 3 forhold. For det første var det mindreforbruk på sektorane og stabane (8,4 mill kr). For det tredje var det eit

positivt premieavvik (4,3 mill kr). For det tredje var netto finanskostnader ca 1,9 mill kr betre enn budsjettet.

Langsiktig gjeld/ Netto lånegjeld i kroner pr innbyggjar

Hovudutfordringa til Volda kommune er den svært høge lånegjelda. Dei høge rente - og avdragsutgiftene fører til at vi har svært låg økonomisk handlefridom. KOSTRA- tala for 2014 viser at Volda kommune har lånegjeld som er ca 26% større enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11. Volda kommune si lånegjeld vil auka dramatisk i løpet av dei komande åra.

Prioritering 2014:

	Volda	Ørsta	Gr 11	MR fylke	Landet uten Oslo	Heile Landet
	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Prioritering						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	127 722	128 197	126 626	130 604	128 579	129 751
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	106 666	96 013	108 766	103 483	101 210	103 045
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 091	1 749	2 584	2 296	2 317	2 285
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	17 300	18 176	18 851	18 315	16 409	16 089
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1 596	1 855	2 894	2 355	3 137	3 504
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	7 819	6 894	8 076	7 586	7 986	8 021
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	4 495	3 856	4 400	4 377	4 219	3 943

Kommentarar til tabellen ovanfor:

Tala er basert på rapporteringa vi gjorde 17.mars. 2014 (publisert sommaren 2015).

Nedanfor er Volda sine tal på KOSTRA-indikatorane kommentert.

KOSTRA skal i utgangspunktet vere 100 % organisasjonsnøytral. Like ting skal rapporterast likt, uansett korleis kommunane er organisert! Men vi ser likevel at kommunar ikkje alltid rapporterer på lik måte. Dette gjeld spesielt tenesteområdet administrasjon der ein må vere merksam på at ulik føring i kommunane vil gi dårlegare grunnlag for samanlikning.

Barnehage

Utdrag frå KS Agenda si KOSTRA-analyse (aug 2014) viser at Volda kommune brukar mykje ressursar på barnehagar sjølv om utgiftene pr barn er låge. Det er dyrare å drive mange

små barnehagar, og dette er med å drive opp kostnadene. Talet på barn i barnehagealder går ned i Volda, og som kommentert under utgiftsutjamninga så er det forventat at kommunen tilpassar seg lågare utgiftsnivå på barnehagedrifta.

Grunnskule

Netto driftsutgifter er også i 2014 vesentleg høgare samanlikna med Ørsta kommune. Desentralisert skulestruktur er hovudforklaringa. Vi har også høgt kvalifiserte lærarar og høg gjennomsnittsalder som gir høgare lønsutgifter, men alder er i ferd med å utjamne seg med generasjonsskifte. Det er vidare ein relativt høg andel av elevane som får spesialundervisning, men trenden er på veg nedover. Volda kommune er plassert i kommunegruppe 11 og har mindre driftsutgifter enn gjennomsnittet i denne gruppa.

Nedanfor framgår utdrag frå KS Agenda si KOSTRA-analyse for grunnskule (aug 2014).

Kommunehelseteneste

Vi hadde i 2014 netto driftsutgifter på kr 2.091 pr innbyggjar. Dette er vesentleg meir enn kommunegruppe 11, men ein del høgare enn Ørsta som har hatt nedskjeringar i kommunehelsetenesta.

Pleie og omsorg

Volda kommune sine netto driftsutgifter er mindre enn nivået til både Ørsta, og samanliknbare kommunar (kommunegruppe 11).

Utvida KOSTRA-analyse for 2013 viste at pleie- og omsorgstenestene i Volda var nesten 6 mill under normert nivå (statleg utrekna utgiftsbehov).

Sosialtenesta

Utgiftene til sosiale tenester har over lang tid vore svært låge i høve til andre kommunar. Det er også slik i 2014.

Barnevern

Barnevern har meir i driftsutgifter til barnevern enn Ørsta, men vi ligg under kommunegruppa. Til samanlikning så var utgiftene i 2012 høgare enn dei andre gruppene,

Administrasjon

Utgiftene til administrasjon er noko høgare enn dei andre gruppene. Som nemnt gir ulik tolking av KOSTRA-rettleiaren ulik utslag på føring av administrasjonsutgiftene mellom kommunane. I Volda kommune kan det synest som at eit forsøk på å ajourføre tekniske endringar har gitt utslag i høgare administrasjonsutgifter utan at desse reelt sett har auka. Det hadde vore interessant om kommunerevisjonen gjorde ei analyse av føringa av

administrasjonsutgiftene for kommunane på Søre Sunnmøre for å få lik praksis og oversikt over dei reelle utgiftene.

Prioritering samanlikna med normert nivå:

Presentasjonen frå KS Agenda (aug 2014) viser at Volda kommune i 2013 prioritererte å bruke meir ressursar på barnehage, grunnskule, barnevern og administrasjon enn det staten har berekna som utgiftsbehov for kommunen.

Tenester med høgare forbruk enn normert nivå (million kroner):

- Grunnskule 4,7
- Barnehage 6,7
- Barnevern 2,3
- Administrasjon 0,7

Tenester med lågare forbruk enn normert nivå (million kroner)

- Kommnehelse 2,7
- Sosialteneste 3,5
- Pleie og omsorg 5,6

Dekningsgrad 2014

	Volda	Ørsta	Gr 11	MR fylke	Landet uten Oslo	Heile Landet
	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Dekningsgrad						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	94,9	92,8	91	92,5	90,9	90,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,3	6,5	8,4	8,7	8,1	8
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,3	12,7	11,2	11,3	10,4	10,3
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	7,2	8,4	9,6	8,4	9	8,9
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år						
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	92,1	95,9	92,6	94,8	95
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	12,5	16,9	13	14,4	13,4	13,7
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	1,8	2,5			3,9	4
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	6,5	4,3			4,8	4,8
Syssel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb.	4	16	25	38	53	49
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	28	20	23	21	21	20
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,22	1,04		0,75	0,73	0,72

Kommentar:

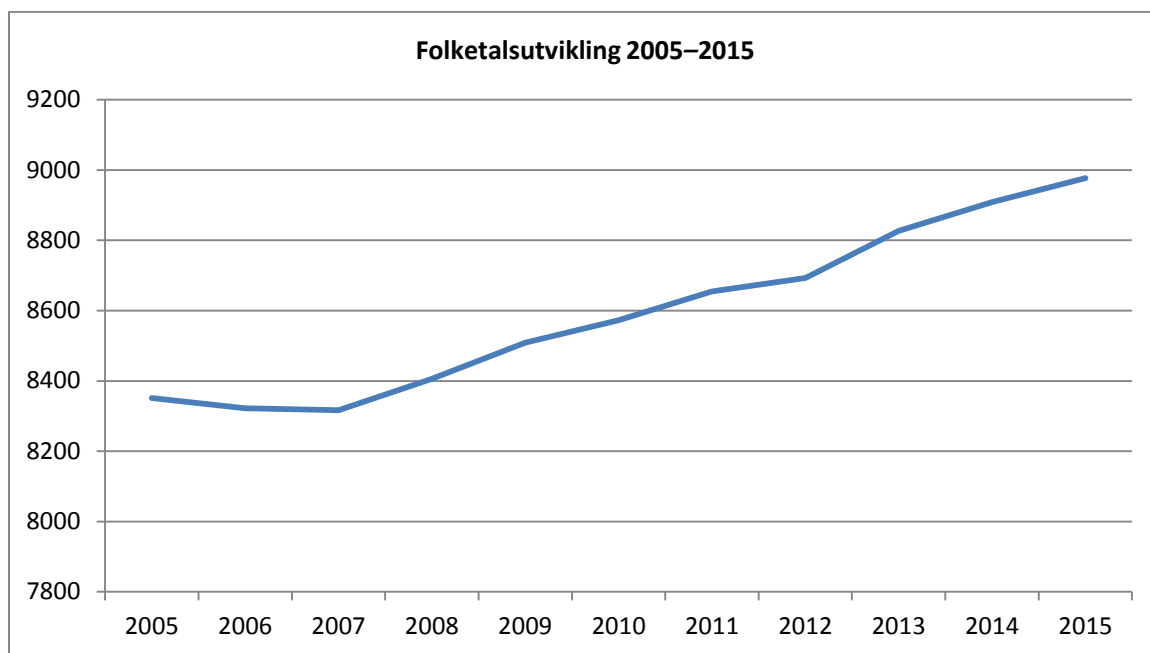
Tabellen for dekningsgrader stadfester mange av konklusjonane frå tabellen som viste prioritering. Dette ser vi til dømes ved at:

- Volda kommune har full barnehagedekning.
- Talet på elevar som får spesialundervisning er relativt høgt, men har gått ned sidan 2012.
- Det er fleire barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggjarar 0-17 år i Volda enn det er i dei andre gruppene.
- Kommunen har framleis låg lege- og fysioterapidekning i forhold til dei andre gruppene. Vi ligg lågare enn Ørsta når det gjeld legeårsverk, men samanlikna med ”landet utan Oslo” og ”heile landet” så ligg vi tett opp under gjennomsnittet her. Vi ligg under samtlege grupper når det gjeld fysioterapiårsverk.
- Volda kommune har full dekningsgrad for einerom på institusjon.
- Talet på sosialhjelpsmottakarar har lege stabilt lågt over tid.

2.7 FOLKETALSUTVIKLING

Folketalet i Volda har dei seinaste åra hatt ei positiv utvikling og pr. 01.01.2015 var det 8977 innbyggjarar i kommunen.

Tabell folketalsutvikling i Volda 2005–2015:

** tal pr. 01.01. kvart år*

Statistisk sentralbyrå (SSB) har ikkje publisert framskrivingar av folketalet basert på tal for 2015, og tabellane nedanfor nyttar tal for 2014 som utgangspunkt.

Framskriving av folketalet fram mot 2040, basert på middels nasjonal vekst (MMMM):

	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025	2030	2035	2040	Auke (%)
0 år	87	101	104	108	112	117	118	117	115	115	32,2
1-5 år	517	495	496	512	535	592	646	650	642	635	22,8
6-12 år	776	797	829	826	809	797	847	949	960	951	22,6
13-15 år	332	333	323	330	340	356	349	380	420	423	27,4
16-19 år	538	532	508	489	476	468	514	473	549	582	8,2
20-44 år	2909	2948	2999	3057	3108	3163	3339	3445	3408	3387	16,4
45-66 år	2399	2424	2434	2443	2456	2484	2472	2546	2721	2887	20,3
67-79 år	880	927	986	1021	1055	1111	1221	1266	1290	1363	54,9
80-89 år	369	362	342	341	343	348	429	570	636	668	81,0
> 90 år	102	110	111	113	109	107	101	102	137	193	89,2
Totalt	8909	9029	9132	9240	9343	9543	10036	10498	10878	11204	25,8

Tabellen ovanfor er basert på SSB sitt MMMM-alternativ (middels nasjonal vekst), som føreset at fruktbarheit, levealder, innanlandsk flytting og nettoinnvandring held seg på eit mellomnivå. Etter MMMM-alternativet vil vi få ein relativt stor auke i folketalet fram mot 2040. Samla sett vil folketalet auke med 25,8 prosent (2295 innbyggjarar). Vi ser ein dramatisk auke i gruppa 67–79 år, 80–89 år og > 90 fram mot 2040, noko som i åra framover vil gi oss store utfordringar i pleie- og omsorgssektoren. Det er positivt at talet på barn i alderen 0–12 år aukar med i gjennomsnitt om lag 25,9 prosent og at vi har ei rimeleg stabil utvikling i aldersgruppene 20–66 år. Dette er imidlertid utviklinga i eit langt perspektiv og situasjonen vil variere i perioden.

For samanlikninga sin del, tek vi og føre oss LLML-alternativet (låg nasjonal vekst) og HHMH-alternativet (høg nasjonal vekst) for den same perioden.

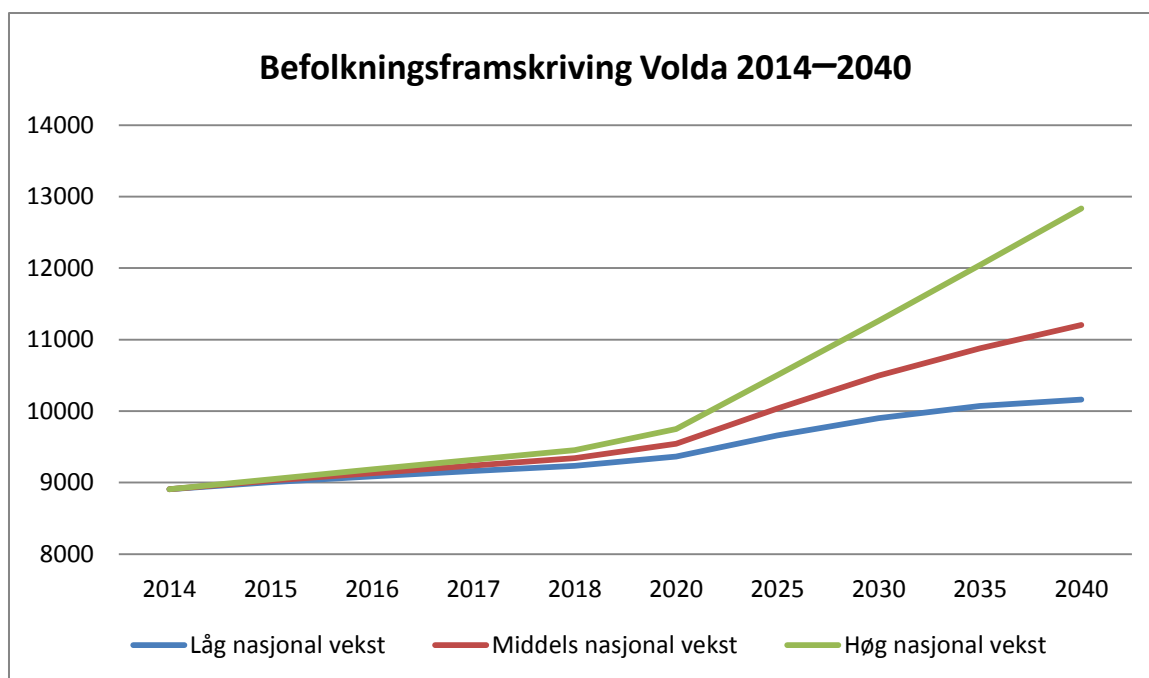
Framskriving av folketalet fram mot 2040, basert på låg nasjonal vekst (LLML):

	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025	2030	2035	2040	Auke (%)
0 år	87	98	99	99	99	101	102	100	98	96	10,3
1-5 år	517	495	493	503	518	544	563	558	549	533	3,1
6-12 år	776	796	827	823	805	791	788	827	826	812	4,6
13-15 år	332	333	323	330	338	356	347	357	364	361	8,7
16-19 år	538	531	508	488	472	464	507	464	491	502	-6,7
20-44 år	2909	2938	2984	3030	3077	3114	3254	3319	3249	3155	8,5
45-66 år	2399	2423	2427	2435	2448	2465	2439	2488	2634	2751	14,7
67-79 år	880	927	980	1012	1045	1100	1187	1211	1227	1278	45,2
80-89 år	369	360	337	334	332	335	393	506	544	557	50,9
> 90 år	102	106	108	106	100	94	80	72	90	114	11,8
Totalt	8909	9007	9086	9160	9234	9364	9660	9902	10072	10159	14,0

Framskriving av folketalet fram mot 2040, basert på høg nasjonal vekst (HHMH):

	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025	2030	2035	2040	Auke (%)
0 år	87	103	111	117	124	132	139	141	144	150	72,4
1-5 år	517	496	499	521	558	644	746	768	785	808	56,3
6-12 år	776	797	830	827	811	799	909	1096	1146	1175	51,4
13-15 år	332	334	324	331	341	360	358	412	490	511	53,9
16-19 år	538	532	510	493	478	473	523	491	625	699	29,9
20-44 år	2909	2954	3018	3088	3148	3231	3482	3669	3742	3910	34,4
45-66 år	2399	2425	2439	2452	2464	2500	2515	2620	2854	3101	29,3
67-79 år	880	930	989	1028	1063	1125	1247	1304	1344	1434	70,0
80-89 år	369	364	348	343	349	361	456	623	712	760	106,0
> 90 år	102	111	117	118	117	122	127	140	198	288	182,4
Totalt	8909	9046	9185	9318	9453	9747	10502	11264	12040	12836	44,1

Dei tre alternativa er samla i diagrammet under.

Økonomiplanperioden 2016–2019

For økonomiplanperioden 2016–2019 tek ein utgangspunkt i MMMM-alternativet.

Framskrivinga for økonomiplanperioden 2016–2019 (utdrag av MMMM-alternativet):

	2016	2017	2018	2019	Auke (%)
0 år	104	108	112	115	10,6
1-5 år	496	512	535	565	13,9
6-12 år	829	826	809	796	-4
13-15 år	323	330	340	361	11,8
16-19 år	508	489	476	455	-10,4
20-44 år	2999	3057	3108	3151	5,1
45-66 år	2434	2443	2456	2462	1,2
67-79 år	986	1021	1055	1083	9,8
80-89 år	342	341	343	348	1,8
> 90 år	111	113	109	103	-7,2
Sum	9132	9240	9343	9439	3,4

Vi får ein auke i talet på barn i alderen 0–5 år i økonomiplanperioden og ein nedgang i talet på skuleelevar i aldersgruppa 6–12 år og 16–19 år. Vi ser ein auke i talet på 67–79 åringar på 9,8 prosent ein nedgang på 7,2 prosent i aldersgruppa 90 år og over. Dei andre aldersgruppa får ein svak vekst i perioden 2016 til 2019.

Kjelde for alle tal:

SSB: Tabell 07459: Folkemengde etter kjønn og ettårig alder.

SSB; Tabell 10213: Framskrevet folkemengde etter kjønn og alder, i 9 alternativer (2014 – 2040)

2.8 STRATEGIAR FOR Å SKAPE BEREKRAFTIG ØKONOMI

Alle 4 åra i komande økonomiplanperiode må vere i balanse om Volda kommune skal halde seg ute av ROBEK (Register om betinget godkjenning og kontroll). Lovheimelen er§ 60, 1 (bokstav b) i kommuneloven .

Kriteria for å vere ROBEK-kommune er følgjande:

- Kommunestyret har vedteke å fastsetje eit årsbudsjett utan at alle utgifter er dekt inn på budsjettet.
- Kommunestyret har vedteke å fastsetje ein økonomiplan utan at alle utgifter er dekte inn i økonomiplanen.
- Kommunestyret har vedteke at eit rekneskapsmessig underskot skal fordelast ut over det påfølgjande budsjettår etter at rekneskapen er framlagt, eller
- Kommunen ikkje følgjer vedteken plan for dekning av underskot

Å verte oppført i ROBEK gjer at kommunen må ha godkjenning av Fylkesmannen for å ta opp lån og inngå langsiktige leigeavtalar. I tillegg må ROBEK-kommunane utarbeide ein forpliktande plan for korleis dei skal kome ut av uføret. Oppføring i ROBEK inneber redusert handlingsrom.

Det er Nordland og Møre og Romsdal som har flest ROBEK-kommunar. Fylkesmannen i Nordland har utarbeidd ein rettleiar i økonomistyring for folkevalde.

Rettleiaren seier at politisk vegring framstår som den viktigaste forklaringa på at ein kommune hamnar i økonomisk uføre (sitat frå rettleiaren):

”En kommune er i økonomisk uføre. Den svake kommuneøkonomien er ikke et resultat av plutselige og uforutsette hendelser, men skyldes en utvikling som har pågått nokså jevnt over mange år. Situasjonen kommunen nå er i, burde derfor ikke komme som noken overraskelse på de involverte. Så – hvorfor har utviklinga bare i liten grad blitt møtt med mottiltak?

Forklaringen er rimeligvis sammensatt. Vegring på politisk nivå i kommunen fremstår likevel som en avgjørende faktor. Det kan finnes fleire forklaringar på denne vegringen:

Situasjonen oppfattes som andres ansvar: *Problemene oppfattes å skyldes forhold utenfor kommunens kontroll, så som endringar i inntektssystemet, bortfall av statlige arbeidsplasser, økning i statlig fastsatte rettighetsbaserte tjenester, senetralisering som samfunnstrend osv.*

En følelse av maktesløshet: *Når årsaken til problemene og grunnlaget for store deler av den kommunale økonomien oppfattes "å komme utenfra", kan det oppstå en følelse av maktesløshet. Man oppfatter å ikke ha kontroll over de virkemidlene som er nødvendige for å påvirke utviklinga. En slik holdning kan ha blitt forsterket av at norske kommuner en rekke ganger tidlegere har blitt reddet av ulike former for øremerkede midlar, endringar i det statlige virkemiddelapparatet og lignende.*

Kostnader besluttet ikkje, de oppstår: *Fleire og fleire kommunale tjenester blir rettighetsbaserte etter statlig beslutning. Kommunen kan derfor oppfatte at de har liten kontroll med slike kostnader.*

Parti- og fraksjonspolitikk får dominere: *Fremfor at formannskap og kommunestyre samler seg om nødvendige, men tøffe tiltak, fremmes parti- og fraksjonsinteresser, sjølv når de åpenbart ikke vil kunne samle flertall.*

Ingen vil vere Svarteper: *Når det ikke lar seg gjøre å samle brede flertall, blir belastninga svært stor for fraksjonen som går foran ved å lansere og sørge for flertall til upopulære tiltak."*

Det er viktig å vere merksam på fallgruvane og unngå underbudsjettering, urealistiske inntektsanslag mv. Volda kommune vart ROBEK-kommune ved at budsjettet for 2014 i desember i 2013 vart vedteke med ei ubalanse på 10,7 mill. Dette resulterte i ny handsaming av budsjettet der avviket vart dekt opp av ubundne fondsmidlar avsett frå mindreforbruk i 2013-rekneskapen. Mindreforbruket i 2013 skreiv seg i hovudsak frå eingongsinntekter frå pensjonsoppgjer ved skifte av pensjonsselskap, bruk av bundne fond og ved premieavvik (utsett rekneskapsføring av pensjonspremie). Desse faktorane gjer at det kan skapast inntrykk av at økonomien til Volda kommune har handlingsrom. Det er derfor viktig å korrigere for slike ekstraordinære forhold og gå inn i dei økonomiske samanhengane og sjå på nøkkeltala for resultatgrad (netto driftsresultat i høve inntekter) og gjeldsgrad (gjeld i høve til inntekter).

Volda kommune fekk over ein 3-årsperiode ein reduksjon i inntektene på om lag 30 mill. For å kompensere for dette vart det i 2014 vedteke stor reduksjon i utgiftene og eigedomsskatt med 2 promille.

Volda kommune må ha ein klar strategi for å skape ein sunn og berekraftig økonomi som sikrar stabile tilfredsstillande tenester i økonomiplanperioden (jfr forpliktande plan som er godkjent av kommunestyret i K-sak 86/14). Strategien må også på sikt kunne skape rom for at Volda kommune også kan engasjere seg sterkare i samfunnsutvikling.

Kommunestyret har i K-sak 185/13 vedteke følgjande prinsipp og strategiar for kommunen i 4-årsperioden:

Prinsipp for drifta

- Fokus på kjerneoppgåvene
- Standard som er god nok
- Optimalisere ressursbruken
- Smarte løysingar
- Budsjettoverskridingar som er konstaterte eller prognostiserte skal etter framlegg frå rådmannen dekkast inn ved tilsvarende kostnadsreduksjonar i same eining eller i annan eining slik at budsjettet ikkje vert svekka.

Prinsipp for prioritering av investeringar

Investeringar som medverkar til eller medfører:

- Reduksjon eller rasjonalisering i drifta (ev samtidig også gir betre tenester)
- Standarden på bygningsmassen held seg og unngår forringing/verditap
- Bygningar som stettar lovpålagde krav til tenestene og arbeidsmiljøet
- Utløysing av verdiskaping og ringverknader i samfunnet

Strategiar – særskilde fokusområde

Strategi	Tiltak	Effekt
Omsorgstrengande leve lenger i eige liv	Kvardagsrehabilitering	Tidleg oppdaging/innsats og teneste på rett nivå skal gir betre livskvalitet for brukar og reduserte utgifter i helse og omsorgstenesta
Lønsressursane i pleie og omsorgstenesta brukast rett	Styrka grunnbemannning som tidsavgrensa prosjekt	Redusert bruk av overtid og ekstrahjelp Redusert sjukefråver Stabil drift Sikre kompetanse i turnusen
Trygg og tydeleg leiing som stiller krav og gir støtte	Leiarutvikling for alle leiarane i kommunen	Utløyse energi og få meir ut av drifta Redusert sjukefråver Auka innovasjon
Økonomistyring	Controller Utvikle betre rapportering Utvikle betre rutiner for internkontroll	Sjå årsakssamanhengar tidlegare og setje inn rette tiltak Analysere drift og setje inn tiltak som aukar produktiviteten Meir effektive innkjøp

Strategi	Tiltak	Effekt
Investere i smarte digitale løysingar	Knyte kommunale lokasjonar i fibernettverk Eitt sentralbord for kommunen Sentralisere serverdrifta i interkommunalt samarbeid Investere i integrerte programvarer og utvikle interaktive tenester	Redusert utgifter med lineleige Reduserte utgifter drift av sentralbord Reduserte utgifter datadrift Auka service for innbyggjarane og frigjorte ressursar i adminstrasjonen
Optimal utnytting av ressursane	Slå saman tenester og dra nytte av stordriftsfordelar	Styrke kompetanse og stabil drift Reduserte driftsutgifter
Intern forretningsmessig forvaltning av eigedomsmassen	Bruke ressursane og kompetansen hos driftspersonalet rett. Gå opp grensegang for ansvar mellom eigedomsavdelinga som huseigar og tenesteytande eining som leigetakar	Arealeffektiv bruk av bygningsmassen. Brukaren betale for bruken av bygningen og kunne ta ut gevinst ved tiltak som reduserer driftsutgiftene
Konkurranseeksponere drift	Organisere tenesta som om tenesta skulle konkurranseutsetjast	Dokumentere kostnader og eigenskapar ved tenesta samanlikna med andre kommunar og privat drift. Auka produktivitet og gi økonomisk gevinst.
Utløyse privat investering i Volda kommune	Regulere og opparbeide bustadfelt og næringsområde Delta i utvikling av sentrum Arealforvaltning som utløyser utbygging	Auka folketal Auka inntekter gjennom inntektssystemet Kommunen og næringslivet sikra rekruttering av kompetanse

Planstrategi

I planstrategien vedteke av kommunestyret i K-sak 155/12 skal det kommunale planarbeidet prioriterast og arbeidast etter følgjande hovudtema:

- **Økonomi** – økonomiske rammer og berekraftig utvikling.
- **Areal** – sentrumsutvikling, næringsareal (Furene og Rotset), variert busetnad og bustadtomter, klyngeutvikling på bygdene.
- **Tenester** – kvalitet, leing og struktur, kapasitet, samordning, rekruttering samt behalde arbeidskraft.

- **Volda i regionen** – regionalt funksjonsknutepunkt, samferdsel, komplementær arbeidsmarknad, vertskommune, kompetanse- og kultursenter, samarbeid og samhandling.
- **Helse** – ”Helse i alt vi gjer”, førebyggjande arbeid og innsats retta mot alle alderstrinn – særleg dei yngre aldersgruppene.
- **Omdøme** – framsnakke Volda, livskvalitet, trivsel, kultur, idrett og friluftsliv.

Økonomisk handlingsregel

For å ha ein sunn økonomi bør kommunen byggje opp bufferar for å møte svingingar i renter og svikt i inntekter. Norsk økonomi er på eit unormalt høgt aktivitetsnivå som følgje av aktiviteten i oljeindustrien. I det markoøkonomiske fagmiljøet vert det peikt på at vi må vente oss at oljeprisen vil falle mot normalt nivå, og at landet vil få ein korreksjon i nasjonaløkonomien.

Resultatgrad

Netto driftsresultat er den beste (og mest brukte) resultatindikatoren når ein skal vurdere den økonomiske situasjonen til ei kommune. Dette gjeld både å sjå den økonomiske utviklinga i same kommune over tid, samt å samanlikne med andre kommunar (KOSTRA).

Netto driftsresultat er definert slik:

Alle driftsinntekter (inkludert finansinntekter)

Minus

Alle driftsutgifter (inkludert finansutgifter som renter og avdrag)

= Netto driftsresultat

Ideelt sett skal dette liggje på 1,75 % (jfr anbefaling frå Teknisk Beregningsutval) for å kunne setje av midlar til eigenfinansiering av investeringar. Dette var eit normtal som vart sett før ordninga med premieavvik kom i stand. Situasjonen med utgiftsføring av premieavvik, og presset på drifta elles, gjer at eit slikt ideelt måltal ikkje er realistisk ein periode framover for Volda kommune. Teknisk beregningsutval har sett ned forholdstalet frå 3 % til 1,75 % m.a som følgje av at momskompensasjonen no er fullt ut kapitalinntekt. Dersom ein kommune i hovudsak finansierer alle investeringar med låneopptak, kan kravet til resultatgraden senkast ettersom ein betaler avdrag og ikkje i same grad må attendeføre midlar til eigenkapitalen.

I forpliktande plan er det for 2015 uttrykt ei målsetting om å budsjettere med eit netto driftsresultat som utgjer **1 %** av sum inntekter.

For perioden 2016 – 2018 vart det vidare lagt til grunn ei målsetting at netto driftsresultat kvart av åra skal utgjere mellom **1 – 2 %** av sum inntekter.

Formålet med denne målsettinga er at Volda kommune skal få ei meir stabil drift og ha buffer til å tole svingingar, samt kunne opparbeide driftsfond som kan nyttast til eigenkapital for framtidige investeringar.

I forpliktande plan er det vidare uttrykt at det er viktig at målsettinga tek utgangspunkt i Volda kommune sin situasjon og utfordringar, og at målet ein set seg kan vere realistisk å oppnå. Det vil verte krevjande å nå målsett netto driftsresultat då det må framskaffast over drifta. Den situasjonen Volda kommune står i med høg lånegjeld, høgare utgiftsnivå på skule og barnehage enn staten kompenserer for og stort investeringsbehov, så er det ikkje mogleg å nå målsettinga til resultatgrad og gjeldsgrad. Det må dramatiske grep til, og det vil ta lang tid, før Volda kommune kan greie å utvikle ein sunn økonomi.

Netto resultatgrad illustrerer kor stor del av driftsinntektene som kan bli brukt til finansiering av investeringar og avsetningar. Vi får netto resultatgrad ved å sjå netto driftsresultat i % av driftsinntektene. Tabellen under viser netto resultatgrad for 2012-2014:

Netto resultatgrad			
År	2014	2 013	2012
Netto driftsresultat	14 329 660	3 725 062	10 354 801
Sum driftsinntekter	740 099 492	642 693 340	615 673 384
Netto resultatgrad	1,94 %	0,58 %	1,68

Teknisk beregningsutvalg tilrår at netto resultatgrad bør vere 1,75%, blant anna for å ha noko eigenfinansiering av investeringar, og for å kunne møte hendingar som ein ikkje har tatt høgde for (auka renter, nedgang på børsen, dyrare lønsoppgjer enn kva som var føresetnaden etc.).Frå 2012 til 2013 gjekk resultatgraden opp til **pluss** 0,58%. Ei vesentleg forklaring til betring av netto driftsresultat i 2013 var det ekstraordinære utbytte frå Tussa på ca 8 mill kr. I 2014 auka resultatgraden til 1,94% av driftsinntektene.

I budsjettforslaget er det lagt opp eit negativt netto driftsresultat på kr 10,2 mill kr i 2016. Vi får dermed ein resultatgrad som er negativ med 1,35% av driftsinntektene. 2016 er saldert ved bruk av disposisjonsfond.

Situasjonen betrar seg i 2017. Dette året har vi eit nettodriftsresultat som er negativt med ca kr 815.000 (negativ resultatgrad med ca 0,1%). Forklaringa til forbetringa er at det er lagt inn auke i eigedomsskatten frå 2 til 4 promille. Dette inneber ein auke i eigedomsskatten frå å ha budsjettert med 16 mill kr i 2016 til 32mill kr i 2017.

Gjeldsgrad

Gjeldsgrad er eit måltal for kor mykje gjelda utgjer i høve til inntektene (dvs den gjelda som skal dekkjast inn over kommunen si drift)

I forpliktande plan er det uttrykt følgjande mål:

2020 Lån som belastar kommunen sin økonomi skal ikkje overstige 90% av sum driftsinntekter

2025 Lån som belastar kommunen sin økonomi skal ikkje overstige 70% av sum driftsinntekter

Som eit referansemål er det eit siktemål at langsiktig gjeld ikkje skal overstige 40 % samanliknbare kommunar (gruppe 11 i KOSTRA) i år 2025. Utviklinga er at kommunesektoren får auka gjeld, også hos dei kommunane vi samanliknar oss med. Volda kommune har så store investeringsbehov i åra framover at det vil vere umogleg å nå målet om gjeldsgrad som er sett fram til 2020. Dette er investeringar som er nødvendige for at kommunen skal greie å levere tilfredsstillande tenester på lovfesta område.

Kommunestyret vedtok i møte 19.juni 2014 forpliktande plan for å komme ut av ROBEK.

2.9 EIGEDOMSSKATT

Promillesats

Første året med eigedomsskatt var i 2014, med ein sats på 2 promille. Denne satsen er ført vidare ut 2016. I økonomiplanen er det lagt til grunn at satsen vert heva til 4 promille i 2017 og halden fast på dette nivået ut 2019.

Det er dermed budsjettert med 32 mill kr for kvart år i perioden 2017-2019. Eigedomsskatten i 2017 er ein auke på ca 16 mill høve til utskriven eigedomsskatt i 2015. Men det er viktig å vere merksam på følgjande:

- Finansdepartementet sendte den 18.6.15 ut eit høyringsnotat der dei foreslår å endre eigedomsskatteloven slik at det ikkje skal vere høve til å skattlegge produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjonar i verk og bruk. Dette kan verte gjeldande frå skatteåret 2017. Med ein sats på 4 promille vil inntektene frå eigedomsskatt vert redusert med ca 1,8 mill kr.

Prognosen på 32 mill kr er sett saman slik:

- Bustader og eigedomar som er takserte (fritidsbustader, landbruk, våningshus, næring, verk og bruk) utgjer ca 8,1 mill kr.
- Formuesgrunnlag (tal frå skatteetaten) utgjer ca 21,4 mill kr.
- Kraftverk (inkl. lina til Statnett) utgjer ca 2,5 mill kr

Kommunestyret har i vedtaket om innføring av eigedomsskatt føresett at den skal søkjast avvikla i 2019. Dette er det siste året i økonomiplanperioden. Bygging av Øyra skule med påfølgjande auka gjeldsbelastning og kapitalutgifter gjer at Volda kommune må pårekne eigedomsskatt i svært lang tid framover. Det er likevel svært viktig å ha kritisk fokus på drifta

for å unngå auke i eigedomsskatten utover nivået som er foreslått, og heller gjere tiltak for ev nedtrapping. Dette vil vere naturleg å sjå i samanheng med tenestestruktur på skule og barnehage der Volda kommune driv vesentleg dyrare enn statleg normert nivå.

Når ein skal vurdere belastninga eigedomsskatten inneber for innbyggjarane, så bør ein sjå dei samla avgiftene på eigedom i kommunen. Avgiftene på vatn, avløp og renovasjon er låge i Volda kommune samanlikna med kommunane i regionen, landet og i kommunegruppa. Dette inneber at sjølv med eigedomsskatt, så vil Volda kommune kome relativt godt ut på samla avgiftsnivå samanlikna med mange andre kommunar. For avløp har Volda kommune oppbygd store fond. I 2014 vart det kravd inn berre ½ avgift for avløp. Det vert også gjort i 2015.

Det er no 355 kommunar i landet som har innført eigedomsskatt, og fleire er i gong med å utgreie eigedomsskatt. Vi har no ei utvikling med reduksjon i inntektsskatt/personskatt og formuesskatt medan kommunar innfører eigedomsskatt på grunn av ein svært pressa kommuneøkonomi. I eit makroperspektiv vil det vere viktig å sjå samfunnsøkonomien i samanheng, og effekten av dette er at når staten ikkje fullt ut fullfinansierer velferdstenestene så må ein del kommunar kompensere med eigedomsskatt.

2.10 NÆRINGSUTVIKLING

Kraftfond og næringsfond

Årleg tilvekst på næringsfond-kraft er no på kr. 690.000,- , med tillegg av renter. Reknar ein rund sum er det til disposisjon kr. 720.000,- pr. år.

Det vert foreslått å vidareføre prinsippa for løyving 2016 som for 2015, jfr slik fordeling:

• Løyving til Sunnmøre Kulturnæringshage AS (avtaleperioden 2014-16)	kr. 150.000,-
• Tilskot Volda Næringsforum	kr. 350.000,-
• Dei Nynorske Festspela	kr. 75.000,-
• Veka	kr. 20.000,-
• X2	kr. 20.000,-
• Kammermusikkfestivalen	kr. 20.000,-
• DokFilm	kr. 20.000,-
• Animasjonsfestivalen	kr. 20.000,-
• Naturfestivalen	kr. 10.000,-
• StudiebygdA-drift portal	<u>kr. 35.000,-</u>
Sum	<u>kr. 720.000,-</u>

Pr. 1.11.15 er det unytta løyving på fondet på kr. 100.000,-.

I kommunestyret 18.6.15, sak 71/15, vart det i samband med løyving til Economuseum i 2016 på kr 100 000,- vedteke slikt oversendingsframlegg til administrasjonen: ”*Beløpet vert søkt dekt av Næringsfondet (kraft).*”

Dersom ein no ”frys” fondet for resten av året 2015, kan denne løyvinga takast frå næringsfondet-kraft, med utbetaling i 2016. Rådmannen gjer framlegg om at det vert gjort slik.

Kommunen har pr. 1.1.15 framleis til disp. kr. 220.000,- på næringsfond-stat/kommune; midlar som skal nyttast etter retningslinjer derifrå.

Kulturnæringshagen – nyetableringar

Kommunestyret vedtok i sak 139/13 å fornye avtalen med Møre og Romsdal fylkeskommune om drift av lokalt hoppid.no-kontor for åra 2013-2016. I samsvar med kst.vedtak i sak 59/12 driftar Sunnmøre Kulturnæringshage AS det lokale hoppid.no-kontoret for kommunen (sjå <http://www.sknh.no/ressursar/hoppid-no-kurs-og-nettverk>).

I følge Fylkesstatistikken for 2015 (nett publisert) vart det i 2014 registrert 64 nyetableringar i Volda. Dette gir ei etableringsgrad på 10, med 7 nyetableringar pr. 1000 innbyggjarar.

Tilsvarande for Ørsta var 60, etableringsgrad 8, med 6 nyetablinger pr. 1000 innbyggjarar. Gjennomsnittet for Møre og Romsdal var ei etableringsgrad på 10, med 7 nyetablinger pr. 1000 innbyggjarar.

Volda næringsforum fekk i 2015 overført ei rammeløyving på kr. 350.000,-.

Næringsforumet har eit budsjett på om lag 1mill. kr. Drifta er avhengig av kommunalt tilskot i tillegg til medlems-/serviceavgift, andre tilskot og sal av tenester. I 2015 har Volda næringsforum selt prosjektbistand til Volda kommune i samband med sentrumsprosjektet, og dette held fram i 2016.

Volda kommune bør ha ei klar forventning om at offentleg og privat næringsliv i Volda melder seg inn i næringsforumet, og nyttar dette som eit samla serviceorgan overfor næringslivet. Dette gjer at kommunen kan forhalde seg til eit samordna næringsliv, samtidig som det gir næringslivet eit økonomisk fundament for å oppretthalde eit rådgjevingsorgan. Rådmannen foreslår at Volda kommune går inn med eit driftstilskot over kraftfondet på kr 350 000, og eit tilskot frå driftsbudsjettet kr 10 000. Tilskotet til Volda Næringsforum vert styrka med løns- og prisstigning, dvs 2,7 % avrunda oppover til kr 360 000.

Når det gjeld dei statlege næringsfondsmidlane vil det ut frå signala i forslaget til statsbudsjett heller ikkje i 2016 verte noko påfyll til Volda kommune. Dette resulterer i at kommune ikkje har midlar utover ubrukt løyving (sjå framanfor) til å gi tilskot til nyetablerarar og til bedriftsutvikling.

Campusutvikling

Volda kommune vil vere ein aktiv part i Campusutviklinga, jfr. at kommunestyret i møte 28.8.15 gjorde slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret tek Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda-sluttrapport- til vitende.*
- 2. Kommunestyret viser til høgskulestyret sitt vedtak i sak 43/15, møte 4.6.15, og signaliserer medverknad frå kommunen i prosessar i dei strategiar der dette er føresett. Kommunen ynskjer vidare å vere ein aktiv deltakar i høve strategi 1 og 4.*
- 3. Kommunestyret ser det som ynskjeleg at Høgskulen inviterer kommunen og andre samarbeidspartar til dialog omkring organisering og prosess for planlegging av utbygging. Kommunen må parallelt med ein slik prosess avklare strategi rundt si deltaking og kva som ev kan lokalisrast til campusområdet. Eventuelt skisse til prosess med organisering og framdrift skal leggjast fram for kommunestyret som godkjenner kommunen si vidare deltaking i prosessen.*
- 4. Eventuelle planar om tiltak som vil krevje økonomisk deltaking frå kommunen si side må godkjennast av kommunestyret.*

Sjå meir om Campusprosjektet her: <http://www.hivolda.no/hivolda/om-hogskulen/utval-ved-hvo/campusutviklingsprosjektet/campusutviklingsprosjektet?lang=nyn>

Formannskapet sit forslag til vidare oppfølging vert lagt fram for kommunestyret 26.11.15 der formannskapet har innstilt på at det skal oppnemnast eit politisk arbeidsutval som skal avklare spørsmål rundt bruk av samfunnshuset og kommunen sine behov og og interesser i høve mogleg partnerskap i samband med utbygging ved Campus.

Tilrettelegging for bustadbygging

Volda kommune har positiv folketalsutvikling, men for å kome inn under vekstkommunekategorien og få vekstkommunetilskot, så må innbyggjarveksten kome over 1,6 % over ein 3-årsperiode. Volda ligg sentralt geografisk i høve eit akseptabelt pendlingsomland på om lag 60 000 innbyggjarar. Volda har sentrale regionfunksjonar, og bør ha grunnlag for folketalsvekst. I budsjett- og økonomiplanen er det foreslått opparbeiding av nye byggjefelt for å stimulere folketalsvekst.

Tilrettelegging for næringsetablering

Arbeidsmarknaden i Volda er tufta på kompetansemiljøet i dei offentlege institusjonane. Det er viktig at kommunen er tilretteleggjar og er tydelege overfor myndigheitene om viktigheita av å ha desse institusjonane i regionen vår også i framtida, jfr. det som no er signalisert når det gjeld t.d. Tingretten.

Parallelt med dette er det viktig at Volda har strategiar for å stimulere til arbeidsplassar i det private næringslivet. Volda næringsforum og Sunnmøre Kulturnæringshage er rådgjevingsorgan som er sentrale for å hjelpe bedrifter i gang, kople offentlege og private interesser i partnerskap, og vere talerøyr for næringslivet sine interesser.

Sikring av restareal og opparbeiding av det regulerte næringsområde på Rotset og Sentrumsutviklingsprosjektet er viktige tiltak som står føre.

Reiseliv

Medlemskontingenten i Destinasjon Ålesund og Sunnmøre er for 2016 fastsett til kr. 28,65 pr. innbyggjar. For Volda kommune vil det blir kr. 257.850,- basert på 9000 innbyggjarar.

Kommunestyre gjorde som innsparingstiltak i 2013 vedtak om at Volda kommune skal meldast ut av destinasjonsselskapet Ålesund og Sunnmøre. Volda kommune vil såleis vere ute av destinasjonen frå 1. 1.16.

Formannskapet har bede rådmannen vurdere framhald av medlemskapen i samband med utarbeiding av budsjett- og økonomiplan. Volda næringsforum har oppmoda Volda kommune om å halde fram med å vere medlem. Tiltaket er med bakgrunn i formannskapet og Volda næringsforum sine signal innarbeidd i budsjettet i økonomiplanperioden.

Rådmannen meiner at reiselivsnæringa i Volda kommune har eit potensial for utvikling. Føresetnaden for dette er at det er aktørar innanfor næringa som har ambisjonar, og at desse definerer sine behov for tilrettelegging og støtte og er i dialog med kommunen, næringsapparatet i kommunen og regionalt, samt med reiselivsdestinasjonen. Dette bør koordinerast gjennom Volda næringsforum, og Volda næringsforum bør oppmodast om å

vurdere om kommunen sin medlemskapskontingent i DÅS er optimal bruk av ressursar som bidrag for å utløyse auka aktivitet i reiseliv i Volda i åra som kjem.

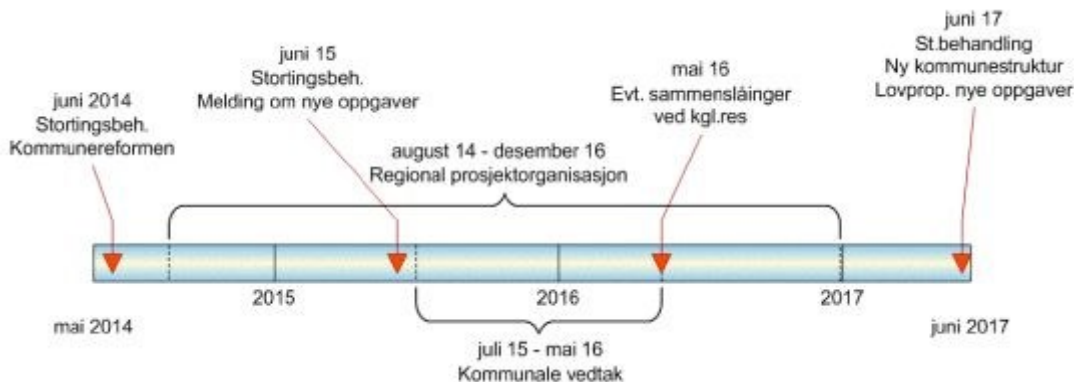
2.11 KOMMUNEREFORMA

Kommunane har fått eit ansvar for å utgreie samanslåing. Det inneber i praksis at den enkelte kommune må vurdere kommunesamanslåing og kva kommune/ar ein vil slå eg saman med. Det skal gjerast vedtak om dette og meldast attende til fylkesmannen innan 1. juli 2016.

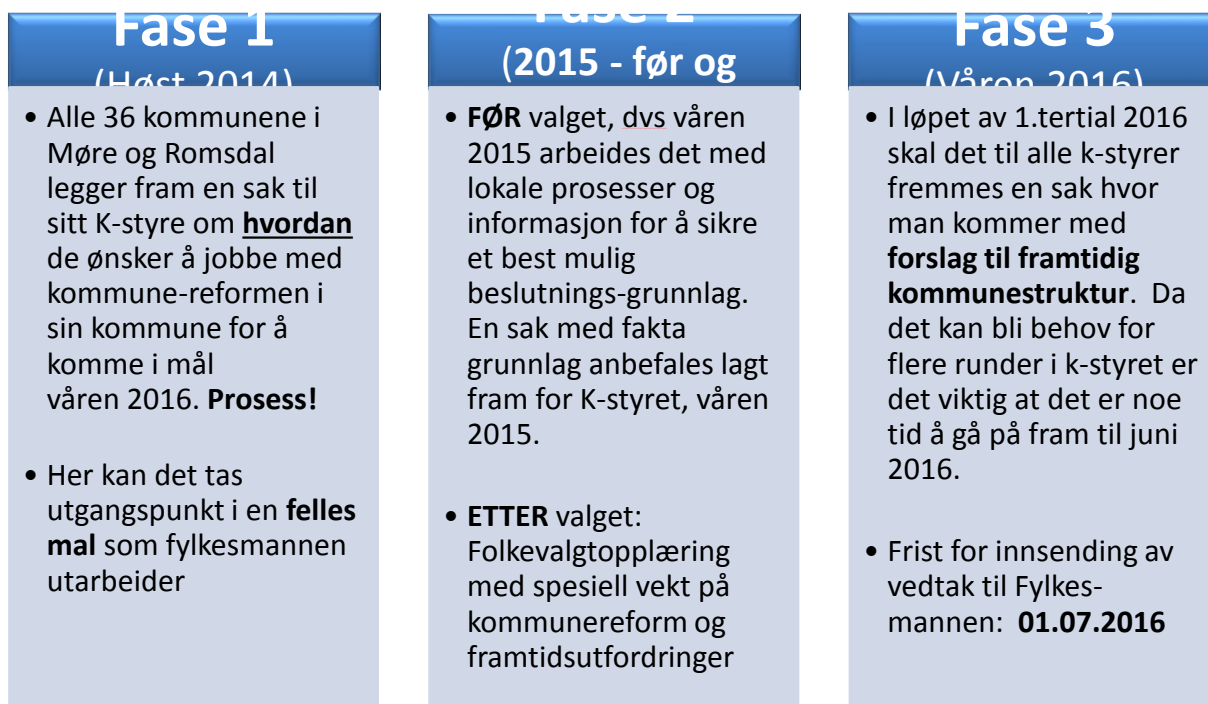
Mål for reforma:

- Gode og likeverdige tenester til innbyggjarane
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftige og økonomisk robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati

Tidsplan

Fylkesmannen har ansvar for å følge opp at kommunane i fylket set i gang med prosessen og gjer sine vedtak innan fristen. Fylkesmannen har delt arbeidet inn i 3 fasar, der det før nyttår skal gjerast vedtak om korleis den enkelte kommune vil leggje opp prosessen.

Sunnmøre regionråd har fått tilskot frå fylkesmannen til å bistå kommunane i utgreiingsarbeid, koordinere og vere ein møtearena. Regionrådet har fått utarbeidd ei innbyggjarundersøking for kommunane på Sunnmøre. Det er også bestilt ei konsulentutgreiing om status og utfordringar i kommunane. Dette materialet vil vere viktig for prosessen som skal skje i kvar enkelt kommune.

Volda kommunestyre har gjort vedtak om korleis prosessen skal leggjast opp. Det må følgjast opp med ein nærare framdriftsplan over aktivitetar og korleis ein konkret vil involvere innbyggjarane.

Kommunane får kr 100 000 frå Kommunaldepartementet til å gjennomføre innbyggjarundersøking.

Arbeidet med kommunereforma vil ta ein del tid og ein må vere budd på å bruke ein del administrative og politiske ressursar til dette arbeidet. Volda kommune har kuttet i administrative ressursar og for å prioritere arbeidet med kommunereforma, må andre oppgåver vike prioritet. Rådmannen har på oppmoding frå fylkesmannen peika ut ein kontaktperson i kommunen som intern koordinator og kontaktledd til fylkesmannen.

Kommunestyret har vedteke framdriftsplan for aktivitetar fram mot endeleg vedtak i kommunestyret i juni 2016. Det vert oppnemnt forhandlingsnemnd som skal forhandle med Ørsta kommune om intensjonsplan som grunnlag for folkeavrøysting i mai komande år.

Moglege konsekvensar av kommunereforma i forkant av samanslåing

Kommuneplan

Volda kommune skal ut frå planstrategien starte opp revisjon av kommuneplanen. Kommunereforma har kome opp for alvor etter at vedtaket om planstrategien vart gjort. Volda kommune bør så langt råd samkøyre arbeidet med kommuneplanrevisjon med kommunereformprosessen.

3 SEKTORANE OG STABANE

Kapittel 3 har omtale av mål, ufordringar og budsjetttrammer.

3.1 INNLEIING

MÅLKART

Malen for mål er bygt opp slik at den er integrert både i budsjett, tertialrapportering og årsrapportering.

Fokusområde for Volda kommune

Tabellen under viser at vi opererer med 4 fokusområde:

OMDØME	MEDARBEIDAR
TENESTER	ØKONOMI

Felles målkart for kommunen

Det vert etablert eit felles målkart for kvart av dei 4 fokusområda (omdøme, medarbeidar, tenester og økonomi). Dette er vist under for kommunen samla og vidare for den enkelte sektor:

Omdøme

Mål	Resultat	Kommentar
Volda kommune skal vere ein trygg kommune for alle som bur og oppheld seg i kommunen, og kommunen skal ha god beredsskap mot aktuelle kriser og uønska hendingar		
Volda kommune skal tilretteleggje for trivsel og utvikling i kommunen og vere ein partner i viktige samfunnsprosjekt		

Medarbeidar

Mål	Resultat	Kommentar
Rett kompetanse i alle stillingar		
Minimum 90 % av dei tilsette som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til 65 år, og minst 50 % av dei over 65 år skal stå i arbeid fram til 67 år.		
Nærver på 92 %		
Sjukefråver på grunn av arbeidsmiljø skal ikkje forekome		

Tenester

Mål	Resultat	Kommentar
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		
Det skal vere eit minimum av omgjorde vedtak i klagesaker		

Økonomi

Mål	Resultat	Kommentar
Økonomi i balanse		

Det er behov for å arbeide nærare med måleindikatorar. Det vert ikkje målt på kvalitative data, og det vert vurdert abonnement på Kommuneforlaget sitt opplegg for undersøkingar; ”Bedre kommune” for å gjennomføre innbyggjarundersøkingar, brukarundersøkingar på tenesteneområda og medarbeidarundersøking.

3.2 BUDSJETTRAMMER

Statsbudsjett for 2016 har følgjande prognose for løns- og prisauke:

	Prosent	Vekt
Løn	2,70 %	0,65
Andre driftsutgifter	2,70 %	0,35
Sum	2,70 %	1

Sektorane er kompensert for forventta løn og prisauke.

Føresetnader for budsjettering av pensjon

Alle tilsette betalar 2% av løna si til pensjonsleverandøren. Det resterande vert betalt av arbeidsgjevar. Under er det gjort greie for føresetnadane som ligg til grunn ved utrekning av arbeidsgjevar sin andel for 2016.

Lærarane er medlem av statens pensjonskasse. Selskapet opplyser at arbeidsgjevar sin andel er estimert til 11,15% av pensjonsgrunnlaget i 2016.

Alle andre tilsette i kommunen er medlemmar av KLP. Selskapet opplyser i brev datert 1. september 2015 at arbeidsgjevar sin andel er estimert til å verte 19,16% av pensjonsgrunnlaget for sjukepleiarar i 2015. For alle øvrige tilsette er prognosen 18,8% av pensjonsgrunnlaget.

KLP estimerer at Volda kommune skal betale inn 53,1 mill kr i samla premie i 2016. Dette er 17 mill kr meir enn for inneverande år.

Arbeidsgjevaravgift på 14,1% kjem i tillegg.

Det er knytt svært stor usikkerheit til dette området. Vi kan illustrere dette ved 2 sitat frå kommuneproposisjonen for 2015.

Det står følgjande på side 16 i kommuneproposisjonen for 2015 (lagt fram av regjeringa 14. mai):

.....Derfor bør forutsetningene som blir benyttet i kostnadsberegningene for 2014, også benyttes i 2015. Det må likevel understrekes at det er en betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen i pensjonspremiene.

Vi kan lese dette på side 17:

.....”I anslaget er det også tatt hensyn til virkningen av redusert amortiseringstid for premieavvik frå 10 til 7 år. Anslaget er beheftet med betydelig usikkerhet.”

Budsjettrammene til sektorane er framskrivne etter kva som står i tabellen ovanfor. Rådmannen har justert nokre av rammene for 2016 utover forventa løns- og prisauke. Tabellen under viser budsjettrammene i neste økonomiplanperiode:

Sektorar og stabar	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	2016	2017	2018	2019
Rådmann	1 542 211	1 542 211	1 660 059	1 660 059	1 660 059	1 660 059
Samfunn og rådgjeving	1 166 619	1 286 625	1 480 272	1 480 272	1 480 272	1 480 272
Personal og organisasjon	11 651 797	11 651 797	12 763 452	12 763 452	12 763 452	12 763 452
Økonomi	6 233 840	6 733 840	6 753 769	7 054 303	7 054 303	7 054 303
NAV Kommune	7 948 331	7 948 331	8 158 196	8 158 196	8 158 196	8 158 196
Opplæring og oppvekst	191 788 097	191 788 097	197 026 026	196 417 953	196 627 953	196 643 767
Helse og omsorg	159 500 718	160 825 712	182 217 111	189 523 450	189 607 491	189 686 788
Kultur og service	9 943 763	9 903 763	10 604 717	10 604 717	10 604 717	10 604 717
Politisk verksemd	2 981 292	3 081 292	2 695 392	2 695 392	2 695 392	2 695 392
Teknisk	27 955 218	28 152 218	31 163 429	33 708 865	32 681 365	32 656 365
Sjølvkosttenester	-106 183	-106 183	0	0	0	0
Utvikling	5 390 997	5 502 997	5 709 130	5 978 443	5 978 443	5 978 443
Barnevern Volda kommune	16 876 667	16 876 667	18 539 580	18 539 580	18 539 580	18 539 580
SUM	442 979 550	445 293 550	478 771 133	488 584 682	487 851 223	487 921 334
Fellesområdet	3 665 059	5 429 059	-2 688 230	-13 745 251	-20 781 972	-24 804 476
SUM	446 538 426	450 616 426	476 082 903	474 839 431	467 069 251	463 116 858

3.3 HELSE OG OMSORGSSEKTOREN

Helse og omsorg omfattar førebygging, rehabilitering og legeteneste, sjukeheim, heimeteneste til heimebuande og i omsorgsbustad, tre dagsenter for ulike brukargrupper, rus- og psykisk helseteneste av avlstningstilbod for barn og unge. Ansvar og oppgåvene til kommunane har vorte endra ved innføring av Samhandlingsreforma. Kommunen har fått fleire oppgåver, og primærhelsetenesta har eit særleg ansvar for førebygging og generalistansvar for behandling av alle helseproblem hos innbyggjarane. Helse og omsorg er sentral i overordna planarbeid. Kommunane har ansvar for å redusere andelen av unødvendige innleggingar og for raskt mottak av ferdigbehandla pasientar. I Volda kommune har vi styrka både kompetanse og kapasitet og gir nødvendig behandling/etterbehandling etter sjukehusinnlegging. Gjennom tiltaket øyeblikkeleg hjelp/døgnopphald tek vi også imot pasientar som treng medisinsk bistand, men som ikkje treng innlegging i sjukehus. Vi følgjer godt opp når det gjeld mottak av ferdig behandla pasientar og iversetting av tiltak for reduksjon av innleggingar i sjukehus. Vi opplever at sjukehuset skriv raskare ut pasientane, og at vi får tyngre pleietrengjande. Dette gir større faglege utfordringar både på sjukeheimen og i private heimar, da mange vert skrivne ut direkte til heimen sin.

Teneste og utviklingsmål		
➤ Styrke førebyggjande arbeid og utsetje behov for langvarig heildøgns teneste	➤ Ha gode avlastnings- og korttidstilbod for personar i alle aldrar	➤ Ha gode heildøgnsstilbod i små eller individuelle einingar til brukarar med særskilde behov
➤ ATA (ansikt til ansikt-tid i utadretta heimeteneste er minimum 65 %	➤ Styrke leiarane sin kompetanse i leing, forvaltning og helserett	➤ Til ei kvar tid ta imot uskrivingsklare pasientar
➤ Nytte ØH-plassane i tråd med stateleg utrekna måltal for kommunen og i avtale med HF'et	➤ Attraktiv arbeidsplass med styrka arbeidsmiljø og redusert sjukefråver	➤ Effektiv og sikker informasjonsutveksling på alle arbeidsplassar
➤ Betre brukarane sine moglegheiter til å meistre eigen kvardag	➤ Brukarane og pårørande opplever ein tryggare kvardag	➤ Tilrettelagt for smart-husteknologi i alle nye omsorgsbustader
➤ Brukarane har ein aktiv og meningsfull kvardag	➤ Gode rutiner for utgreiing av demens og etablering av demensteam	➤ Tilpassa fysiske omgjevnader for personar med demens
➤ Gi gode og individuelt tilpassa tenester til enkeltpersonar med spesielle omsorgsbehov	➤ Gjere velferds-teknologiske løysingar tilgjengelege for flest mogleg av brukarane	➤ Kvardagsrehabilitering skal vere ein integrert del av tenestene

Utfordringar

- Fullfinansiering av avlastingsteneste for barn og unge.
- Nye omfattande tenestetilbod som vert etablerte utanfor ordinær tenestestruktur.
- Bemanning/ ressursar i institusjonstenesta med krevjande utfordringar knytt til personar med demensdiagnose.
- Bemanning til dei planlagde omsorgsbustadane på Doktorhaugen, inkludert tenesteyting etter skuleslutt i mai fram til innflytting og auka brukarbehov på Sevrinhaugen 1 og 3.
- Sjukefråveret må reduserast. Dette må sjåast i samanheng med arbeidsmiljøundersøkinga som er på gang med påfølgjande tiltak og prosessar. Grunnbemanninga må styrkast i delar av tenesta, slik at ein får ned vikarbruken for å få stabilitet i tenesta og i arbeidsmiljøet. Grunnbemanninga liggje på eit nivå der det er rom for å drive opplæring og gjennomføre personalmøte der leiinga og dei tilsette kan møtast og drive fagleg og sosial utvikling.
- Erstatningsbustadane for Mork bustader - behovet for mindre bueningar til krevjande eldre med demens og/ eller psykiske vanskar var tenkt realisert i det prosjektet.
- Kompetanseheving – manglande ressursar hindrar kompetansehevande tiltak for dei tilsette. Både opplæringskostnader og ikkje minst kostnader til vikar.
- Samhandlingsreforma har gitt kommunen nye og store utfordringar innanfor området rus- og psykisk helse. Kapasiteten går i all hovudsak til arbeid med dei tunge brukarane, manglar kapasitet til førebyggjande arbeid.
- Hamna dagsenter har mange nye brukarar.
- Behov for oppjustering av leiarfunksjon på eininga førebygging, rehabilitering og legeteneste.
- Vellukka prosjekterfaringar på ”frå mellombels til varig bustad”. Vidareføring av arbeidet må i ordinær drift, foreslått 60% stilling opp imot tildelingskontor.
- Lovpålagt demensteam frå 2015 er lagt inn.
- Delfinansiering av kreftkoordinator frå Kreftforeininga vert gradvis redusert fram til 2019, då vert den kommunal utan tilskot frå Kreftforreininga.
- Kommunen er pålagt å ta imot turnuslege. Ombygging og lønnsmidlar må på plass.
- Leiinga må frigjerast til å drive leiarskap og drive utviklingsprossessar. Det er derfor behov for å tilsetje ein driftsteknikar som kan avlaste leiinga i dagleg drift, tilsyn og vedlikehald av naudsynt utstyr og materiell knytt til drift i helse- og omsorg. Funksjonen vil også vere viktig i utvikling og implementering av velferdsteknologi i tenesta.
- Behov for å styrke frivillig arbeid inn mot tenesteområda våre.

Hovudutfordringa er å få stabilitet i drifta. Dei tenestene som i dag vert drive må finansierast opp, og det må skapast rom for å utvikle arbeidsmiljøet og drive utviklingsprossessar for korleis tenestene skal drivast i framtida. Nye arbeidsmåtar og innretning av tenestene med førebygging og tidleg innsats skal gi brukarane høgare livskvalitet ved at dei i større grad kan utvikle det friske og ta i bruk egne ressursar. Dette skal ikkje gå på akkord med nødvendige hjelpebehov, men rett teneste på rett nivå til rett tid kan utsetje pleiebehov og redusere utgiftsbruken. Volda kommune er i gang med prosessar i denne utviklinga. Helse- og omsorgstenestene må i tida framover kunne ta ut effekt av nye arbeidsmåtar, og må arbeide

systematisk målretta i prosess med politikarane og brukarrepresentantar for å lykkast med dette.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Medarbeidarsamtale med alle fast tilsette		Helse- og omsorg har relativt store tenesteområder med mange små stillingar, slik at det vert ulike tidsinterval og måtar å gjennomføre samtalar på.
Initiere innovative/nytenkjande tiltak 1. Kvardagsrehabilitering er implementert frå prosjekt til ordinær teneste 2015. 2. Omorganisering i heimetenestene med endra driftseiningar og implementering av handhålte terminalar og aktiv bruk av Gericar gir auka ATA(ansikt til ansikt tid).		1. Måltal –Effekt av kvardagsrehabilitering skal målast kvarttalsvis ved standardisert og anonymisert evalueringsverktøy. 2. Bruke eksisterande teknologi til måling av ATA, både i heimetenestene og idøgnbemanna omsorgsbuster for eldre.
Nærvær på 90 %		Nærværprosent pr. august 2015 er 91,375 %
Månadleg økonomirapportering med fokus på å halde økonomisk ramme på alle nivå i sektoren.		Månadleg rapportering frå leiar til økonomiansvarleg med oppfølging av avvik frå økonomiansvarleg. Tett dialog og godkjenning frå leiding ved evt. ekstrabehov utover tildelt ramme. Fokus på økonomi/budsjett på leiar møte kontinuerleg
Tildelingskontoret er forvaltareining i sektor helse og omsorg, rett teneste på rett nivå.		Rett teneste på rett nivå Standardar vert forankra i kommunestyre.
Aktiv omsorg og frivillig koordinering Deltaking i kulturelle aktivitetar.		Tal frivillige som engasjerer seg i høve brukarane. Tal kulturelle arrangement og tal deltakarar på arrangementa, både avdelingsvis og større arrangement t.d. kulturelle spaserstokk. Kartlegging tre gongar i 2016, januar, august og november.
Utskrivingsklare pasientar frå sjukehus vert overtekne innan fristen, og kommunen skal ikkje betale for liggjedøgn på sjukehus		
Styrka kompetanseutvikling		Tal på antal tilsette som har gjennomført ulike kurs og kompetanseutviklingstiltak

Førebyggjande helsearbeid		Konkretisering av pågåande tiltak/arbeid med førebygging som målsetting.
Integrering og deltaking for brukarar med rusproblem		Tal på brukarar med rusproblem som deltek i arbeidsretta tiltak etter behandling
Gjennomgang av kvalitetsrutinene i sektoren med dokumentasjon og opplæring (jfr avvik og oppfølging i Kvalitetslosen)		
Sikre opplæring av tilsette for å ivareta personopplysningskrava i fagsystemet		Kjennskap til personvernhandboka for Volda kommune. Rutinemessig opplæring i "Normen" – antal som har fått opplæring (Norm for informasjonssikkerheit for helse- og omsorgstenestene)
Gjennomføring av arbeidsmiljøundersøking med oppfølgingstiltak		Resultatet av undersøkinga vil avklare nærare behov for tiltak. Leiarutvikling vil i alle høve verte sett på dagsorden.

3.4 KULTUR OG SERVICESEKTOREN

Sektoren omfattar servicekontor med politisk sekretariat, arkiv og indre tenester, kino, bibliotek, frivilligsentral og ungdomsklubb. I tillegg har servicekontoret ansvar for sakshandsaming som er lagt i frontlina, som td. skjenkesaker. Denne sektoren har særleg eitt trekk til felles: den yter i stor grad publikumsretta tenester, kulturavdelinga ved å gje gode kulturtilbod til innbyggjarane og servicekontoret ved å gje god informasjon om alle dei ulike tenestetilboda kommunen har å by på.

Teneste og utviklingsmål		
➤ Aktiv informasjon om kommunen sine tenester, tilrettelegging av tenester på skjema og profilering av Volda	➤ Elektroniske skjema på heimesida skal gi forenkla tenester for brukarane og forgjorte ressursar i administrasjonen	➤ Aktiv frivillig sektor
➤ Fokus på barn og unge og leggje til rette for positive opplevingar og deltaking innan ulike arenaer og aktivitetar i kommunen	➤ God fagkompetanse som sikrar god og effektiv sakshandsaming	➤ Handheve kommunen sin ruspolitikk i tråd med god førebygging og streng oppfølging av brot på alkohollova

Utfordringar

Fråveret av ei eiga ”kulturredikert” stilling (etter at kultursjefstillinga blei inndratt frå januar 2014), har ført til redusert kapasitet i sektoren når det gjeld å kunne ta initiativ til kulturtiltak og kulturarrangement. Det er heller ikkje vore rom for frie kulturmidlar i kommunen sitt budsjett dei siste åra. Frivilligsentralen har ei sentral rolle i å formidle kunnskap om moglege stønadsordningar og medverke til å styrke kompetansen til dei frivillige innan styrearbeid og andre område som kan styrke organisasjonslivet i kommunen.

Biblioteket flytta inn i nye lokale i mars 2015. Det vert framleis utfordring å tilfredsstille krava i den nye biblioteklova om at biblioteket skal vere møteplass (*:§1: Føremål: ... Folkebiblioteka skal vere ein uavhengig møteplass og arena for offentleg samtale og debatt...*). Dette gjeld også i høve til bemanning. Når det gjeld kinodrifta har det siste året vore jobba med tiltak for å få ned utgiftene. Dersom ein skal ha kino i Volda, så vil det representere ei netto utgift. Kinobudsjettet har vore underbudsjettet. Alternativt kan kinoen kutte i filmtilbodet og/eller i personalressursane, men det vil på andre sida gje dårlegare inntekter for kinoen. Ungdomsklubben har mellombelse lokale i 2. etg. på samfunnshuset. Det er uttrykt ynske om meir permanente og tenlege lokale, som kan gje moglegheit for fleire parallelle aktivitetar på kvar klubbkveld.

Prosesen med innkjøp/oppgradering av nytt arkivsystem vil starte i 2016, og i tilknytning til dette må vi prioritere arbeidet med digital kommunikasjon med innbyggjarane (direkte kommunikasjon med innbyggjarane frå arkivsystem og andre fagsystem).

Det er stort etterslep på ordning, listeføring og etikettering av arkivmateriale for perioden 1964 og fram til i dag, jfr avvik ved statleg tilsyn i 2014. Etterslepet utgjer om lag 430 hyllemeter, og Statsarkivet vurderer at det er behov for omkring 2,5 årsverk for å ordne og listeføre denne mengda med papirbaserte arkiv. Dette er det ikkje er mogleg å få satt av nok ressursar til i den daglege drifta til sektoren.

Volda kommune er aktiv på sosiale media som facebook og twitter. Auka bruk av elektroniske skjema via kommunen si heimeside og større grad av digital integrasjon er ei målsetting for å effektivisere tenestene og forenkle tenestetilbodet for innbyggjarane.

Sakshandsamingsprogrammet E-phorte er lite fleksibelt og er ein flaskehals for utvikling av digitale tenester. Dette er planlagt utskifta som felles prosess i regionen i 2017.

Etter ombygginga av rådhuset våren 2014 blei det innført adgangskontroll for besøkande på rådhuset. Dette er eit sikkerheitstiltak der besøkande vender seg til servicekontoret før dei kan gå vidare. Dette meirarbeid for servicekontoret, men er effektiviserande for sakshandsamarane som lettare kan planlegge sine avtalar.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Aktiv informasjon om kommunen sine tenester, tilrettelegging av tenester på skjema og profilering av Volda		Gjennomsnittleg antal nyhendeoppslag pr veke på Facebook, Twitter og websida. Antal profileringsartiklar og anskaffing av profileringsmateriell
Elektroniske skjema på heimesida skal gi forenkla tenester for brukarane og frigjorde ressursar i administrasjonen.		Antal tenester det vert utvikla skjema for. Anslag på effekt for brukar og frigjort tid
Ingen negativ omtale av avdelinga i media		
Ungdomsklubben skal opparbeide eit fungerande crew i rett aldersgruppe		Crew er ungdom som jobbar på dugnad på ungdomsklubben
Ungdomsklubben skal arrangere minst 8 temakvelder/kurs for ungdom		
Arrangere to debattmøter i biblioteket		Den nye biblioteklova seier mellom anna at <i>"Folkebibliotek skal være en møteplass og arena for offentlig samtale og debatt"</i> .

Volda filmteater skal ha eit besøkstal på minimum 14000.		
Frivilligsentralen skal arrangere minimum eit opplæringstiltak/kurs for frivillig sektor		
Alle institusjonane i kommunen få tilbod om eit variert kulturtilbod frå den kulturelle spaserstokken.		
Ajuorføring av personsikkerheitshandboka og ivareta overordna funksjon for at denne er kjent ute i organisasjonen		Organisere opplæring av leiarane i personvernhandboka og sikre oppfølging av overordna rutiner

3.5 OPPLÆRING OG OPPVEKSTSEKTOREN

Opplæring- og oppvekstsektoren omfattar tenesteområda barnehage, grunnskule, læringssenteret med vaksenopplæring og introduksjonsprogrammet for flyktningar, skulehelseteneste og helsestasjon. PPT er organisert under Ørsta som vertskommune.

Teneste- og utviklingsmål		
➤ Sikre gode læringsmiljø som grunnlag for barn si faglege og personlege utvikling	➤ I samarbeid med heimane arbeider skulane kontinuerleg for gode skulemiljø som fremmar trivsel, meistring og mangfald, for gode faglege resultat og gir elevane høve til sosial og kulturell utvikling.	➤ Utvikle eit forpliktande og nært samarbeid mellom skulane og arbeidslivet i kommunen, med sikte på auka kunnskap, kompetase og rekruttering.
➤ Sikre barnehageplass til alle som ynskjer det	➤ Organisering av undervisning som reduserer behovet for spesialundervisning	➤ Tidleg oppdaging og innsats i heile tenestekjeda for barn og unge

Utfordringar

- Tidleg og tverrfagleg innsats for å sikre at barna og flyktningar som skal integrerast gjennom det kommunale tenesteløpet vert i stand til å gjennomføre utdanning og kome ut i arbeidsmarknaden.
- Ressursbruket er for høg i høve til normert nivå som staten brukar for å rekne ut overføring til Volda kommune. Det er ei utfordring å tilpasse seg til normert nivå og samtidig sikre ressursar til god kvalitet i tenesta med fokus på tidleg innsats og kvalitet knytta til individuelle behov.
- Renovering av Volda ungdomsskule – personalflyt.
- Kroppsøvingssanlegg for sentrumsskulane, inkludert opplæringsbasseng.
- Utvide Mork skule for å møte eit aukande tal elevar.
- Arbeidsplassar til pedagogar i barnehagane.
- Det fysiske miljøet på helsestasjonen.
- Det fysiske miljøet i sentrumsbarnehagane.
- Auke i tilfelle av smittsam sjukdom grunna meir innvandring. Krev ressursar til ekstra oppfølging og miljøundersøking.
- Naudsynt auke i IT-løysingar krev meir investering og tid til vedlikehald, oppdatering og konfigurering.
- Auke i talet på asylsøkarar set krav til auka kapasitet i norskopplæringa og helsestasjonen
- Ressursar til kompetanseheving.

- Ressursar til valdskoordinator.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Barnehageplassar til alle, også til dei som ikkje har lovfesta rett til barnehageplass.		
Informasjon på kommunen sine heimesider skal vere oppdatert.		
Gjennomføre fire tilsyn etter barnehagelova.		
Oppdage barn som treng ekstra hjelp og støtte tidleg ved hjelp av kompetanseheving.		Opplæring og oppvekst er inne i fleire prosjekt i dette arbeidet som, Tidleg inn, Volda prosjektet og Zippys venner. Registrere antal barn som får særskilt oppfølging/tiltak gjennom året.
50 % pedagogtettleik i dei kommunale barnehagane		
Gjennom formaliserte prosedyrar sikre ein god overgang mellom barnehage og skule.		
Redusere sjukefråværet med 10 %		Ein reduksjon i sjukefråværet frå 10 % til 9 % tilsvarar 10 % reduksjon.
Medarbeidarsamtale med alle tilsette etter oppsett plan.		
Grunnskulepoeng og resultata på eksamen skal vere høgare enn fylkes- og landsgjennomsnittet.		Her har Volda vist gode resultat som det må vere eit mål å halde fram med.
Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse, skal reduserast med 15 % samanlikna med sist skuleår.		For både enkeltindivid og samfunnsøkonomisk er det størst gevinst å hente ved å rette innsatsen mot denne elevgruppa.
Voldaskulen skal syne framgang i rekning på dei nasjonale prøvene samanlikna med 2015.		
Ei styrking av den ordinære undervisninga skal redusere behovet for spesialundervisning.		Viss den ordinære undervisninga gir utbyte for fleire elevar, vil behovet for spesialundervisning bli mindre.
Volda skal ha ei skulefritidsordning som støttar opp under den språklege og sosiale		Kanskje særleg for born frå språklege minoritetar er SFO ein

utviklinga til elevane.		viktig arena med omsyn til språkleg utvikling.
60 % av deltakarane i introduksjonsprogram skal gå over til arbeid eller vidaregåande utdanning etter avslutta program.		
Alle einslege mindreårige flyktningar skal gå ut med grunnskuleeksamen som kvalifiserer til vidaregåande skulegang og utdanning.		
Etablere/vidareføre gruppetilbod ✓ Etablere barselgrupper til ei permanent ordning ✓ Jentegrupper i ungdomsskulen – 2 pr år ✓ Etablere grupper for barn som opplever skilsmisse – ei gruppe i 2016		
Styrke innbyggjarane sin kunnskap om kosthaldet og aktivitet gjennom tverrfagleg samarbeid inn mot foreldre til 1. klassingar.		
Barselomsorga skal følgje nasjonal fagleg retningslinje.		
Rekruttere kommunepsykolog		
Utarbeide rammeplan og mål for kulturskuledrifta		
Utarbeide oppvekstplan for sektoren		

3.6 TEKNISK SEKTOR

Teknisk sektor omfattar tenestekområda veg, vatn, avløp, brannvern oppfølging av forureininglova (miljø) og forvaltning, drift og vedlikehald av kommunale bygg. Sektoren har ansvar for både drift og anlegg. Det er store anleggs- og byggjeprojekt som skal gjennomførast. Erfaringsvis har det vore budsjettert for stort volum av investeringar enn det sektoren har hatt kapasitet til å gjennomføre. Ørsta som vertskommune driv landbrukskontor for Volda kommune. Utviklingssektoren er kontaktinstans overfor landbrukskontoret og koordinerer landbrukssaker som skal til politisk handsaming i Volda kommune.

Teneste- og utviklingsmål		
➤ Leverer tenester av god kvalitet til innbyggjarane, næringslivet, andre kommunale sektorar og overordna mynde.	➤ Arbeide for auka busetnad og næringsutvikling gjennom utbygging av infrastruktur	➤ Milepelsplan på tvers av sektorområda inkl regulering, grunn-erverv, prosjektering og utbygging under felles prosjektleiing
➤ Det skal vere trygt å ferdist for alle trafikantar	➤ Planlegging og drift av tenestene med fokus på folkehelse	➤ Sikre god og trygg vassforsyning
➤ God beredsskap mot uønska hendingar og for takle slike hendingar dersom dei oppstår	➤ Bygningsmassen skal forvaltast slik at dei gir god kvalitet for brukarar og tilsette, samt ikkje fortaper sin verdi	➤ Velje arbeidsmåtar og teknologiske verktøy som gir mest mogleg teneste ut av ressursane

Utfordringar

Det vert framleis ei utfordring med ingeniørkapasitet i teknisk sektor i 2016. Vi har lukkast med rekruttering og har 3 nye ingeniørar. Volumet på vedtekne investeringar vil vise om kapasiteten er tilstrekkeleg. Vidare må dei nyttilsette orientere seg inn og verte trygge i stillingane. Første halvår vert utfordrande med opplæring av nye krefter og ha nok planleggingsressursar til både drift og investering.

Volda kommune manglar for tida kompetanse innanfor miljøfag, dette er ei utfordring med tanke på henvendelsar, søknader og handheving av gjeldande reglar. Volda kommune treng minimum ei 50% ressurs med kompetanse på miljø.

For å prioritere Volda kommune sin eigedomsmasse med fokus på bygg, vart vedlikehald av kommunale uteområder i tilknytning til bygga, i 2014, overført til park og kyrkjegardsavdelinga. Der har ikkje vorte overført stillingsressursar til denne avdelinga som no har dobbelt areal å halde ved like. Her trengs ei ekstra stillingsressurs i vekstsesongen slik at vi slepp å nedprioritere grønt vedlikehald på enkelte kommunale areal. Alternativt så kan vi utvikle nye metodar for dette vedlikehaldet ved bruk av elektriske robotklipparar.

Eigedom har ei krevjande byggmasse som krev kontinuerlig vedlikehald for å ta vare på dei verdiane som er skapt i Volda kommune. Slik det er i dag har vi ikkje nok personell til drifta, der stadig nye driftskrav melder seg (leikeplasskontroll, legionellahandtering, radonmåling, innemiljø etc.) og krav til vedlikehald med eit stort etterslep. Det er naudsynt for avdelinga at det blir tilsett meir personell for å oppretthalde forvaltning, drift og vedlikehald. I planperioden ligg inne forslag om tilsetning av 3 driftsteknikarar til som skal gå inn i alle delar av FDV(forvaltning, drift og vedlikehald).

Det har blitt arbeidd godt siste åra med dei ressursar som ein har til rådvelde, blant anna starta opp EPC prosjektet som vil ta ein del av vedlikehaldet som kan setjast i samband med miljø (enøk).

Tildelingskontoret og eigedom har utvikla eit svært godt samarbeid (også med andre tenester) som har medført god gjennomstrøyming i kommunale bustadar Dette medfører krav til oppgradering av husvære som har vore utleigt kontinuerlig i 10-20 år. Denne oppgraderinga kjem i tillegg til det etterslepet som er på andre kommunale bygg, som er naudsynt å ta tak i.

Det er foreslått 4 mill årlig i investeringsbudsjettet for å starte på oppgraderingsarbeidet, samt syte for at kommunale bustadar blir raskt tilgjenglig for ny busetting. Det har vore forsøkt å hente inn prisar på privat-marknaden på desse mindre oppgraderingsprosjekta, utan at vi har lykkast å få kontrakt med firma. Det er få i marknaden i dag som har kapasitet til gjennomføring av små prosjekt. Eigne ressursar er uansett meir fleksible og ei billigare løysing for kommunen. Det er i samband med dette investeringsprosjektet foreslått tilsetting av 2 personar som skal være retta mot investering

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Alle skriftlege førespurnadar skal gjennomgå ein mottakskontroll og få tilbakemelding innan 3 veker		Antal førespurnader som ikkje har fått svar i samsvar med forvaltningslova og skildring av tiltak for å følge opp
Tilpasse standard på tenestene og gjere tiltak for å halde budsjettramma		
Behalde og rekruttere personell		
Nærver på min 95 %		
Brannberedskapen skal opplevast som god		
Brannberedskap som tilfredsstiller dimensjoneringsforskrifta og vurdert risiko i heile kommunen		
Redusere tal unødige brannalarmar		
Tilsyn i minst 90 % av §13 objekta		
Feiing kvart 2 år og tilsyn kvart 4 år i alle bustadar		
Brannmannskapa gjennomført opplæring, øving/kurs og tryggleiksutstyr slik at dei kan utføre redningsinnsats på ein trygg måte		Antal tilsette som har gjennomført kurs og type kurs

Førebyggjande brannvernopplæring for alle 6. klassingar i kommunen		Antal klassar det er gjennomført opplæring i
Vedlikehald og rehabiliteringsplan for å gi brukarane brukarvenlege lokale så langt det er mogleg innanfor den kommunale bygningsmasse		Spesifikasjon over bygg og ressursinnsats for vedlikehald og rehabilitering
God prosjektstyring ved koordinering og planlegging med rett progresjon i høve regulering, finansiering og grunnkjøp.		Antal prosjekt som vert drive etter denne prosjektmetodikken
Etablere gode rutinebeskrivingar, organisere dette i kvalitetslosen.		
Få etablere base for driftsteknikarane og reinhaldarane på Gjersdalbygget		
Regelmessige møter med alt personell og rutine på enkeltvis samtalar /medarbeidarsamtale med alle tilsette etter avtalt intervall.		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Antal prosjekt som vert initiert

3.7 UTVIKLINGSSEKTOREN

Sektoren har ansvar for utarbeiding av kommuneplanar, handsaming av reguleringsplanar og rettleiing av saker innanfor plan- og bygningslova og andre lover som sektoren forvaltar. Handsaming av søknader om bygg, anlegg og deling av grunneigedom, samt registrere tiltak i matrikkelen ligg også til sektoren. Vidare har sektoren ansvar for kart- og delingsforretningar, seksjoneringssaker og forvaltninga av det digitale kartverket for grunn- og eigedomsdata. Utviklingssektoren er eigedomsskattekontor.

Teneste- og utviklingsmål		
➤ Leie prosessen med kommuneplan og sakshandsame kommuneplanen for politisk handsaming i samsvar med framdrifta i planprogrammet	➤ Utarbeide planstrategi og kommunale reguleringsplanar i samsvar med kommuneplan, overordna styrings-signal med sikte på god og langsiktig arealforvaltning	➤ Tilretteleggje for nye bustad- og næringsareal slik at behovet for tomtetilgang vert oppfølgt
➤ Signal ved førehandskonferansar før oppstart av private reguleringsplanar skal vere forutsigbare og forankra politisk	➤ Halde lovfastlagde sakshandsamings-fristar og fristar for oppfølging av oppmålingsteneste	➤ God kompetanse og sikre god fagleg oppdatering
➤ Arealpolitikk som balanserer mellom behov for dyrka jord og busetting på bygdene	➤ God rettleiingsteneste i landbruket	

Ørsta er vertskommune for landbrukskontoret. Volda kommune kan instruere og gi styringssignal for tenesta i samsvar med samarbeidsavtalen. Dei to siste målsettingane er retta mot Ørsta kommune som vert bedt om å rapportere på oppfølginga av måla.

Utfordringar

Stabil arbeidsstab er ei utfordring og ein liten sektor er sårbar ved eventuell sjukdom/sjukmelding blant dei tilsette. Aktiviteten på planlegging har auka utan at det er tilført auka kapasitet. Det vil framleis vere eit lite fagmiljø der ein er avhengig av at ein unngår langtidsfråver for å klare dei lovpålagte tidsfristane.

Sektoren har teke ansvaret for eigedomsskattekontoret ved innføring av eigedomsskatt. Dette er gjort utan tilføring av ressursar. Dette resulterer at andre oppgåver har fått lågare prioritet.

Sektoren skal i 2016 starte med revisjon av arealdelen av kommuneplanen som er ein krevjande og omfattande prosess. Det er også ei utfordring med god framdrift på å ferdigstille reguleringsplanar både for å løyse behovet for utbygging av kommunale tenester til rett tid og for å utløyse private investeringar og lokal verdiskaping. Grunna stor arbeidsmengd og tidspress må vi leige inn konsulenthjelp til ein del planarbeid. Dette er dyrt og krev også oppfølging frå vår eigne planleggarar. Elles vert det vist til planstrategien for Volda kommune 2012-2015. Planstrategien skal verte revidert i løpet av 2016.

Det dukkar stadig oftare opp kompliserte juridiske problemstillingar i samband med plan- og byggesakshandsaming. Dette er ekstra utfordrande da ingen ved sektoren har formell juridisk kompetanse.

Vanylven kommune har uttrykt interesse for å kjøpe plankapasitet. Det kan vere interessant for Volda kommune å byggje ut det planfaglege miljøet for å selje tenester til Vanylven.

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Folkehelseperspektivet skal vere med i all planlegging		
Søke om tilskot til minst eit friluftstiltak		
Følgje opp plan for idretts- og friluftsliv gjennom spelemiddelsøknadar		
Gjennomføre kartlegging og verdisetjing av friluftslivsområda i kommunen		
Halde den økonomiske ramma		
Medarbeidersamtale med alle tilsette		
Kritikkverdige forhold skal varslast i samsvar med kommunen sine rutiner etter arbeidsmiljølova		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Antal prosjekt
Nærver 95 %		
Sjukefråver pga av arbeidsmiljø skal ikkje forekome		
Rett kompetanse i alle stillingar		
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		Antal avvik og oppfølgingstiltak for å følgje opp målsettinga
Alle som vender seg til Volda kommune skal få svar i samsvar med krava i forvaltningslova		
Forbetre innhald og struktur på heimesida		
Koordinering av gjennomføring av planar saman med teknisk sektor		
Revidere den kommunale planstrategien		
Ferdigstille kommuneplanen sin samfunnsdel		
Starte opp revisjon av kommuneplanen sin arealdel		
Landbrukskontoret delta på planmøta i Volda kommune		

3.8 ØKONOMIAVDELINGA

Økonomiavdelinga er ansvarleg for stabs- og støttetenester i samband med rekneskap, budsjettering, rapportering og økonomisk rådgjeving. I tillegg har avdelinga ansvar for utadretta tenester som innkreving av skatt og avgifter, og Husbankordninga med Startlån, bustøtte og tilskot.

Teneste- og utviklingsmål

➤ Støtteteneste som gir grunnlag for god oversikt og god økonomistyring	➤ God finans- og økonomiforvaltning	➤ Leie budsjett- og økonomiplan-prosessar som sikrar brei involvering og brei kunnskap om kommunen sine rammevilkår

Utfordringar

- Avdelinga manglar kapasitet på analyse, rutineutvikling, opplæring og implementering ute i sektorane. Dette får konsekvensar for oppfølging av planlagt økonomistyring. Ein annan konsekvens er manglande overlapping dersom nøkkelpersonar på rekneskap skulle få langtidsfråver. Med intenst arbeidspress kan dette vere ein risiko. Summen av dette er at det vil gå seg utover kommunen si økonomiske styring og kommunen sin økonomi. Stillinga som controller vert foreslått vakant og går inn i salderinga med halv effekt. Resterande halvdel vert foreslått reservert for å kjøpe analyser mv som viktig grunnlag for omstilling av tenestene i sektorane.
- Regjeringa har på tross av negativt vedtak i Stortinget før ferien foreslått at staten har overtek skatteoppkrevjarfunksjonen frå og med 1. juli 2016. Dette får veldig negative konsekvensar for Volda kommune. For det første vert innfordrings miljøet svekka. Vi har i dag ca 150% stillingsressurs som tek seg av innkreving av både statlege (skatt og arbeidsgjevaravgift) og kommunale (eigedomsavgifter, brukarbetaling etc) krav. Når staten overtar funksjonen som skatteoppkrevjar, så er attverande innkrevingssressurs berre 50%. For det andre har det truleg ein likviditetsmessig effekt. Når staten overtek, så får truleg kommunane skatteinntektene i påfølgjande månad. I dagens ordning kan skatteoppkrevjaren ta forskot til alle skattekreditorane (staten, folketrygda, fylket og kommunen).

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Vere à jour med føring av rekneskapen gjennom året, og utarbeide tertialrapporter og årsrekneskap i samsvar med lov og regelverk		
Innfordring av korrekte skatter og avgifter til rett tid, samt vere ajour med innfordringa av kommunale krav		
Betale fakturaer til rett tid		Dette føreset at avdelingane attesterar og tilviser i god tid før betalingsfristen
Økonomireglement som gir god internkontroll		
Sektorane oppleve god støtte og opplæring		Evaluerer frå sektorane
Økonomirapportering basert på gode oppdaterte rekneskapsgrunnlag, tidleg oppdaging av ev avvik og prognoser som gir god oversikt over økonomisk status		
Nærver min 93,1 %		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		Antal prosjekt

3.9 PERSONAL- OG ORGANISASJONSAVDELINGA

Personalavdelinga har ansvar for rådgjeving og støtte til leiarane i personalspørsmål. Utvikling av arbeidsgjevarstrategiske verkty og leing av utviklings- og arbeidsmiljøprosessar ligg også til avdelinga. Koordinering av flyktningearbeidet og IKT er budsjettett under personal- og organisasjonsavdelinga. Til og med 2015 låg ansvaret for desse områda også til personalsjefen. Personalområdet er stort og må prioriterast, og rådmannen har valt å la flyktningekoordinatorane og IKT-konsulentane rapportere direkte til rådmannen. Rådmannen vil sjå nærare på organiseringa av den administrative strukturen etter gjennomføring av evaluering hausten 2016.

Personalavdelinga er tillagt ansvar for å utvikle og vedlikehalde kommunen sitt overordna kvalitetssystem. Det er behov for ei implementering av programmet Kvalitetslosen i heile organsiasjonen, slik at avvik vert meldt og handtert for stadig å utvikle praksis. Dette er viktig for å arbeide etter prinsippet om lærande organisasjon.

Teneste- og utviklingsmål		
➤ Arbeidsgjevarstrategi som gjer at Volda kommune rekrutterer godt og held på god kompetanse	➤ Leiarprogram som gir trygge og gode leiarar som balanserer godt mellom tydeleg forventingsavklarings og støtte der dei tilsette vert sett og verdsett	➤ Utnytte potensialet i eksisterande og implementere nye dataprogram og som forenkler arbeidsprosessar og måle kost-/nytteeffekten
➤ Ha arenaer og hendingar som gir tilsette i Volda kommune felles tilhøyrse	➤ Sikker drift av kommunen sine datasystem	➤ Kvalitetssystem som er utvikla for heile organisasjonen

Utfordringar

IKT går inn i eit år med store utfordringar grunna bemanningssituasjonen og mange nye arbeidsoppgåver. Vi er i ein fase der vi flyttar brukarar og tenester til felles driftssenter på Hareid. Dette er svært tidkrevjande arbeid som set store krav til kompetansen vår. Når vi i tillegg skal halde den daglige drifta i gong på same nivå som før, få gjennomført planlagde investeringar, ha tid til å gjere strategiske vurderingar, og gi gode faglege råd til organisasjonen vert det i sum svært krevjande. Staten har forventningar til kommunesektoren om omstilling av kommunane ved digitalisering av tenestene. Vi manglar strategiske kapasitet til å gi dette prioritet, samtidig er dette så komplisert og omfattande at den enkelte kommune må søkje samarbeid med andre kommunar.

Innvandring til kommunen er aukande og stadig ei utfordring, samtidig som det er ein viktig ressurs både for utvikling av kommunen og for å halde folketalet oppe. Ved omorganiseringa har vi lagt arbeidet med innvandringa meir integrert i dei ordinære tenestene. Det er samtidig viktig å oppretthalde god tverrfagleg koordinering, oppfølging av statlege finansieringsordningar og kontakt mot statleg nivå. Det vil framleis bli arbeidd med å betre koordineringa av oppgåvene og samarbeidet mellom sektorane som no har ansvaret for å sette i verk kommunen sin politikk på dette området. Den auka flyktningestraumen som no kjem til landet vil gi formidable utfordringar for busettingskommunane og kommunar som er vertskommune for asylmottak. Situasjonen på nasjonalt plan er for tida usikker, og Volda kommune må forvente forespørsel om auka busetting. Rådmannen foreslår å setje av integreringstilskot og vertskommunetilskot som følge av auken i flyktningar til fond i 2016. Bruken av midlane vert å vurdere ut frå behov for styrking av tenestene. Dette vert lagt fram i politisk sak etter nyttår.

Kommunen relativt høgt sjukefråvær . Sjølv om det ligg om lag på gjennomsnittet for kommunal sektor, er det likevel for høgt og det må arbeidast systematisk med å auke nærveret. Årsak til sjukefråver er samansett, og det er behov for å innrette innsatsen med brei involvering av dei tilsette sjølve, sjukmeldarane, politikarane og leiarane. Dette krevst ressursar for å følgje opp sektorane. Samtidig har det vore endringar i staben ved utskifting i løn- og personalgruppa som følgje av generasjonsskifte. Tre personar har slutta og det er kome nye i staden. Det krev både tid og ressursar før dei nye er opplærde samtidig som det å få nye medarbeidarar er ei moglegheit til å sjå på avdelinga med nye auge for å utvikle seg vidare. Det er eit mål å nytte systema på betre måtar, og å innføre nye rutiner og system som skal sikre betre personalhandtering i heile kommunen. Det er også ei målsetting å betre den politiske involveringa i utviklinga av kommunen si arbeidsgjeverrolle.

MÅL 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
IKT		
Brukarane skal vere tilfredse med dei tenestene IKT yter.		
IKT-investeringar skal gje positiv kost/nytte		
Innvandring		
Busetje flyktningar i samsvar med gjeldande kommunestyrevedtak og samarbeidsavtale med IMDI		
50 % av flyktningane skal bu i privat bustad innan tre år etter busetjing		
30 % av flyktningane skal eige privat bustad		

innan seks år etter busetjing		
Løn og personal Administrere gjennomføring av medarbeidarundersøking		
Profesjonell rekruttering som fremjar Volda kommune som arbeidsgjevar		
Sjueoppfølging som fremjar nærvær		
Tilsette og leiarar får pålitelege svar på spørsmål		
Korrekte tenester til rett tid		
Initiere og gjennomføre utviklings- og omstillingsprosjekt for å effektivisere tenesteproduksjonen og auke kvaliteten		
Initiere prosess for å implementere bruken av Kvalitetslosen i heile organisasjonen (avklare systemansvarleg funksjon, gjennomgang av rutiner og organisering av opplæring)		

3.10 BARNEVERNTESTA HAREID, ULSTEIN, VOLDA OG ØRSTA

1.januar 2014 gjekk Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta saman om etablering av ei interkommunal barnevernsteneste, med Volda kommune som vertskommune.

Barnevernstenesta sine hovudmål er gitt i Lov om barneverntenester:

1. å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deira helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid

2. å bidra til at barn og unge får gode oppvekstvilkår.

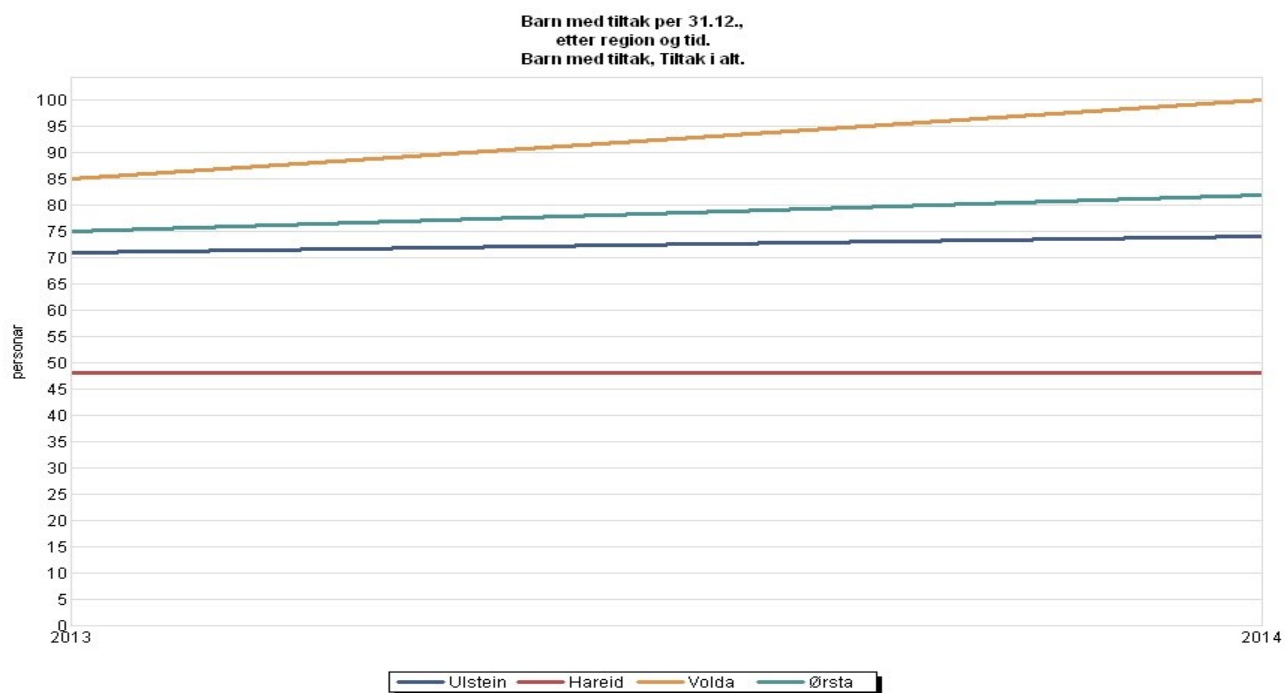
Lova pålegg dermed barnevernstenesta eit todelt oppgåve; ved at ein skal arbeide i forhold til enkeltbarn og deira familiar, samstundes som ein skal følgje med i born sine oppvekststilhøve og drive førebyggjande arbeid.

Teneste- og utviklingsmål		
➤ Vere lett tilgjengelege – for alle som har med barn og unge å gjere og for ålmenta	➤ Bidra til tidleg innsats i samarbeid med andre tenester for barn og unge	➤ Gi likt tilbod om barnevernstenester til alle barn i Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta
➤ Arbeide forebyggjande	➤ Vere ei fagleg oppdatert og kompetent teneste – som har barnet i fokus	➤ Prioritere trivsel og eit godt arbeidsmiljø blant dei tilsette
➤ Utvikle ein lærande organisasjon	➤	➤

SATSINGAR 2016	Resultatmål/Tiltak
Økonomi	Tertialrapportering i høve avvik i budsjettet
	Evaluerer alle tiltak fortløpande
Sikre eit kvalitativt godt barnevernsarbeid	Overhalde fristane som barnevernslova set for arbeidet
	Vidareutvikle samarbeidet med Landsforeningen for Barnevernsløva, Barnevernsløva og «Mitt Liv-prosjektet»
	Vidareutvikle rutinar og kvalitetssikring av arbeidet på alle nivå
	Sikre at alle barn har tiltaks- og

	omsorgsplanar
	Vidareføre arbeidet med brukarevaluering i alle saker
	Sikre at alle barn som bur utafor heimen har sin tilsynsførar, og at ordninga vert utført på ein fagleg tilfredsstillande måte
Sikre involvering, medverknad og engasjement frå dei tilsette	Gjennomføre medarbeidersamtaler kvar haust
	Utarbeide kompetanseplan for tenesta
	Involvere personalet i drift og utvikling av tenesta
	Sjå til at alle tilsette får høve til kurs og opplæring
	Fagleg rettleiing til alle fagtilsette
	Arbeide for nærvær på min 90 %
Samarbeide med andre	Vidare deltaking i det regionale nettverket «Mission Possible»
	Gjennomføre erfaringskonferanse med andre interkommunale barnevern i Møre og Romsdal
	Sikre deltaking i tverrfaglege samarbeidsfora i alle kommunane
	Vidareføre ordninga med faste kontaktpersonar for alle barnehagar og skuler
	Presentere "Tenesteanalysen" (KS sitt barnevernsnettverk) for rådmenn og politiske organ
Drift	Utarbeide informasjonsplan for tenesta
	Implementere økonomidelen av fagprogrammet «Familia»
	Innføre scanning og elektronisk arkiv
	Utarbeide rutinar for internkontroll på alle områder i tenesta
	Vurdere oppretting av barnevernsvakt

Oversikt over barn med barnevernstiltak pr 31.januar 2014

Denne oversikta viser talet på barn med barnevernstiltak i 2013 og 2014. Vi ser at Volda har hatt størst auke, med 100 barn med tiltak ved utgangen av 2014. Ulstein hadde då 74 barn, Ørsta 82, medan Hareid hadde eit stabilt tal på 48 barn i tiltak begge åra. Denne oversikta seier ikkje noko om type tiltak eller om kostnadane ved desse.

3.11 NAV

I mai 2014 vart Nav-kontora for Volda og Ørsta slått saman til eitt felles kontor med Ørsta som vertskommune. Dette inneber at Ørsta kommune driv tenestene også for Volda kommune. Nav er ei viktig teneste, og det er viktig at Nav-tenesta inngår i det tverrfaglege samarbeidet med dei øvrige tenestene i kommunen. Det er behov for å gjere ei evaluering av samanslåinga for få systematisk oversikt over effekten av denne omorganiseringa. I den samanheng må vi også sikre faste rutiner for rapportering og budsjettering.

Teneste og utviklingsmål		
➤ Gi alle høve til å kome i arbeid	➤ Å gi alle barn og unge høve til å utvikle seg	➤ Betre levvilkåra for vanskelegstilte
➤ Aktivt tverrfagleg samarbeid med tenestene i Volda kommune	➤ Bruke virlemidla fleksibelt ut frå individuelle behov for raskast mogleg kome i aktivitet eller arbeid	➤ Månadleg rapportering av økonomisk forbruk og tertialrapportering på tenestene

Ørsta er vertskommune for Nav-kontoret. Volda kommune kan instruere og gi styringssignal for tenesta i samsvar med samarbeidsavtalen. Ørsta kommune vert bedt om å rapportere på oppfølginga av måla.

Budsjettkommentarane frå Ørsta kommune er kopiert inn nedanfor:

Folkehelse

Arbeidslina ligg til grunn i NAV, fokus på arbeid skal vere ein raud tråd i det meste av arbeidet vårt. Forsking viser at det å vere utan arbeid aukar dødeligheit, helseproblem og forbruk av helsetenester. Å vere i arbeid aukar sjølvkjensla, gir betre psykisk helse og generelt betre helse. Arbeidsfokus under støttar altså folkehelseperspektivet.

Fakta om avdelinga

NAV Ørsta/Volda har pr. i dag 16,53 statlege og 8,75 kommunale årsverk. Av dei statlege årsverka er 0,5 årsverk knytt til settekontorordning, 1,0 årsverk er marknadskoordinator for Sunnmøre. Av dei kommunale årsverka er 0,6 knytt til gjeldsrådgjeving, resten er knytt til rettleiing/sakshandsaming.

Kontoret har kommunal minimumsløysing, og skal yte sosiale tenester knytt til genererell råd og rettleiing, økonomisk rådgeving, økonomisk stønad, midlertidig butilbod, kvalifiseringsprogrammet og individuell plan. I tillegg har vi gjeldsrådgjeving.

Kontoret er i dag organisert i tråd med intensjonar og føringar i NAV, der vi leverer integrerte tenester og jobbar på tvers av kommunal og statlege tenestemeny.

Status/utfordringar

Arbeids- og velferdsdirektøren, samt regjeringa, held sterkt fram at NAV må rette arbeidet sitt endå meir inn mot arbeid, arbeidsgjevarar og arbeidsmarknaden. Vi må vere tettare på næringslivet, jobbe meir utadretta og opparbeide fleire gode relasjonar til arbeidsgjevarane. I tillegg må vi kartlegge brukarane våre betre, vi må i større grad ha rettleiingssamtalar med arbeid som hovudfokus, og vi må fylgje opp brukarane tettare. Stor saksmengd, mykje tid til sakshandsaming/kontorarbeid, mange ad hoc-oppgåver og fråvær av tilsette, gjer det utfordrande å jobbe slik vi burde.

Hovudmålet til NAV er å få fleire i arbeid og aktivitet, og færre på stønad. NAV kan ikkje klare å løyse dette samfunnsoppdraget åleine, men må jobbe saman med andre aktørar. Det er viktig med felles forståing av oppdraget, samt at alle forstår si eiga rolle i det store biletet. Lasset må dragast saman og i same retning. Vi vil difor vidareføre samarbeid med m.a. legar/behandlarar, andre avdelingar i kommunen, utdanningsinstitusjonar og ikkje minst arbeidsgjevarar/næringsliv.

NAV Ørsta/Volda har vore i drift sidan 1. mai -14, og det har vore eit spanande år. Det har også vore krevjande å finne vår form med ny organisering, ny kultur og nye arbeidsfelt. Vi ser likevel no at vi absolutt er på rett veg, og at vi byrjar å verte komfortable i vår nye organisasjon. For å sikre at vi har ein organisasjonsmodell som er mest mogelege i tråd med både føringar, forventningar og effektivitetskrav, vil vi evaluere og evt. justere modellen. Skal kontoret lukkast med sine oppgåver, er det viktig at staten og kommunen har god samhandling, felles forståing og understøttar same prosessane.

Innføring av aktivitetskrav for sosialhjelp vil kome i 2016. Dette krev at NAV og kommunen riggar eit sysselsetjingstilbod for brukarar som mottek sosialhjelp. Effekten håpar vi skal vere til det beste for brukarane, då ein veit at aktivitet og struktur på dagane har positive ringverknader for dei fleste. Vi håper også at aktivitetskravet skal kunne redusere utbetaling av sosialhjelp.

Det vert i rundskriv til Lov om sosiale tenester i NAV stilt strenge krav til heilheitleg vurdering og ivaretaking av barn og unge, samt til unge vaksne som søker om sosiale tenester. Kontoret driv i desse dagar å gjennomfører eigenvurdering (tilsyn). Rapport her kan kome til å vise avvik som må lukkast. Dette kan verte ei utfordring med dagens ressurstildeling og arbeidssituasjon.

Samfunnsutviklinga viser elles veksande utfordringar m.a. m.o.t. auke i ledigheita og stor tilstrøyming av nye flyktningar. Dette vil påverke NAV i stor grad, både økonomisk og i høve ressursbruk. Vi får fleire brukarar, truleg fleire sosialhjelpssøkjjarar/auke i sosialhjelpsutbetalingane, samt fleire utan bustad. Vi får truleg også fleire gjeldssaker og elles auke i saker der dårleg økonomi slår ut på uheldige måtar for brukarane og deira familier.

3.12 ANSVARSOMRÅDE 80 (FELLES UTGIFTER OG INNTEKTER)

Dette ansvarsområdet inneheld utgifter og inntekter som ikkje høyrer naturleg heime på den einskilte sektor.

Kommentar

Her er eit utdrag av utgiftene;

- Amortisering av tidlegare års premieavvik på pensjonsområdet
- Revisjon
- Kontrollutval (kr. 318.000)
- Kyrkjeleg fellestråd
- Tilskot til andre trussamfunn
- Diverse kontingentar, som til dømes kopinar og KS
- Ålesund reiselivslag
- Driftstilskot til Volda rullarlag, Volda stadion m fl (i høve politiske vedtak)
- Avskrivingar
- 5 mill kr knytt til arbeidet med å integrere flyktningar. Det vert fremja sak til kommunestyret etter nyttår der beløpet vert fordelt til sektorane.
- Lønsauke er plassert direkte på sektorane. Prisauke på varer og tenester (2 mill kr) er plassert på dette ansvarsområdet. Kommunestyret fordeler ut beløpet til sektorane etter nyttår.

Her er dei viktigaste budsjetterte inntektene:

- Kalkulatoriske inntekter frå sjølvkostområda
- Vertkommunetilskot for asylmottak (kr. 2.560.000)
- Tilskot for einlig mindreårige (kr. 3.312.000)
- Motpost avskrivingar (inntekt)
- Sal av konsesjonskraft

Her er kommentarar til nokre få viktige utvalde poster:

Kyrkjeleg fellestråd

Kyrkja er ein sjølvstendig juridisk organisasjon som er ansvarleg for si drift innanfor dei tilskota som vert ytt frå kommunen. Dette er følgt opp med ei budsjetteknisk omlegging der tilskotet til Kyrkja vert budsjettert som ei driftsoverføring frå kommunebudsjettet. Det er lagt opp til same aktivitet på drifta som i 2015 korrigert for pris- og lønsutvikling (tilskot på kr.4.156.000 og kr.256.000).

Tilskotta til Volda kyrkjeleg fellestråd er auka med 2,7% (som er i samsvar med Regjeringa si prognose for prisstigning i kommunesektoren i 2016). Volda kyrkjelege fellestråd har kome med framlegg til budsjett 2016 i brev datert 4. november 2015. Dette er med som trykt vedlegg til saka.

Premieavvik

Når ein skal budsjettere, vil det alltid vere usikre faktorar. Hovudforklaringa til det er lovendringa som tok til å virke frå og med 2002. Fram til 2001 var det den betalte pensjonspremien som vart utgiftsført i rekneskapen. I 2002 vart dette endra. Pensjonsleverandøren reknar ut kva som er pensjonskostnaden for det enkelte år:

- Dersom innbetalt premie i året er større enn pensjonskostnad (utrekna av pensjonsleverandøren sine aktuarar), får vi eit positivt premieavvik.
- Dersom innbetalt premie i året er mindre enn pensjonskostnad, får vi eit negativt premieavvik.

Premieavvik vert ført slik i rekneskapen:

- Positivt premieavvik (dvs når innbetalt premie er større enn netto pensjonskostnad) vert ført som ein driftsinntekt i rekneskapen året det oppstår. Dette vert så ført (amortisert) som driftsutgift dei neste 15 åra med like årlege beløp.
- Negativt premieavvik (dvs når innbetalt premie er mindre enn netto pensjonskostnad) vert ført som ein driftsutgift i rekneskapen året det oppstår. Dette vert så ført (amortisert) som driftsinntekt dei neste 15 åra (med like årlege beløp).
- Premieavvik som oppstår i 2011 (eller seinare) skal amortiserast over 10 år (ikkje 15 år som for premieavvik oppstått i perioden 2002-2010).
- Premieavvik som oppstår i framtida skal amortiserast over 7 år.

Pr 31.12.2014 har Volda kommune i underkant av 53 mill kr i akkumulert premieavvik som skal utgiftsførast årleg fram til 2025. Dette er ei stor belastning for likviditeten, og er også mykje debattert på nasjonalt nivå (har vore omtalt i alle Volda kommune sine budsjettdokument og årsmeldingar sidan 2005). På landsbasis er samla premieavvik for kommunesektoren truleg over 30 milliardar.

Det er budsjettert med kr 6.539.000 i amortisering av tidlegare års premieavvik (inkludert arbeidsgjevaravgift).

Pensjon er som sagt eit område det er knytt stor usikkerheit til. Det er ikkje lagt inn buffer på fellesområdet. Alt er fordelt ut til sektorane.

4 INVESTERINGAR

Investeringar i økonomiplanperioden. 2016 - 2019

Det er lagt opp til investeringar på kr. 596 502 000 mill kr økonomiplanperioden. Øyra skule er den tyngste investeringa, og kapitalkostnadene med dette prosjektet vert fullt ut belasta drifta. Auka renter og avdrag som følgje av denne investeringa føreset auke av eigedomsskatten til 4 promille frå og med 2017. Det er verd å merke seg at vedtekne investeringstiltak i 2015 som er påbyrja og ikkje fullførde i 2015, ikkje vert oppførde i 2016. Dette vert justert i budsjettet når rekneskapen for 2015 vert avslutta.

Prinsipp for prioritering av investeringar

Kommunestyret har i samband med handsaminga av budsjett og økonomiplan 2014 - 2017 vedteke som strategi at investeringar skal medverke til el medføre:

- *Reduksjon eller rasjonalisering i drifta (ev samtidig også gir betre tenester)*
- *Standarden på bygningsmassen held seg og unngår forringing/verditap*
- *Bygningar som stettar lovpålagde krav til tenestene og arbeidsmiljøet*
- *Utløysing av verdiskaping og ringverknader i samfunnet*

Investeringsprosjekta vert kommentert i den rekkjefølgja dei står i oversikta over framlegg til investeringsprogram for perioden 2016 - 2019. Oversikta byggjer på gjeldande økonomiplan, oppdatert behovsvurdering og planlegging i høve til gjennomføringskapasitet.

Det har vore ein tendens til at det er budsjettert med eit investeringsvolum som er større enn det kommunen har hatt kapasitet til å gjennomføre. Kommunen burde ut frå lånegjelda hatt investeringsstopp. Det er likevel nødvendig å gjere investeringar for å dekkje tenestebehov og krav til bygningsmessig standard. Kommunen har også eit ansvar for å følgje opp infrastrukturtiltak og tiltak for å tilrettelegge for busetting og arbeidsplassutvikling.

Investeringar innanfor vass- og avløpssektoren vert dekt innanfor sjølvkostområdet. Bustadfelt, næringsområde vert også over tid i hovudsak dekt opp av tomtsal. Investeringar i omsorgsbustader vert delfinansiert ved statstilskot, og elles er det husleigeinntekter på desse bustadene som går med til å dekkje opp kapitalutgiftene.

Det er ein del etterslep på gjennomføring av allereie vedtekne investeringsprosjekt. Desse vil verte iverksette og skal ikkje vedtakast på nytt.

Tabellen under viser fordelinga på kvart enkelt år og på investeringskategori.

	2016	2017	2018	2019
Byggefelt og industriområde	7 000 000	9 500 000	1 000 000	8 300 000
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	5 400 000	20 000 000	24 500 000	8 000 000
Andre investeringar	240 912 500	151 573 500	83 858 000	36 458 000
Sum investeringar	253 312 500	181 073 500	109 358 000	52 758 000

Tabellen under viser kvart enkelt investeringsprosjekt.

Investeringsprosjekt:	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
EDB-utstyr rådhus	600 000	600 000	600 000	600 000
Interkommunale IKT investeringar	1 350 000	375 000	375 000	375 000
Sum Personal og Organisasjon	1 950 000	975 000	975 000	975 000
IKT utstyr for servicekontor - kurs m.m.	300 000	-	-	-
Sum Service og kultur	300 000	-	-	-
Kombidamparar avdelingskjøkkene	354 500	265 500	-	-
Volda Omsorgsenter - Automatisk Døråpning	300 000	-	-	-
Trygghetsalarmer	400 000	-	-	-
Elektromedisinsk utstyr	250 000	-	-	-
Fjordsyn- Fellesareal barn	200 000	-	-	-
Sum Helse og Omsorg	1 504 500	265 500	-	-
IKT-satsing oppvekst	500 000	1 000 000	500 000	500 000
Sum Opplæring og Oppvekst	500 000	1 000 000	500 000	500 000
Volda u-skule, opprusting	-	1 000 000	7 000 000	1 000 000
Ny Øyra skule	162 500 000	62 500 000	-	-
Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader	200 000	1 000 000	26 000 000	10 000 000
Energimerking kommunale bygg	500 000	-	-	-
Oppgradering Mork/Nilletun	500 000	500 000	-	-
Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	13 000 000	-	-	-
Ombygging FDV/Brannstasjonsbygg	800 000	-	-	-
Leikeplassar (skular/barnehagar)	200 000	200 000	-	-
ROP boliger 7stk (midlertidige bustadar)	12 000 000	12 000 000	-	-
EPC gjennomføringstiltak	25 000 000	20 000 000	-	-
Kontorplassar kommunale barnehagar	-	500 000	500 000	-
Brannteknisk analyse kommunale bygg	-	-	400 000	400 000
Teknisk analyse bygg for kvalifisert oppgradering		-	1 500 000	1 500 000
Mork skule - kapasitetsutviding	2 000 000	-	-	-
Oppgradering Prestegata 33	-	900 000	500 000	4 500 000
4. etasje omsorgsenteret	200 000	6 000 000		-

Legesenteret	-	-	4 000 000	-
Oppgradering kommunale (omsorg) bustader	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Lydhimling Vikebygda skule	150 000	-	-	-
Voldahallen kommunal del	-	15 000 000	15 000 000	-
Branndepot Straumshavn	-	-	600 000	-
Sum Teknisk Eigedom	221 050 000	123 600 000	59 500 000	21 400 000
Utbetring kommunale vegar	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Trafikktrygging og miljøtiltak	-	-	900 000	900 000
Friluftstiltak m.m.	333 000	333 000	333 000	333 000
Kommunal del sentrumsutvikling	-	2 000 000	-	-
Skulebakken Haugen Lauvstad	-	-	-	2 000 000
Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	1 000 000	5 000 000	9 000 000	5 000 000
Utbygting veglys til LED finansiert ved straumsparing	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Flomførebygging Heltneelva	2 000 000	4 000 000	4 000 000	-
Botnavegen	-	3 500 000	1 300 000	-
Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	5 000 000	5 000 000	2 000 000	-
Kommunal andel Volda Idrettspark	250 000	250 000	-	-
Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra	3 000 000	4 500 000	-	-
Næringsområde Øvre Rotset	4 000 000	5 000 000	-	-
Utbygging felt Bratteberg	-	-	1 000 000	8 300 000
Veghøvel (2015)	1 300 000	-	-	-
Maskiner til parkdrift	150 000	150 000	150 000	150 000
Maskiner til vegdrift	800 000	600 000	500 000	500 000
Brann kjøretøy	400 000	700 000	500 000	500 000
Sum Teknisk Kom.tek.	22 433 000	35 233 000	23 883 000	21 883 000
Vatn Samleinvestering	-	2 500 000	4 000 000	4 000 000
Avløp Samleinvestering	5 000 000	17 500 000	20 500 000	4 000 000
Feiing	400 000	-	-	-
Sum Sjølvkost	5 400 000	20 000 000	24 500 000	8 000 000
Digitalt kartleggingsprosjekt	175 000	-	-	-
Sum Utvikling	175 000	-	-	-
Sum alle år i økonomiplanperioda	253 312 500	181 073 500	109 358 000	52 758 000
Sum alle 4 år	596 502 000			

Under følger omtale av investeringsprosjekta. Prosjekt med løyving i 2016 har grøn tekst.

Personal og organisasjon

Edb-ustyr rådhus

IKT-utstyr vert utgiftsført under ansvar for personal og organisasjon. Løyvinga omhandlar utskifting av PC'ar, nettverksinvesteringar, soft- og hardware.

Interkommunale IKT-investeringar

Budsjett SSIKT driftsenter 2015 til 2019

Investeringar	2014	2015	2016
Maskinvare	1 150 000		
Inv kostnad Gerica	994 500	Overf frå 2014	
Utsifting Ekko innføring til ERP	285 180		
Gerica plan / mobil pleie		250 000	
Gerica faktura mot Agresso			175 000
Agresso oppdatering og samordning		1 456 730	
2 stk små ASA		40 000	
Aggregeringsswitsjar		100 000	
Aksesspunkt DS		15 000	
Ekstra lagring backup		230 000	
Entreprise databaser		-	200 000
ESX-hostar		200 000	
ESX-lisensar		80 000	
Kommunikasjonslinjer			
MS datasenter		250 000	
Redundant NetScaler		60 000	
Redundante brannmurar		800 000	
SAN		200 000	
SQL server for Agresso lisens		130 000	
VDI host		100 000	
Tilpassing driftssenter		-	
Framtidig utviding av lagring og kapasitet			-
QMS felles kartbase			1 180 000
MS SQL Cluster (lisens)			1 170 000
MS SQL Cluster (Hardware)			320 000
Citrix Netscale oppgradering			120 000
Utviding SAN			190 000
Citrix Zen desktop lisensar			250 000
Vmware desktop lisensar			35 000
Antivirus SSIKT			350 000
Vmware host			175 000
Klientmanagement			200 000
MDM			105 000
Fiber nettverk mellom kommunane			850 000
Trådløst nett/ soner SSIKT			350 000
Nettverkskomponentar i kommunane			500 000
Nye VDI hostar			210 000
SMS gateway			15 000
Etablering av Dell WSM			300 000

Rack 4			190 000
Løpande oppgradering utskifting utstyr datasenter			
Utskifting nettverksutstyr i kommunane			
Gerica plassadministrasjon			310 000
Ephort - anslagg kostnad utskifting / oppgr			
Sum	2 429 680	3 911 730	7 195 000

	2014	2015	2016	2017
Andel investering				
Hareid	279 862	426 280	769 192	213 813
Herøy	492 366	749 960	1 346 799	374 371
Ørsta	475 515	838 549	1 596 234	443 707
Volda	402 206	709 273	1 347 550	374 580
Sande	145 420	221 501	392 034	108 974
Vanylven	181 500	276 456	490 906	136 458
Ulstein	452 811	689 711	1 252 284	348 098
Sum	2 429 680	3 911 730	7 195 000	2 000 000

Det er ekstraordinære investeringar i 2016, hovudsakleg knytt til oppgradering av Agresso og infrastruktur for sikker drifta av applikasjonane og sentraldrifta i driftssenteret. I 2017 vil investeringane kome ned på eit normalnivå. Dette er forventa å liggje under nivået for 2014.

Service og kultur

IKT-utstyr for servicekontoret

PC'ar ved servicekontoret og biblioteket må skiftast ut, og det kjøpes inn ein eigen utlånsautomat til biblioteket. Det er låg bemanning på biblioteket. Biblioteket har fått betre lokale og det er mykje brukt av innbyggjarane, og særleg av minioritetsgrupper. Biblioteket har også stor utlånsaktivitet. I staden for å be om auka bemanning vert det foreslått investering i sjølvbetent utlånsautomat for å avlaste arbeidsmengda ved biblioteket.

Helse og omsorg

Kombidamparar avdelingskjøkkene

Storkjøkkenet leverer mat til alle bugrupper etter kok-kjøl- prinsippet. Maten må dagleg ferdiglagast ute på bugruppekjøkkene, til dette trengst mellom anna ein kombidampovn. Det var kjøpt inn slike ovnar i 2004, men desse er no svært ustabile og mange er defekte og ute av

drift. Å koke ferdig maten gir meirarbeid der desse er ute av drift. Det vart tidlegare løyvd ein sum til innkjøp av slike, men dette innkjøpet er langt dyrare enn prisar innhenta då og held berre til 3- 4 nye ovnar. Det er 14 ovnar som må skiftast ut. Åtte av desse skal skiftast i 2016, dei seks andre i 2017.

Volda omsorgsbustader – automatisk dørøpnar

Dette behovet har vore påpeika gjennom vernerundar og behovet er ikkje minst ønskeleg i forhold til MRSA utfordringane ein har på institusjonen. Inne på skylleroma er det både vaskemaskin, bekkenspyllarar og bosshandtering. Det er dører som ofte vert opna, ofte har tilsette mykje i hendene på veg inn desse dørene. Både for å unngå smitte til dørhandtak, men også redusere belastning for tilsette som går gjennom desse dørene svært mange gongar gjennom ei vakt, bør dørene utstyrast med kortlesing og automatisk dørøpning.

Tryggheitsalarmar

Det analoge telenettet vert fasa ut frå 01.01.2017. Kommunen har berre analoge tryggleiksalarmar som kan nytte analoge linjer. Mange husstandar har etter kvart sagt opp sine analoge linjer og kan derfor ikkje nytte tryggleiksalarmane vi har. Omlegginga er ei nasjonal utfordring og helse- og omsorgsdepartementet er derfor aktive i forhold til korleis dette skal løysast nasjonalt. Siste signal er at det kanskje berre blir ein mottakssentral for alarmar i Noreg, men at kommunane kan velje sjølv om dei vil nytte denne sentralen eller vil finne lokale/ interkommunale/ regionale løysingar. Men utlån av alarmar er primært ei kommunal oppgåve å tilby. Uansett er slike alarmar ei god løysing for kommunane om ein tenker omsorgstrappa og målsetjinga om at folk skal kunne bu heime lengst mogleg. Tryggleiksalarm skaper både tryggleik og kommunikasjon mellom brukar, pårørande og hjelpeapparat uavhengig av kvar ein bur. Ein viktig føresetnad er at det er geografisk dekning for bruk av mobilteknologi.

Elektromedisinsk utstyr

Mykje av utstyret ved omsorgssentert vart kjøpt nytt i 2004 til innflytting. Mykje bruk og slitasje, mellom anna har mange heismotorar merka slitasje og fleire er allereie skifta ut, ny stolvekt trengst samt at det må skiftast ut nokre av sengene.

Fjordsyn – fellesareal barneavlastninga

Lokalitetane til avlastingstenesta i underetasjen på Fjordsyn er bra, men små. Særskildt gjeld dette leilegheita som vert nytta som fellesareal. Kjøkkenet og tv-kroken er i minste laget når 4 born og 4 vaksne er samla. Det er av fagleg og ressursmessige årsaker lagt opp til at borna et alle måltida saman og at ein har ein tv. Det tronge arealet er med å skape uheldige situasjonar og ekstra utfordrande vert det om nokon har plasskrevjande hjelpemiddel.

Det er difor behov for å utvide fellesarealet. Deler av tilstøytande lagerlokal kunne vore godt eigna, slik at ein kunne ha kombinert tv-krok og kontorfunksjon i dei noverande lagerlokala.

Vidare kunne kjøkken/ spiseplass vorte utvida ved å opne mest mogleg av veggen inn til det som no er tv-krok/kontor. På denne måten vil ein kunne få større plass til spisebord og stolar.

Behovet er prekært no. Plassvurdering/ endring av bruksområde og evt. kostnader må avklarast med eigedomsavdelinga. Det er ikkje stor bruk av denne delen av lagerlokala pr. i dag. Såleis kunne ein få ei langt viktigare bruk av lokalitetane enn i dag.

Oppvekst

IKT-satsing oppvekst

I læreplanen som kom med Kunnskapsløftet er IKT vorte enda meir sentralt i undervisninga. Digitale ferdigheiter inngår blant dei fem grunnleggjande ferdigheitene. Skal Volda-skulen tilby eit framtidsretta undervisningsopplegg, så må det satsast både i utstyr, kompetanse hos lærarane og i infrastruktur.

Teknisk eigedom

Volda ungdomskule, opprusting

Det ligg inne plan for tilrettelegging for tilsette, arbeidsplassar, garderobe, kontor, samtalerom og pauserom. Brannteknisk analyse er tatt på bygget og det er ei rekkje tiltak som må utbetrast i samband med denne. Tiltaket er flytta ut eit år for tilpassing i budsjett og økonomiplan, samt kapasitet i eigedomsavdelinga.

Ny Øyra skule

Skulen er under bygging og investeringa er innarbeidd i samsvar med godkjent finansieringsplan.

Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader

Prosjektet er skyvd ut til oppstart 2018. Dette er eit stort prosjekt, og det er ikkje mogleg verken økonomisk eller kapasitetmessig å drive fram dette prosjektet tidlegare dersom Øyra skule skal prioriterast.

Det er eit større planleggingsarbeid som må gjerast før ein set i gang bygging av eit større omsorgsbustadsbygg. Det må gjerast ei analyse av kva type bustader det er behov for, kva omsorgsnivå dei skal dekkje og korleis desse bør utstyrast og innreiast for å møte utfordringane i omsorgstenesta i åra som kjem. Den kommunale omsorgstenesta har ein svært pressa økonomi, og planløysing og lokalisering må vurderast ut frå kva som gir mest teneste for kvar krone. Nærleik til basen i Omsorgssenteret kombinert med bruk av digital teknologi vil vere sentrale moment for å sikre trygge tenester og effektiv drift.

Det er trøngt på tomte ved Omsorgssenteret. Full utbygging på dette arealet vil utløyse dyre parkeringsanlegg. Det bør i planlegginga vurderast om tomte til og ev bygget til Engeset barnehage kan inngå i utbyggingsplanane for nye omsorgsbustader. Volda kommune vil sannsynleg ha full barnehagedekning ved å utnytte kapasiteten i det totale barnehagetilbodet om Volda kommune legg ned ein barnehage. Dersom denne barnehagetomte skal vurderast

for utbygging av omsorgsbustader, må det gjerast grundige vurderingar og oppvekstsektoren og ev interessenter må involverast i prosessen.

Det må også i prosessen avklarast korleis kommunen kan avhende Mork bustader, som t.d sal av eigedomen, riving mv.

ENØK-tiltak – energimerking kommunale bygg 2015 og 2016

Kommunestyret har vedteke å gå vidare med EPC, dette vil løyse dei fleste utfordringar som kommunen har med energi tiltak i kommunen.

Oppgradering Mork bustader (Nilletun) 2015, 2016 og 2017

For å drive omsorgsbustadene i Nilletun i nokre år til må det gjerast oppgradering av bygget. Bygget ber preg av manglande vedlikehald i mange år. Altan må stengast om ikkje rekkverk blir skifta ut. Enkelte baderom står i fare for stenging. Generelt vedlikehald må også gjennomførast, vaskar, kranar, toalett, kledning, vindaug osv for å halde drift. For tilpassing i budsjett og økonomiplan er beløpet for 2016 fordelt mellom 2016 og 2017.

Omsorgsbustader for vaksne funksjonshemma (5 stk Dokterhaugen) 2015 og 2016

Kommunen pliktar å tilby bustader til funksjonshemma som har fylt 18 år og som skal flytte frå heime. Det har vore dialog med foreldra omkring behov og framdrift på prosjektet. Dokterhaugen er sett på som ei gunstig plassering. Tomta er regulert til offentleg formål og er eigd av Volda kommune.

Etablering/ombygging av FDV avdeling 2016

Eit av formåla med kjøp av Prestegata 33 var etablering av eigedom i bygget. Det er viktig å få samla ressursane til eigedom med fokus på FDV (forvaltning, drift og vedlikehald) og reinhald i bygget. Etablering av ein slik base er elementær for smartare drift, der ein samlar kompetansen og skapar god samhandling. Dette er også vist til i rapporten frå forvaltningsrevisjon av kommunalt vedlikehald (handsama i K-sak 130/12). Dette vil også frigjere utgifter til husleige hjå Volda vassverk (Myrtun), som dekker inn kapitalkostnad på låneopptak.

Leikeplassar ved skular og barnehagar 2016

Eigedom har starta arbeidet med å styrke fokus på trygge kommunale leikeplassar (skular/barnehagar). Vi arbeidar i dag med kontrollrutinar gjennom forvaltningsprogrammet Famac. Vi ser at mykje av leikeapparata ikkje stettar dagens krav og må fjernast. Dette må erstattast med alternative leikeapparat.

ROP-bustader/omsorgsbustader 6 stk 2016 og 2017

Kommunane har fått eit utvida ansvar for heilheitleg tilbod til personar med samtidige rusproblem og psykiske lidingar. Ei utfordring er butilbod. Kommunen har mange erfaringar med vanskelege plasseringar i ulike kommunale bustader fordi ein manglar dedikerte bustader til føremålet. Utifrå det kjente behovet burde kommunen hatt 8 – 10 slike bustader. Det er

under regulering eit bustadområde i utkanten av det planlagte næringsområde på Rotset for lokalisering av slike bustader. I økonomiplanen er det innarbeidd bygging av 6 bustader. Bustadene på Maurtua som er bygt på dispensasjon for 3 år skal avløysast.

EPC gjennomføringstiltak 2016 og 2017

I samband med gjennomføringsfasen av EPC kontrakten vil det vere mange tiltak som skal gjennomførast i ein periode på 1-2 år. Denne tiltakspakka blir presentert for kommunestyret for godkjenning. Her vil vi kunne gjennomføre mange energitiltak i samanheng med generell oppgradering av våre kommunale bygg. EPC-tiltaka vil vere sjølvfinansierende samtidig som det er forventa ein effekt som er tenkt å finansiere oppgradering/vedlikehald av bygga.

Kontorarbeidsplassar kommunale barnehagar

Det er behov for å leggje til rette for kontorarbeidsplassar for leiarane ved barnehagane. Før ein set i verk tiltak, må dette godt planleggjast og sjåast i samanheng med framtidig barnehagestruktur ettersom drifta av barnehagane ligg vesentleg over det Volda kommune kan ha økonomi til å drifte i framtida.

Brannteknisk analyse kommunale bygg 2018 og 2019

Alle kommunale bygg må stette krav til lovverket. Der må ligge ei heildekkande brannteknisk analyse av bygga. Denne vil gi oversikt over dei punkta som må utbetrast på dei bygg vi har. Analysen kan avdekkje behov for tiltak som må vurderast ved rullering av økonomiplanen. Prosjektet blir skyvd og delt opp på 2 år for tilpassing av budsjett og økonomiplan.

Teknisk analyse bygg for kvalifisert vedlikhaldsplan 2018 og 2019

I 2013 vart det utarbeidd ein enkel vedlikehaldsplan for Volda kommune. Dette er ein plan hovudsakleg basert på ei visuell vurdering av vaktmeister og administrasjonen i avdelinga. Dette er for så vidt ein grei plan for lettare vedlikehald som må planleggast. Slik tilstanden er på dei kommunale bygga pr. i dag, må djupare tilstandsanalyse til. Analyse som tek omsyn til HMS (brannteknisk analyse, innemiljø, energi osv). Ei slik analyse må innehalde kostnadsberekningar som kan takast med i ein forpliktande plan, der kommunestyre kan avgjere kva som skal prioriterast i åra framover. Dette er den beste måten vi kan få til eit forpliktande vedlikehald og forvaltning av dei bygningmessige verdiane til Volda kommune. Mykje av arbeidet blir gjennomført planmessig gjennom EPC prosjektet. Vidare tiltak blir derfor utsett til dette prosjektet er ferdig.

Mork skule kapasitetsutviding 2016

Mork skule vil få sprengt kapasitet i nær framtid og utvidingstiltak må derfor vurderast. Utviding av den gamle skulen er ikkje tilrådeleg. I planlegginga vil alternative tiltak for kapasitetsutviding verte utgreidd.

Oppgradering Prestegata 33

Det er gitt ein dispensasjon for bruk av Prestegata 33 (Eigedom/brannstasjon) i 5 år frå 2013 utan heis. Denne heisa må etablerast i 2018 for at vi skal lovleg halde drift i bygget. Feiar er blitt tilsett i Volda kommune, dette krev etablering av fasilitetar. Det er naudsynt å starte utbygginga før riving av trebygg, der heis skal etablerast.

Innreiing 4 etasje Omsorgsenteret

Volda omsorgsenter har stort areal i øvste et. som ikkje er realisert. Kapasiteten i bygget er sprengt, både på avdelingsnivå og i kontorfløy. Gnisten er lokalisert vekk frå omsorgsenter i eit lokale som legesenteret vil ha behov for innan kort tid. Dette prosjektet har derfor samanheng med prosjekt "Legesenteret". Innreiing av 4. etg i Omsorgssenteret kan frigjere areal andre stader og opnar opp for samdriftsfunksjonar som kan frigjere ressursar.

Legesenteret

Volda legesenter driv i dag med full belastning på lokalet. Deler av venterom/pasientrom er blitt omgjort til kontorplass for turnuslege. Ved kapasitetsutviding må legesenter ombyggast og 3 et. må takst i bruk til enkelte funksjonar (møterom, kantine osv).

Oppgradering kommunale bygg

Volda kommune har stort etterslep på vedlikehald av kommunale bygg. Det har blant anna vore arbeid mykje med gjennomstrømming av kommunale bustadar, som medfører at det blir stadig fleire bustadar som må oppgraderast når dei skal ut på marknaden igjen etter 10-20 år med jamn utleige. Driftstiltak med tilsetting av 2 fagarbeidarar/tømrarar vil være avhengig av dette tiltaket og for at Volda kommune skal klare å få bustadane operativ til drift. Det har vore forsøkt å setje ut delar av arbeidet i privatmarknaden på grunn av kapasitet, men det er lite interesse for å gi tilbod på slike små prosjekt.

Lydhimling Vikebygda skule:

Klasserom må utbetrast i forbindelse med elevar med hørselshindring skal kunne ta del i undervising. Det vil være behov for andre endringar/tilpassingar i klasserom i skule.

Voldahallen kommunal del

Prosjektet arbeider med framtida til Voldahallen. Hallen er 40 år og er nedskriven og er i ei slik forfatning at tiltak må gjerast uansett utfall av prosjektet. Administrasjonen har sett av Volda kommune sin del i ein ny Voldahall, eventuelt renovering av eksisterande hall.

Branndepot Staumshamn

Gamalt branndepot er utrangert og det nytt depot er innarbeid i budsjett og økonomiplan.

Teknisk komm.tek.

Kommunale vegar, utbetring 2015 – 2019

Volda kommune brukar relativt lite midlar til vegvedlikehald på driftssida. Denne løyvinga er ei investering og kan berre brukast til nyasfaltering eller større rehabiliteringar utover vedlikehald.

Trafikktrygging og miljøtiltak 2017 og 2018

Der står 1,9 millionar på dette prosjektet løyvd i tidlegare år. Desse midlane skal dekkje ny trafikktryggingsplan, Ny og tryggare parkeringsløyising ved Oppigarden og Sollida barnehager. Prosjektet vert realisert ferdig i løpet av første halvår 2016. Vegen forbi barnehagane vil møte vesentleg auke i trafikk i samband med utbygging av Håmyra. Vidare nyttast desse midlane til betre lys på gangareal og fotgjengar overgongar på skulevegar. Her er der behov for meir tilføring av kapital i 2016 og 2017, men vidare løyvingar vart utsett i økonomiplanen for å ta ned investeringsbyrden i høve bygging av Øyra skule.

Friluftstiltak m.m. 2015 – 2019

Prosjektet starta opprinneleg som ei oppgradering for tur og friluftsliv ved Volda skisenter. Her er tiltaka utført, men prosjektet lever vidare som ei utvikling av friluftsareal i Volda kommune. Dei næraste planane går på utvikling av Årneset og belysning mot stadion. Dei midlane som Volda kommune skyt inn i slike prosjekt vert ofte dobla ved tildeling av tippemidlar.

Kommunal del av sentrumsutvikling 2015 og 2016

Det vart løyvd kr 4,7 mill i 2014. Prosjektet starta opp med grunnleggjande tilrettelegging og planlegging i 2014 innanfor ei ramme på 1,4 mill (kommunal finansiering kr 900 000 og fylkeskommunen 500 000). Prosjektet har starta i regi av Volda næringsforum i samarbeid med kommunen for å sikre god forankring hos grunneigarar og næringsdrivande i Volda sentrum. Det er laga ein utviklingsplan for Volda sentrum med forslag til tekniske løysingar for opprusting av fortau, gatemiljø, parkering og uteplassar. Det er vert drøfta ei ev stegvis utbygging av strekninga Snippa til torget. Dette må avklarast nærare mellom involverte partar. Volda sentrum bør framstå som attraktivt for besøkjande og dei som skal investere. Sentrumsutvikling vil vere eit partnerskapsprosjekt med deltaking får fylkeskommunen, Statens Vegvesen, dei næringsdrivande/grunneigarane og Volda kommune. Det vil verte søkt om tettstatsmidlar til prosjektet. I prinsippet skal kommunen, statlege midlar og grunneigarar/næringsdrivande dekkje 1/3 kvar. Totalt prosjekt vil da utgjere ca 10 – 15 mill. Planlegginga er i god framdrift, og der er tiltak under utføring i 2015, og nye tiltak er venta utført i 2016.

Skulebakken – Haugen, Lauvstad 2015

Dette prosjektet har vore med i økonomiplanen tidlegare og er ei naudsynt utbetring av ei farleg vegstrekning. Kommunestyret har godkjent reguleringsplan for vegstrekninga.

Flomsikring Volda sentrum – Melshornsida 2016 – 2019

Det har ved større nedbørsmengder dei siste åra, vore nære på at kapasiteten på overvassystemet i volda har vorte sprengd. Der har vore ein del skader på offentleg infrastruktur og private eigedomar, men vi har vore heldige og unngått katastrofe. Overvasskapasiteten i og ved Volda sentrum må difor kraftig oppgraderast til å tole ein 200 års flaum. NVE har vore på synfaring, og kome med nokre forslag. NVE og andre konsulentar må hjelpe oss med kapasitetsanalyser og detaljplanar, før utbygging kan starte i 2016.

Utbygging veglys til LED finansiert ved innsparing 2016 – 2019

Volda Kommune drifter i dag om lag 2400 veglyspunkt. 690 av desse er av den gamle PCB typen. PCB armaturane dreg nær 200 watt for å gi 100watt med lys. Nyare armatur dreg 110-120 watt. Eit LED armatur dreg berre 22 watt og gir 100 watt lys. Det er realistisk å skifte om lag 400 lyspunkt pr. år, og det vil ta 6 år å skifte alle lyspunkt til LED. Dette er eit framtidretta og miljøvenleg tiltak som betalar seg sjølv ved reduserte energiutgifter. I tillegg betaler vi like mykje i vedlikehald av dei gamle armaturene som vi betaler i straumutgifter. Vedlikehaldsutgiftene vil vi spare i 10 år for kvart armatur då LED armaturane har 10 års garanti. Dette prosjektet vil Volda kommune spare pengar på i tillegg til at innbyggjarane får betre lys langs vegane og mindre lysforureining, då LED lys er meir retnings fokusert. Alle veglysa vert utskifta med LED for 2,0 millionar pr år i 6 år, medan Kr 200.000,-/år går til utskifting av heile stolpepunkt etter kvart som Mørenett byggjer ned luftspenn til kabel.

Flomførebygging Heltneelva 2016 – 2018

Flomførebygging av Heltneelva var eit krav for utbygging av Brattebergfeltet i 1979. Dette vart då ikkje utført, og må no fullførast utan å kunne takast med i tomteprisane, før vidare utbygging av B58 Bratteberg kan påstartast.

Botnavegen 2016

Botnavegen har løyvde midler frå tidlegare år. Den løyvde summen vil berre dekkje ein del av vegutbetringa, det er difor naudsynt med ei tilleggsløyving i 2016 for å fullføre prosjektet, men vidare løyvingar vart utsett til 2017 i økonomiplanen for å ta ned investeringsbyrden i høve bygging av Øyra skule.

Fast Dekke kommunaleareal/vegar finansiert drift

Asfaltering har vi vorte gode og effektive på, samstundes som det ikkje legg beslag på ingeniørressursar. Desse prosjekta vert også godt lagt merke til og verdsett av innbyggjarane i Volda. I tillegg har vi ein svært god rammeavtale med NCC på asfalt som gjeld ut 2017.

Areal med grusdekke krev kontinuerleg vedlikehald, særleg i periodar med mykje nedbør. Vi tek sikte på å leggje fast dekke på alle kommunale grusvegar og parkeringsplassar som det er fornuftig å asfaltere, i løpet av 2-3 år. Volda kommune vil då spare vedlikehaldsutgifter ved at vi sparar innkjøp av grus og medgått tid på mannskap og maskinar. Såleis kan vi årleg redusere driftsramma til vegdrift tilsvarande finanskostnadane på denne investeringa.

Dei areala som er planlagt asfaltert i 2016 er:

- Asfalt Høydalen Dalevegen
- Asfalt Høydalen ytre
- Asfaltering Sæteråsen Lauvstad
- Asfaltering Skaret/Lønndalen, Lauvstad
- Asfaltering Sollida, og mot Lønndalen til stadion, Folkestad
- Asfaltering Gangvegar Heltne/Bratteberg
- Asfaltering Gangvegar Røyslida
- Asfaltering Gamlevegen
- Asfaltering Seljebakken
- Asfalt gangvegar på Leirhaugen kyrkjegard.
- Asfalt parkeringsplass ved Leirhaugen
- Asfalt parkeringsplass Reset

Kommunal andel Volda Idrettspark

Området kring Volda stadion framstår som rotete, dårleg opplyst og tilrettelagt. Kommunal del av opprusting av dette området er eit bidrag til ei forskjøning av dette området ilag med dei frivillige organisasjonane som har sitt aktivitetsareal i området. Når området er ferdig skal det framstå som lysare og tryggare for barn og ungdom samstundes som det er ein tiltalende plass for besøkjande til idrettsstevner som i relativt stort antal møte Volda kommune på denne staden.

Bustadfelt Urbakkfoten 2016 og 2017

Løyvinga er ei total ramme som skal dekkje ev regulering, grunnnerv, prosjektering og opparbeiding av området. Utbygging av Urbakkfoten vert eit viktig tiltak for å gi tilbod om sentrumsnære einebustadtomter.

Næringsområde Øvre Rotset 2016 – 2017

Løyvinga er ei total ramme som skal dekkje regulering, grunnnerv, prosjektering og opparbeiding av området. Det er inngått kontrakt med privat konsulent om regulering av området. Reguleringsplanen er i fasa for sluttbehandling, og konkrete tiltak er venta i 2016.

Utbygging bustadfelt Bratteberg 2017 og 2018

Løyvinga er ei total ramme som skal dekkje regulering, grunnnerv, prosjektering og opparbeiding av området. Det er inngått kontrakt med privat konsulent om regulering av området. Prosjektet er flytta ut i tid grunna forbygging av Heltneelva som må gjerast før med opparbeiding av feltet.

Ny veghøvel 2016

Volda kommune leiger i dag høvelberedskap frå lokale entreprenører. Veghøvelen betjener ein av 5 brøyteroder i Volda sentrum, og er nytta til alle kommunale vegar til brøyting når høvling er naudsynt. Kostnaden for å ha ei slik ordning er kr 250.000,- berre i

beredskapskostnad, i tillegg kjem kostnader kvar gong høvelen vert nytta. Det vil difor løne seg å ha eigen høvel, slik at vi kan bemanne den 5. brøyteroden sjølv.

Maskiner til Parkdrift

Der ryk i snitt ein plentraktor pr år, som må erstattast med ein ny, i tillegg til anna utstyr til park/kyrkjegardsdrift? Dette er eit samleprosjekt for innkjøp av nødvendige maskiner, slik at politikarar og administrasjon, ikkje treng å forhalde seg til ei mengd småprosjekt. Slik kan også ei eventuell restløyving verte overført til året etter.

Maskiner til Vegdrift

Det er kontinuerleg slitasje på maskinparken, noko som resulterer i at vi gjamnleg må skifte ut forelda utstyr. I tillegg kom der nokre nye behov på bana ilag med sannsynleg utsett kommunereform: Stikkesetter har vi leigd med Ørsta kommune, og sist år av Åmås maskin. Prisen for leige var over 150000 pr år av ørsta kommune, medan vi fekk leige på 110000 av Åmås maskin i 2014/15. Det vil difor løne seg å kjøpe ei slik stikkesetjar.

Smålastebilen vår er gammal og treng utskifting, difor kjem den inn i 2017 med 600000. I tillegg er der alltid noko som ryk og må utskiftast kvart år.

Dette er eit samleprosjekt for innkjøp av nødvendige maskiner, slik at politikarar og administrasjon, ikkje treng å forhalde seg til ei mengd småprosjekt. Slik kan også ei eventuell restløyving verte overført til året etter.

Brann Køyretøy

Det som konkret ligg i dette prosjektet er:

2016:

Vaktbilar: kr. 400.000,- (skifte ut dei to eldste, som er modne for opphogging, a kr 200.000,-)

2017:

Ny befalsvaktbil: kr. 500.000,-

Ny brannbil til Dravlaus: kr. 700.000,-

2018:

Skifte ut den eldste brannbilen, som då vert 28 år. Kr. 500.000

Dette prosjektet vart redusert med Kr 500.000 i 2017 i økonomiplanen for å ta ned investeringsbyrden i høve bygging av Øyra skule.

Dette er eit samleprosjekt for innkjøp av nødvendige køyrety til Brann, slik at politikarar og administrasjon, ikkje treng å forhalde seg til ei mengd småprosjekt. Slik kan også ei eventuell restløyving verte overført til året etter.

Sjølvkost

Vatn Samleinvestering

Dette er eit samleprosjekt for alle innvesteringar som gjeld Vassverk og vassledningar, slik at restløyvingar på prosjekt Hovudplan Vatn vert overført til dette prosjektet. Der har årleg vorte løyvd 4 mill. til utbetring av leidningsnett, behandling og reinsing. Desse løyvingane har ikkje vorte nytta fullt ut, og der er difor ikkje behov for nye løyvingar i 2016.

Dei prosjekta som er lagt inn i dette prosjektet er:

- Myrtun på Rotset, tilbygg for Vassverket Kr 4.400.000,-
- HB2 Utviding 2 trinns reinsing Kr 3.000.000
- Reservevatn frå Ørsta Kr 2.000.000
- Utbygging Fyrde Vassverk: Kr 3.000.000

Avløp Samleinvestering

Dette er eit samleprosjekt for alle innvesteringar som gjeld Avløpsreinsing og avløpsledningar, slik at eventuelle restløyvingar på prosjekt Hovudplan Avløp vert overført til dette prosjektet. Det har med oppretting av 3 nye stillingar på Vatn og Avløp vorte meir aktivitet på dette området. Det er bestemt at all utskifting av avløpsrør skal først som investering og såleis verte fordelt på abonnentavgifta over 40 år. Prosjektet treng difor Kr 5.000.000 i tilført kapital i 2016, då tidlegare løyvingar vert brukt opp i 2015.

Dei prosjekta som går under dette samleprosjektet er:

- Kommunal kloakk, hovudplan
- Kommunal kloakk avløpsreinsing
- Vikeneset og Mork silanlegg
- Fyrde reinseanlegg – slamavskillar/ev silanlegg 2018

Feiing

Volda kommune har lukkast med å tilsetje feiar i 100% stilling, han starta i juni 2016, og treng bil for å kome seg rundt til feieoppdrag med nødvendig utstyr.

400.000,- i 2016.

Utvikling

Digital kartleggingsprosjekt

Prosjektet vart godkjent i fjor, men kostnaden vart fordelt på 2015 og 2016. Det gjeld oppdatering av våre geodata for Dalsfjorden og Folkestad. Sist kartlegging av Lauvstad, Dravlaus, Steinsvika og Folkestad vart gjort i 2009. Dei andre områda i Dalsfjorden er data frå 2002. Det var derfor på tide med ein ny kartlegging.

VEDLEGG

- ✓ Budsjettskjema 1A
- ✓ Budsjettskjema 1B
- ✓ Budsjettskjema 2A
- ✓ Budsjettskjema 2B
- ✓ Budsjettskjema 4
- ✓ Budsjettskjema 5
- ✓ Oversikt over vedtekne / fastsette årsverksrammer per sektor

BUDSJETTSKJEMA 1A for 2014 – 2019

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-184 301 005	-202 747 000	-190 000 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Ordinært rammetilskudd	-247 835 089	-238 813 000	-249 857 000	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
Eigedomsskatt verk og bruk	-3 374 472	0	0	0	0	0	0
Eigedomsskatt annen fast eiendom	-10 418 900	-15 500 000	-15 500 000	-16 000 000	-32 000 000	-32 000 000	-32 000 000
Andre direkteog indirekte skatter	-737 358	0	0	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Andre generelle statstilskudd	-27 002 386	-25 276 936	-25 996 936	-30 346 220	-29 612 431	-27 952 251	-27 259 858
SUM FRIE DISPONIBLE INNTETER	-473 669 210	-482 336 936	-481 353 936	-504 068 220	-515 071 431	-513 320 251	-512 536 858
Renteinntekter og utbytte	-8 359 475	-5 600 000	-4 762 000	-5 100 000	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000
Gevinst finansielle instrument	-3 759 242	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Renteutgifter, provisjoner og finansutgifter	24 030 146	19 363 000	16 663 000	18 073 000	20 132 000	24 151 000	27 320 000
Avdrag på lån	21 451 590	25 000 000	19 000 000	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000
NETTO FINANSINNTEKTER OG UTGIFTER	33 363 019	37 263 000	29 401 000	36 473 000	39 532 000	45 551 000	48 720 000
Til ubundne avsteneringer	23 130 224	0	21 370 500	0	0	0	0
Til bundne avsteneringer	118 443	0	0	700 000	700 000	700 000	700 000
Bruk av tidl års regnsk messige mindreforbr	-13 700 224	0	-18 587 000	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-11 440 362	-1 464 490	-1 464 490	-9 187 683	0	0	0
NETTO AVSETNINGER	-1 891 919	-1 464 490	1 319 010	-8 487 683	700 000	700 000	700 000
Overført til investeringsbudsjettet	8 322	0	17 500	0	0	0	0
TIL FORDELING DRIFT	-442 189 788	-446 538 426	-450 616 426	-476 082 903	-474 839 431	-467 069 251	-463 116 858
Sum fordelt drift fra skjema 1B	423 602 658	446 538 426	450 616 426	476 082 903	474 839 431	467 069 251	463 116 858
Merforbruk Mindreforbruk	-18 587 130	0	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1B for 2014 - 2019

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Volda kommune totalt							
Sum utgifter	855 191 101	791 234 618	808 731 618	840 725 366	847 157 442	845 403 262	843 420 096
Sum inntekter	-855 191 101	-791 234 618	-808 731 618	-840 725 366	-847 157 442	-845 403 262	-843 420 096
Netto driftsutgift	0	0	0	0	0	0	0
Rådmann							
Sum utgifter	1 440 516	1 608 195	1 608 195	1 726 043	1 726 043	1 726 043	1 726 043
Sum inntekter	-4 429	-65 984	-65 984	-65 984	-65 984	-65 984	-65 984
Netto driftsutgift	1 436 087	1 542 211	1 542 211	1 660 059	1 660 059	1 660 059	1 660 059
Samfunn og rådgjeving							
Sum utgifter	2 043 907	2 197 974	2 982 980	2 511 627	2 511 627	2 511 627	2 511 627
Sum inntekter	-808 453	-1 031 355	-1 696 355	-1 031 355	-1 031 355	-1 031 355	-1 031 355
Netto driftsutgift	1 235 454	1 166 619	1 286 625	1 480 272	1 480 272	1 480 272	1 480 272
Personal og organisasjon							
Sum utgifter	17 512 036	12 260 329	12 260 329	13 273 627	13 273 627	13 273 627	13 273 627
Sum inntekter	-7 496 869	-608 532	-608 532	-510 175	-510 175	-510 175	-510 175
Netto driftsutgift	10 015 167	11 651 797	11 651 797	12 763 452	12 763 452	12 763 452	12 763 452
Økonomi							
Sum utgifter	7 484 134	7 489 267	7 989 267	8 009 196	8 309 730	8 309 730	8 309 730
Sum inntekter	-2 391 029	-1 255 427	-1 255 427	-1 255 427	-1 255 427	-1 255 427	-1 255 427
Netto driftsutgift	5 093 105	6 233 840	6 733 840	6 753 769	7 054 303	7 054 303	7 054 303

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
NAV Kommune							
Sum utgifter	8 174 118	7 988 331	7 988 331	8 278 196	8 278 196	8 278 196	8 278 196
Sum inntekter	-477 085	-40 000	-40 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Netto driftsutgift	7 697 033	7 948 331	7 948 331	8 158 196	8 158 196	8 158 196	8 158 196
Opplæring og oppvekst							
Sum utgifter	225 708 362	233 384 718	233 384 718	242 537 593	241 945 334	241 945 334	240 347 375
Sum inntekter	-48 747 098	-41 596 621	-41 596 621	-45 511 567	-45 527 381	-45 317 381	-43 703 608
Netto driftsutgift	176 961 264	191 788 097	191 788 097	197 026 026	196 417 953	196 627 953	196 643 767
Helse og omsorg							
Sum utgifter	232 426 008	226 074 798	227 334 792	244 352 253	252 753 326	252 837 367	252 916 664
Sum inntekter	-73 267 801	-66 574 080	-66 509 080	-62 135 142	-63 229 876	-63 229 876	-63 229 876
Netto driftsutgift	159 158 207	159 500 718	160 825 712	182 217 111	189 523 450	189 607 491	189 686 788
Kultur og service							
Sum utgifter	14 599 089	12 364 092	12 324 092	13 025 046	13 025 046	13 025 046	13 025 046
Sum inntekter	-6 323 587	-2 420 329	-2 420 329	-2 420 329	-2 420 329	-2 420 329	-2 420 329
Netto driftsutgift	8 275 502	9 943 763	9 903 763	10 604 717	10 604 717	10 604 717	10 604 717
Politisk verksemd							
Sum utgifter	2 678 779	2 981 292	3 081 292	2 695 392	2 695 392	2 695 392	2 695 392
Sum inntekter	-82 862			0	0	0	0
Netto driftsutgift	2 595 917	2 981 292	3 081 292	2 695 392	2 695 392	2 695 392	2 695 392
Teknisk							
Sum utgifter	56 483 173	64 298 061	64 495 061	72 938 376	74 619 812	73 592 312	73 567 312
Sum inntekter	-32 167 278	-36 342 843	-36 342 843	-41 774 947	-40 910 947	-40 910 947	-40 910 947

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Netto driftsutgift	24 315 895	27 955 218	28 152 218	31 163 429	33 708 865	32 681 365	32 656 365
Sjølvkosttenester							
Sum utgifter	21 553 512	23 750 484	23 750 484	20 750 315	20 750 315	20 750 315	20 750 315
Sum inntekter	-21 764 417	-23 856 667	-23 856 667	-20 750 315	-20 750 315	-20 750 315	-20 750 315
Netto driftsutgift	-210 905	-106 183	-106 183	0	0	0	0
Utvikling							
Sum utgifter	8 404 603	8 695 352	8 847 352	9 013 485	9 582 798	9 582 798	9 582 798
Sum inntekter	-3 071 592	-3 304 355	-3 344 355	-3 304 355	-3 604 355	-3 604 355	-3 604 355
Netto driftsutgift	5 333 011	5 390 997	5 502 997	5 709 130	5 978 443	5 978 443	5 978 443
Barneverntenesta (vertsk.)							
Sum utgifter	98 346 753	91 656 442	91 656 442	103 270 600	103 270 600	103 270 600	103 270 600
Sum inntekter	-98 346 755	-91 656 442	-91 656 442	-103 270 600	-103 270 600	-103 270 600	-103 270 600
Netto driftsutgift	-2	0	0	0	0	0	0
Barnevern Volda kommune							
Sum utgifter	15 476 817	17 232 362	17 232 362	18 539 580	18 539 580	18 539 580	18 539 580
Sum inntekter	-65 915	-355 695	-355 695	0	0	0	0
Netto driftsutgift	15 410 902	16 876 667	16 876 667	18 539 580	18 539 580	18 539 580	18 539 580
Fellesområdet							
Sum utgifter	55 533 439	34 889 921	36 744 921	36 031 037	27 044 016	20 214 295	16 605 791
Sum inntekter	-49 247 418	-31 224 862	-31 315 862	-38 719 267	-40 789 267	-40 996 267	-41 410 267
Netto driftsutgift	6 286 021	3 665 059	5 429 059	-2 688 230	-13 745 251	-20 781 972	-24 804 476
SUM BUDSJETTSKJEMA 1B	423 602 658	446 538 426	450 616 426	476 082 903	474 839 431	467 069 251	463 116 858

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Kommunestyret (skjema 1A)							
Sum utgifter	87 325 855	44 363 000	57 051 000	43 773 000	48 832 000	54 851 000	58 020 000
Sum inntekter	-510 928 513	-490 901 426	-507 667 426	-519 855 903	-523 671 431	-521 920 251	-521 136 858
Netto driftsutgift	-423 602 658	-446 538 426	-450 616 426	-476 082 903	-474 839 431	-467 069 251	-463 116 858

BUDSJETTSKJEMA 2A for 2014 - 2015

	Rekneskap 2014	Opprinnelig Budsjett Totalt 2015	Revidert budsjett Totalt 2015
Investeringer i anleggsmidler	98 108 519	56 849 273	165 824 966
Utlån og forskutteringer	7 965 825	8 000 000	8 000 000
Avdrag på lån	2 095 016	2 000 000	2 000 000
Avsetninger	2 429 555	2 000 000	7 699 510
Bruk av lånemidler	-61 300 052	-45 701 273	-130 433 287
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 542 941	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-32 916 867	-15 148 000	-34 530 774
Andre inntekter	-23 915	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-8 322	0	-17 500
Bruk av avsetninger	-13 806 818	-8 000 000	-18 542 915
	-0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2A for 2016 - 2019

	Regnskap 2014	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	96 798 429	253 313 000	181 073 000	109 358 000	52 758 000
Utlån og forskutteringer	7 965 825	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 310 094	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 095 016	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000
Avsetninger	2 429 554	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	110 598 918	267 813 000	195 573 000	123 858 000	67 258 000
Bruk av lånemidler	-61 300 055	-212 757 650	-160 771 400	-105 165 400	-52 881 400
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 542 937	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-19 018 886	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-13 897 984	-49 271 350	-29 089 600	-13 192 600	-8 876 600
Andre inntekter	-23 914	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-8 322	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-13 806 818	-284 000	-212 000	0	0
Sum finansiering	-110 598 920	-267 813 000	-195 573 000	-123 858 000	-67 258 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2B for 2014 - 2015

Prosjektnamn	Rekneskap 2014	Opprinnelig Budsjett Totalt 2015	Revidert budsjett Totalt 2015
EDB-utstyr rådhus (aho)	544 649	600 000	990 749
Volda skisenter, grunnkjøp m.m.	0	0	608 968
Interkommunale IKT investeringar	364 358	709 273	827 014
Felleskjøp med opplæring av ERP-innføring med Ørsta	274 077	0	0
Oppgradering Ephorte	0	0	125 000
Fråversmodul i RS med integrasjon mot ALTINN	0	0	130 000
Innkjøp nytt journalsystem og oppgradering maskinpark - Volda legesenter	172 539	0	27 461
Næringsområde i Furene (pel)	2 224 118	0	0
Lesebrett til politikarane	0	250 000	250 000
Oppgradering Win Tid/Min Tid	0	117 000	117 000
Nødstrømsaggregat	0	400 000	400 000
Volda rådhus - Inventar (GAR)	0	1 650 000	1 650 000
Digitalisering byggesaksarkiv (ijj)	114 625	0	63 971
Lesebrett og WEB-overføring kommunestyret (ijj)	0	0	18 093
IKT-satsing i grunnskulen (khe)	263 647	500 000	539 254
Grunnskulen, inventar (khe)	0	0	75 203
IKT-utstyr helseavdelinga (rb)	0	0	103 911
Kombidamparar avdelingskjøkkene (jn)	0	0	330 000
Helsenett	0	0	48 322
Innkjøp hjelpemidler (sbr)	0	0	183 385
Håndstyrte terminalar PLO	117 493	0	112 507
Utskifting av fatvaskarar (SBR)	80 139	0	625 000
Buss	0	0	950 000

Prosjektnamn	Rekneskap 2014	Opprinnelig Budsjett Totalt 2015	Revidert budsjett Totalt 2015
Volda rådhus - Inventar Barnevern	0	500 000	500 000
Volda u-skule, opprusting	124 518	0	1 474 256
Skular, spelemiddeltiltak (ki)	0	0	357 180
Ny Øyra skule (ki)	1 364 088	25 000 000	39 000 109
Bustader til einslege mindreårige flyktningar (ki)	0	0	0
Fjordsyn, opparbeiding/opprusting av uteområde (ki)	5 088	0	13 308
Varmepumpe omsorgssenteret	122 022	0	14 263
Ombygging Folkestadtun	114 388	0	1 866 143
Oppgradering symjehallane	47 736	0	0
Bratteberg skule, byggetiltak (ki)	0	0	81 495
Dusj/garderobe Voldahallen	125 053	0	866 317
nytt branndepot Dravlaus	296 120	0	0
Bygging av midlertidige husvære - ved Maurtua	3 550 927	0	2 096 219
ENØK tiltak (i henhold til klimaplanen)	220 667	0	1 028 216
Ombygging ny brannstasjon	9 989 819	0	120 232
Volda rådhus, brann - oppattbygging og servicetilrettelegging	38 515 056	0	7 911 696
System for eigedomsforvaltning	203 765	0	0
Brannskade Røyslidvegen 11A, forsikringssak (ki)	1 900 483	0	187 909
Mork skule, leikeapparat (ki)	0	0	98 948
Energimerking kommunale bygg	0	1 000 000	1 500 000
Samfunnshuset - takteking (KMR)	106 431	0	1 692 191
Omsorgssenteret - takteking (KMR)	0	0	1 000 000
Alarmanlegg Omsorgssenteret (KMR)	18 227	1 300 000	5 277 216
Forprosjekt Campus Høgskulen	0	0	100 000
Rådhus 2. etasje, ombygging (amf)	7 915 802	0	5 517 589

Prosjektnamn	Rekneskap 2014	Opprinnelig Budsjett Totalt 2015	Revidert budsjett Totalt 2015
Sal av Dale skule (kmr)	52 550	0	0
Dalsfjord skule, målingsarbeid (kmr)	400 362	0	0
Kyrkja i postlokala - ombygging/tilpassing av lokalet ((KMR)	63 341	0	3 436 659
Omsorgssenteret - renovering varmeanlegg (KMR)	27 549	0	815 564
Fjordsyn - renovering varmeanlegg (KMR)	27 549	0	815 564
Oppgradering Mork/Nilletun	0	1 000 000	1 000 000
Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	0	2 000 000	2 000 000
Lyskjelder kinosal	0	500 000	500 000
Bilar i høve omorganisering driftt./vaktmeister	0	300 000	300 000
Maurtua/gamle gymnas - takteking	0	1 600 000	1 600 000
Rehabilitering av personheis Ivar Aasenbygget HVO (KMR)	0	0	187 500
Voldahallen - tilstand, rehabilitering, nybygg (KMR)	0	0	1 700 000
Bustad Kleppevegen (KMR)	0	0	472 000
Bustad Smalebakken (KMR)	0	0	660 000
Skatepark (ga)	0	0	61 776
Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket	0	0	600 525
Engeset/Klepp, 3. byggesteg	33 105	0	871 760
Bustadfelt Bratteberg	434 277	0	0
Kommunal kloakk, hovudplan	340 965	0	1 634 486
Kommunal kloakk, avlaupsreinsing samla pott	0	0	3 979 395
Driftsentral VA, edb-program og varsling	0	0	66 694
Kommunale vegar, utbetring (aaa)	2 030 782	2 000 000	4 032 540
Trafikktrygging og miljøtiltak (aaa)	228 484	0	1 783 255
Gatelys, utskifting PCB-armatur	0	0	123 939
Bustadfelt Fyrde	-175 868	0	0

Prosjektnamn	Rekneskap 2014	Opprinnelig Budsjett Totalt 2015	Revidert budsjett Totalt 2015
Volda Vassverk, grunnvassboring Vassbotnen	0	0	113 807
Lauvstad Vassverk, ombygging	0	0	130 000
Gatemiljøtiltak (aaa)	59 002	0	2 095 528
Friluftslivstiltak (rt)	0	333 000	1 092 303
Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra (aaa)	9 299 677	1 000 000	1 000 000
Vassverk, fornying asbest-sementleidningar (aaa)	180 453	0	0
Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn (aaa)	34 938	0	3 245 752
Skiløype Rotevassdalen, tilrettelegging friluftsliv (aaa)	18 844	0	0
Næringsområde Øvre Rotset	7 517 510	1 000 000	1 000 000
Hovudplan vatn (leidningsnett, behandling, reinsing)	109 968	0	8 431 019
Bustadfelt på bygdene	0	0	17 500
Parsell av Veg til Hjorthaug, 400m	172 878	0	0
Kommunal del sentrumsutvikling	650 055	2 000 000	2 808 126
Myldreområde i rådhusparken(T.Stensø)	0	0	862 500
Utbygging felt Bratteberg	59 689	0	940 311
Køytøys (utskifting av 1993-modell)	269 841	0	0
Plentraktor	0	0	21 000
Utskifting Fendt traktor	60 433	0	0
Steinsvik, avlaupsreinsing	111 782	0	0
Vikeneset og Mork Silanlegg (AAAS)	126 236	0	6 873 764
Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	14 955	0	6 985 045
Arbeidsbil/kombibil 5-seters 4WD	131 305	0	218 681
Kyrkjegardsgravar	258 750	0	41 250
Bustadfelt Myragjerdet - utbyggingsavtale	0	0	500 000
Sambindingsveg over Håmyra	13 034	0	4 783 708

Prosjektnamn	Rekneskap 2014	Opprinnelig Budsjett Totalt 2015	Revidert budsjett Totalt 2015
Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	1 750 943	3 300 000	4 696 482
Turveg Flommen gbnr 18/186 (rto)	369 033	0	62 500
VA-anlegg Gymnasvegen - Porsemyrvegen (rt)	2 710 569	0	2 451 432
VA-anlegg i Porsemyrvegen, strekninga Skjervavegen - Røysbakken m.m. (rt)	158 192	0	0
Skulebakken Haugen Lauvstad	0	500 000	500 000
Plentraktor (2015)	0	175 000	175 000
Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	0	750 000	0
Veghøvel (2015)	0	1 500 000	200 000
Vaktbil Teknisk vakt (2015)	0	490 000	490 000
Utbygting veglys til LED finansiert ved straumsparing	0	2 200 000	1 700 000
Fast dekke kommunale vegar	0	3 500 000	3 500 000
Spylevogn/spylehengar(AAA)	0	0	468 125
Hjullastar (2015) (rto)	0	0	2 550 000
Traktor (2015) (rto)	0	0	320 000
Program GIS (jv)	325 661	0	694 394
Digitalt kartleggingsprosjekt (lke)	60 839	175 000	484 618
Matrikkelprosjektet (jv)	36 515	0	0
Modul for eigedomsskatt (jv)	58 393	0	51 339
Nødnett (RIH)	0	500 000	800 000
Totalt	96 798 425	56 849 273	165 824 966

BUDSJETTDOKUMENT 2B for 2016 – 2019

Investeringsprosjekt:	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
EDB-utstyr rådhus	600 000	600 000	600 000	600 000
Interkommunale IKT investeringar	1 350 000	375 000	375 000	375 000
Sum Personal og Organisasjon	1 950 000	975 000	975 000	975 000
IKT utstyr for servicekontor - kurs m.m.	300 000	-	-	-
Sum Service og kultur	300 000	-	-	-
Kombidamparar avdelingskjøkkene	355 000	265 000	-	-
Volda Omsorgsenter - Automatisk Døråpning	300 000	-	-	-
Trygghetsalarmer	400 000	-	-	-
Elektromedisinsk utstyr	250 000	-	-	-
Fjordsyn- Fellesareal barn	200 000	-	-	-
Sum Helse og Omsorg	1 505 000	265 000	-	-
IKT-satsing oppvekst	500 000	1 000 000	500 000	500 000
Sum Opplæring og Oppvekst	500 000	1 000 000	500 000	500 000
Volda u-skule, opprusting	-	1 000 000	7 000 000	1 000 000
Ny Øyra skule	162 500 000	62 500 000	-	-
Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader	200 000	1 000 000	26 000 000	10 000 000
Energimerking kommunale bygg	500 000	-	-	-
Oppgradering Mork/Nilletun	500 000	500 000	-	-
Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	13 000 000	-	-	-
Ombygging FDV/Brannstasjonsbygg	800 000	-	-	-
Leikeplassar (skular/barnehagar)	200 000	200 000	-	-
ROP boliger 7stk (midlertidige bustadar)	12 000 000	12 000 000	-	-
EPC gjennomføringstiltak	25 000 000	20 000 000	-	-

Investeringsprosjekt:	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Kontorplassar kommunale barnehagar	-	500 000	500 000	-
Brannteknisk analyse kommunale bygg	-	-	400 000	400 000
Teknisk analyse bygg for kvalifisert oppgradering		-	1 500 000	1 500 000
Mork skule - kapasitetsutviding	2 000 000	-	-	-
Oppgradering Prestegata 33	-	900 000	500 000	4 500 000
4. etasje omsorgsenteret	200 000	6 000 000	-	-
Legesenteret	-	-	4 000 000	-
Oppgradering kommunale (omsorg) bustader	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Lydhimling Vikebygda skule	150 000	-	-	-
Voldahallen kommunal del	-	15 000 000	15 000 000	-
Branndepot Straumshavn	-	-	600 000	-
Sum Teknisk Eigedom	221 050 000	123 600 000	59 500 000	21 400 000
Utbetring kommunale vegar	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Trafikktrygging og miljøtiltak	-	-	900 000	900 000
Friluftstiltak m.m.	333 000	333 000	333 000	333 000
Kommunal del sentrumsutvikling	-	2 000 000	-	-
Skulebakken Haugen Lauvstad	-	-	-	2 000 000
Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	1 000 000	5 000 000	9 000 000	5 000 000
Utbygging veglys til LED finansiert ved straumsparing	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Flomførebygging Heltneelva	2 000 000	4 000 000	4 000 000	-
Botnavegen	-	3 500 000	1 300 000	-
Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	5 000 000	5 000 000	2 000 000	-
Kommunal andel Volda Idrettspark	250 000	250 000	-	-
Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra	3 000 000	4 500 000	-	-
Næringsområde Øvre Rotset	4 000 000	5 000 000	-	-
Utbygging felt Bratteberg	-	-	1 000 000	8 300 000

Investeringsprosjekt:	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Veghøvel (2015)	1 300 000	-	-	-
Maskiner til parkdrift	150 000	150 000	150 000	150 000
Maskiner til vegdrift	800 000	600 000	500 000	500 000
Brann kjøretøy	400 000	700 000	500 000	500 000
Sum Teknisk Kom.tek.	22 433 000	35 233 000	23 883 000	21 883 000
Vatn Samleinvestering	-	2 500 000	4 000 000	4 000 000
Avløp Samleinvestering	5 000 000	17 500 000	20 500 000	4 000 000
Feiing	400 000	-	-	-
Sum Sjølvkost	5 400 000	20 000 000	24 500 000	8 000 000
Digitalt kartleggingsprosjekt	175 000	-	-	-
Sum Utvikling	175 000	-	-	-
Sum alle år i økonomiplanperioda	253 313 000	181 073 000	109 358 000	52 758 000
Sum alle 4 år	596 502 000			

BUDSJETTSKJEMA 4 for 2014 - 2019

HOVUDOVERSIKT DRIFT

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Brukerbetalinger	-25 187 734	-26 446 181	-26 446 181	-26 516 081	-26 516 081	-26 516 081	-26 516 081
Andre salgs- og leieinntekter	-46 689 949	-49 054 520	-48 989 520	-48 527 932	-49 027 932	-50 127 932	-50 468 789
Overføringer med krav til motytelse	-188 333 399	-149 098 598	-149 189 598	-158 618 510	-161 715 058	-161 712 058	-160 512 285
Rammetilskudd	-247 835 089	-238 813 000	-249 857 000	-244 498 000	-240 235 000	-240 144 000	-240 053 000
Andre statlige overføringer	-31 175 235	-30 075 046	-30 795 046	-36 008 330	-34 410 541	-32 750 361	-32 057 968
Andre overføringer	-2 046 362	-1 927 682	-1 927 682	-1 654 825	-1 738 825	-1 738 825	-1 738 825
Skatt på inntekt og formue	-184 301 005	-202 747 000	-190 000 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000	-212 524 000
Eiendomsskatt	-13 793 372	-15 500 000	-15 500 000	-16 000 000	-32 000 000	-32 000 000	-32 000 000
Andre direkte og indirekte skatter	-737 358	0	0	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-740 099 503	-713 662 027	-712 705 027	-745 047 678	-758 867 437	-758 213 257	-756 570 948
Lønnsutgifter	395 758 413	399 634 954	401 106 015	434 582 791	442 788 391	442 850 391	441 648 891
Sosiale utgifter	106 205 527	119 782 145	120 188 361	125 623 245	130 449 242	132 471 283	134 154 121
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	78 223 126	82 065 990	81 987 713	84 233 680	83 762 180	82 734 680	82 709 680
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	89 755 209	73 918 086	73 958 086	69 488 399	69 488 399	69 488 399	69 488 399
Overføringer	48 047 806	39 763 372	42 713 372	45 320 295	34 133 274	25 303 553	19 695 049
Avskrivninger	28 530 912	21 250 000	21 250 000	28 530 000	28 530 000	28 530 000	28 530 000
Fordelte utgifter	-25 581 329	-34 756 735	-34 756 735	-40 550 494	-40 550 494	-40 550 494	-40 550 494
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	720 939 664	701 657 812	706 446 812	747 227 916	748 600 992	740 827 812	735 675 646
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-19 159 839	-12 004 215	-6 258 215	2 180 238	-10 266 445	-17 385 445	-20 895 302
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-8 359 475	-5 600 000	-4 762 000	-5 100 000	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-3 759 242	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000

Tekst	Regnskap 2014	Opprinnelig Budsjett 2015	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Mottatte avdrag på utlån	-84 393	-40 000	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-12 203 110	-7 140 000	-12 560 215	-6 650 000	-8 650 000	-8 650 000	-8 650 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	24 030 146	19 363 000	16 663 000	18 073 000	20 132 000	24 151 000	27 320 000
Avdrag på lån	21 451 590	25 000 000	19 000 000	25 000 000	28 000 000	30 000 000	30 000 000
Utlån	82 493	50 000	50 000	130 000	130 000	130 000	130 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	45 564 229	44 413 000	35 713 000	43 203 000	48 262 000	54 281 000	57 450 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	33 361 119	37 273 000	23 152 785	36 553 000	39 612 000	45 631 000	48 800 000
Motpost avskrivninger	-28 530 913	-21 250 000	-21 250 000	-28 530 000	-28 530 000	-28 530 000	-28 530 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-14 329 633	4 018 785	1 902 785	10 203 238	815 555	-284 445	-625 302
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-13 700 224	0	-18 587 000	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-11 440 362	-1 464 490	-1 464 490	-9 187 683	0	0	0
Bruk av bundne fond	-12 777 989	-5 955 797	-6 660 797	-3 142 857	-2 942 857	-1 842 857	-1 502 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-37 918 575	-7 420 797	-26 712 287	-12 330 540	-2 942 857	-1 842 857	-1 502 000
Overført til investeringsregnskapet	8 322	0	17 500	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	23 130 224	20 000	21 410 500	20 000	20 000	20 000	20 000
Avsetninger til bundne fond	10 522 561	3 381 502	3 381 502	2 107 302	2 107 302	2 107 302	2 107 302
SUM AVSETNINGER (K)	33 661 107	3 402 012	24 809 502	2 127 302	2 127 302	2 127 302	2 127 302
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-18 587 101	0	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 5 for 2014 - 2019

HOVUDOVERSIKT INVESTERING

Tekst	Regnskap 2014	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-2 542 941	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	-23 914	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-14 707 455	-3 908 478	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-13 897 984	-26 622 296	-49 271 350	-29 089 600	-13 192 600	-8 876 600
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-31 172 294	-30 530 774	-49 271 350	-29 089 600	-13 192 600	-8 876 600
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	82 410 330	139 133 993	202 441 650	151 358 400	95 790 400	43 506 400
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	438 736	51 177	1 350 000	375 000	375 000	375 000
Overføringer	13 949 363	26 639 796	49 521 350	29 339 600	13 192 600	8 876 600
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	96 798 429	165 824 966	253 313 000	181 073 000	109 358 000	52 758 000
Avdragsutgifter	2 095 016	2 000 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000
Utlån	7 965 825	8 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 310 094	0	0	0	0	0
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	4 600 600	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	2 429 554	3 098 910	0	0	0	0

Tekst	Regnskap 2014	Revidert Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	13 800 489	17 699 510	14 500 000	14 500 000	14 500 000	14 500 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	79 426 624	152 993 702	218 541 650	166 483 400	110 665 400	58 381 400
Bruk av lån	-61 300 055	-130 433 287	-212 757 650	-160 771 400	-105 165 400	-52 881 400
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-4 311 431	-4 000 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-8 322	-17 500	0	0	0	0
Bruk av tidligere års overskudd	0	-4 600 600	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-323 623	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-260 731	-5 503 692	-284 000	-212 000	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-13 546 087	-8 115 000	0	0	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-79 426 626	-152 993 702	-218 541 650	-166 483 400	-110 665 400	-58 381 400
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	0	0	0	0	0	0

Oversikt over vedtekne/ fastsette årsverksrammer for kvar sektor:

	Årsverk		Auke		
	2015	2016			
Rådmann	1,00	1,00	0,00		
Samfunn og rådgjeving	1,75	1,75	0,00		
Personal og organisasjonsstab	12,29	12,29	0,00	inkl. innvandr., IKT, hovedtillitsvalde og hovedverneombod	
Økonomistaben	9,50	9,50	0,00	+ 1 stilling som kontroller vakant	
Opplæring og oppvekstsektoren	263,95	264,95	1,00		+ 7 lærlingar
Helse- og omsorgssektoren	249,17	266,77	17,60		+ 9 lærlingar
Kultur og servicesektoren	12,70	12,70	0,00		
Teknisk sektor	59,45	62,45	3,00		
Utviklingssektoren	8,00	8,00	0,00		
Barneverntenesta Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta	62,10	62,10	0,00		
Samla stillingsressursar Volda kommune	679,91	701,51			16 lærlingar

Oversikt over innspill til investeringar som ikkje er med i Rådmannen sitt forslåg

Prosjekt namn	Utgår	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Bil Hamna 20	kr 350 000	kr 350 000			
Utviklings prosjekt Parkdrift	kr 300 000	kr 300 000			
Trafikktrygging og miljøtiltak	kr 1 800 000	kr 900 000	kr 900 000		
Maskiner til vegdrift	kr 400 000		kr 400 000		
Brann kjøretøy	kr 500 000		kr 500 000		
Innkjøp av åtte EL- sykklar	kr 200 000	kr 200 000			
Volda filmteater - høgtttalaranlegg	kr 140 000	kr 140 000			
Total investering		kr 1 890 000	kr 1 800 000	kr -	kr -
Samla alle år	kr 3 690 000				

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Henrik Skovly

Arkivsak nr.: 2015/1559

Arkivkode: 151

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

37/15

Driftsstyret

24.11.2015

ÅRSBUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019. HANDSAMING I DRIFTSTYRET 24.11.2015

Handsaming i driftsstyret 24.11.2015:

Framlegg frå Dag Aarflot:

Driftsstyret ynskjer at historiske tal vert lagt fram attende til 2010 i endeleg budsjettforslag.

Røysting:

Framlegget frå Aarflot vart samrøystes vedteke.

Samrøystes vedtak i Driftsstyret - 24.11.2015

Driftsstyret ynskjer at historiske tal vert lagt fram attende til 2010 i endeleg budsjettforslag.

Handsaming i driftsstyret 18.11.2015:

Gildskap:

Per Svein Krøvel spurte om gildskap då det i budsjettet er tiltak som berører eit familiemedlem. Krøvel gjekk frå under handsaming og røysting om gildskap. Krøvel vart samrøystes kjend gild og tok sete att.

Mathilde Eiksund spurte om gildskap då det kom opp framlegg om tilskot til ballettskulen sine vår og haustframsyningar. Grunn at mor hennar sit i styret for ballettskulen. Mathilde Eiksund deltok ikkje i røysting og handsaming av gildskapen. Mathilde Eiksund vart kjend ugild.

Økonomisjef Henrik Skovly orienterte om budsjettet.

Framlegg frå AP v/Hild Våge:

1.Driftstyret er uroa for arbeidsmiljøet i pleie og omsorg og er nøgd med at det er sett i gong ei arbeidsmiljøundersøking. Driftstyret vil oppmode om at det vert sett av ressursar til å gjennomføre tiltak for å løyse evt. problem som kjem fram av arb.miljøundersøkinga.

2.Driftstyret oppmodar Volda kommune om å opprette fleire lærlingplassar. Dette er viktig i høve rekruttering av fagarbeidarar til alle tenestedområda i kommunen.

Framlegg frå KRF Kjell Petter Wiik:

Driftstyret ber kommunestyret løyve kr.20.000, til Ørsta-Volda ballettskule sine framsyningar våren og hausten 2016. driftstyret ber formannskapet finne løyvingar til dette.

Framlegg frå KRF Kjell Petter Wiik:

Viser til punkt 2.10 i årsbudsjetten 2016, næringsutvikling.

Driftstyret ber administrasjonen fremme ei sak vedrørande tildeling av midlar frå kraftfond og næringsfond i løpet av 2016, i god tid før budsjetthandsaming

Røysting:

Framlegga frå AP v/Hild Våge vart samrøystes vedteke.

Det var prøverøysting på KRF v/Kjell Petter Wiik sitt framlegg om løyving til ballettskulen. Prøverøysting viste seks røyster for og ei mot. Endeleg røysting på framlegget vart samrøystes.

KRF v/Kjell Petter Wiik sitt framlegg til punkt 2.10 i årsbudsjetten 2016 vart samrøystes vedteke.

Samrøystes vedtak i Driftsstyret - 18.11.2015. Innspel til årsbudsjett 2016

Driftstyret er uroa for arbeidsmiljøet i pleie og omsorg og er nøgd med at det er sett i gong ei arbeidsmiljøundersøking. Driftstyret vil oppmode om at det vert sett av ressursar til å gjennomføre tiltak for å løyse evt. problem som kjem fram av arbeidsmiljøundersøkinga.

Driftstyret oppmodar Volda kommune om å opprette fleire lærlingplassar. Dette er viktig i høve rekruttering av fagarbeidarar til alle tenestedområda i kommunen.

Driftstyret ber kommunestyret løyve kr.20.000, til Ørsta-Volda ballettskule sine framsyningar våren og hausten 2016. driftstyret ber formannskapet finne løyvingar til dette. Viser til punkt 2.10 i årsbudsjetten 2016, næringsutvikling. Driftstyret ber administrasjonen fremme ei sak vedrørande tildeling av midlar frå kraftfond og næringsfond i løpet av 2016, i god tid før budsjetthandsaming.

Samandrag av saka:

Driftstyret handsama årsbudsjett 2016 i møte 18.11.2015. Der vart det også vedteke å halde eit ekstra møte den 24.11.2015 for å sjå meir på budsjettet.

Saksopplysningar:

Framlegg til årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019 er lagt ut på lesebretta tidlegare.

Henrik Skovly
Økonomisjef

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

Administrasjonen

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2015/1559	11890/2015	151	SVK/ UNNISTRA	20.11.2015

MELDING OM POLITISK VEDTAK - ÅRSBUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019 - HANDSAMING I FORVALTNINGSSTYRET

Vi melder med dette frå at forvaltningsstyret den 17.11.15, hadde føre ovannemnde som sak 81/15, der det vart gjort slikt vedtak:

Forvaltningsstyret har ikkje noko å merke til framlegget til årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019.

Oversending til administrasjonen:

Ber om at administrasjonen ved høve orienterer forvaltningsstyret om korleis klima og miljøraker vert ivaretekne og kven som har ansvaret for å følge opp arbeidet med klimaplanen.

Volda kommune, servicekontoret

Unni Strand
sekretær

Kopi til:
Utviklingssjef Jørgen Vestgarden
Teknisk sjef Rune Totland

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Henrik Skovly

Arkivsak nr.: 2015/1559

Arkivkode: 151

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

81/15

Forvaltningsstyret

17.11.2015

ÅRSBUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019 - HANDSAMING I FORVALTNINGSSTYRET

Handsaming:

Øyvind Festø kom med fylgjande oversendingsframlegg til administrasjonen:

Ber om at administrasjonen ved høve orienterer forvaltningsstyret om korleis klima og miljø saker vert ivaretekne og kven som har ansvaret for å følge opp arbeidet med klimaplanen.

Røysting:

Forvaltningsstyret har ikkje noko å merke til framlegget til årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019.

Framlegget frå Øyvind Festø vart samrøystes vedteke.

Vedtak i Forvaltningsstyret - 17.11.2015

Forvaltningsstyret har ikkje noko å merke til framlegget til årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019.

Oversending til administrasjonen:

Ber om at administrasjonen ved høve orienterer forvaltningsstyret om korleis klima og miljø saker vert ivaretekne og kven som har ansvaret for å følge opp arbeidet med klimaplanen.

Administrasjonen si tilråding:

Saksopplysninger:

Framlegg til årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019 vert ettersendt/lagt ut på lesebretta på torsdag den 12. nov.

Henrik Skovly
Økonomisjef

DEN NORSKE KYRKJA

Volda kyrkjelege fellestråd

Postboks 17
6101 Volda
Tlf: 70074090
kyrkjeveerja@volda.kyrkja.no

Volda kommune
Stormyra 2
6100 Volda

Volda 04.11.2015
Vår sakshandsamar: JS
Vår ref.: 15/00008-001
Arkivkode: 112

Budsjett 2016 og ØPL - Innspel frå Volda kyrkjelege fellestråd

Fellestrådet handsama sak **VKF 28/2015: Budsjett 2016 - 2. handsaming** i sitt møte 22. oktober og gjorde følgjande vedtak:

1. *Fellestrådet godkjenner framlegget til driftsbudsjett 2016 slik det kjem fram av saksutgreinga med vedlagd taldel.*
2. *Eigenbetalinga for konfirmanntida vert prisjustert med 2,7 % frå kr.1.800,- og avrunda til kr.1.850,-.*
3. *Fellestrådet ber Volda kommune om tilskot til renter og avdrag på investeringslån for å finansiere nye tiltak i 2016 - 2019 jf. Plan for vedlikehald og nyanlegg.*
4. *Det vert søkt Husbanken om rentekompensasjon for kyrkebygg for dei investeringsprosjekta som kjem inn under denne ordninga.*

Driftsbudsjett 2016

Fellestrådet sitt driftsbudsjett er i hovudsak ei vidareføring av driftsnivået i 2015.

Etter signal frå kommuneadministrasjonen er forventa 2,7% prisvekst jf. Statsbudsjettet 2016 lagt til grunn for auka i kommunalt tilskot. Det er lagt inn ein generell prisvekst på 2% på dei fleste postane for kjøp av varer og tenester. Lønnskostnadane er lagt inn med kjend lønsplassering og sosiale utgifter i 2016. Det er sett av ein reserve på 2,7 % til lønsoppgjøret i 2016. Elles er det gjort ein del mindre endringar frå 2015.

Det er ikkje lagt til prisvekst for husleigekostnaden for kyrkjekontor i budsjettet. Årskostnaden for kyrkjekontor har auka med kr. 310.000,- frå kr.260.000,- til kr. 570.000,- etter flytting til nytt lokale. Dei kr. 570.000,- i årleg husleige er lagt til tilskotet og kan trekkjast ut att dersom vi får ein avtale om levering av kyrkjekontor som tenesteyting. Dette høyrer til i samarbeidsavtalen mellom kommunen og fellestrådet. Framlegg til revidert samarbeidsavtale vert sendt over som eigen sak.

Investeringsbudsjett 2016 og ØPL 2016-2019

Det er store behov for rehabilitering av kyrkjebygg, serlag Volda kyrkje. Vidare må vi stadig fornye gravplassane gjennom omregulering og nyanlegg. Vi viser til vedlagde plan for vedlikehald og nyanlegg for perioden 2016 - 2019. Denne viser eit samla investeringsbehov på kr. 32.935.000 fordelt på kr. 14.025.000 til kyrkjer og kr. 18.910.000 til gravplassar.

I 2016 prioriterer fellestrådet desse tiltaka:

Bygg	Bygningsdel	Tiltak	Kapital
Volda kyrkje	Tårnur	Forgylling tal og visarar	500 000
Volda kyrkje	Ringautomatikk	Fornyng ringautomatikk	125 000
Volda kyrkje	Yttervegger tårn	Måling og reperasjon	500 000
Austefjord kyrkje	Yttervegg og tårn	Måling	500 000
Dalsfjord kyrkje	Hovudinngong	Ny tilkomst for brukarar med F-hemming	100 000
Sum tiltak bygg			1 725 000

Inventar	Tiltak	Kapital
Volda kyrkje	Orgel	Rehabilitering hovudorgel- steg 1
Sum tiltak Inventar		1 150 000

Kyrkjegard	Element	Tiltak	Kapital
Volda kyrkjegard	Fleire	Oppgradering jf. Detaljplan Asplan Viak	6 160 000
Kyrkjegardar	Planar	Planlegging utviding Leirshaugen gravplass	250 000
Leirshaugen gravplass	Gravplan	Etablere urnelund og omregulere felt	250 000
Lid Gravplass	Utviding + P-areal	Kjøpe grunn og etablere P-plass	250 000
Sum tiltak kyrkjegard			6 910 000

Samla investeringsbehov i 2016 9 785 000

Med ei stipulert nedbetalingstid på 35 år og ei rente på 1,8% vil ei investeringsramme på kr. 9.785.000 for 2016 føre til eit behov for å auke det årlege kommunale investeringstilskotet med kr. 456.000. I 2016 vil dette ha ein halvårsverknad på kr. 228.000.

Volda kyrkje og Volda kyrkjegard

Tiltak i Volda og rundt Volda kyrkje er prioritert. Tårnuret treng reperasjon og ny forgylling, ringautomatikken for kyrjeklokka må fornast og tårnhuset treng ny måling og ein del reperasjon. Hovudorgelet treng ein større rehabilitering for framleis å kunne fungere stabilt og vere i dagleg bruk. Kyrkjegaren og området rundt kyrkja treng ein oppdatering. Her pågår det detaljprosjektering med utgangspunkt i tidlegare utarbeidd skisseprosjekt. Integrert i planen er ein ny urnelund. Prosjekteringsarbeidet er finansiert av sponsorar, men ei gjennomføring av planen krev kommunal finansiering. Skisseprosjektet ligg ved.

Gravplassane

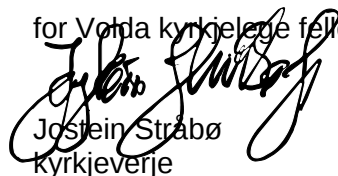
Det er viktig å vere tidleg ute med planlegging av gravplassane for å sikre nok ledige graver i alle sokna til ei kvar tid. Leirshaugen har rikeleg med ledige graver dei næraste åra, men det er viktig å kome i gang med planlegging av arealet som er sett av til utviding av gravplassen. Det er òg viktig å legge til betre rette for urnegraver på Leirshaugen slik at fleire vil sjå på kremasjon som eit godt alternativ.

Rentekompensasjon

Fleire av tiltaka på kyrkjebygga i 2016 ligg innanfor kriteria for å kunne søkje Husbanken om rentekompensasjon gjennom ordning for kyrkjebygg. Dette vil bli gjort så snart som råd og før eit kommunalt budsjettvedtak ligg føre.

Vedlegg: *Hovudoversyn driftsbudsjett 2016 - Volda kyrkjelege fellesråd*
Plan for nyanlegg vedlikehald og fornying 2016 - 2019
Skisseprosjekt Volda kyrkjegard

for Volda kyrkjelege fellesråd

Jostein Strøbø
kyrkjeverje

DRIFTSBUDSJETT 2016 - HOVUDOVERSYN

VKF-vedtak 22.10.2015

		2 015	2 016	Endring
	Inntekter			
600-659	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-821 890	-699 703	122 187
660-679	Sal av driftsmidler /fast eiendom	0	0	0
700-789	Refusjonar/Overføringer	-917 034	-985 772	-68 739
790	Kalkulatoriske inntekter ved kommunal tenesteyting	-1 148 367	-1 171 334	-22 967
800-829	Statlege tilskot	-1 377 899	-1 286 520	91 379
830-839	Rammeoverføring/Tilskot frå eigen kommune	-4 826 569	-5 234 881	-408 313
840-859	Tilskot fra fellesråd/sokneråd	-162 834	-130 000	32 834
860-879	Andre tilskot, gåver, innsamla midler	-20 000	-14 000	6 000
	Sum driftsinntekter	-9 274 593	-9 522 211	-247 618
	Utgifter			
010-099	Løn- og sosiale utgifter	4 566 731	4 827 592	260 861
100-299	Kjøp av varer og tenester	2 249 435	2 242 976	-6 458
300-389	Refusjonar/Overføringer	275 173	227 158	-48 015
390	Kalkulatoriske utgifter ved kommunal tenesteyting	1 146 320	1 169 246	22 926
400-479	Tilskot og gåver	324 754	317 035	-7 719
590	Avskrivninger	510 750	510 750	0
	Sum driftsutgifter:	9 073 162	9 294 758	221 595
	Brutto driftsresultat:	-201 430	-227 453	-26 023
900-910	Renteinntekter og utbytte	-9 000	-5 000	4 000
920-929	Mottekne avdrag på utlån	0	0	0
500-509	Renteutgifter og lånekostnader	244 605	184 920	-59 685
510-519	Avdrag på lån	379 404	379 404	0
520-529	Utlån, kjøp av aksje, andeler o.l	0	0	0
	Netto finansinntekter/-utgifter	615 009	559 324	-55 685
990	Motpost avskrivninger	-510 750	-510 750	0
	Netto driftsresultat	-97 171	-178 879	-81 708
	Interne finansieringstransaksjoner:			
930	Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)	0	0	0
940-949	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
950-959	Bruk av bundne fond	-71 000	-71 000	0
960	Bruk av likviditetsreserve	0	0	0
	Sum bruk av avsetninger	-71 000	-71 000	0
530	Avsatt til dekning fra tidligere år (underskudd)	92 200	95 000	2 800
540-549	Avsatt til disposisjonsfond	32 203	45 645	13 442
550-559	Avsatt til bundne fond	43 767	109 234	65 467
560	Avsatt til/ Styrking av likviditetsreserven	0	0	0
570	Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0
	Sum avsetninger	168 170	249 879	81 709
	MEIRFORBRUK/ MINDREFORBRUK = 0	0	0	0

Plan for nyanlegg, vedlikehald og fornying

Prioritering/fordeling kjende tiltak i perioden 2015 - 2019

VKF 22.10.2015

Kyrkjebygg/kapell og inventar

Beløp under kapital er inkl. mva

2016	Bygg	Bygningsdel	Tiltak	Kapital
	Volda kyrkje	Tårnur	Forgylling tal og visarar	500 000
	Volda kyrkje	Ringautomatikk	Fornyng ringautomatikk	125 000
	Volda kyrkje	Yttervegger tårn	Måling og reperasjon	500 000
	Austefjord kyrkje	Yttervegger og tårn	Måling	500 000
	Dalsfjord kyrkje	Hovudinngang	Ny tilkomst for brukarar med funksjonshemming	100 000
Sum tiltak bygg				1 725 000

2016	Inventar	Tiltak		Kapital
	Volda kyrkje	Orgel	Rehabilitering hovudorgel- del 1	1 150 000
Sum tiltak Inventar				1 150 000

2016	Sum tiltak investering og drift	2 875 000
-------------	--	------------------

2017	Bygg	Bygningsdel	Tiltak	Kapital
	Volda kyrkje	Orgel	Rehabilitering hovudorgel- del 1	3 000 000
	Volda kyrkje	Innervegger/tak	Innvendig måling av tak og vegg	400 000
	Volda kyrkje	Vindu	Skraping, måling og reperasjon	100 000
	Volda kyrkje	Fast inventar	Måling av benkar, dører o.a.	250 000
	Volda kyrkje	Driftbygning	Bygging av planlagd uthus aust for kyrkje	1 500 000
	Austefjord kyrkje	Hovudinngang	Ny tilkomst for brukarar med funksjonshemming	200 000
Sum tiltak bygg				5 450 000

2017	Inventar	Tiltak		Kapital
	Volda kyrkje	Transportutstyr	Traller til kortrapp og stolar	
	Volda kyrkje	Tepper	Skifte tepper i hovudskip og kor	400 000
			Sum tiltak Inventar	400 000

2017	Sum tiltak investering og drift	5 850 000
-------------	--	------------------

2018	Bygg	Bygningsdel	Tiltak	Kapital
	Volda kyrkje	Ombygging	Ombygging og nybygg jf. planar 2006 + 2008	3 500 000
Sum tiltak bygg				3 500 000

Plan for nyanlegg, vedlikehald og fornying

Prioritering/fordeling kjende tiltak i perioden 2015 - 2019

VKF 22.10.2015

Kyrkjebygg/kapell og inventar

Beløp under kapital er inkl. mva

2018	Inventar	Tiltak		Kapital
	Volda kyrkje	Lysutyr	Prosjektere og montere lysutstyr i korområdet	300 000
			Sum tiltak Inventar	300 000

2018	Sum tiltak investering og drift	3 800 000
-------------	--	------------------

2019	Bygg	Bygningsdel	Tiltak	Kapital
	Volda kyrkje	Yttertak	Omlegging skifertak/montering av snøfangarar	1 500 000
			Sum tiltak bygg	1 500 000

2019	Inventar	Tiltak		Kapital
			Sum tiltak Inventar	-

2019	Sum tiltak investering og drift	1 500 000
-------------	--	------------------

Samla behov 2016 -2019 Investering og drift

14 025 000

Plan for nyanlegg, vedlikehald og fornying

Prioritering/fordeling kjende tiltak i perioden 2016 - 2019

VKF 22.10.2015

Gravplassar

Beløp under kapital er inkl. mva

2016	Kyrkjegard	Element	Tiltak	Kapital
	Volda kyrkjegard	Fleire	Oppgradering jf. Detaljplan Asplan Viak	6 160 000
	Kyrkjegardar	Planar	Planlegging utviding Leirshaugen gravplass	250 000
	Leirshaugen gravplass	Gravplan	Etablere urnelund Leirshaugen gravplass	250 000
	Lid Gravplass	Utviding + P-areal	Kjøpe grunn og etablere P-plass	250 000
Sum tiltak kyrkjegard				6 910 000

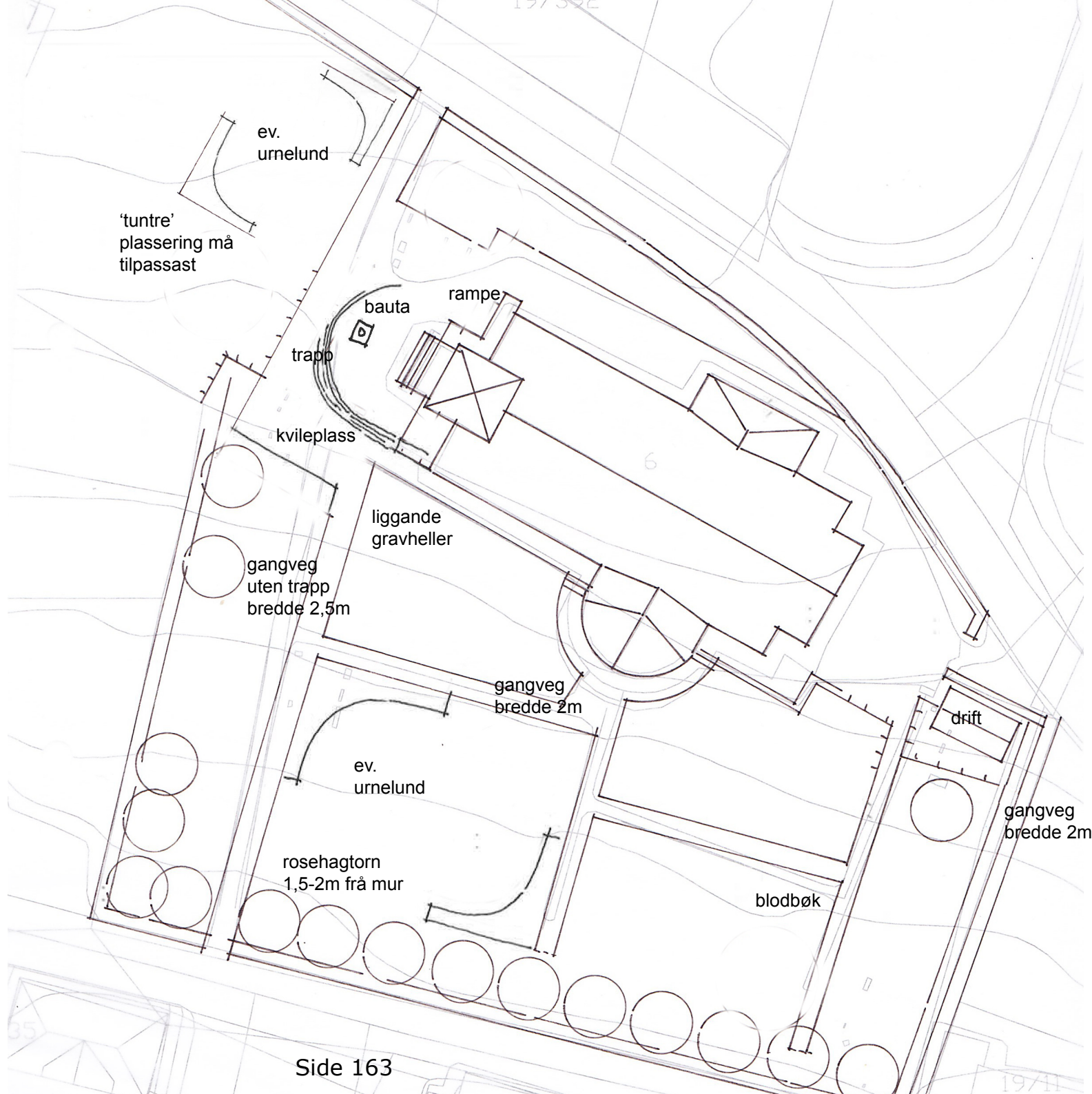
2017	Kyrkjegard	Element	Tiltak	Kapital
	Leirshaugen gravplass	Nyanlegg	Utviding steg 1	3 000 000
	Austefjord kyrkjegard	Gjerde/portar	Utsifting gjerde i austre del	250 000
	Kilsfjord kyrkjegard	Gjerde/portar	Nytt gjerde mot aust og sør	2 500 000
Sum tiltak kyrkjegard				5 750 000

2018	Kyrkjegard	Element	Tiltak	Kapital
	Leirshaugen gravplass	Nyanlegg	Utviding steg 2	3 000 000
	Lid Gravplass	P-areal	Kjøpe grunn og etablere P-plass	250 000
Sum tiltak kyrkjegard				3 250 000

2019	Kyrkjegard	Element	Tiltak	Kapital
	Leirshaugen gravplass	Nyanlegg	Utviding trinn 3	3 000 000
Sum tiltak kyrkjegard				3 000 000

Samla behov 2016 -2019 Investering og drift

18 910 000

MÅL 1: 500

DRIFTSBUDSJETT 2016 - HOVUDOVERSYN

VKF-vedtak 22.10.2015

		2 015	2 016	Endring
	Inntekter			
600-659	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-821 890	-699 703	122 187
660-679	Sal av driftsmidler /fast eiendom	0	0	0
700-789	Refusjonar/Overføringer	-917 034	-985 772	-68 739
790	Kalkulatoriske inntekter ved kommunal tenesteyting	-1 148 367	-1 171 334	-22 967
800-829	Statlege tilskot	-1 377 899	-1 286 520	91 379
830-839	Rammeoverføring/Tilskot frå eigen kommune	-4 826 569	-5 234 881	-408 313
840-859	Tilskot fra fellesråd/sokneråd	-162 834	-130 000	32 834
860-879	Andre tilskot, gåver, innsamla midler	-20 000	-14 000	6 000
	Sum driftsinntekter	-9 274 593	-9 522 211	-247 618
	Utgifter			
010-099	Løn- og sosiale utgifter	4 566 731	4 827 592	260 861
100-299	Kjøp av varer og tenester	2 249 435	2 242 976	-6 458
300-389	Refusjonar/Overføringer	275 173	227 158	-48 015
390	Kalkulatoriske utgifter ved kommunal tenesteyting	1 146 320	1 169 246	22 926
400-479	Tilskot og gåver	324 754	317 035	-7 719
590	Avskrivinger	510 750	510 750	0
	Sum driftsutgifter:	9 073 162	9 294 758	221 595
	Brutto driftsresultat:	-201 430	-227 453	-26 023
900-910	Renteinntekter og utbytte	-9 000	-5 000	4 000
920-929	Mottekne avdrag på utlån	0	0	0
500-509	Renteutgifter og lånekostnader	244 605	184 920	-59 685
510-519	Avdrag på lån	379 404	379 404	0
520-529	Utlån, kjøp av aksje, andeler o.l	0	0	0
	Netto finansinntekter/-utgifter	615 009	559 324	-55 685
990	Motpost avskrivinger	-510 750	-510 750	0
	Netto driftsresultat	-97 171	-178 879	-81 708
	Interne finansieringstransaksjoner:			
930	Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)	0	0	0
940-949	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
950-959	Bruk av bundne fond	-71 000	-71 000	0
960	Bruk av likviditetsreserve	0	0	0
	Sum bruk av avsetninger	-71 000	-71 000	0
530	Avsatt til dekning fra tidligere år (underskudd)	92 200	95 000	2 800
540-549	Avsatt til disposisjonsfond	32 203	45 645	13 442
550-559	Avsatt til bundne fond	43 767	109 234	65 467
560	Avsatt til/ Styrking av likviditetsreserven	0	0	0
570	Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0
	Sum avsetninger	168 170	249 879	81 709
	MEIRFORBRUK/ MINDREFORBRUK = 0	0	0	0

0410	KYRKJELEG ADMINISTRASJON			
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
30100	Fast løn	748 118	761 693	13 576
30101	Faste tillegg	0	0	0
30200	Vikarløn	0	0	0
30201	Løn ferievikar	0	0	0
30300	Ekstrahjelp	0	0	0
30500	Annen lønn og trekkpliktige oppgaver	0	0	0
30900	Pensjon	87 869	92 147	4 277
30951	Arbeidstakarforsikring	1 000	1 000	0
30990	Arbeidsgjevaravgift	108 755	111 389	2 634
	Løn- og sosiale utgifter	945 743	966 229	20 487
				0
31000	Kontormateriell	40 000	40 800	800
31100	Aktivitetsrelatert forbruksmaterieill/utstyr/tjenes	0	0	0
31200	Anna forbruksmaterieill	10 389	10 596	208
31300	Post, bank, telefoni og dataliner	125 000	127 500	2 500
31400	Annonser, reklame, informasjon og representasjon	7 791	7 947	156
31500	Opplæring, kurs (ikkje oppg.pl.)	10 000	10 200	200
31600	Godtgjersle reise og diett (oppg. Pl)	4 563	4 654	91
31650	Andre oppg.pliktige ytingar	519	530	10
31653	Andre Trekkpliktige ytingar (tr.pl.)	519	530	10
31700	Reiseutgifter og drift egne transportmiddel	10 000	10 200	200
31800	Energi	12 500	12 750	250
31850	Forsikring	4 528	4 619	91
31851	Arbeidstakarforsikring-trekkfritt	19 738	20 133	395
31900	Leige av lokaler og grunn	366 667	374 000	7 333
31950	Avgifter, gebyr og lisensar	50 904	51 922	1 018
32000	Inventar og utstyr	80 000	60 000	-20 000
32200	Leige, leasing og kjøp av maskiner	14 329	14 616	287
32400	Serviceavtalar og reperasjonar	12 282	12 528	246
32700	Konsulenttenester	8 188	10 000	1 812
	Kjøp av varer og tenester	777 918	773 524	-4 393
				0
33700	Refusjon til andre	0	0	0
33800	Interne overføringar	0	0	0
	Refusjonar/overføringar	0	0	0
				0
33900	Kalkulatoriske utgifter ved kommunal tenesteyting	225 170	229 673	4 503
	Kalkulatoriske utgifter ved kommunal tenesteyting	225 170	229 673	4 503

0410	KYRKJELEG ADMINISTRASJON			
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
				0
34290	Momsutgift drift	74 426	75 266	841
34700	Tilskot/gåver til andre	0	0	0
34701	Vekkskriving krav	0	0	0
	Tilskot og gåver	74 426	75 266	841
				0
35000	Renteutgifter	2 000	2 000	0
35001	Renteutgifter lån	242 605	182 920	-59 685
	Renteutgifter og låneomkostninger	244 605	184 920	-59 685
				0
35100	Avdrag på lån	379 404	379 404	0
	Avdrag på lån	379 404	379 404	0
				0
35300	Dekking tidlegare års underskot	92 200	95 000	2 800
	Dekking tidlegare års underskot	92 200	95 000	2 800
				0
35400	Avsetning til disposisjonsfond (reservepost)	32 203	45 645	13 442
	Avsetning til disposisjonsfond	32 203	45 645	13 442
				0
35500	Avsetning til bundne fond	500	500	0
	Avsetning til bundne fond	500	500	0
				0
35700	Overført til Investeringsbudsjettet	0	0	0
	Overført til Investeringsbudsjettet	0	0	0
				0
35900	Avskrivninger	10 000	10 000	0
	Avskrivninger	10 000	10 000	0
				0
36200	Avg.fritt sal av varer og tenester	-16 500	-16 500	0
36500	Avg. Pliktig sal av varer og tenester	0	0	0
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-16 500	-16 500	0
				0
37000	Refusjon frå staten og statlege institusjonar	-116 268	-91 956	24 313
37100	Sjukelønsrefusjon	-6 292	0	6 292
37280	Refusjon for påløpt moms i inv. regnskapet	0	0	0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-74 426	-75 266	-841
37300	Refusjon frå kommune	0	0	0
37400	Refusjon frå fellelråd	0	0	0

0410	KYRKJELEG ADMINISTRASJON			
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
37500	Refusjon frå sokneråd	0	0	0
37700	Refusjon frå andre	0	0	0
37800	Interne overføringer	-237 558	-188 510	49 048
	Refusjonar/Overføringer	-434 544	-355 732	78 812
				0
37900	Kalkulatoriske inntekter ved kommunal tenesteyting	-227 217	-231 761	-4 544
	Kalkulatoriske inntekter ved kommunal tenesteyting	-227 217	-231 761	-4 544
				0
38000	Tilskot frå staten og statlege institusjonar	-570 000	-585 000	-15 000
	Statlege tilskot	-570 000	-585 000	-15 000
				0
38300	Tilskot frå kommune og kommunale institusjonar - drift	-4 204 559	-4 672 557	-467 998
38301	Tilskot frå kommune og kommunale institusjonar - investering	-622 009	-562 324	59 685
	Rammeoverføring/Tilskot frå eigen kommune	-4 826 569	-5 234 881	-408 313
				0
39000	Renteinntekter	-9 000	-5 000	4 000
	Renteinntekter og utbytte	-9 000	-5 000	4 000
				0
39300	Bruk av tidlegare års overskot	0	0	0
39500	Bruk av bundne fond	0	0	0
	Bruk av fond og udisponert frå tidlegare år (overskot)	0	0	0
				0
39900	Motpost avskrivninger	-10 000	-10 000	0
	Motpost avskrivninger	-10 000	-10 000	0
				0
Sum prosjekt 0000 Felles		-3 311 661	-3 678 712	-367 051
Prosjekt	1050 Kyrkjeval			
30300	Ekstrahjelp	32 000	0	-32 000
30990	Arbeidsgjevaravgift	4 512	0	-4 512
	Løn- og sosiale utgifter	36 512	0	-36 512
31000	Kontormateriell	6 000	0	-6 000
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	5 387	0	-5 387
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	10 000	0	-10 000
31700	Reiseutgifter og drift egne transportmiddel	0	0	0

0410	KYRKJELEG ADMINISTRASJON			
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
31900	Leige av lokaler og grunn	0	0	0
	Kjøp av varer og tjenester	21 387	0	-21 387
33800	Interne overføringer	53 000	0	-53 000
	Refusjonar/Overføringer	53 000	0	-53 000
34290	Momsutgift drift	4 000	0	-4 000
	Tilskot og gaver	4 000	0	-4 000
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-4 000	0	4 000
	Refusjonar/Overføringer	-4 000	0	4 000
38000	Tilskot frå staten og statlege institusjonar	-110 899	0	110 899
=	Statlege tilskot	-110 899	0	110 899
=	Sum prosjekt 1050 Kyrkjeval	0	0	0

Sum teneste 0410 - Kyrkjeleg adm.	-3 311 661	-3 678 712	-367 051
-----------------------------------	------------	------------	----------

0420 KYRKJER				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
30100	Faste løner	2 011 161	2 315 892	304 731
30102	Faste tillegg	70 000	70 000	0
30200	Vikarløn	25 000	25 000	0
30300	Ekstrahjelp	10 000	10 000	0
30201	Løn ferievikar	60 000	60 000	0
30500	Anna løn	0	0	0
30900	Pensjon	235 136	282 536	47 400
30951	Arbeidstakarforsikring	5 000	5 000	0
30990	Arbeidsgjevaravgift	339 491	388 923	49 432
	Løn- og sosiale utgifter	2 755 788	3 157 351	401 563
				0
31000	Kontormateriell	0	0	0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	6 233	6 358	125
31200	Anna forbruksmaterieil	20 777	21 193	416
31300	Post, bank, telefoni og datalinjer	12 282	12 528	246
31500	Opplæring, kurs (ikkje oppg.pl.)	20 000	20 400	400
31600	Godtgjersle reise og diett (oppg.pl.)	31 166	31 789	623
31650	Andre oppg.pliktige ytingar	1 039	1 060	21
31652	Arbeidstakarforsikring (Trek pl.)	0	0	0
31653	Andre Trekkpliktige ytingar (tr.pl.)	7 791	7 947	156
31700	Reiseutgifter og drift egne transportmiddel	10 389	10 596	208
31800	Energi	327 520	334 070	6 550
31850	Forsikringar	61 640	62 873	1 233
31900	Leige av lokaler og grunn	4 000	4 080	80
31950	Andre avgifter(kommunale avg.)	31 166	31 789	623
32000	Innbu og Utstyr	7 676	7 830	154
32300	Vedlikehald og byggetenester	45 000	50 000	5 000
32400	Serviceavtaler og reperasjonar	34 401	35 089	688
32600	Vask av tekstiler	519	530	10
32650	Vakthald og vekterteneste, alarmsystem	38 381	39 149	768
32700	Konsulenttenester	0	0	0
	Kjøp av varer og tenester	659 980	677 279	17 300
				0
33700	Refusjon til andre	0	0	0
33800	Interne overføringer	37 615	38 648	1 033
	Refusjonar/overføringer	37 615	38 648	1 033
				0
34290	Momsutgift drift	172 949	172 949	0
	Tilskot og gåver	172 949	172 949	0

0420 KYRKJER				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
				0
35900	Avskrivninger	500 000	500 000	0
	Avskrivninger	500 000	500 000	0
				0
36200	Avgiftsfritt sal av varer og tenester	-5 000	-5 000	0
36300	Husleigeinntekt og festeavgift	-90 000	-90 000	0
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-95 000	-95 000	0
				0
37100	Sjukepengar - refusjon	0	0	0
37280	Momsinntekt investering	0	0	0
37290	Momsinntekt drift	-172 949	-172 949	0
37300	Refusjon frå kommune	0	0	0
37500	Refusjon frå sokneråd	-142 935	-316 490	-173 555
	Refusjonar/Overføringar	-315 883	-489 439	-173 555
				0
38700	Tilskot frå andre	0	0	0
	Andre tilskot, gåver, innsamla midler	0	0	0
				0
39900	Motpost avskrivninger	-500 000	-500 000	0
	Motpost avskrivninger	-500 000	-500 000	0
				0
	Sum teneste 0420 Kyrkjer	3 215 447	3 461 787	246 341

0430 KYRKJEGARDAR				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
30100	Faste løner	234 823	240 257	5 434
30900	Pensjon	27 889	29 246	1 356
30951	Arbeidstakarforsikring	1 100	1 100	0
30990	Arbeidsgjevaravgift	27 623	28 542	919
	Løn- og sosiale utgifter	291 435	299 145	7 710
				0
31000	Kontorutgifter	0	0	0
31100	Forbruksmateriell og rekvisita	0	0	0
31300	Porto	0	0	0
31400	Annonser	0	0	0
31500	Opplæringskostnader	0	0	0
31600	Godtgjersle reise og diett (oppg. Pl)	0	0	0
31650	Arbeidstakarforsikring (Tr. Pliktig)	519	530	10
31800	Energi	1 039	1 060	21
31850	Forsikring	2 260	2 305	45
31900	Leige av lokaler og grunn	91 667	114 000	22 333
31950	Avgifter, gebyr og lisensar	9 973	10 172	199
32000	Innbu og Utstyr	0	0	0
32300	Vedlikehald og byggetenester	0	0	0
32500	Materialar til vedlikehald	0	0	0
32700	Konsulenttenester	0	0	0
	Kjøp av varer og tenester	105 458	128 067	22 609
				0
33800	Interne overføringer	61 571	62 903	1 332
	Refusjonar/overføringer	61 571	62 903	1 332
				0
33900	Kalkulatoriske utgifter ved kommunal tenesteyting	921 150	939 573	18 423
	Kalkulatoriske utgifter ved kommunal tenesteyting	921 150	939 573	18 423
				0
34290	Momsutgift drift	2 650	2 650	0
	Tilskot og gaver	2 650	2 650	0
				0
35400	Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
	Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
				0
35900	Avskrivninger	750	750	0
	Avskrivninger	750	750	0
				0
35700	Overført til Investeringsbudsjettet	0	0	0

0430 KYRKJEGARDAR				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
	Overført til Investeringsbudsjettet	0	0	0
				0
36200	Avg.fritt sal av varer og tenester	-364 250	-275 500	88 750
36300	Husleieinntekter/utleie av lokaler/festeavgifter	0	0	0
36500	Avg.pliktig sal av varer og tenester	0	0	0
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leieinntekter	-364 250	-275 500	88 750
				0
37290	Momsinntekt drift	-2 650	-2 650	0
37300	Refusjon frå kommune	0	0	0
37700	Refusjon frå andre	0	0	0
	Refusjonar/Overføringer	-2 650	-2 650	0
				0
37900	Kalkulatoriske inntekter ved kommunal tenesteyting	-921 150	-939 573	-18 423
	Kalkulatoriske inntekter ved kommunal tenesteyting	-921 150	-939 573	-18 423
				0
38300	Tilskot frå kommune og kommunale institusjonar	0	0	0
	Rammeoverføring/Tilskot frå eigen kommune	0	0	0
				0
39900	Motpost avskrivninger	-750	-750	0
	Motpost avskrivninger	-750	-750	0
				0
	Sum teneste 0430 Kyrkjegardar	94 214	214 615	120 401

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
Prosjekt	0000 - Felles			
30100	Fast løn	428 913	302 785	-126 129
30102	Faste tillegg	3 000	3 000	0
30200	Vikarløn	0	0	0
30300	Løn ekstrahjelp	0	20 000	20 000
30900	Pensjonspremie	41 283	28 765	-12 518
30951	Arbeidstakarforsikring - trekkpliktig	750	750	0
30990	Arbeidsgjevaravgift	63 308	49 568	-13 739
	Løn- og sosiale utgifter	537 254	404 868	-132 386
				0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	0	0	0
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	0	0	0
31500	Opplæring, kurs (ikkje oppg.pl.)	15 000	15 300	300
31600	Godtgjersle reise og diett (oppg.pl.)	3 117	3 179	62
31653	Andre oppgåvepliktige ytingar (tr.pl)	1 548	1 579	31
31700	Reiseutgifter og drift egne transportmiddel	10 000	10 200	200
31850	Forsikringar	779	795	16
31900	Leige av lokaler og grunn	0	0	0
31950	Avgifter, gebyr og lisensar	266	271	5
32000	Inventar og utstyr	5 000	5 100	100
32700	Konsulenttenester	15 000	15 300	300
	Kjøp av varer og tenester	50 710	51 724	1 014
				0
33800	Interne overføringar	93 301	95 327	2 026
	Refusjonar/Overføringar	93 301	95 327	2 026
				0
34290	Momsutgift drift	7 029	7 145	116
	Tilskot og gaver	7 029	7 145	116
				0
35500	Avsetning til bundne fond (reservepost)	4 267	33 734	29 467
	Avsetning til bundne fond	4 267	33 734	29 467
				0
36100	Betaling frå deltakarar	0	0	0
36200	Avg.fritt sal av varer og tenester	-500	-500	0

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-500	-500	0
				0
37100	Sjukelønsrefusjon	-62 274	0	62 274
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-7 029	-7 145	-116
37500	Refusjon frå sokneråd	-18 952	-25 134	-6 181
37800	Interne overføringer	0	-38 648	-38 648
	Refusjonar/Overføringer	-88 256	-70 926	17 329
				0
38000	Tilskot frå staten og statleg institusjonar	-571 000	-536 520	34 480
	Statlege tilskot	-571 000	-536 520	34 480
				0
38500	Tilskot frå sokneråd	-132 834	-100 000	32 834
	Tilskot fra fellesråd/sokneråd	-132 834	-100 000	32 834
				0
38700	Tilskot frå andre	0	0	0
	Andre tilskot, gáver, innsamla midler	0	0	0
				0
39500	Bruk av bundne fond	0	0	0
	Bruk av fond og udisponert frå tidlegare ár (overskot)	0	0	0
				0
Sum prosjekt 0000 - Felles		-100 029	-115 149	-15 121
				0
Prosjekt 4120 - Konfirmantarbeid				0
31000	Kontormateriell	0	0	0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	120 000	99 144	-20 856
31200	Anna forbruksmaterieil	5 118	5 220	102
31300	Post, bank, telefoni og dataliner	0	0	0
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	2 559	2 610	51
31500	Opplæring, kurs (ikkje oppg.pl.)	0	0	0
31600	Godtgjersle reise og diett (oppg.pl.)	2 047	2 088	41
31700	Reiseutgifter og drift eigne transportmiddel	35 000	35 700	700
31900	Leige av lokaler og grunn	16 376	16 704	328
32000	Innbu og utstyr	5 118	5 220	102
	Kjøp av varer og tenester	186 217	166 685	-19 532
				0

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
33800	Interne overføringer (Refusjon porto og kopiering)	8 956	9 135	179
	Refusjonar/Overføringer	8 956	9 135	179
				0
34290	Momsutgift drift	35 669	30 493	-5 176
	Tilskot og gåver	35 669	30 493	-5 176
				0
35400	Avsetting til ubundne fond (reservepost)	0	0	0
	Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
				0
36100	Betaling frå deltakarar	-180 000	-149 850	30 150
36200	Avg.fritt sal av varer og tenester	0	0	0
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-180 000	-149 850	30 150
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-35 669	-30 493	5 176
37800	Interne overføringer	0	0	0
	Refusjonar/Overføringer	-35 669	-30 493	5 176
				0
38500	Tilskot frå sokneråd	0	0	0
	Tilskot fra fellesråd/soknesråd	0	0	0
				0
39500	Bruk av bundne fond	0	0	0
	Bruk av bundne fond	0	0	0
				0
Sum prosjekt 4120 - Konfirmantarbeid		15 172	25 970	10 797
				0
				0
Prosjekt 4151 - Kveldssong				0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	1 535	1 566	31
31200	Anna forbruksmateriell	0	0	0
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16
	Kjøp av varer og tenester	2 354	2 401	47
				0
33800	Interne overføringer			0
	Refusjonar/Overføringer	0	0	0
				0
34290	Momsutgift drift	589	600	12
	Tilskot og gåver	589	600	12
				0

0441 TRUSOPPLÆRING					
	VKF-vedtak 22.10.2015				
☐	Art	☐ Tekst	2 015	2 016	Endring
	36100	Betaling frå deltakarar	0	0	0
		Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	0	0	0
					0
	37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-589	-600	-12
		Refusjonar/Overføringar	-589	-600	-12
					0
					0
☐	Sum prosjekt 4151 - Kveldssong		2 354	2 401	47
					0
					0
	Prosjekt	4152 - Skiweekend			0
	31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	35 823	36 539	716
	31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16
	31700	Reiseutgifter og drift egne transportmiddel	7 676	7 830	154
	31900	Leige av lokaler og grunn	0	0	0
		Kjøp av varer og tenester	44 318	45 204	886
					0
	33800	Interne overføringar	0	0	0
		Refusjonar/Overføringar	0	0	0
					0
	34290	Momsutgift drift	9 910	10 094	183
		Tilskot og gaver	9 910	10 094	183
					0
	36100	Betaling frå deltakarar	-44 318	-45 204	-886
	36200	Avg.fritt sal av varer og tenester	0	0	0
		Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-44 318	-45 204	-886
					0
	37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-9 910	-10 094	-183
		Refusjonar/Overføringar	-9 910	-10 094	-183
					0
					0
☐	Sum prosjekt 4152 Skiweekend		0	0	0
					0
					0
	Prosjekt	4153 Dåpsskule			0
☐	31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	1 126	1 148	23
☐	31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
31900	Leige av lokaler og grunn	819	835	16
	Kjøp av varer og tenester	2 763	2 819	55
				0
33800	Interne overføringer (porto og kopiering)	1 105	1 127	22
	Refusjonar/Overføringer	1 105	1 127	22
				0
34290	Momsutgift drift	486	496	10
	Tilskot og gaver	486	496	10
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-486	-496	-10
	Refusjonar/Overføringer	-486	-496	-10
				0
				0
Sum prosjekt 4153 Dåpsskule		3 869	3 946	77
				0
				0
				0
Prosjekt 4154 Konf+				0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	10 235	10 440	205
	Kjøp av varer og tenester	10 235	10 440	205
				0
				0
36100	Betaling frå deltakarar	-10 235	-10 440	-205
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-10 235	-10 440	-205
				0
				0
Sum prosjekt 4154 Konf+		0	0	0
				0
				0
				0
Prosjekt 4155 Fritt fram				0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	205	209	4
31900	Leige av lokaler og grunn	614	626	12
	Kjøp av varer og tenester	819	835	16
				0
34290	Momsutgift drift	51	52	1
	Tilskot og gaver	51	52	1
				0

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
☐	Art	☐	2 015	2 016
	Tekst			Endring
	37290 Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-51	-52	-1
	Refusjonar/Overføringer	-51	-52	-1
				0
				0
☐	Sum prosjekt 4155 Fritt fram	819	835	16
				0
				0
				0
☐	Prosjekt 4156 Dalsfjordleiren			0
☐	31100 Aktivitetsrelaterte varer og tenester	15 353	15 660	307
☐	31400 Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16
	31900 Leige av lokaler og grunn	5 118	5 220	102
	Kjøp av varer og tenester	21 289	21 715	426
				0
	33800 Interne overføringer (porto og kopiering)	819	835	16
	Refusjonar/Overføringer	819	835	16
				0
	34290 Momsutgift drift	4 043	4 124	81
	Tilskot og gaver	4 043	4 124	81
				0
	36100 Betaling frå deltakarar	-33 776	-34 451	-676
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-33 776	-34 451	-676
				0
	37290 Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-4 043	-4 124	-81
	Refusjonar/Overføringer	-4 043	-4 124	-81
				0
	38700 Tilskot frå andre	-2 000	-2 000	0
	Andre tilskot, gaver, innsamla midler	-2 000	-2 000	0
				0
				0
☐	Sum prosjekt 4156 Dalsfjordleiren	-13 668	-13 901	-233
				0
				0
				0
☐	Prosjekt 4157 Lys vaken			0
☐	31100 Aktivitetsrelaterte varer og tenester	6 653	6 786	133
☐	31400 Annonser, reklame, informasjon og repr.	1 535	1 566	31
	31900 Leige av lokaler og grunn	3 889	3 967	78

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
	Kjøp av varer og tenester	12 077	12 319	242
				0
33800	Interne overføringer (porto og kopiering)	1 428	1 456	29
	Refusjonar/Overføringer	1 428	1 456	29
				0
34290	Momsutgift drift	2 047	2 088	41
	Tilskot og gaver	2 047	2 088	41
				0
36100	Betaling frå deltakarar	-9 519	-9 709	-190
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-9 519	-9 709	-190
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-2 047	-2 088	-41
	Refusjonar/Overføringer	-2 047	-2 088	-41
				0
Sum prosjekt 4157 Lys vaken		3 987	4 066	80
				0
				0
Prosjekt 4158 EVS - Aktiv Ungdom				0
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	500	510	10
31500	Opplæring, kurs (ikkje oppg.pl.)	16 000	16 320	320
31651	Løn frivillig arbeid	120 000	123 000	3 000
31700	Reiseutgifter og drift egne transportmiddel	15 000	15 300	300
31800	Energi	18 000	18 360	360
31900	Leige av lokaler og grunn	117 200	107 000	-10 200
32000	Inventar og utstyr	4 000	5 000	1 000
	Kjøp av varer og tenester	290 700	285 490	-5 210
				0
34290	Momsutgift drift	1 750	1 750	0
	Tilskot og gaver	1 750	1 750	0
				0
35500	Avsetning til bundne fond	39 000	75 000	36 000
	Avsetning til bundne fond	39 000	75 000	36 000
				0
36300	Husleigeinntekt og festeavgift	-55 000	-49 500	5 500
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-55 000	-49 500	5 500
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-1 750	-1 750	0
37800	Refusjon frå andre	-8 000	-8 000	0

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
	Refusjonar/Overføringer	-9 750	-9 750	0
				0
38000	Tilskot frå staten og statleg institusjonar	-126 000	-165 000	-39 000
	Statlege tilskot	-126 000	-165 000	-39 000
				0
38500	Tilskot frå sokneråd	-30 000	-30 000	0
	Tilskot fra fellesråd/sokneråd	-30 000	-30 000	0
				0
38700	Tilskot frå andre	-18 000	-12 000	6 000
	Andre tilskot, gåver, innsamla midler	-18 000	-12 000	6 000
				0
39500	Bruk av bundne fond	-71 000	-71 000	0
	Bruk av fond og udisponert frå tidlegare år (overskot)	-71 000	-71 000	0
				0
Sum prosjekt 4158 EVS-Aktiv Ungdom		21 700	24 990	3 290
				0
				0
Prosjekt 4159 Tårnagent				0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	1 419	1 447	28
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16
31900	Leige av lokaler og grunn	1 945	1 984	39
	Kjøp av varer og tenester	4 182	4 266	84
				0
33800	Interne overføringer	1 013	1 034	20
	Refusjonar/Overføringer	1 013	1 034	20
				0
34290	Momsutgift drift	559	571	11
	Tilskot og gåver	559	571	11
				0
36100	Betaling frå deltakarar	-3 378	-3 445	-68
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-3 378	-3 445	-68
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-559	-571	-11
	Refusjonar/Overføringer	-559	-571	-11
				0
				0
Sum prosjekt 4159 Tårnagent		1 818	1 854	36
				0

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
				0
Prosjekt	4160 Dåpshelsingar			0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	10 276	10 481	206
	Kjøp av varer og tenester	10 276	10 481	206
				0
33800	Interne overføringer (porto og kopi)	11 085	11 306	222
	Refusjonar/Overføringer	11 085	11 306	222
				0
34290	Momsutgift drift	2 569	2 620	51
	Tilskot og gaver	2 569	2 620	51
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-2 569	-2 620	-51
	Refusjonar/Overføringer	-2 569	-2 620	-51
				0
				0
Sum prosjekt 4160 Dåpshelsingar		21 360	21 788	427
				0
				0
Prosjekt	4163 MILK			0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	3 071	3 132	61
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	614	626	12
31900	Leige av lokaler og grunn	4 120	4 202	82
	Kjøp av varer og tenester	7 804	7 960	156
				0
33800	Interne overføringer (porto og kopi)	1 412	1 441	28
	Refusjonar/Overføringer	1 412	1 441	28
				0
34290	Momsutgift drift	921	940	18
	Tilskot og gaver	921	940	18
				0
36100	Betaling frå deltakarar	-7 062	-7 203	-141
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-7 062	-7 203	-141
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-921	-940	-18
	Refusjonar/Overføringer	-921	-940	-18
				0
				0
Sum prosjekt 4163 MILK		2 154	2 198	43

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
				0
				0
Prosjekt	4164 Dåpen			0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tjenester	8 597	8 769	172
	Kjøp av varer og tjenester	8 597	8 769	172
				0
33800	Interne overføringer	1 075	1 096	21
	Refusjonar/Overføringer	1 075	1 096	21
				0
34290	Momsutgift drift	2 149	2 192	43
	Tilskot og gaver	2 149	2 192	43
				0
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-2 149	-2 192	-43
	Refusjonar/Overføringer	-2 149	-2 192	-43
				0
				0
Sum prosjekt 4164 Dåpen		9 672	9 866	193
				0
				0
Prosjekt	4165 Undretur / 4 årsbok			0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tjenester	8 188	8 352	164
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16
	Kjøp av varer og tjenester	9 007	9 187	180
				0
33800	Interne overføringer (porto og kopiering)	1 259	1 284	25
	Refusjonar/Overføringer	1 259	1 284	25
				0
34290	Momsutgift drift	2 252	2 297	45
	Tilskot og gaver	2 252	2 297	45
				0
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-2 252	-2 297	-45
	Refusjonar/Overføringer	-2 252	-2 297	-45
				0
				0
Sum prosjekt 4165 Undretur / 4 årsbok		10 266	10 471	205
				0

0441 TRUSOPPLÆRING				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
Art	Tekst	2 015	2 016	Endring
				0
Prosjekt	4166 Skattejakt/Bibelutdeling			0
31100	Aktivitetsrelaterte varer og tjenester	20 525	20 936	411
31400	Annonser, reklame, informasjon og repr.	819	835	16
	Kjøp av varer og tjenester	21 344	21 771	427
				0
33800	Interne overføringer	1 535	1 566	31
	Refusjonar/Overføringer	1 535	1 566	31
				0
34290	Momsutgift drift	205	209	4
	Tilskot og gaver	205	209	4
				0
36100	Betaling frå deltakarar	-2 354	-2 401	-47
	Brukarbetaling, sal-, avgifter og leigeinntekter	-2 354	-2 401	-47
				0
				0
37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-205	-209	-4
	Refusjonar/Overføringer	-205	-209	-4
				0
				0
Sum prosjekt 4166 Skattejakt/Bibelutdeling		20 525	20 936	411
				0
				0
Sum teneste 0441 Trusopplæring		-0	270	270

0443 Skule- og barnehagesamarbeid				
	VKF-vedtak 22.10.2015			
☐	Art	☐ Tekst	2 015	2 016
				Endring
	31100	Aktivitetsrelaterte varer og tenester	2 000	2 040
		Kjøp av varer og tenester	2 000	2 040
	34290	Momsutgift drift	10	500
		Tilskot og gaver	10	500
	37290	Refusjon påløpt moms i driftsregnskapet	-500	-500
		Refusjonar/Overføringar	-500	-500
☐	Sum teneste 0443 Skule- og barnehagesamarbeid		1 510	2 040
				40

Fra: Stefan N. Halck [mailto:stefan@voldaforum.no]

Sendt: 11. november 2015 15:17

Til: Rune Sjurgard; Per Ernst Lundberg

Kopi: Karl Erik Rønnestad; Eiliv Peter Halkjelsvik

Emne: Fwd: DESTINASJON VOLDA

Hei,

viser til samtale i møte med rådmann Rune Sjurgard oktober 2015, der ett av temaene var utvikling av Volda som handels- og opplevelsesdestinasjon, samt knyttet til Volda kommunes medlemskap i DÅS (Destinasjon Ålesund og Sunnmøre).

Slik det ble konkludert med i møtet, har Volda Næringsforum sitt styre nå behandlet denne saken i styremøte 092015. Vi har også som et ledd i behandlingen involvert de reiselivsaktører som er tilknyttet Volda Reiselivslag (se e-post under), og styret i Volda Reiselivslag.

Vi viser til vedlagte brev fra Volda Reiselivslag (datert 5. november 2015), som styret i Volda Næringsforum har gitt sin tilslutning til.

Konkret så ønsker styret i Volda Næringsforum at midler tilsvarende Volda kommunes medlemskap i DÅS tilføres Volda Næringsforum, øremerket til utvikling av Volda som handels- og opplevelsesdestinasjon (blant annet knyttet til sentrumsprosjektet Mellom bygningane i Volda (MBV) sitt delprosjekt "handlingsplan for handel", jmf. prosjektbeskrivelse MBV). Vi ønsker at tilskudd til et slikt arbeid gis ved inngangen til 2016, til bruk i utviklingsarbeid i 2016.

Vi støtter også Volda Reiselivslags ønske om en snarlig samling der aktuelle samarbeidspartnere møtes for å diskutere konkret organisering av dette arbeidet. Dette kan Volda Næringsforum ta initiativ til dersom øremerkede midler tilføres Volda Næringsforum til arbeidet med å utvikle Volda til handels- og opplevelsesdestinasjon.

På vegne av Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag.

Mvh.

Stefan N. Halck

Dagleg leiar, Volda Næringsforum

stefan@voldaforum.no

+47 953 00 397

www.voldaforum.no

StudiebygdA Volda - ein møteplass for å dele og lære av kvarandre

Videresendt melding:

Fra: "Eiliv Halkjelsvik" <ehalkje@frisurf.no>

Dato: 6. november 2015 kl. 10.01.07 CET

Til: "Stefan N. Halck" <stefan@voldaforum.no>

Kopi: "Karl Erik Ronnestad" <kronnest@online.no>, <post@helset.net>

Emne: DESTINASJON VOLDA

Hei!

Syner til sak vedk. Volda kommune si utmelding frå DÅS og mogleg omdisponering av midlar tilsvarande kommunen si medlemsavgift. Styret i Volda Reiselivslag har handsama saka, og er særst positiv til skissert framlegg.

Vi legg ved skriv frå VRL. Då ikkje alle styremedlemmar hadde høve til å møte fysisk i styremøtet, og denne saka er sentral for reiselivet, valgde vi å ta ei runde også med ikkje møtande styremedlemmar. Det er såleis no avklart at det ikkje ligg føre nokon reservasjonar i høve vedtaket.

Vi legg og ved kopiar av tidlegare skriv som knyter seg direkte og indirekte til temaet. Vi ber om at også desse følgjer saka.

Med vennleg helsing
Volda Reiselivslag

Volda Reiselivslag
Skjervavegen 17
6100 Volda

Volda Næringsforum
Storgata 8
6100 Volda

Volda, 5. november 2015

VOLDA KOMMUNE, REISELIV OG DESTINASJON ÅLESUND & SUNNMØRE.

Styret i Volda Reiselivslag (VRL) syner til Volda kommune sine vurderingar av medlemskap i Destinasjon Ålesund & Sunnmøre (DÅS). Vi syner og til våre brev/innspele datert 8. september 2014 og 20. april 2015.

VRL har tidlegare peika på verdien av medlemskap i DÅS eller tilsvarande organisering. Med utgangspunkt i at omorganisering av DÅS (fusjon med Geiranger og Nordfjord) ikkje vart noko av, og innspel frå adm. i Volda kommune om å vidareføre årleg løyving tilsvarande medlemsavgifta til DÅS til destinasjonsrette tiltak i Volda, har styret i VRL handsama saka på ny og har i styremøte den 29.10.2015 gjort følgjande vedtak:

Styret i VRL er særst positiv til at Volda kommune, etter gjennomført utmelding av DÅS, vidarefører årleg løyving tilsvarande kommunen si medlemsavgift i DÅS som årlege øymerke midlar for utvikling og marknadsføring av Volda som destinasjon. VRL har tidlegare peika på at det er naudsynt at ein i utviklar Volda som ein konkret destinasjon basert på det samla nærings- og servicetilbodet som eksisterer og kan utviklast vidare i Volda. Vi syner i denne samanheng til våre innspel til Volda Næringsforum datert 8. september 2014 og 20. april 2015.

Styret i VRL vil peike på at det er nødvendig at midlane vert kanalisert gjennom VNF, og disponert av dei konkrete og relevante nærings- og serviceaktørane. Knytt til den siste gruppa vil vi særleg peike på at handelsnæringa og Høgskulen i særklasse er selgarar av Volda som destinasjon.

Vi legg til grunn at løyvinga først vil vere effektiv frå 2016. Vi vil likevel sjå fram til ei snarleg samling der eit utval av aktuelle partnerar gjennomfører ei innleiande samtalerunde om temaet.

Vennleg helsing
Volda Reiselivslag

Eiliv Halkjelsvik - sign.
leiar

Jakob Helset – sign.
nestleiar

Volda Næringsforum
Storgata 8
6100 Volda

Volda, 20. april 2015

VOLDA KOMMUNE, REISELIV OG DESTINASJON ÅLESUND & SUNNMØRE.

Styret i Volda Reiselivslag (VRL) syner til Volda kommune sine vurderingar av medlemskap i Destinasjon Ålesund & Sunnmøre (DÅS). VRL vil sterkt oppmode Volda kommune om å oppretthalde medlemskapen i DÅS.

Vi syner til vurderingane som kjem fram under. og bed Volda Næringsforum (VNF) formidle dette vidare til kommunen. Vi forstår det slik at VNF og vil gjere ei sjølvstendig vurdering av saka, og vonar då at VNF finn god støtte i våre vurderingar.

Reiseliv har tidlegare blitt oppfatta som avgrensa til dei reine tradisjonelle verksemdene hotell, camping, museum o.l.

Reiseliv har etterkvart blitt så langt mykje meir. Både definert av næringane sjølv, men og med bakgrunn i samfunnsutviklinga generelt. Særleg heng dette saman med store endringar i infrastruktur og t.d. kva vi som menneske vektlegg som gode opplevingar.

Reiselivet er såleis no langt meir omfattande. For Volda sin del er reiseliv t.d. direkte og indirekte i inngrep med;

- Salg av Høgskulen som studiestad
- Utvikling av «tettstaden» som handelsdestinasjon
- Volda som jobbdestinasjon

Dette er eksempel på elemnet som vi kanskje ikkje tenkjer over i kvardagen, og som kjem i tillegg til Volda sitt mangfald som destinasjon innanfor det «tradisjonelle» reiselivet.

Men enda viktigare er Volda sitt mangfald innan det vi framleis kan utvikle langt vidare. Eksempel på element som kan utviklast vidare er:

- Bjørkedalen byggast vidare opp mot eit t.d. vikingperspektiv?
- Komentland har internasjonal status som vi kanskje ikkje har tatt inn over oss lokalt, og som difor kan vidareutviklast regionalt og nasjonalt?
- «Mylgå» er i ferd med å verte foredla til noko verkeleg unikt. Kan reiselivet vere med på å fange meir merksemd nasjonalt og internasjonalt?

- Kan t.d. Volda si skule- og industrihistore synleggjerast som oppleving?
- Kan etablering av Rotsethornvegen gjerast på ein slik måte at det tilfører Volda merksemd som internasjonal luftsportsdestinasjon?
- Volda har fantastiske miljø innan utøvande sport- og friluftsliv. Internasjonalt potensiale som kan løftast vidare?
- Fjordane og grendene våre har særmerkte kvalitetar som er godt på høgde med tilsvarande område kring oss. T.d. har vi eit fjord- og dalsmiljø med eit særmerkt mangfald som gjev grunnlag for småskala hytte-, fiskeri- og opplevingsbasert reiseliv. Fjordane med ekstremt fjordnært alpint landskap gjev og godt grunnlag for ein stadig veksande natur- og utfordringsturisme. Korleis kan vi lukkast med å selge dette i langt større omfang?
- Studentmiljøet har sjølv og i samspel med andre skapt fantastiske aktivitetar og festivalar som Den norske Dokumentarfilmfestivalen, Animation Volda, Sunnmøre kammermusikkfestival, X2 festivalen m.m. Tiltaka lukkast på grunn av at det er studentmiljøet sjølv som i stor grad styrer og utviklar. Kan reiselivskompetansen vere ein støttespelar som er med på å løfte desse fantastiske aktivitetane vidare til større nasjonal og internasjonal merksemd?
- Volda er i støypeskeia med tettstadsprosjekt. Dette har potensiale til å forme Volda til ein relativt unik tettstad. Både som namn i ei kommune som har alle føresetader for «det gode liv», men og som ein relativt unik handelstad. Kan reiselivskompetanse vere med på å løfte tettstaden fram til større merksemd?

Fellesnemnaren for å lukkast med dei fleste av elementa nemnde over er kompetanse. Og i ein marknad som utviklar seg i høgt tempo, og med stadig større krav til reindyrka spisskompetanse på markandsføring, er ein heilt avhengig av å vere deltakar i ein større organisasjon for å få tilgang til slik nødvendig kompetanse og marknadsnettverk.

I tillegg er det sjølv sagt heilt nødvendig at lokalt reiseliv i samspel med kommunen utviklar konkrete reisemål, attraktivitetar og opplevingar som kan vere interessante å oppleve. Fyrmuseet på Dravlaus er eit godt døme på slikt godt samspel mellom entusiastar, bygdelag og kommunalt engasjement.

Vi vil og peike på at reiselivet er ei næring som verkeleg har vekstpotensiale i Volda sine i fjordar og bygder, og som i særleg grad kan medverke til å opprethalde ei berekraftig utvikling i desse områda av Volda. Reiseliv er i særleg grad ei kultur- og miljøbasert næring som på ein god måte let seg utvikle på nærmiljøet sin premissar, og som kan vere ei klar motvekt til den delen av samfunnsutviklinga som legg negativt press på bygdeutviklinga.

Skal ein lukkast i arbeidet med å viderutvikle det altomfattande reiselivet i Volda, og Volda generelt som bu-, jobb-, reise- og studiedestinasjon, er vi heilt overtydd om at ein er avhengig av å halde fram som medlem av eit velfungerande destinasjonselskap som DÅS.

Dette sikrar tilgang til konkret kompetanse på prosjektutvikling, tilgang til naudsynt markandsføring med nasjonalt og internasjonalt perspektiv m.m.. Det er heilt naudsynt å vere ein del av samla tyngd i samspelet i høve til t.d. Fjord Norge og Innovasjon Norge. Ein har og langt større tyngd i høve lobbyverksemd og i kontakt med politisk toppmiljø.

Vi har og oppfatta det slik at utan kommunalt medlemskap i DÅS vil heller ikkje lokale verksemder få tilgang til medlemskap.

Ørsta kommune, som vel og må seiast å ha sine kommuneøkonomiske utfordringar, likevel har valgt å prioritere medlemskap i DÅS som ei berekraftig investering. I tillegg har Ørsta funne det naudsynt å prioritere tilskot til lokalt reiselivslag med kr. 260.000,- i år.

VRL meiner at Volda kommune bør sjå føre seg ei breiare satsing på reiselivet i samspel med næringa og VNF, og at ein etterkvart tilfører næringa eit årleg tilskot som t.d. kan kanalisert gjennom VNF. Det er vårt syn at Volda har minst like gode natur- og samfunnsgjevne føresetnader for reiseliv som Ørsta, og at eit slikt tilskot vil være ei særskild god investering som vil kome heile kommunen til gode.

I Volda er det pr. 2014 registrert 21 bedrifter med 72 tilsette i SSB sitt segment reiseliv. I tillegg kjem tilsette i verksemder som i større og mindre grad er eller kan kome i samspel med reiselivet. Potensialet er med andre ord stort.

Vi vil såleis sterkt oppmode Volda kommune om å oppretthalde medlemskapen i DÅS, og saman med reiselivet meir aktivt utnytte det betydelege potensialet som ligg i eit godt og nært samspel.

Vennleg helsing
Volda Reiselivslag

Eiliv Halkjelsvik - *sign.*
leiar

Jakob Helset – *sign.*
nestleiar

Volda Reiselivslag
Skjervavegen 17
6100 Volda

Volda Næringsforum
Storgata 8
6100 Volda

Volda, 11. september 2014

KART OG INFORMASJONSTILTAK

For å legge optimalt til rette for besøkande og potensielt besøkande er det ein føresetnad at ein i Volda har tilstrekkeleg kvalitet og struktur på informasjonstiltak.

Dette vil gjelde både i høve til turistar, studentar, tilfeldig forbireisande og andre.

Opp gjennom åra er det gjort enkelte gode tiltak knytt til informasjonstavler, kart og andre tradisjonelle informasjonstiltak. Dette gjeld t.d. informasjonstavler ved vegane inn til kommunen, men og kart- og informasjonsmateriell i ulike variantar og samanhengar.

Men vi ser no behovet for å oppgradere og betre samkøyre dei ulike informasjonstiltaka. Særleg gjeld dette informasjonstavlene, samt samkøyre og vidareutvikle informasjonstiltak og ulike kart som høgskulen, handelsnæringa, reiselivet m.fl. nyttar i ulike samanhengar.

Volda Reiselivslag ser det som nødvendig at ein no gjer ein innsats for å løfte desse tiltaka opp på eit nødvendig og tidsmessig høgare nivå.

Konkret ser vi då føre oss at ein set inn samla ressurs for å utforme eit sameint kart- og informasjonsgrunnlag som kan vere eit felles grunnlag for både turisme, høgskule, sjukehus, og andre nærings- og serviceverksemdar. Endeleg kartgrunnlag vil då t.d. kunne nyttast på informasjonstavler ved innfartsårer til Volda, både i sentrum og i våre attraktive grendalag. Digitalisering og internett er og aktuelle stikkord.

Med bakgrunn i at Volda har særmerkte og gode ressursar knytt til informatikk, både i næringslivet og i utdanningsinstitusjonane våre, har vi eit godt utgangspunkt for å få gjort noko med stoda..

Volda Reiselivslag vil gjerne saman med VMF få i gang ein prosess for å gjere noko med stoda, og foreslår at VNF tek initiativ til eit snarleg møte mellom aktuelle partar for å bringe dette vidare.

Med vennleg helsing

Volda Reiselivslag

Kopi: Volda kommune v/ rådgjevar Per Ernst Lundberg
Stormyra 2
6100 Volda

Bustadsameige Engeset Terrasse &
Bustadsameiget Gnr.17 Bnr.223 i Volda
v/Sigve Støylen og Ole Jørgen Strand
Askevegen 9d
6012 Volda

5. oktober 2015

Volda kommune
Stormyra 2
6100

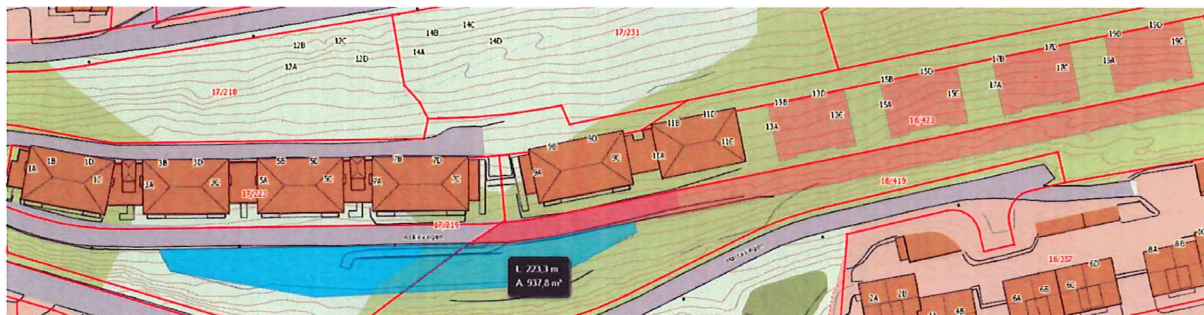
Søknad om økonomisk støtte til leikeplass i Askevegen, Volda.

Askevegen i Volda består av 2 bustadsameige, Bustadsameige Engeset Terrasse og Bustadsameiget Gnr.17 Bnr.223 i Volda.

Vi er tilsaman 40 bueiningar (siste byggetrinn med 8 bueiningar blir ferdigstilt tidleg neste år). Fleire småbarnsfamiliar er busette i Askevegen, og i den forbindelse planlegg vi å lage til leikeplass på vårt felles uteareal på nedsida av bygningane. Dette er eit område på om lag eit mål, der ein del av området har vore tiltenkt leikeplass frå starten av utbyggingsprosjektet.

I den forbindelse henvender vi oss til Volda kommune for å høyre om der finst nokon form for støtteordning eller at kommunen kan bidra på andre måter til å øke trivselen blant bebuarane.

Om det er ønskelig kan vi gjerne lage ei skisse som viser korleis vi har tenkt å opparbeide leikeplassen. Merka område på kart under viser felles uteareal der vi planlegg leikeplass. Vil også påpeike at heile fellesområdet er innegjerda med ca. 100-120cm gjerde.

Tidligere i sommar hadde vi også besøk av Elisabeth Busengdal som var på besøk i Askevegen for å kartlegge leikeplassar i Volda. Vi måtte då dessverre vise til at ingen leikeplass var opparbeida pr då (kun liten provisorisk leikeplasser tillaga), men vi synest vi er eit positivt engasjement frå kommuna si side, at leike- og aktivitetsplasser for barn blir satt på dagsorden.

Håper vi kan få eit raskt og positivt svar, slik at barna kan gå ei spennande og aktiv tid i møte.

Beste helsing

Bustadsameige Engeset Terrasse
v/Sigve Støylen
engeset,terrasse@gmail.com

Bustadsameiget Gnr.17 Bnr.223 i Volda
v/ Ole Jørgen Strand

Sigve Støylen

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2015/2257	11336/2015	049	UTV/ ELIBUS	04.11.2015

SVARBREV- SØKNAD OM ØKONOMISK STØTTE TIL LEIKEPlass I ASKEVEGEN

Viser til dykkar søknad om midlar til leikeplass i Askevegen datert 05.10.2015.

Igjennom kommunen sitt kartlegging og registreringsarbeid av leike- og aktivitetsområde, har vi sett eit aukande behov for utbetring av leikeplassar i dei ulike nærmiljøa i Volda. Kommunen ser svært positivt på at bebruarane i Askevegen ynskjer å utbetre og lage til leikeplass.

Per dags dato har vi dessverre ikkje ei tilfredstillande støtteordning til dette formålet, då det ikkje har vorte avsett midlar til dette i budsjettet. Kommunen ynskjer samstundes å prøve å finne ei løysing, der ein kan få til ei slik ordning i framtida. Dykkar bidrag med søknad vil gjere dette arbeidet enklare for oss.

Det at bustadsameiget har organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret , gjer at de kan søkje om tilskotsmidlar eksternt, t.d. frå fylkeskommunen (sjå <http://mrfylke.no/>), fylkesmannen (sjå <https://www.fylkesmannen.no/More-og-Romsdal/>), Gjensidigestiftelsen (sjå <http://www.gjensidigestiftelsen.no/>) og frå lokalt næringsliv (t.d. Sparebank1 Søre Sunnmøre, Sparebanken Møre og Tussa AS). Vi rår dykk til å vurdere alternative støtteordningar.

Ta gjerne kontakt med kommunen dersom det er noko dykk lurar på.

Ved kontakt med kommunen i denne saka, ver venleg å oppgi saksnummer 2015/2257

Med helsing

Elisabeth Busengdal
Sakshandsamar, utvikling

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Deres ref

Vår ref

Dato

15/3976-

24. 11.2015

Til landets ordførere

Vi viser til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 hvor det fremgår at 200 mill. kroner av den foreslåtte veksten i frie inntekter begrunnes med behov for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Videre er 400 mill. kroner av veksten i de frie inntektene begrunnet med økt satsing på kommunalt rusarbeid. Dette er tilbud som vi vet at mange av dere også er opptatt av å forsterke.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Helse- og omsorgstjenester til barn og unge er et viktig satsningsområde for regjeringen. Å legge til rette for gode oppvekstvilkår er blant de viktigste oppgavene i et samfunn. Norske barn og ungdommer har i internasjonal sammenheng god fysisk helse. Ungdataundersøkelsen viser at vi har en veltilpasset ungdomsgenerasjon; de har tette bånd til sine foreldre, høy skoletrivsel og få har erfaring med rus og kriminalitet. Det er likevel utfordringer knyttet til barn og unges psykiske helse. Folkehelseinstituttet anslår at 15-20 pst. av barn og unge mellom 3 og 18 år har nedsatt funksjonsevne på grunn av psykiske vansker.

Regjeringen vil bedre det forebyggende og helsefremmende helsetilbudet til barn og unge i kommunene. Vi vil at helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal styrkes og videreutvikles, både gjennom årsverksvekst og bedre organisering av tjenestene. I 2014 ble kommunenes frie inntekter økt med 180 mill. kroner begrunnet med behovet for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette førte til et taktskifte i veksten i antall årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, men veksten var ikke i samsvar med veksten i midlene. For kommunene kan det være en utfordring hvis staten kommer med satsinger som krever ansettelser og dette

er engangssatsinger i statsbudsjettet. Det er ikke tilfelle her. I 2015 ble rammen ytterligere styrket med 270 mill. kroner, med samme begrunnelse. I Prop. 1 S (2015-2016) er det foreslått en ytterligere økning med 200 mill. kroner gjennom vekst i kommunenes frie inntekter. Det betyr at kommunene nå kan være trygge på at dette er en flerårig satsing fra regjeringen som også har bred støtte i Stortinget. Det vises for øvrig til tiltak for å utvikle de kommunale helse- og omsorgstjenestene til barn, unge og deres familier i Meld. St. 26 (2014-2015) - Fremtidens primærhelsetjeneste.

Kommunalt rusarbeid

Rusfeltet er også et satsingsområde for regjeringen. Det skal fremmes en opptrappingsplan for rusfeltet som en egen proposisjon nå i høst. Regjeringen har foreslått at planen skal ha en totalramme på 2,4 mrd. kroner i perioden 2016-2020, og at hovedfokus skal rettes mot kommunesektoren.

Som en del av opptrappingsplanen har regjeringen forslått å styrke rusfeltet med 400 mill. kroner gjennom kommunenes frie inntekter i 2016.

Regjeringen har i kommuneproposisjonen for i år, samt Prop. 15 S (2015-2016) Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020) varslet at vi gjennom etablerte rapporteringsordninger følge nøye med på utviklingen i sektoren, og om kommunene følger opp regjeringens satsing med tiltak innenfor rusområdet. For å følge innsatsen i kommunene, vil vi derfor benytte oss av Helsedirektoratets skjema IS-24/8 for å følge kommunenes ressursinnsats. Regjeringen mener at det er viktig å unngå at disse satsingene blir øremerkede tilskuddsordninger. Det vil kreve mer byråkrati og mindre forutsigbarhet for kommunene. Dessuten vil det straffe kommuner som har satset på disse områdene og hindre at en får satt inn ressursene innenfor feltet der behovene er størst.

Vi er overbevist om at de fleste kommunene er enig i at dette er områder i helsetjenesten i kommunene som har mangler i dag og som det er riktig å prioritere. Vi vil derfor understreke betydningen av at denne flerårige satsingen følges opp i kommunene og at midlene blir brukt til formålet.

Satsing gjennom kommunenes frie inntekter bidrar til forenkling og forutsigbarhet for kommunene, og stimulerer til effektiv ressursutnyttelse i tråd med lokale behov, slik at kommunene kan se sine velferdsoppgaver i sammenheng.

Med hilsen

Bent Høie
Helse- og omsorgsminister

Jan Tore Sanner
Kommunal- og moderniseringsminister

Nynorsk kultursentrum

Volda kommune
Stormyra
6100 VOLDA

VOLDA KOMMUNE	
Søknad	2015/2192
Løpenr.	2015/2192
19 OKT 2015	
Arkivdel	Emne 2
Klassering P	223
Klassering S	

Vår ref.: 447-281 OG

Hovdebygda, 15. oktober 2015

Søknad om tilskot Dei nynorske festspela 2016

Vi takkar hjarteleg for tilskot i 2015 og søker med dette om tilskot frå Volda kommune på **79 000 kr** til Dei nynorske festspela 2016. Summen er justert for pris- og lønsvekst dei siste to åra.

I eigne brev søker vi om 79 000 kroner frå Ørsta kommune og 154 000 kroner frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Vi kjem også tilbake med invitasjon til nytt møte i det kontaktutvalet for Ivar Aasen-tunet og Dei nynorske festspela som vi etablerte i fellesskap for snart ti år sidan. Der ønskjer vi å drøfte meir inngåande fleire måtar å støtte Dei nynorske festspela på.

Årsmelding og rekneskap 2014 er send tidlegare og dokumenterer bruken av løyvinga for 2014.

Dei nynorske festspela 2015

Dei nynorske festspela hadde 4863 gjester på 42 arrangement, om lag 1000 færre gjester som året før. Billettsalet var som ein naturleg følge av gjestetallet, lågare enn året før og enda på 356'. Dette er også under budsjett. Kostnadene ser ut til å liggje innanfor det vi budsjetterte med. Endeleg rekneskap ligg føre i februar 2016, men prognosen for 2015 viser at festivalen vil gå med underskot dette året.

Temaet *Tillit* gav oss store rom når vi skulle fylle dei ulike programpostane, og vi fekk gleder av å gi publikum både gode festivalopplevingar, ei utfordrande utstilling og samtalar ein ikkje burde gå glipp av. Festspelgjestene kunne også ta med seg ny kunnskap og innsikt om viktige emne, frå språk i Europa til matpolitikk. Dei litterære og språklege arrangementa er kjernen i festspelprogrammet. Festspeldiktaren Gunnhild Øyehaug kom heim til seine eigne, og dei tok svært godt imot henne.

Hovudarenaen var Ivar Aasen-tunet, men vi tok begge kommunane i bruk og hadde arrangement på 12 ulike arenaer i Volda og Ørsta. Dette er viktig for den lokale tilknyttinga, men det aukar kostnadene.

Vi hadde eit godt samarbeid med fleire lokale aktørar både innan næringsliv, kulturlivet og frivillige organisasjonar. Slik greidde vi å engasjere og nå ut til nye publikumsgrupper.

Organisatorisk meiner vi Festspela er på plass. Festspeldagane bruker vi heile organisasjonen i Ivar Aasen-tunet, og saman med om lag 40 frivillige og andre medarbeidarar, var 80 personar med og gjennomførte arrangementa og alt arbeidet i år.

Dei nynorske festspela i 2016

Dei nynorske festspela blir arrangerte 23.–26. juni 2016. Som i år gjennomfører vi mellom 40 og 45 arrangement, tema og festspeldiktar er snart på plass. Programmet er i arbeid og publikum skal få festspel som overraskar, engasjerer og set dagsorden, med ein festspeldiktar som står godt til festspeltemaet.

Styret vedtek driftsbudsjettet for 2016 i desember. Arbeidsbudsjettet for Dei nynorske festspela 2016 er 2,1 millionar kroner, som i år.

Festspela blir heile tida utvikla vidare

Vi har over fleire år og med mykje eigne midlar utvikla Dei nynorske festspela til ein respektert festival både lokalt og nasjonalt. Fleirtalet av gjestene kjem frå Møre og Romsdal, men festivalen får jamt fleire tilreisande gjester. Festivalen profilerer både kommunane og fylket positivt, og vi meiner både fylket og kommunane har meir å hente gjennom eit meir systematisk samarbeid med oss. Dette vonar vi kan kome på plass gjennom arbeidet med ein fleirårig samarbeidsavtale mellom vertskommunane og oss om Dei nynorske festspela.

Det kunstnarlege og faglege grunnlaget er på plass. Med tryggare økonomisk driftsgrunnlag og anna hjelp, kan Dei nynorske festspela utviklast vidare til beste for publikum, utøvarar, lokalsamfunna og støttegivarar.

Nynorsk kultursentrum driv no to festivalar: Dei nynorske festspela og Poesifestivalen i Ulvik. Poesifestivalen blir arrangert annakvart år, og har sin eigen programprofil. Likevel vil dei to festivalane lære av kvarandre og gi oss samla endå betre drift.

Den langsiktige strategien for dei to festivalane blir forma og vedteken i *Langtidsplan for festivalar*, som styret handsamar i februar 2016. Som ein del av dette arbeidet drøfta styret Dei nynorske festspela meir inngåande tidlegare i oktober. Fleire tiltak blir sette i verk for at festivalen skal styrkje posisjonen sin som den fremste og viktigaste nynorskfestivalen i landet.

Festspela skaper aktivitet og styrkjer lokaløkonomien

Dei fleste festspelgjestene kjem av privat interesse. Dei betaler altså billetter og eventuell reise og opphald sjølve. Publikumsundersøkinga vi gjorde i år viste at om lag halvparten brukte 800 kr eller meir. Dei nynorske festspela har dermed store økonomiske ringverknader og tilfører mange kroner i lokaløkonomien, til glede for næringslivet. I tillegg kjem alt vi kjøper av varer og tenester lokalt – frå annonsering i lokalavisene til overnatting.

I 2005 presenterte vi ein analyse av dei lokaløkonomiske ringverknadene for Ivar Aasen-tunet og Dei nynorske festspela. Denne analysen ønskjer vi å oppdatere i 2016 med data til og med 2015.

Med åra har vi utvikla ein stor stab av frivillige. Årleg stiller no 40–50 personar opp. Dette tilfører lokalmiljøet erfaring med å drive og organisere festival.

Festspela profilerer kommunane og fylket

Vi vågar oss på å meine at Dei nynorske festspela er blitt ein festival å rekne med, som er viktig for mange og som mange utøvarar svært gjerne vil vere med på. I dette ligg ei sterk og positiv profilering av vertskommunar, region og fylke.

Med åra har vi merka eit aukande ønske frå utøvarar i vertskommunane og fylket om å få vere med i festspelprogrammet. Det gjer dei fordi Dei nynorske festspela er blitt ein viktig kunstnarleg arena og ein prestisjefylt arena. Det gler oss at vi har kome dit, og det er ei ansvarsfull rolle å forvalte.

Festspela har flest lokale gjester og får jamt fleire tilreisande

Annakvart år gjennomfører vi ei publikumsundersøking, også i år. Undersøkinga viste at vi hadde gjester frå åtte fylke, flest frå Møre og Romsdal (70 prosent), Oslo (10 prosent) og Hordaland (8 prosent). Som for dei fleste festivalar er lokalpublikum i fleirtal, men dei tilreisande er ei stadig viktigare gruppe. I 2015 kom sju av ti gjester frå Sunnmøre, mot ni av ti i 1994.

Ni av ti gjester var anten svært nøgde eller ganske nøgde med Festspela. Det var programmet dei fleste framheva, og det vesle som fanst av misnøye, gjaldt prisar og serveringstilbodet. I 2015 var kvar sjetteste festspelgjest ny og i Aasen-tunet for første gong. Sju av ti sa dei trudde dei kom att neste år.

Vi har altså etablert ein fast kjerne av gjester, og vi rekrutterer kvart år fleire nye gjester.

Festspela har vunne respekt og skil seg ut

Dei nynorske festspela er ei årleg feiring av nynorsk skriftkultur. Det kombinerer vi med eit kritisk blikk. Vi er ganske så åleine om å gi publikum ein sjangerkryssande festival for språk, litteratur og musikk. Festspela er den største nynorskfestivalen, og mange ser til denne festivalen i sitt arbeid, ikkje minst andre stader på Vestlandet.

Dei nynorske festspela er blitt ein mellomstor kulturfestival. Festspela er blitt eit varemerke som både publikum, utøvarar og presse kjenner tillit til, og står støtt både som eit lokalt og nasjonalt arrangement. Publikum trivst med forma og formatet, og utøvarane har vore svært nøgde med måten dei blir møtt på. Mange utøvarar seier det er noko heilt spesielt å opptre hos oss og at dei møter eit svært godt og lydhøyrte publikum.

Styrken og særpreget skal kvart år vere kombinasjonen av program med svært ulikt kunstnarleg og fagleg innhald for mange målgrupper. Barneprofilen har vi fått godt tak på og er i ferd med å bli ein spesialitet. Festspela skal vere med og styrkje den språklege sjølvtiliten hos barn og unge. Kvart år lagar vi eigne barnearrangement for både barnehagar og småbarnsfamiliar. Med hjelp frå Den kulturelle spaserstokken har vi i fleire år også hatt eit fast tilbod til alders- og sjukeheimar.

1070 arrangement

Frå og med dei første Festspela i 1992 har festivalen til og med 2015 hatt 129 000 gjester på 1070 arrangement.

Dei nynorske festspela er prega av stabil drift. Festivalar flest slit med svært skiftande vilkår frå år til år, der særleg gjestetala svingar mykje. Ulike programprofilar frå år til år gir også skiftande resultat.

Aktiviteten er stabil og arrangementet ryddig organisert, men risikoen for underskot er likevel stor kvart år. Difor treng vi kontinuerleg satsing frå vertskommunane og fylkeskommunen.

Rapportering

Gjennom årsmelding og rekneskap rapporterer vi om bruken av løyvingane. Dette dokumentet vil kommunen få tilsendt i april kvart år.

Vi svarar sjølvstøtt på spørsmål om det er noko de treng å vite meir om, og vi stiller gjerne til samtalar og drøftingar, eller presentasjonar i aktuelle høve.

Med venleg helsing
Nynorsk kultursentrum

Ottar Grepstad (s)
direktør

Gaute Øvereng
dagleg leiar, Ivar Aasen-tunet

Kopi
Rådsmedlem og varamedlem frå Volda kommune

Friluftsrådet for Ålesund og omland

Kongshaugstranda 105, 6037 Eidsnes

www.friluftsrad.no/frifaa

Tlf 977 09 653, E-post frifaa@online.no

Bankkonto 4060.25.28881, Organisasjonsnr 971 369 205

Til

Kommunane Stranda, Sykkylven, Ørsta, Volda, Vanylven, Hareid, Ulstein, Herøy og Sande

Dato:24.11.14

INVITASJON TIL MEDLEMSSKAP I FRILUFTSRÅDET FOR ÅLESUND OG OMLAND

Friluftsrådet for Ålesund og omland er i år 40 år og har følgjande medlemskommunar: Ålesund, Giske, Sula, Haram, Ørskog, Skodje, Stordal, Norddal og Vestnes. Målet er at alle kommunane på Sunnmøre blir medlemmar og at vi dannar «Sunnmøre friluftsråd», jfr. tidlegare invitasjon. No har Stranda kommune tatt kontakt med oss for å få meir informasjon, og vi finn det då naturleg å ta opp att invitasjonen til alle kommunane på Sunnmøre som enno ikkje er medlemmar.

Styresmaktene ønskjer at kommunane blir medlemmar i friluftsråd. I «*Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv. En satsing på friluftsliv i hverdagen 2014-15*» frå Miljøverndepartementet i 2013 står det slik: «*Stimulere til at flest mulig kommuner er med i et interkommunalt friluftsråd.*» I dag er det etablert 25 friluftsråd med 212 medlemskommunar i Noreg. Fleire er under etablering, m.a. i Nordfjord.

Kommunar som er medlem i eit friluftsråd har enklare tilgang til statlege og fylkeskommunale tilskot til friluftsmål enn dei som ikkje er medlemmar. Via Friluftsrådenes landsforbund får medlemskommunane i tillegg tilgang til midlar som ikkje er tilgjengelege for dei som står utanfor. Dette gjeld spesielt spelemidlar til friluftaktivitetar for barn og unge, fellesaktivitetar som læring i friluft og satsingar innan folkehelsearbeidet. Og berre friluftsråd og kommunar kan søke om midlar til skjøtsel og tilrettelegging av statleg sikra friluftsområde.

Friluftsrådet for Ålesund og omland er eit komplett friluftsråd som arbeider innan heile feltet frå sikring, skjøtsel og drift av friluftsområde til aktivitetar, kurs og gratis utlån av friluftsutstyr. Når det gjeld arbeidet med sikring, tilrettelegging og drift finn vi fram til ei teneleg arbeidsfordeling med medlemskommunane.

Vi har ein stor utstyrsbase på lageret vårt som inneheld kajakkar, lavvoar, taubruer, bålpanner og mykje meir som vi låner ut til skular, barnehagar og frivillige lag og organisasjonar i medlemskommunane. I haust har vi også plassert ut ein stor utstyrsbakke i kvar medlemskommune for å gjere det endå enklare for brukarane å hente det dei treng. Vi marknadsfører både egne og andre sine turar gjennom avisa Naturlos, som blir sendt ut til alle husstandane i medlemskommunane to gonger i året. Pr. i dag har vi sett opp og driftar 28 toalett i like mange viktige friluftsområde, i tillegg til ei rad flytebrygger, gapahukar, benkar

og bål plassar m.m. Vi samarbeider tett med medlemskommunane våre, fylkeskommunen og frivillige lag og organisasjonar. Friluftsrådet er ikkje ein konkurrent, men ein samarbeidspartnar for dei frivillige laga og organisasjonane i kommunane.

Kommunane har mange lovpålagte oppgåver og ofte få personar med kompetanse og tid til å prioritere arbeidet med å legge til rette for meir friluftsliv. Friluftsråda har nærfriluftsområda som hovudsatsingsområde. Det nasjonale målet er at ingen her i landet skal ha lenger veg enn 500 meter til næraste tursti. Kvardagsturen og universelt tilrettelagde turveggar er dei billegaste, enklaste og mest effektive tiltaka kommunane kan satse på i arbeidet for å betre folkehelsa.

Forsking viser at berre 8 prosent av befolkninga er aktive brukarar av idrettsanlegg. Men heile 92 prosent utøver ei eller anna form for friluftsliv i løpet av året. Og 90 prosent av dei som i dag er inaktive seier at friluftsliv er det dei vil gjere meir av om dei skal bli meir aktive. Stillesitting og inaktivitet kostar i dag det norske samfunnet svimlande 240 milliardar kroner i året!

Friluftsrådet har erfaring og kompetanse i å hjelpe medlemskommunane med å legge til rette for meir friluftsliv for alle. Vi er ein pådrivar, rådgjevar, samtalepartnar og medhjelpar. Gjennom oss blir medlemmane også del av nettverket som i dag omfattar 212 kommunar.

Medlemskontingenten kommunane betaler er i dag kr. 12 pr. innbyggjar, basert på folketalet frå Statistisk Sentralbyrå frå føregåande år. I 2014 har Friluftsrådet for Ålesund og omland fått inn kr. 5,- for kvar krone som er betalt i kontingent, pengar som er brukt til friluftsliv i medlemskommunane.

Medlemskontingenten er berre ein del av basisinntektene til friluftsrådet. I tillegg kjem administrasjonstilskotet til interkommunale friluftsråd som er ein eigen post i statsbudsjettet. Fleire medlemskommunar, større folketal og auka flatemål vil bidra til at vi får ein større del av denne kaka, og ikkje minst blir kaka totalt sett større.

Siste delen av grunninntekta til friluftsråda er administrasjonstilskotet frå fylkeskommunen. Møre og Romsdal fylkeskommune har tidlegare gitt dei to friluftsråda i fylket kr. 50 000 kvar til arbeidet med å rekruttere fleire medlemskommunar. Vi ventar at fleire medlemmar også fører til auka administrasjonstilskot.

I tillegg til dette har friluftsrådet ein stor del av inntekta si frå ulike prosjekt vi søker midlar til hos styresmaktene, Gjensidigestiftelsen, Sparebankstiftelsen DNB Nord og andre bidragsytarar. I 2014 er inntektene på vel 5,6 millionar kroner.

Friluftsrådet for Ålesund og omland har i dag fire tilsette, to i 100 prosent stilling og to i 50 prosent. Trass i låg bemanning får vi gjort veldig mykje i samarbeid med medlemmane våre, andre frilufsorganisasjonar og frivillige lag og foreiningar. Tilbakemeldingane vi får er at det er svært nyttig for kommunane å vere medlem. Vi kjem gjerne på besøk og fortel meir om arbeidet vårt når det måtte passe, gjerne i eit kommunestyremøte.

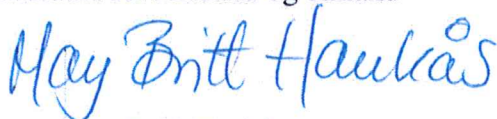
OPPSUMMERING av kva vi kan tilby medlemskommunane våre:

- Læring i Friluft
- Gratis utlån av aktivitetsutstyr
- Oppretting av utstyrsbase i kommunen

- Naturlos til alle husstandane
- Turkort over nærturar i alle medlemskommunane
- Bidra til utarbeiding av forvaltningsplanar for statleg sikra friluftsområde og å søke om midlar til desse områda.
- Bidra til tilrettelegging for friluftsliv
- Drift og forvaltning av friluftsområde
- Turmålkonkurranse (TellTur/Stikk Ut)
- Kurs i friluftaktivitetar for skule- og barnehagtilsette
- Sikring av viktige friluftsområde

Vi ber om at de tek opp spørsmålet om medlemskap i Friluftsrådet for Ålesund og omland så snart som råd og håper å få ta imot dykk som medlemmar i Friluftslivets år 2015.

Beste helsing
Friluftsrådet for Ålesund og omland

May Britt Haukås
Dagleg leiar

VOLDA KOMMUNE Rådmann

NOTAT

Til: Rådmann
Frå: Berit Koen
Sak: Turregistreringskonkurransen Stikk UT!

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd / Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2015/1748	8540/2015	C20	ADM/BKO	19.08.2015

TURREGISTRERINGSKONKURRANSEN STIKK UT! OG EVT. MEDLEMSKAP I FRILUFTSRÅDET FOR ÅLESUND OG OMLAND

Viser til invitasjon om Turregistreringskonkurransen Stikk UT! tilbod om mogleg deltaking (datert 03.08.2015).

I følgje invitasjonen frå Friluftsrådet vil kostnadane med etablering av 12 Stikk UT!-turmål i ein kommune kome på om lag 200 000 kroner. Dette omfattar skilt, turkasser, turbøker, kodeklistremerker, kartbrosjyre til alle husstandane, nettside, friluftsrådet sitt arbeid med drift av konkurransen, annonsering m.m. Etter etablering vert kostnadane til drift halvert. Dei faste årlege kostnadane som gjeld kartbrosjyre som vert distribuert gratis til alle husstandane og drift av nettsida, vert truleg mellom 4 og 8000 kroner pr. turmål.

Volda kommune har sidan 2005 organisert Ti TURmål kvart år, i nært samarbeid med fleire frivillige lag og organisasjonar og næringslivet. Tre lokale næringslivsaktørar har bidrege med økonomisk støtte, dei fyrste åra til annonsering og seinare til innkjøp av turbokasser. Folkehelsekoordinator har organisert og koordinert arbeidet. Alle turmål vert omtalt og annonsert i lokalavisa Møre og lagt ut på kommunen si heimeside utan kostnad for dei frivillige laga. Dette er eit godt innarbeidd tiltak som svært mange av innbyggjarane kjenner til.

Kommunen fekk invitasjon til deltaking i Friluftsrådet både i 2011, 2014 og no i 2015 i samband med invitasjonen til Stikk Ut!. Dersom kommunen søker om deltaking i Stikk UT! uavhengig av medlemskap i Friluftsrådet, vil dette verte ein stor tilleggskostnad for eit avgrensa turkonsept. Dersom kommunen derimot vurderer på nytt tidlegare invitasjonar om medlemskap, vil det innebere eit mykje betre og meir omfattande tilbod for pengane. Medlemskommunane i Friluftsrådet betalar i 2016 kr. 15 pr. innbyggjar, dvs. ca. kr.135 000.- pr. år for Volda kommune. I denne medlemskapen kan Friluftsrådet tilby kommunen:

- Læring i Friluft
- Gratis utlån av aktivitetsutstyr
- Oppretting av utstyrsbase i kommunen
- Naturlos til alle husstandane
- Turkort over nærturar i alle medlemskommunane
- Bidra til utarbeiding av forvaltningsplanar for statleg sikra friluftsområde og å søke midlar til desse områda

VOLDA KOMMUNE

Rådmann

- Bidra til tilrettelegging for friluftsliv
- Drift og forvaltning av friluftsområde
- Turmålkonkurranse (TellTur/Stikk UT)
- Kurs i friluftaktiviteter for skule- og barnehageansatte
- Sikring av viktige friluftsområde

Medlemskap i Friluftsrådet vil med andre ord kunne heve og styrke folkehelsearbeidet i kommunen både økonomisk og fagleg.

I samband med budsjetthandsaming bør invitasjon om medlemskap i Friluftsrådet for Ålesund og omland vurderast på nytt, jf. svar til Friluftsrådet 16.12.2014, sak 2014/2198:
- Grunna kommunen sin vanskelege situasjon, har vi heller ikkje funne plass til å legge kostnad for medlemskap inn i budsjetta fram til no, men vi vil gjere ei ny vurdering i samband med budsjetthandsaminga for 2016, då under føresetnad av at punkta sitert overfor vert oppfølgt.

Etter det eg kan sjå har ikkje Friluftsrådet kome med tilbakemelding på dei oppmodingar kommunen tidlegare har bede om i vedtak i KST sak 133/11.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Jørgen Vestgarden

Arkivsak nr.: 2013/2124

Arkivkode: 106

Utvalsaksnr

188/15

Utval

Formannskapet

Kommunestyret

Møtedato

01.12.2015

GEBYRSATSAR FOR TENESTER ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVA, MATRIKKELLOVA, KONSESJONSLOVA OG JORDLOVA

Administrasjonen si tilråding:

Prisar på tenester ved utviklingssektoren vert vedtekne som vist i vedlegget "Prisar på tenester for 2016, utviklingssektoren".

Heimel for vedtaket er Plan- og bygningslova § 33-1, Matrikkellova § 32, Matrikkelforskrifta § 16, Lov om eierseksjoner § 7 og Forskrift om gebyr for konsesjonsbehandling m.m.

Gebysatsane vert gjort gjeldande frå 01.01.2016.

Vedleggsliste;

Prisar på tenester for 2016, utviklingssektoren.

Uprenta saksvedlegg:

Samandrag av saka:

Årleg justering av gebysatsane for tenester ved utviklingssektoren.

Saksopplysningar:

Gebysatsane for tenester etter plan- og bygningslova (pbl) er generelt auka med 3,0 %, men det er nokre unntak. Dispensasjonar som ikkje krev politisk handsaming er det foreslått ein auke som større grad samsvarar med sakshandsamingstid i slike saker. I tillegg har det vore eit unaturleg stort skilje i mellom dispensasjonar med full høyring og intern høyring. Dette er foreslått slik at det i større grad samsvarar med arbeidsmengd i slike saker.

Når det gjeld gebyrsatsane for tenester etter matrikkellova med tilhøyrande forskrift er det ein generell auke på 10 %. Matrikkellova som tredde i kraft i 2010 stiller strengare krav til kvalitetssikring, gjennomføring og dokumentasjon av eigedomsmåling og oppdatering av digitale arkiv og kart. Ein ser at oppfølging av alle krav i lov er særskild tidkrevjande og at gebyrsatsane her bør derfor verte auka noko meir.

Alle gebyrsatsar er foreslått med ei fornuftig avrunding.

Gebyrsatsane for konsesjonshandsaming og deling etter jordlova er satt til høgaste sats som forskrift tillet. Desse vil verte handsama og fakturert av Ørsta kommune grunna felles landsbrukskontor.

Vurdering og konklusjon:

Dei nye gebyrsatsane ligg godt innafor prinsippet om sjølvkost. Eg meiner derfor at gebyrsatsane som er foreslått bør kunne godkjennast.

Helse og miljøkonsekvensar:

Ingen

Økonomiske konsekvensar:

Reduksjon i høve framlegget vil medføre reduserte inntekter og tilsvarende auka balanseutfordring i budsjettet for 2016.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Utvikling
Servicekontor
Økonomiavdelinga
Landbrukskontoret i Ørsta kommune

Prisar på tenester for 2016, utviklingssektoren

Satsar iflg Plan- og bygningslov

Pris 2015

Pris 2016

B Tenester, attestar og liknande som skal betalast etter medgått tid:

B.1 Attestar o.l:

For attestar og lignende som kommunen kan krevje gebyr for i medhald av plan- og bygningslova, og som ikkje er spesifisert i regulativet for den einskilde lova kan kommunen krevje gebyr etter medgått tid etter dei satsar som kjem fram av pkt. B.2.

B.2 Timepris:

Timepris vanleg arbeid	eks mva	880	910
Timepris, arbeid med bruk av måleutstyr	eks mva	1 250	1 300

C Gebyr for arbeid etter plan- og bygningslova (§109)

C.1 Kart og eigedomsoppgåver (§ 5) Kart til plan-, prosjekterings- og dokumentasjonsarbeid:

For utskrift på papir:	FKB (fylt fargeflate)	Format A4	0	0
	FKB (strekkart)	Format A4	0	0
	FKB (fylt fargeflate)	Format A3	0	0
	FKB (strekkart)	Format A3	0	0
	FKB (fylt fargeflate)	Format A2	320	330
	FKB (strekkart)	Format A2	270	280
	FKB (fylt fargeflate)	Format A1	425	440
	FKB (strekkart)	Format A1	320	330
	FKB (fylt fargeflate)	Format A0	490	500
	FKB (strekkart)	Format A0	415	430

Der grunnlaget blir supplert med informasjon om nedgravne leidningar, skal det betalast 10% tillegg for kvart av tema: V/A, nedgravne el-kablar og signalkablar (tele/TV).

For kopi av digital kartbase levert på digital form skal det reknast gebyr i samsvar med kommunen sin "Geovekstavtale"	minimum kr	830	900
Tillegg til ordinært gebyr for kartbase i anna format enn sosi		375	400

C.3 Tiltakssaker (Bygge-og anleggssaker)

C.3.1 Mindre tiltak på bebygd eigedom som krever søknad og løyve etter PBL §20-2:

C.3.1.1 Mindre tiltak på bebygd eigedom (jfr PBL §20-2a og byggesaksforskrifta § 3-1):

a) Tilbygg	4 000	4 100
b) Oppføring, endring, riving mv av mindre frittliggende bygning	4 000	4 100
c) Riving av mindre frittliggende bygning	2 600	2 700
d) Terrasse (inkl. utviding/endring)	3 200	3 300
e) Støttemur	3 200	3 300
f) Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel innanfor ein bueining	3 200	3 300
g) Skilt- og reklameinnretning	3 200	3 300
h) Antennesystem	3 200	3 300

C.3.1.2 Alminnelege driftsbygningar i landbruket (jf PBL § 20-2b og Byggesaksforskrifta § 3-2):

a) Oppføring, endring, riving m.v - bruksareal inntil 1.000 m2	4 300	4 400
b) Tilbygg- bygningens totale bruksareal inkl tilbygg < 1.000 m2	4 300	4 400

C.3.1.3 Mellombels bygningar, konstruksjonar eller anlegg (jf PBL § 20-1 j og § 20-2 c):

Oppføring av mellombels bygningar, konstruksjonar eller anlegg som ikkje skal plasserast for eit lengre tidsrom enn 2 år	4 000	4 100
--	-------	--------------

C.3.1.4 Andre mindre tiltak (PBL § 20-2 d)	3 200	3 300
--	-------	--------------

C.3.2 Tiltak som krever søknad og løyve etter PBL § 20-1:

Saksgebyr for konstruksjon, anlegg og vesentlege terrengendrinar, som er ein integrert del av ein byggesøknad, er medrekna i saksbebyret.

C.3.2.1 Oppføring av bygning (PBL § 20-1 a)

a) Bustad og fritidsbygning (bygningstypekode 111-172 og 193-199)	12 500	12 900
b) Bueining nr 2 til og med nr 5 i same bygning:	6 250	6 400
c) Frå og med nr 6 i same bygning:	3 125	3 200
d) Garasje, uthus, naust, (bygningstypekode 181-182) inntil 100 m2	5 800	6 000
e) Garasje, uthus, naust, (bygningstypekode 181-182) > 100 m2	8 600	8 900
f) Industri- og energiforsyningsbygning, (bygningstypekode 211-229 og 241-249)	17 600	18 100
g) Lagerbygning (bygningstypekode 231-239)	8 800	9 100
h) Fiskeri- og landbruksbygning (bygningstypekode 241-249)	5 700	5 900
i) Kontor- og forretningsbygg (bygningstypekode 311-330)	43 500	44 800
j) Samferdsel og kommunikasjon (bygningstypekode 411-449)	3 800	3 900
k) Hotellbygning (bygningstypekode 511-519)	47 500	48 900
l) Bygning for overnatting (bygningstypekode 521-529)	22 000	22 700
m) Restaurantbygning (bygningstypekode 531-539)	16 500	17 000
n) Skulebygning (bygningstypekode 611-629)	41 500	42 700
p) Museums- og bibliotekbygning (bygningstypekode 641-649)	22 000	22 700
q) Idrettsbygning (bygningstypekode 651-659)	37 000	38 100
r) Kulturhus (bygningstypekode 661-669)	47 500	48 900
s) Bygning for religiøse aktiviteter (bygningstypekode 671-679)	32 000	33 000
t) Sjukehus (bygningstypekode 719)	47 500	48 900
u) Sjukeheim og primærhelsebygning (bygningstypekode 721-739)	32 000	33 000
v) Fengsel, beredskap o.a. (bygningstypekode 819-840)	47 500	48 900

C.3.2.2 Tilbygg, påbygg, underbygg og plassering (PBL § 20-1):

a) Tilbygg, påbygg eller underbygg. Bruksareal < 100 m2	5 200	5 400
b) Tilbygg, påbygg eller underbygg. Bruksareal 101 - 200 m2	7 300	7 500
c) Tilbygg, påbygg eller underbygg. Bruksareal > 200 m2	12 500	12 900
d) Tilbygg, påbygg eller underbygg til rein lagerbygning	5 200	5 400

For tilbygging av ny/nye bueining(ar) eller tilbygg, påbygg eller underbygg som avgjerande endrar eksisterande bygning, konstruksjon eller anlegg, skal det betalast gebyr som for nybygg.

C.3.2.3 Fasadeendring, bruksendring og ombygging (PBL § 20-1 c-d og g):

a) Fasadeendring/ombygging	4 350	4 500
b) Bruksendring - gebyr per nye bueining	6 250	6 400
c) For andre bruksendringar vert det rekna gebyr tilsvarande 30% av opphavleg fastsett gebyr. Kommunen kan krevje at saka vert handsama som ny sak. Kommunen skal i så fall avgjera om det skal fastsetjast reduserte gebyr i høve regulativet jf pkt A4.		

For søknad som samstundes føreset endringar av eksisterande bygning, konstruksjon eller anlegg, skal det i tillegg til gebyr, betalast aktuelt gebyr for endringane.

C.3.2.4 Riving av bygning, konstruksjon eller anlegg (PBL § 20-1 e):

a) Riving av bygning < 100 m ²	3 200	3 300
b) Riving av bygning > 100 m ²	3 750	3 900

C.3.2.5 Arealuavhengige tiltak (PBL § 20-1 b, f, h-i og k-l):

a) Heis, installasjon eller rehabilitering	3 200	3 300
b) Skorstein, nyoppføring eller rehabilitering, inkl. ildstad	3 200	3 300
c) Gjerde og innhegning	3 200	3 300
d) Skilt eller reklameinnretning	3 200	3 300
e) Mindre terrenginngrep, konstruksjonar og anlegg, veganlegg, parkering, damanlegg, flytebrygger, basseng, brønn, røranlegg o.l	3 200	3 300
f) Vesentlege terrenginngrep, konstruksjonar og anlegg, veganlegg, parkering, damanlegg, flytebrygge, basseng, brønn, røranlegg o.l	7 800	8 000

C.3.3 Godkjenning av foretak m.v for ansvarsrett (PBL kapittel 22, 23 og 24):

a) Handsaming av søknad om lokal godkjenning eller sjølvbygger	1 000	1 000
b) Der det i søknad om løyve etter PBL § 20-2 vert søkt ansvarsrett, vert det gitt eit gebyr for kvar ansvarsrett eller lokal godkjenning	1 000	1 000

C.3.4 Dispensasjon (PBL kapittel 19):

a) For kvart tilhøve av dispensasjon som ikkje krev politisk handsaming	2 000	5 000
b) For kvart tilhøve av dispensasjon som berre krev intern høyring	7 800	13 000
c) For kvart tilhøve av dispensasjon som krev full høyring	15 500	16 000

C.3.5 Innhenting av løyve eller uttale/samtykke frå anna mynde (PBL §21-5)

Løyve eller uttale/samtykke frå anna mynde, eit gebyr per innhenting	1 700	1 800
--	-------	--------------

C.3.6 Delingssøknad (PBL § 20-1 m):

a) Søknad i regulert område, der grenser er i samsvar med godkjent regulerings- eller utbyggingsplan.	3 900	4 000
b) Søknad i regulert område, der det er andre grenser enn fasset i gjeldande plan eller der desse ikkje er fastlagde.	4 800	4 900
c) Søknad i uregulert strøk. Byggetomt og andre formål.	6 500	6 700

C.3.7 Endringar i høve til gitt løyve:

Der det vert gitt lokal godkjenning må det gis gebyr også i samsvar med C.3.3.

a)	mindre endringar i saker etter pbl §20-2	1 550	1 600
b)	mindre endringar i saker etter pbl §20-1	2 600	2 700
b)	Større endringar; For sakshandsaming av større endringar i høve gjeve løyve vert det rekna gebyr tilsvarende 30% av opphøveleg fastsett gebyr. Kommunen kan krevje at saka vert handsama som ny sak. Kommunen skal i så fall avgjera om det skal fastsetjast reduserte gebyr i høve regulativet jf pkt A4		

C.3.8 Mangelfull søknad eller melding:

a)	Etterlysing av manglande dokumentasjon i søknad (gjeld berre for ansvarlege føretak)	1 050	1 100
b)	Gjennomgang og retur av søknad som ikkje er korrekt eller inneheld den minimumsdokumentasjon som er kravd i forskrift.	1 050	1 100

C.3.9 Igangsettingsløyve:

Igangsettingsløyve, eit gebyr per løyve.	2 700	2 800
--	-------	--------------

C.3.10 Ulovlege byggearbeid:

Dersom meldings- eller søknadspliktige arbeid vert sett i gang eller teke i bruk utan løyve, vert det gitt eit tilleggsgebyr på 50% av fullt handsamingsgebyr	minimum	2 700	2 800
Det kan i tillegg vert gitt eit overtredingsgebyr jf byggesaksforskrifta §16			

Private reguleringsplanar og dispensasjonar

Pris 2015 **Pris 2016**

1.1 Handsamingsgebyr:

a)	Handsamingsgebyr	15 500	16 000
	Før saka vert teken opp til adm handsaming		
b)	Frådeling til uendra bruk, disp frå byggegrenser/reg.føresegner	7 800	8 000
	gebyr for dispensasjon som ikkje verkar inn på andre fagmynde sine innt.		

1.2 Arealgebyr for reguleringsplanar:

Viss planutvalget avviser planen, skal det betalast **50%** av arealgebyret. Sjå under.

Viss saka vert krevd lagt fram for kommunestyre, skal det betalast fullt gebyr uavhenging av utfallet av saka.

2.1 Arealgebyr:

a)	Fast gebyr inntil 5000m2	23 500	24 200
b)	For kvar påbyrja 1000m2 for areal mlm 5001-30000m2	1 500	1 500
c)	For kvar påbyrja 10 000m2 ut over 30 000m2	3 000	3 100

2.2 Konsekvensutgreiing:

Der kommuna er ansvarleg godkjenningssmynde	23 500	24 200
evt utgifter til ekstern fagleg bistand kjem i tillegg		

2.4 Hytteplanar:

For hytteplanar som framstår som store flateplanar med låg utnyttingsrad skal det betalast arealgebyr tilsvarande **50%** av handsamingsgebyret for kvar ny hytte planen omfattar, viss dette gjev lågare gebyr enn etter punkt 2.2.

2.5 Dispensasjonar:

Dispensasjonssaker med full høyring	15 500	16 000
Dispensasjonssaker med berre intern høyring	7 800	13 000
Dispensasjonsaker som kan takast administrativt	2 000	5 000

I tillegg må tiltakshavar koste granskningar som følgje av Kulturminnelova, plan- og bygningslova, og evt andre særskilde utgreiingar som måtte bli pålagt som følgje av tiltaket sitt omfang eller lokalisering

Kart, oppmåling og byggesak

Satsar iflg Matrikkellova

Pris 2015

Pris 2016

§ 5.1.1 Oppretting av matrikkeleining og festegrunn:

Areal frå 0 - 2.000 m2		15 300	16 800
Areal frå 2.001 - 20.000 m2	auke pr påbegynt da	600	700
Areal over 20.001 m2	etter medgått tid - minstegebyr	25 800	28 400

Ved samstundes frådelling av tomter som grensar til kvarandre, er gebyret 80% av ovanstående gebyr frå og med tomt nr. 6.

§ 5.1.2 Matrikulering av eksisterande umatrikulert grunn:

Areal frå 0 - 2.000 m2		2 800	3 100
Areal frå 2.001 - 20.000 m2	auke pr påbegynt da	360	400
Areal over 20.001 m2	minstegebyr	9 100	10 000

§ 5.1.3 Oppmåling av uteareal på eigarseksjon:

Gebyr for oppmåling av uteareal på inntil 1 eigarseksjon	11 200	12 300
Auke i gebyr for oppmåling av uteareal utover 1 eigarseksjon, pr seksjon	3 000	3 300

§ 5.1.4 Oppretting av anleggseigedom:

Gebyr vert fastsett etter medgått tid - minstegebyr	5 900	6 500
---	-------	-------

§ 5.1.5 Registrering av jordsameige:

Gebyr for registrering av eksisterande jordsameige vert fakturert etter medgått tid.
Kostnadar som kommunen vert påført i samband med å hente inn relevante opplysningar i samband med oppmålingsforretning, vert fakturert vidare til rekvirenten.

§ 5.1.6 Oppretting av tilleggsareal som eigen matrikkeleining som tillegg til eksisterande grunneigedom eller festegrunn:

Areal frå 0 - 100 m2	12 900	14 200
Areal frå 101 - 500 m2	15 900	17 500
Areal frå 501 - 5.000 m2	20 200	22 200
Areal frå 5.001 - 20.000 m2	27 350	30 100
Areal over 20.001 m2 etter medgått tid - minstegebyr	27 350	30 100

Der tilleggsarealet kjem frå fleire eigedomseiningar, skal det reknast gebyr for kvar frådelt parsell.

§ 5.1.7 Oppretting av punktfeste:

Gebyr for oppretting av matrikkeleining for punktfeste	7 250	8 000
Gebyr for oppretting av matrikkeleining for punktfeste der punktfestet er planlagt og koordinatbestemt i jordskiftesak.	3 000	3 300

§ 5.2 Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning:

Satsar etter §§ 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, og 5.1.5 gjeld, i tillegg kjem eit tilleggsgebyr for oppretting av matrikkeleining før fullført oppmålingsforretning.	4 150	4 600
--	-------	-------

§ 5.2.1 Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering:

Gebyr for utført arbeid når saka vert trekt før den er fullført, om den må avvisast, ikkje lar seg matrikkelføre pga endra heimelsforhold eller om saka av andre grunnar ikkje kan fullførast, vert gebyrsatsane sett til 1/3 etter § 5.1 og § 5.2

§ 5.3.1 grensejustering: Grunneigedom, festegrunn og jordsameige:

Areal frå 0 - 500 m2	6 500	7 200
----------------------	-------	-------

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eigedomar justerast med inntil 5% av eigedomens areal. (maksimalgrensa er sett til 500 m2). Ein eigedom kan imidlertid ikkje avgi areal som i sum overstig 20% av eigedomens areal før justeringa. For grensejustering til vegformål kan andre arealklasser gjelde.

§ 5.3.2 Anleggseigedom:

Volum frå 0 - 1.000 m3	6 500	7 200
------------------------	-------	-------

For anleggseigedom kan volumet justerast med inntil 5% av anleggseigedomens volum, men den maksimale grensa er satt til 1.000 m3.

§ 5.4.1 Arealoverføring: Grunneigedom, festegrunn og jordsameige

Areal frå 0 - 2.000 m2	23 400	25 700
Areal over 2.001 m2	600	700

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomførast. Arealoverføring utløyser dokumentavgift. Dette gjeld ikkje arealoverføring til vegføremål.

§ 5.4.2 Anleggseigedom

Areal frå 0 - 2.000 m3		23 400	25 700
Areal over 2.001 m3	auke pr påbegynt da	600	700

For anleggseigedom kan volum som skal overførast frå ei matrikkeleining til ei anna, ikkje vere registrert på ei tredje matrikkeleining. Volum kan kun overførast til ei matrikkeleining dersom vilkåra for samanslåing er til stades. Matrikkeleininga skal utgjere eit samanhengande volum.

§ 5.5 Klarlegging av eksisterande grense der grensa tidlegare er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning:

For inntil 2 punkt		2 800	3 100
For overskytande grensepunkter	pr punkt	850	900

§ 5.6 Klarlegging av eksisterande grense der grensa ikkje tidlegare er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter.

For inntil 2 punkt		5 900	6 500
For overskytande grensepunkter	pr punkt	1 200	1 300

Gebyr for kartlegging av rettar vert fakturert etter medgått tid. Dersom alle grensene kring eigedomen skal gåast opp, skal det betalast gebyr etter § 5.1.

§ 5.7 Privat grenseavtale:

Gebyr vert fastsett etter medgått tid.

§ 5.8. Andre oppmålingstekniske arbeid.

Timepris, vanleg arbeid		880	910
Timepris, arbeid med bruk av måleutstyr		1 250	1 300

For gebyr som skal reknast etter medgått tid, jf. Regulativet for oppmålingstekniske arbeid som ikkje vert dekt av dei satsane som nemnde ovanfor, skal det nyttast følgande timesatsar. Meirverdiavgift skal eventuelt leggjast til etter gjeldande reglar.

§ 5.9 Endringar i grunnlaget for matrikkelføring av saka:

Gjer rekvirenten under saksgangen endringar i grunnlaget for matrikkelføringa av saka, opprettheld ein likevel gebyret.

§ 5.10 Utferde matrikkelbrev:

Matrikkelbrev	inntil 10 sider	175	175
Matrikkelbrev	over 10 sider	350	350

Maksimalsatsar fastsatt av Statens kartverk

Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker

Fast sats	Pris 2015	Pris 2016
§ 2 "For behandling av konsesjonssøknader som nevnt i § 1a) kan det kreves eit gebyr på inntil kr 5.000,-"	5 000,00	5 000,00
§ 2 "For behandling av søknader om delingssamtykke som nevnt i § 1b) kan det kreves eit gebyr på inntil kr 2.000,-."	2 000,00	2 000,00
"Kommunen kan fastsette en lavere gebyrsats. Det kan fastsettes en generell sats, eller satser for enkle/kurante saker og for vanlige saker. Dersom kommunen ikke har fastsatt lavere sats, betales gebyr som nevnt i første og andre ledd"		

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Ivar Kongsvik	Arkivsak nr.:	2015/2329
		Arkivkode:	231

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
189/15	Formannskapet	01.12.2015
	Kommunestyret	17.12.2015

BETALINGSSATSAR I SFO, KULTURSKULE OG BARNEHAGAR 2016

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret vedtek følgjande betalingssatsar:

1. Skulefritidsordningane

Betalingssatsar for skulefritidsordningane frå 01.08.2016:

Sentrum: pr månad i 11 månader

: 1-3 dagar pr. veke	: kr 1 516,-
: 4 dagar pr. veke	: kr 1 977,-
: 5 dagar pr. veke	: kr 2 442,-

Matpengar pr månad

: 1-3 dagar pr. veke	: kr 111,-
: 4 dagar pr. veke	: kr 163,-
: 5 dagar pr. veke	: kr 205,-

Dei andre krinsane: pr månad i 10 månader: 16 timar pr veke : kr 1 810,-

I skulefritidsordningar med avvikande opningstid vert betalinga utrekna i høve til prisen for 16 timars opningstid.

Enkelttimesatsen for alle skulefritidsordningane vert sett til kr 70,-.

For alle ordningane vert det gitt same syskenrabatt som i barnehagane.

Barn nr 2: 30%. Barn nr 3: 50%

Det vert ikkje gitt syskenrabatt mellom barnehage og SFO.

2. Volda kulturskule

Betalingssatsar for Volda kulturskule frå 01.08.2016:

Pr semester for undervisning individuelt og i smågrupper: kr 1700,-

Pr semester for instrumentleige : kr 250,-

Pr semester for materiell i kunstskenen : kr 250,-

Det vert gitt 25 % syskenmoderasjon for elev nr 2 og fleire.

Med verknad frå 01.08.2016 vert det innført 25 % moderasjon for instrument nr 2 og fleire for elevar som er påmeldt fleire instrument/diplinar.

3. Barnehagane

Betalingssatsar for Mork, Engeset, Oppigarden, Sollia og Austeffjord barnehagar frå 01.01.2016 (med atterhald om at framlegg til statsbudsjett vert vedteke i Stortinget):

Pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 2 655,-

Matpengar pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 300,-

Betalingssatsar for Folkestad og Lauvstad barnehagar frå 01.01.2016 (med atterhald om at framlegg til statsbudsjett vert vedteke i Stortinget):

Pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 2 655,-

Pr. månad i 11 månader : 80 % plass – 4 dagar pr. veke: kr 2 480,-

Matpengar pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 300,-

Matpengar pr. månad i 11 månader : 80 % plass – 4 dagar pr. veke: kr 240,-

Syskerabatt for barn nr. 2: 30 % og for barn nr. 3: 50 %

Syskenrabatt gjeld for barnehageplass innanfor kommunen, og gjeld barnehageplass i både kommunal- og ikkje-kommunal barnehage.

Vedleggsliste:

Betalingssatsar i SFO, kulturskule og barnehagar 2015

Saksopplysningar:**Skulefritidsordning**

Jf opplæringslova § 13-7, skal kommunen ha eit tilbod om skulefritidsordning før og etter skuletid for 1. – 4. årsteg og for born med særskilde behov på 1. – 7. årsteg. I lova heiter det at kommunen kan krevje utgiftene dekte gjennom eigenbetaling frå foreldra.

Volda kommune har gode skulefritidsordningar, og kommunen tilbyr tenesta ved alle barneskulane. På same tid ser ein at foreldrebetalinga ikkje fullt ut dekker kommunen sine utgifter til drift av ordningane. Skal drifta kome nærare balanse, må ein auke inntektene. I tilrådinga er det lagt opp til ein auke på 3,5 %. Då vil satsane ligge om lag på gjennomsnittet av omliggande kommunar, og det er ein vekst i overkant av forventa lønsauke i 2016.

Dei siste tilgjengelege tala i KOSTRA viser:

Kommune	Foreldrebetaling 20 t/v
Vanylven	1908
Herøy	2218
Volda	2264
Sande	2425
Ulstein	2970
Ørsta	2510
Hareid	2486

Samanlikna med andre kommunar ligg Volda kommune i øvre sjikt når det gjeld matpengar. Til samanlikning er prisen for heil plass i Ørsta kommune kr 150,- og Ulstein kommune kr 100,-. Administrasjonen rår difor til å halde matpengane uendra.

Kulturskulen

Musikk- og kulturskuletilbod er heimla i opplæringslova § 13-6 der det heiter at alle kommunar åleine eller i samarbeid med andre kommunar skal ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge. Ein føreset at tilbodet delvis vert finansiert gjennom foreldrebetaling.

Ei samanlikning av elevkontingenten i kulturskulane i dei omliggande kommunane viser:

Kommune	Årspris	% moderasjon	Moderasjon gjeldande
Vanylven	2700	25 % / 50 %	Frå elev og instrument 2 og 3
Sande	2912	25 %	Frå elev nr 2
Herøy	2800	25 % / 75 % / fri	Frå elev og instrument 2, 3 og 4
Hareid	3080 (frå 01.01.16)	15 %	Frå elev og instrument nr 2
Ørsta	3200	25 %	Frå elev nr 3 *
Ulstein	3200	20 %	Frå elev/instrument nr 2
Volda	3400	25 %	Frå elev nr 2

*Når elev nr 3 tek til får familien 25 % rabatt på den samla kostnaden: I praksis 25 % rabatt på alle elevar/instrument

Administrasjonen ser det som viktig at kulturskulen skal vere tilgjengeleg for alle barn i kommunen. Høge avgifter kan vere med på å støyte elevar vekk, og samanlikninga med

andre kommunar viser at Volda har høg elevkontingent i kulturskulen. Administrasjonen rår difor til å halde elevkontingenten uendra også i 2016.

Barnehagane

Regjeringa foreslår å vidareføre maksimalpris for foreldrebetaling i barnehage på same reelle nivå som i 2015. Maksimalpris for ein heiltidsplass blir då kr 2 655 og kr 29 205 pr år.

Maksimalgrensa vert fastsett i Stortinget sitt årlege budsjettvedtak. Volda kommune krev foreldrebetaling i barnehage tilsvarende maksimal pris på nasjonalt nivå.

Foreldrebetaling vert fastsett i tråd med *Forskrift om foreldrebetaling i barnehager*.

Det står i §1 i *Merknad til Forskrift om foreldrebetaling i barnehager*, at foreldrebetaling for eit deltidstilbod skal settast lågare enn foreldrebetaling for eit heildagstilbod. Deltidstilbod er avtalt opphaldstid under 41 timer per veke. Barnehageeigar står fritt til å bestemme kor mykje lågare prisen for eit deltidstilbod skal vere.

Kostpengar kjem i tillegg og vert vidareført som det er pr i dag.

Syskenrabatt

Kommunen skal syte for at føresette med meir enn eitt barn i barnehage, får reduksjon i foreldrebetalinga. Dette gjeld for barnehageplass innanfor kommunen, og gjeld barnehageplass i både kommunal og ikkje-kommunal barnehage. Syskenrabatt omfattar sysken som bur fast saman.

Det vert gitt 30 % syskenrabatt for barn nr 2 og 50 % syskenrabatt for barn nr 3 og fleire.

Reduksjon i foreldrebetaling

Ordninga med gratis kjernetid i barnehage for alle 4- og 5-åringar frå familiar med låg inntekt blir også vidareført. Frå august 2016 er inntektsgrensa foreslått sett til kr 417 000.

Ordninga med rimelegare barnehageplass for familiar med låg inntekt vert også vidareført. Denne ordninga inneber at ingen familiar betalar meir enn 6 % av samla inntekt for ein barnehageplass. I 2016 vil hushaldningar med inntekt under kr 486 750 etter søknad ha rett til redusert foreldrebetaling.

Vurdering og konklusjon:

Med den foreslåtte auken i foreldrebetalinga for SFO, aukar Volda kommune inntektene i takt med forventa løns- og prisvekst i 2016. Matpengane i SFO er noko høgare i Volda kommune samanlikna med andre kommunar, og administrasjonen rår difor til å halde matpengane uendra.

Sjølv med uendra elevkontingent i kulturskulen, vil Volda kommune vere mellom dei dyraste av dei omliggande kommunane. Det er administrasjonen si vurdering at elevkontingenten er på eit nivå som kan vere med på å støyte born vekk frå kulturskulen. Administrasjonen rår difor til å halde elevkontingenten uendra frå 01.08.2016. I tillegg rår administrasjonen til at det vert innført 25 % rabatt for instrument/disiplin nr 2 og fleire for elevar som er påmelde fleire instrument/disiplinar.

Innføring av moderasjon i kulturskulen for elevar som er påmeldt fleire enn eitt instrument/disiplin kan verke stimulerande for auka aktivitet og rekruttering til kulturlivet i kommunen.

Målet om barnehageplass til alle er viktig ut i frå eit barneperspektiv. Ordninga med gratis kjernetid for alle 4- og 5-åringar frå familiar med låg inntekt og rimelegare barnehageplass

for familiar med låg inntekt har som mål å bidra til at alle barn får høve til å delta på lik linje og får mogelegheit til utvikling.

Økonomiske konsekvensar:

Dei nye betalingssatsane vil auke inntektene til drift av skulefritidsordningane. Det er naudsynt for at inntektene skal halde følge med forventa løns- og prisvekst.

Det er administrasjonen si vurdering at kulturskulen vil kunne oppretthalde aktiviteten sjølv om elevkontingenten vert halde uendra og det vert innført ei ordning med moderasjon for elevar som er påmeldt fleire instrument/disiplinar.

Auken i foreldrebetalinga i barnehagane vil kompensere for forventa løns- og prisvekst.

Ordningane med redusert foreldrebetaling vil gje kommunen mindre inntekter, men skal bli kompensert for dette gjennom rammeoverføringane frå staten.

Beredskapsmessige konsekvensar:

Ingen

Rune Sjurgard
Rådmann

Per Ivar Kongsvik
oppvekstsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Skular med skulefritidsordning
Kommunale og ikkje-kommunale barnehagar
Kulturskulen
Økonomiavdelinga
Rekneskap
Opplæring og oppvekst
Servicekontoret

Klageinstans:

BETALINGSSATSAR I SFO, KULTURSKULE OG BARNEHAGAR 2015

Handsaming i kommunestyret:

Røysting:

Tilrådinga frå formannskapet vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Kommunestyret - 18.12.2014

Kommunestyret vedtek følgjande betalingssatsar:

1. Skulefritidsordningane

Betalingssatsar for skulefritidsordningane frå 01.08.2015:

Sentrum: pr månad i 11 månader : 1-3 dagar pr. veke : kr 1 465,-
: 4 dagar pr. veke : kr 1 910,-
: 5 dagar pr. veke : kr 2 360,-

Matpengar pr månad : 1-3 dagar pr. veke : kr 111,-
: 4 dagar pr. veke : kr 163,-
: 5 dagar pr. veke : kr 205,-

Dei andre krinsane: pr månad i 10 månader: 16 timar pr veke: kr 1 750,-
I skulefritidsordningar med avvikande opningstid vert betalinga utrekna i høve til prisen for 16 timars opningstid.

Enkelttimesatsen for alle skulefritidsordningane vert sett til kr 62,-.

For alle ordningane vert det gitt same syskenrabatt som i barnehagane.

Barn nr 2: 30%. Barn nr 3: 50%

Det vert ikkje gitt syskenrabatt mellom barnehage og SFO.

2. Volda kulturskule

Betalingssatsar for Volda kulturskule frå 01.08.2015:

Pr semester for undervisning individuelt og i smågrupper: kr 1700,-

Pr semester for instrumentleige : kr 240,-

Pr semester for materiell i kunstskenen : kr 240,-

Med verknad frå 01.08.2015 vert det innført 25 % syskenmoderasjon for elev nr 2 og fleire.

3. Barnehagane

Betalingssatsar for Austeffjord, Engeset, Mork, Oppigarden og Sollia barnehagar frå 01.05.2015 (med atterhald om at framlegg til statsbudsjett vert vedteke i Stortinget):

Pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 2 580,-

Matpengar pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 300,-

Betalingssatsar for Folkestad og Lauvstad barnehagar frå 01.05.2015 (med atterhald om at framlegg til statsbudsjett vert vedteke i Stortinget):

Pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 2 580,-

Pr. månad i 11 månader : 80 % plass – 4 dagar pr. veke: kr 2 400,-

Matpengar pr. månad i 11 månader : 100 % plass – 5 dagar pr. veke: kr 300,-

Matpengar pr. månad i 11 månader : 80 % plass – 4 dagar pr. veke: kr 240,-

Syskerabatt for barn nr. 2: 30 % og for barn nr. 3: 50 %

Syskenrabatt gjeld for barnehageplass innanfor kommunen, og gjeld barnehageplass i både kommunal- og ikkje-kommunal barnehage.

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Anne-Margrethe Mo	Arkivsak nr.:	2015/2309
		Arkivkode:	231

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
190/15	Formannskapet Kommunestyret	01.12.2015

BETALINGSSATSAR FOR MEKLARPAKKAR/EIGEDOMSOPPLYSNINGAR 2016

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret vedtek fylgjande betalingssatsar for meklarpakkar/eigedomsopplysningar gjeldande frå 01.01.2016:

Leveringstid – arbeidsdagar Pris inkl mva

1-7 dagar	kr. 2030,-
8-10 dagar	kr. 1440,-
11 dagar eller meir	kr. 535,-

Saksopplysningar:

Eigedomsmeklarar kjem jamnleg med førespurnad til Volda kommune og ber om eigedomsopplysningar. Viser til Eiendomsmeglerloven §§ 3-6. Opplysningane vert nytta til å sette opp prospekt over eigedomar for sal, til potensielle kjøparar. Servicekontoret formidlar opplysningar som til ei kvar tid finnast i kommunalt arkiv, etter eige skjema.

Vi ynskjer å yte god service og sikre inntekter, derfor er målet å ekspedere opplysningane så raskt det er praktisk mogleg.

Opplysningar som vere gjeve:

- Godkjende teikningar
- Byggeløyver
- Bruksløyve/ferdigattest evnt mellombels bruksløyve
- Matrikelopplysningar/målebrev/skylddeling
- Situasjonsskart
- Tomtehistorikk

- Reguleringsplan med vedtekter
- Kommunale avgifter, herunder også eigedomsskatt
- Eventuell restansar (ubetalte krav)
- Opplysningar om tilknytning offentleg eller privat vatn og kloakk
- Opplysningar om vegtilkomst
- Opplysningar om eigedomen har vassmålar/ikkje vassmålar

Den føreslegne auken er på om lag 3,5%.

Rune Sjurgard
Rådmann

Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:
Servicekontoret

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Eli Øye Vassbotn

Arkivsak nr.: 2014/2066

Arkivkode: 221

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

191/15

Formannskapet

01.12.2015

Kommunestyret

AVFALLSGEBYR 2016

Administrasjonen si tilråding:

Kommunestyret vedtek å godkjenne justering av avfallsgebyr for 2016 i samsvar med vedlagte gebyrregulativ, datert 24.08.2015.

Vedleggsliste:

Særutskrift av sak 09-15: Renovasjon og slamgebyr 2016, inkl. gebyrregulativ datert 24.08.2015.

Saksopplysninger:

Representantskapen og styret i VØR har vedteke ein plan for å auke materialgjenvinninga i VØR frå dagens nivå på 42 % til minst 50 % i 2018 og 60 % innan 2020. Dette er i tråd med norsk regjering og EU sine målsettingar, om å auke materialgjenvinninga til minst 50 % innan 2020. Ei gruppe i EUkommisjonen foreslår at disse skal aukast til 70 % i 2025, men dette er ennå ikkje vedteke.

Grunntanken bak er at verdas folketalsvekst tvingar innbyggjarane på jorda til å bruke avfall som framtidens råvare. Ein ventar at opp mot 2 mrd menneske får auka sin levestandard til middelklassenivå i løpet av dei komande 10 åra. Og det har kloden ikkje råvarer til ved utvinning frå naturen på tradisjonell måte. Avfall er framtidens råvare. Varer som kan gå inn idet uendelege kretsløpet og sirkulerast om att og om att.

50 % materialgjenvinning inklusiv biologisk handsaming av matavfall innan 2020 er ambisiøse mål, men dei er råd å nå ved systematisk arbeid. I 2014 oppnådde Tyskland 64 % på nasjonalt nivå, Belgia greidde 55 % materialgjenvinning. Noreg nådde 39 %.

Auke i materialgjenvinninga må hentast frå tilsvarende reduksjon i mengdene som går til energigjenvinning. Innbyggjarane må verte flinkare til å sortere meir enn i dag av papp, papir, drikkekartong, plastemballasje, glas-, metallemballasje, elektro- og matavfall frå restavfallet.

2016 er andre år i styre og representantskapen i VØR sin plan om å auke materialgjenvinninga.

I 2015 satsa ein på kommunikasjon, informasjon og utlevering av behaldarar i samband med innføring av henteordning for glas og metallinnsamling.

I 2016 vert det innført tre store endringar.

1. Fjortendagers innsamling av restavfallet vert standardfor alle, slik som ein i Ulstein, Hareid, Herøy og Sande har hatt siste tre åra med gode resultat. Vedtaket om dette gjorde kommunestyra i Volda og Ørsta i 2013. Setti verk frå. 01.01.2016.
2. Det vert starta opp frivillig innsamling av glas og metallemballasje hos husstandane. I Vestfold og i Bodøregionen har dei hatt dette obligatorisk ei tid, og melder om dubla mengder innsamla glas og metallemballasje i hovedenbringeordninga ein hadde tidligare.
3. Det vert høve til større behaldar til papp, papir og plastemballasje utan tillegg i pris, det som i forskriftene heiter plussabonnement.

Med disse tiltaka håper styre og representantskap å få synleggjort at det er miljøet dei styrande i VØR set i høgsetet med omlegginga.

I 2017 rår styret og representantskapen til at det vert obligatorisk med behaldar for glas og metall til alle husstandar, samstundes som ein startar med prøvedrift med innsamling av matavfall i eigen behaldar annakvar veke og henting av restavfallet kvar fjerde veke.

I 2018 rår styret og representantskapen til at det vert obligatorisk med henteordning heime av behaldar for matavfall annakvar veke og henting av restavfallet kvar fjerde veke.

Alle obligatoriske henteordningar vert å avgjere i kommunestyra ved forskriftsendring seinast 2017.

Økonomi.

Gjennomsnittleg gebyr i VØR er 1793,- pluss mva. Budsjettert underskot 2016 på kr 3 845 000 vert i tråd med regelverket å dekkje av tidligare års overskot. Sjølvkostfondet var ved utgangen av 2014 på kr 6.748.000. Frå 2017 vert det gebyrauke, då sjølvkostfondet etter plan er tilnærma brukt opp.

Differensiering av gebyra.

I samband med at småhushaldsabonnementa er borte frå renovasjonsforskriftene, må differensieringa av gebyra endrast.

Her har vi lagt oss på ei vidareføring av nivået på differensieringssatsane frå tidligare, avrunda til runde prosentsatsar. Komposteringsabonnementa er no 80 % av standardabonnementet, medan det tidligare var 78,48 %. Standardabonnementet er på 100 % av gjennomsnittsgebyret.

Inntektene.

Vi ventar o-vekst i abonnementinntektene i 2016. Viktige deler av næringslivet i vårt område er inne i ein lavkonjunktur og den relativt gode folketalesveksten vi har hatt siste åra har flata ut. Siste kvartal var det auke i folketalet Ørsta men nedgang i Volda.

Vi er usikre på kva effekt omlegginga vi gjer i abonnementa, vil gi på inntektene våre. Utifrå ein føre var tankegang, budsjetterar vi difor med o-vekst.

Slammet.

I år med partal er det ordinær tøming av kloakkslam, og då får vi hovudinntektene våre frå slammet (75 %) Året 2016 er ei heilt ordinær innsamlingsrunde, der dei fleste faktorar som påvirkar kostnadene skal vere kjende.

Det er kontraktene med innsamling og handsaming som avgjer kva vi må ha i inntekter. Vi ventar ein prisoppgang på 2,5 % frå 2015 til 2016, og har lagt det på gebyra.

Andre inntekter.

Andre inntekter gjeld leigeinntekter frå Retura, sal av reinfraksjonar som glas, metall, papir og liknande. På disse områda ventar vi inntektsauke på 1-2 i høve 2015. Unntaket er papp og papirinntektene som går ned. Det har samanheng med innhaldet i kontrakt med sorterings-entreprenør, som er innretta slik at deler av sorteringskostnaden vert lagt på kjøpar av papiret.

Kostnadane

Driftsbudsjettet utover satsingsområda nemnt ovanfor, er relativt likt siste års budsjett. Vi reknar med eit moderat lønsoppgjer i 2016 med lønsvekst ikkje over 3 %. Veksten i lønsbudsjettet kjem i all hovudsak frå ekstra mannskap som skal køyre ut 6500 dunkar, inklusiv produksjon av utkøyringsgrunnlag og etterregistrering på den enkelte eigedom. Vi er ein liten organisasjon, og dette er ein stor logistikkoperasjon både fysisk ute på rutene og administrativt som må planleggjast og styrast nøye.

Parallelt vert det satsa meir enn før på informasjon og kommunikasjon. Vi har lagt inn midlar til brosjyreproduksjon, SMS varsling.

Størst risiko i 2016 er knytt til kjeda frå abonnentane si bestilling av behaldarar, innkjøp av behaldarane og den systematiske utleveringa med etterregistrering av behaldarar pr eigedom. Her må vere stor fokus på god og tett styring av prosessen. Dette arbeidet blir oppstarta hausten 2015, og skal vere ferdig våren 2016. Deretter er det same runda med behaldarane for matavfall. Disse må ut hausten 2016, klar til bruk i 2017.

Vi har sett ein trend gjennom fleire år med meir bruk av miljøstasjonen, og trur at dette fortsetter. Veksten fyrste fire månedar i 2015 var på 15 % i levering av grovt restavfall. Parallelt opplever vi strengare krav frå overordna mynde med omsyn til fysisk handsaminga av avfall og nye krav. MD har akkurat innført krav om elektronisk registrering av deklarasjonsskjema og sjudagarsfrist for rapportering. Dette vil generere meir arbeid enn i dag, og på grunn av 7 dagars kravet, meir administrativt arbeid ved at fleire enn i dag også må kunne rapportere til MD.

Andre kostnadsfaktorar er individuelt vurderte i høve kontrakter og behov. Vi har flytande rente, og trur den vert lav også det komande året. For restavfallet sin del har vi kontrakt med HRR til 30.11. Om prisane då skulle auke i ny kontrakt, vil ikkje det slå så veldig sterkt ut samla for 2016.

Invesieringar —nye tiltak.

Investeringane i 2016 er kopla opp mot omlastingsstasjon for avfall og behaldarar og utstyr knytt til satsinga på glas og metallinnsamling. Totalt 9,2 mill i anlegg og 2,9 mill i utstyr. Tiltaka vil kome tilbake til styret som eigne saker.

Kostratala for renovasjonsgebyra 2015 syner slike standardgebyr renovasjon:

Gjennomsnittsgebyr Vestlandet Kr 2860,-

Gjennomsnittsgebyr Trøndelag Kr 3008,-

Gjennomsnittsgebyr Møre og Romsdal Kr 2805,-

Nabokommunene:

Eid*** kr 2637,-

Stranda * kr 2450,-

Vanylven* kr 2709,-

Ulstein ** kr 3141,-

Alesund * kr 2500,-

Sykkylven* kr 2587,-

VØR**** kr 1900,-

*140L restavfall kvar veke. Papir/papp/plast kvar 4 veke.

**14 dags innsamling restavfall / papir.

*** Kvar 4 veke restavfall / papir. Annakvar veke matavfall.

****140L restavfall kvar veke/ Papir/papp/plast kvar tredje veke.

Vurdering og konklusjon:

Eg rår til at avfallsgebyra vert vedtekne med dei satsane representantskapen har vedteke i sak sak 09-15, den 17.08.2015.

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:

Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS, Torvmyrvegen 29, 6160 Hovdebygda

Ørsta kommune, Dalevegen 6, 6150 Ørsta

Servicekontoret, her for oppdatering av heimesida.

Lysing i "Møre" om utlegging til offentleg ettersyn om gebyrsatsane, då dei er vedtekne.

Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS
Torvmyrane 29
6160 Hovdebygda

Volda Kommune
Stormyra 2
6100 Volda

VOLDA KOMMUNE	
Saksnr. 2014/2066	Avd. ØST
Løpenr.	Sns. EV
26 AUG 2015	
Arkivdel.	Emne 2
Klassering P.	221
Klassering S.	

Dykkar ref: Vår ref: PB Dato: 24.08.15

SÆRUTSKRIFT - MELDING OM POLITISK VEDTAK - AVFALLSGEBYR 2016.

Vi melder med dette frå at representantskapen i VØR i sak 09-15 den 17.08.15 gjorde slikt samrøystes vedtak i sak om budsjett og avfallsgebyr for 2016.
Avfallsgebyra skal i samsvar med Frl § 34 endeleg vedtakast av kommunen.

Rep.sak 09-15 Renovasjon og slamgebyr 2016

Vedtak 6 røysteføre:

Representantskapen i VØR rår kommunestyra i Volda og Ørsta til å gjere slikt vedtak:

Kommunestyret vedtek i medhald av lov av 21 juni 1996, nr 6 om vern mot forureining og avfall, slike satsar for avfalls- og slam-gebyr for 2016.

1.1	Renovasjon	Eks mva	Inkl mva
A	Abonnement med kompostering Henting fjerde kvar veke 140 L rest / 140 L papir	kr 1440,00	kr 1800,00
B	Standardhushaldsabonnement Henting annakvar veke 140 L rest / 140 L papir	kr 1800,00	kr 2250,00
C	Storhushaldsabonnement Henting annakvar veke 240 L rest / 240 L papir	kr 3240,00	kr 4050,00
D	Storhushald ekstra abonnement Henting annakvar veke 340 L rest / 340 L papir	kr 4680,00	kr 5850,00
E	Kompostering pluss abonnement Henting fjerde kvar veke 140 L rest / 240 L papir	kr 1440,00	kr 1800,00
F	Standardhushald pluss abonnement Henting annakvar veke 140 L rest / 240 L papir	kr 1800,00	kr 2250,00
G	Storhushald pluss abonnement Henting kvar veke 240 L rest / 340 L papir	kr 3240,00	kr 4050,00
H	Storhushald ekstra pluss abonnement Henting annakvar veke 340 L rest / 440 L papir	kr 4680,00	kr 5850,00
I	Samarbeid inntil 2 abonnentar standard	kr 1620,00	kr 2025,00
J	Samarbeid 240 L rest eller større abonnement	kr 1710,00	kr 2137,50
K	Samarbeid storhushald ekstra abonnement	kr 3960,00	kr 4950,00
L	Fellesrenovasjon nedgrave løysing abonnement	kr 1800,00	kr 2250,00
M	Samarbeid inntil 2 abonnentar standard pluss	kr 1620,00	kr 2025,00

N	Samarbeid 240L rest eller større pluss	kr 1710,00	kr 2137,50
O	Samarbeid storhushald ekstra pluss	kr 3960,00	kr 4950,00
P	Renovasjon hyblar	kr 900,00	kr 1125,00
Q	Henteavtale kvar 14 dag	kr 265,00	kr 331,25
R	Ekstra sekk til restavfall	kr 50,00	kr 62,50
S	Renovasjon fritidsbustad felles	kr 535,00	kr 668,75
T	Renovasjon fritidsbustad sekk	kr 650,00	kr 812,50
U	Renovasjon fritidsbustad med behaldar restavfall	kr 900,00	kr 1125,00
V	Renovasjon fritidsbustad med behaldarar for rest- og papiravfall	kr 1500,00	kr 1875,00

1.2	Kloakkslam - Heilårsbustad	Eks mva	Inkl mva
a)	Gebyr for tøming av slamavskiljar inntil 4,5 m3	kr 1215,00	kr 1518,75
b)	Gebyr for tøming av slamavskiljar inntil 7 m3	kr 1653,00	kr 2066,25
c)	Gebyr for tøming av slamavskiljar inntil 10 m3	kr 2605,00	kr 3256,25
d)	Gebyr for årleg tøming av slamavskiljar inntil 4,5 m3	kr 2430,00	kr 3037,50
	Klaokkslam Fritidsbustad		
e)	Gebyr for tøming av slamavskiljar inntil 4,5 m3	kr 608,00	kr 760,00
f)	Gebyr for tøming av slamavskiljar inntil 7 m3	kr 827,00	kr 1033,75
g)	Gebyr for tøming av slamavskiljar inntil 10 m3	kr 1302,50	kr 1628,00
h)	Gebyr for årleg tømning av slamavskiljar inntil 4,5 m3	kr 2430,00	kr 3037,50
	Kloakkslam - Tett tank		
i)	Gebyr for tøming av tett tank inntil 6,0 m3	kr 3230,00	kr 4037,50
j)	Gebyr pr m3 for tett tank over 6,0 m3	Kr 460,00	Kr 575,00
	Tillegg til ordinær tømepreis		
k)	Ekstratøming innafor rute	kr 430,00	kr 537,50
l)	Prekærtøming innan 24 timar	kr 1998,00	kr 2497,50
m)	Prekærtøming utover 24 timar	kr 1384,00	kr 1730,00
n)	Tømning med spesialutstyr	kr 1384,00	kr 1730,00
o)	Gebyr pr m3 for tank over 4,5 m3	kr 534,00	kr 667,50
p)	Gebyr pr m3 for felles kommunale tankar > 10 m3	kr 514,00	kr 642,50

Slammet skal tømast kvart år for dei med tette tankar, annakvart år for slamavskiljar knytt til heilårsbustad og kvart fjerde år for slamavskiljar knytt til fritidsbustad.

2. Vedtaket i punkt 1, er gjort under føresetnad av at gebyrsatsane vert vedtekne likt i begge kommunestyra.

Handsaminga:

Samrøystes vedteke i tråd med tilrådinga.

Saksutgreiing:

Samandrag.

Representantskapen og styret i VØR har vedteke ein plan for å auke materialgjenvinninga i VØR frå dagens nivå på 42 % til minst 50 % i 2018 og 60 % innan 2020.

Dette er i tråd med både norsk regjering og EU sine målsettingar, om å auke materialgjenvinninga til minst 50 % innan 2020.

Ei gruppe i EU kommisjonen foreslår at disse måla skal aukast til 70 % i 2025, men dette er ennå ikkje vedteke.

Grunntanken bak er at verdas folketalsvekst tvingar innbyggjarane på jorda til å bruke avfall som framtidens råvare. Ein ventar at opp mot 2 mrd menneskjer får auka sin levestandard til middelklassenivå i løpet av dei komande 10 åra. Og det har kloden ikkje råvarer til ved utvinning frå naturen på tradisjonell måte. Avfall er framtidens råvare. Varer som kan gå inn i det uendelege kretsløpet og sirkulerast om att og om att.

50 % materialgjenvinning inklusiv biologisk handsaming av matavfall innan 2020 er ambisiøse mål, men dei er råd å nå ved systematisk arbeid. I 2014 oppnådde Tyskland 64 % på nasjonalt nivå, Belgia greidde 55 % materialgjenvinning. Noreg nådde 39 %.

Auke i materialgjenvinninga må hentast frå tilsvarande reduksjon i mengdene som går til energigjenvinning. Innbyggjarane må verte flinkare til å sortere meir enn i dag av papp, papir, drikkekartong, plastemballasje, glas-, metallemballasje, elektro- og matavfall frå restavfallet.

2016 er andre år i styre og representantskapen i VØR sin plan om å auke materialgjenvinninga. I 2015 satsa ein på kommunikasjon, informasjon og utlevering av behaldarar i samband med innføring av henteordning for glas og metallinnsamling

I 2016 vert det innført tre større endringar.

1. Fjortendagers innsamling av restavfallet vert standard for alle, slik som ein i Ulstein, Hareid, Herøy og Sande har hatt siste tre åra med gode resultat. Vedtaket om dette gjorde kommunestyra i Volda og Ørsta i 2013. Sett i verk frå 01.01.2016.
2. Det vert starta opp frivillig innsamling av glas og metallemballasje hos husstandane. I Vestfold og i Bodøregionen har dei hatt dette obligatorisk ei tid, og melder om dubla mengder innsamla glas og metallemballasje i høve den bringeordninga ein hadde tidligare.
3. Det vert høve til større behaldar til papp, papir og plastemballasje utan tillegg i pris, det som i forskriftene heiter plussabonnement.

Med disse tiltaka håper styre og representantskap å få synleggjort at det er miljøet dei styrande i VØR set i høgsetet med omlegginga.

I 2017 rår styret og representantskapen til at det vert obligatorisk med behaldar for glas og metall til alle husstandar, samstundes som ein startar med prøvedrift med innsamling av matavfall i eigen behaldar annakvar veke og henting av restavfallet kvar fjerde veke.

I 2018 rår styret og representantskapen til at det vert obligatorisk med henteordning heime av behaldar for matavfall annakvar veke og henting av restavfallet kvar fjerde veke.

Alle obligatoriske henteordningar vert å avgjere i kommunestyra ved forskriftsendring seinast i 2017.

Økonomi.

Gjennomsnittleg gebyr i VØR er 1793,- pluss mva. Budsjettert underskot 2016 på kr 3.845' vert i tråd med regelverket å dekkje av tidligare års overskot. Sjølvkostfondet var ved

utgangen av 2014 på kr 6.748'. Frå 2017 vert det gebyrauke, då sjølvkostfondet etter plan er tilnærma brukt opp.

Differensiering av gebyra.

I samband med at småhushaldsabonnementa er borte frå renovasjonsforskriftene, må differensiering av gebyra endrast.

Her har vi lagt oss på ei vidareføring av nivået på differensieringssatsane frå tidligare, avrunda til runde prosentsatsar. Komposteringsabonnementa er no 80 % av standardabonnementet, medan det tidligare var 78,48 %. Standardabonnementet er på 100 % av gjennomsnittsgebyret.

Inntektene.

Vi ventar o- vekst i abonnementinntektene i 2016. Viktige deler av næringslivet i vårt område er inne i ein lavkonjunktur og den relativt gode folketalsveksten vi har hatt siste åra har flata ut. Siste kvartal var det auke i folketallet Ørsta men nedgang i Volda.

Vi er usikre på kva effekt omlegginga vi gjer i abonnementa, vil gi på inntektene våre. Utifrå ein føre var tankegang, budsjetterar vi difor med o- vekst.

Slammet.

I år med partal er det ordinær tøming av kloakkslam, og då får vi hovudinntektene våre frå slammet (75 %) Året 2016 er ei heilt ordinær innsamlingsrunde, der dei fleste faktorar som påvirkar kostnadene skal vere kjende.

Det er kontraktene med innsamling og handsaming som avgjer kva vi må ha i inntekter. Vi ventar ein prisoppgang på 2,5 % frå 2015 til 2016, og har lagt det på gebyra.

Andre inntekter.

Andre inntekter gjeld leigeinntekter frå Retura, sal av reinfraksjonar som glas, metall, papir og liknande. På disse områda ventar vi inntektsauke på 1-2 % i høve 2015. Unntaket er papp og papirinntektene som går ned. Det har samband med innhaldet i kontrakt med sorteringsentreprenør, som er innretta slik at deler av sorteringskostnaden vert lagt på kjøpar av papiret.

Kostnadane

Driftsbudsjettet utover satsingsområda nemnt ovanfor, er relativt likt siste års budsjett.

Vi reknar med eit moderat lønsoppgjer i 2016 med lønsvekst ikkje over 3 %. Veksten i lønsbudsjettet kjem i all hovudsak frå ekstra mannskap som skal køyre ut 6500 dunkar, inklusiv produksjon av utkøyringsgrunnlag og etterregistrering på den enkelte eigedom.

Vi er ein liten organisasjon, og dette er ein stor logistikkoperasjon både fysisk ute på rutene og administrativt som må planleggjast og styrast nøye.

Parallelt vert det satsa meir enn før på informasjon og kommunikasjon. Vi har lagt inn midlar til brosjyreproduksjon, SMS varsling.

Størst risiko i 2016 er knytt til kjeda frå abonnentane si bestilling av behaldarar, innkjøp av behaldarane og den systematiske utleveringa med etterregistrering av behaldarar pr eigedom. Her må vere stor fokus på god og tett styring av prosessen. Dette arbeidet blir oppstarta hausten 2015, og skal vere ferdig våren 2016. Deretter er det same runda med behaldarane for matavfall. Disse må ut hausten 2016, klar til bruk i 2017.

Vi har sett ein trend gjennom fleire år med meir bruk av miljøstasjonen, og trur at dette fortsetter. Veksten første fire månedar i 2015 var på 15 % i levering av grovt restavfall. Parallelt opplever vi strengare krav frå overordna mynde med omsyn til fysisk handsaminga av avfall og nye krav. MD har akkurat innført krav om elektronisk registrering av deklarasjonsskjema og sjudagarsfrist for rapportering. Dette vil generere meir arbeid enn i dag, og på grunn av 7 dagars kravet, meir administrativt arbeid ved at fleire enn i dag også må kunne rapportere til MD.

Andre kostnadsfaktorar er individuelt vurderte i høve kontrakter og behov. Vi har flytande rente, og trur den vert lav også det komande året. For restavfallet sin del har vi kontrakt med HRR til 30.11. Om prisane då skulle auke i ny kontrakt, vil ikkje det slå så veldig sterkt ut samla for 2016.

Investeringar – nye tiltak.

Investeringane i 2016 er kopla opp mot omlastingsstasjon for avfall og behaldarar og utstyr knytt til satsinga på glas og metallinnsamling. Totalt 9,2 mill i anlegg og 2,9 mill i utstyr. Tiltaka vil kome tilbake til styret som eigne saker.

Kostra 2015.

Kostratala for renovasjonsgebyra 2015 syner slike standardgebyr renovasjon:

Gjennomsnittsgabyr Vestlandet Kr 2860,-

Gjennomsnittsgabyr Trøndelag Kr 3008,-

Gjennomsnittsgabyr Møre og Romsdal Kr 2805,-

Nabokommunene:

Eid*** kr 2637,-

Stranda * kr 2450,-

Vanylven* kr 2709,-

Ulstein ** kr 3141,-

Ålesund * kr 2500,-

Sykkylven* kr 2587,-

VØR**** kr 1900,-

*140L restavfall kvar veke. Papir/papp/plast kvar 4 veke.

**14 dags innsamling restavfall / papir.

*** Kvar 4 veke restavfall / papir. Annakvar veke matavfall.

****140L restavfall kvar veke/ Papir/papp/plast kvar tredje veke.

Rett utskrift.

VØR 24.08.15

Petter Bjørdal

Vedlegg:

Budsjettet 2016 –taldel.

VOLDA OG ØRSTA REINHALDSVERK IKS

Budsjettert resultatrekneskap		Resultat
	2 016	2 014
Driftsinntekter		
Salsinntekter	26 540 553	25 837 277
Annan driftsinntekt	-	262 294
Fra fond hushaldning og slam	-	-
	<u>26 540 553</u>	<u>26 099 571</u>
Driftskostnader		
Varekostnad	-52 000	-46 938
Lønskostnad	-11 674 082	-8 665 923
Avskrivning	-3 296 287	-3 181 978
Annan driftskostnad	-15 066 576	-13 377 711
Sum driftskostnader	<u>-30 088 945</u>	<u>-25 272 550</u>
Driftsresultat	<u>-3 548 392</u>	<u>827 021</u>
Finansinntekter og finanskostnader		
Annen renteinntekt	525 000	1 494 908
Annan finansinntekt	-	-
Annen rentekostnad	-726 253	-491 295
Annen finanskostnad	-	-
Netto finansposter	<u>-201 253</u>	<u>1 003 613</u>
Ordinært resultat før skattekostnad	-3 749 645	1 830 634
Skattekostnad	-262 878	195 343
Årsresultat	<u>-4 012 523</u>	<u>1 635 291</u>
Som er brukt til:		
Fond etterdrifttiltak av deponi	-	18 013
Fond slambehandling	-	-530 056
Fond hushaldning	4 900 000	650 433
Annan egenkapital	887 477	-1 773 681
Sum disponeringer	<u>4 012 523</u>	<u>-1 635 291</u>

VOLDA OG ØRSTA REINHALDSVERK IKS

	Prognose	Resultat
Balanse	2 016	2 014
EIGEDLAR		
Anleggsmidlar		
<i>Varige driftsmidlar</i>		
Tomter, bygningar, annan fast eigedom	30 747 354	15 365 659
Driftslausøyre, inventar, verktoy	7 843 591	6 871 069
kontormaskiner		
Sum varige driftsmidlar	<u>38 590 945</u>	<u>22 236 728</u>
<i>Finansielle anleggsmidlar</i>		
Investeringar i aksjar og andelar	1 210 815	1 210 815
Sum anleggsmidlar	<u>39 801 760</u>	<u>23 447 543</u>
Omløpsmidlar	100 000	
Varer		<u>84 249</u>
<i>Fordringar</i>		
Kundefordringar	2 000 000	3 562 089
Andre fordringar	700 000	722 949
Sum fordringar	<u>2 700 000</u>	<u>4 285 038</u>
Bankinnskot, kontantar og lignende	<u>5 000 000</u>	<u>15 548 107</u>
Sum omlaupsmidlar	<u>7 800 000</u>	<u>19 917 394</u>
SUM EIGEDLAR	<u>47 601 760</u>	<u>43 364 937</u>

VOLDA OG ØRSTA REINHALDSVERK IKS

	Prognose	Resultat
Eigenkapital og gjeld	2 016	2 014
Eigenkapital		
Opptent eigenkapital		
Fond etterdriftstiltak deponi	762 224	730 714
Fond slamhandsaming	-	592 100
Fond hushaldning	900 000	6 748 286
Annan eigenkapital	11 890 000	10 545 408
Sum eigenkapital	13 552 224	18 616 508
SUM EIGENKAPITAL	13 552 224	18 616 508
GJELD		
Avsetning til forpliktingar		
Utsett skatt	150 000	49 275
Sum avsetningar til forpliktingar	150 000	49 275
Annan langsiktig gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjonar	30 000 000	21 008 072
Sum annan langsiktig gjeld	30 000 000	21 008 072
Sum langsiktig gjeld	30 000 000	21 008 072
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	2 000 000	1 654 954
Betalbar skatt	150 000	229 253
Skuldige offentlege avgifter	350 000	361 968
Annan kortsiktig gjeld	1 100 000	1 444 907
Sum kortsiktig gjeld	3 600 000	3 691 082
Sum gjeld	33 750 000	24 748 429
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD	47 302 224	43 364 937